38916

J.J. Armas Marcelo

Starea de comă

J.J. Armas Marcelo aparține celei mai tinere vîrste a romanului spaniol, dovedindu-se prin *Estado de coma (Starea de comă)* cel mai înzestrat dintre componenții acesteia.
Starea de comă realizează o zguduitoare metaforă a singurătății umane — prin personajul central, Siaka Garcia —, și, în același timp, un uimitor rechizitoriu la adresa unei societăți dominate de violență, corupție și birocrație.

GLOBUS
EDITURA UNIVERS

Lei 10,50

J.J. ARMAS MARCELO

Starea de comă

1982

J.J. ARMAS MARCELO

STAREA de comă

Colecția GLOBUS / Editura Univers

COPERTA COLECȚIEI DE ION STATE
Grafica : Nicolae Sîrbu. Ilustrația : Dan Stanciu

J.J. Armas Marcelo. *Estado de coma*,
Plaza & Janes, S.A., Editores, Barcelona, 1976

GLOBUS

J.J. Armas Marcelo

Starea de comă

În românește de
AL. CALCIU-SAMHARADZE

Cuvînt înainte de
DARIE NOVĂCEANU

EDITURA UNIVERS

București
1982

CUVÎNT ÎNAINTE

J.J. ARMAS MARCELO aparține celei mai tinere vîrste a romanului spaniol și, după publicarea *Stării de comă*, a început să fie considerat drept unul dintre cei mai înzestrați componenți ai acesteia. Situație privilegiată dar incomodă în Sapnia, unde, de cîțiva ani buni, în teritoriul acestui gen par să funcționeze doar două mari direcții : una, pe care solitari și cu multă dificultate înaintează romancierii cu vocație recunoscută, aplicați exigențelor dintotdeauna și încercînd o reînnoire a formulelor din interiorul acelorași rigori ; o a doua, deschisă facilului și de aceea mult mai încăpătoare, pe care circulă în devălmășie tot felul de produse și subproduse epice, promovate îndeosebi de manevra comercială a unor editori care le asigură o masivă difuziune în rîndul cititorilor, alterînd ierarhii și criterii și antrenînd uneori în curgerea lor chiar și nume cu prestigiu consolidat, afirmate în cadrul primei direcții.

Explicațiile unei astfel de stări, ca întotdeauna, abundă, dar nu de explicații se simte nevoia : cei aproape patruzeci de ani de supraveghere a cuvîntului — atît cît a durat regimul franchist — nu puteau

să nu marcheze și evoluția literaturii. Obligați acestei servituți, romancierii din această lungă și disperată perioadă — nu ne referim și la cei plecați în exil — au codificat și încifrat la nesfîrșit realitatea, sprijinindu-se mai ales pe metaforă și simbol și ajungînd, din acest motiv, destul de greu la înțelegerea cititorului mediu. Esențial însă rămîne faptul că în cele patru decenii s-au publicat suficient de multe romane cu valoare sancționată de timp — ne gîndim la titlurile semnate de José Camilo Cela, Miguel Delibes, Rafael Sánchez Ferlosio, Carmen Laforet, Juan García Hortelano, Juan Benet, Carmen Martín Gaite, Caballero Bonald, Juan Marsé, frații Goytisolo, Grosso, Ana María Matute etc. etc. — în vreme ce în acești din urmă ani numărul unor astfel de opere a scăzut brusc. Ca și cînd, odată cu revenirea Spaniei la un regim democratic, sursele inspirației ar fi secat, iar scritorii nu mai știu ce trebuie să facă.

Un critic tînăr foarte avizat (José Antonio Gabriel y Galán, în *El escritor español en el actual proceso político*, eseu scurt, publicat în 1979) și-a îngăduit în legătură cu această stare o afirmație mult mai categorică : „Instrumentul numit libertate se află în mîinile creatorului care-l privește, îl reprivește, dar nu-l recunoaște, ca și cînd i s-ar părea ceva străin, îl lasă unde l-a găsit și-și continuă drumul". Și observația nu-i departe de adevăr : avalanșa de romane facile, dar cu succes sigur, romane cu pretinsă tentă de actualitate — de obicei, consemnează situații și personaje politice spaniole arhicunoscute —, acoperă cărțile de valoare și ținută estetică neîndoielnică, punîndu-i pe autorii lor în acea poziție privilegiată și incomodă.

Nu considerăm totuși că se poate vorbi — cum o face autorul eseului mai sus menționat — de un scepticism

deliberat și agresiv, nici măcar de o situație de indiferență. Romanul spaniol a mai trecut prin astfel de momente și a știut să le depășească. Să ne amintim că pe vremea cînd își publicau marile lor opere un Pérez Galdós, Pío Baroja sau Azorín, secondați de nume la fel de prestigioase — Pardo Bazán, Palacio Valdés, Gabriel Miró, Ramón Pérez de Ayala etc. — popularitatea nu era de partea lor, ci de cea a autorilor frivoli — Pedro Mata, Retana, Benjamín Jarnés —, tratați mai apoi de un Eugenio de Nora (în *La novela española contemporánea*, Gredos, 1963) la capitolul „literatura galantă și romanul erotic", alături de nume și mai citite — Blasco Ibañez, Felipe Trigo sau Eduardo Zamocios —, azi aproape uitate.

Fenomenul pare să se repete, chiar dacă la un alt nivel și, probabil, se va stinge foarte curînd. Nu vor rămîne, să zicem, romanele lui Francisco Umbral (*El Giocondo*, între altele), dedicate existenței crepusculare a nobilimii sau politicienilor franchiști, nici cele ale lui Manuel Vázquez Montalbán (*Los mares del Sur* și, mai ales, *Asesinato en el Comité Central*), scriitor de certă valoare, dealtfel, nici chiar *La muchacha de las bragas de oro*, romanul „avort", semnat de un mare prozator, Juan Marsé, și a cărui simplă traducere de titlu (*Fata cu chiloți de aur*) rămîne edificatoare în ceea ce privește conținutul său, dedicat unui falangist care își redactează la bătrînețe memoriile nu așa cum i-a fost viața, ci așa cum își imaginează că ar fi trebuit să și-o trăiască. Vor rămîne mai degrabă cărțile despre care azi nici nu se vorbește și poate nici nu sînt citite. Și vor rămîne în mod sigur, alături de operele numelor citate mai înainte, cele afirmate în ultimele patru decenii, operele celei mai tinere

vîrste — José María Guelbenzu, Carlos Trias, Ana María Moix, Baltazar Porcel, Concha Alós, Juan Pedro Quiñonero, Quiñones, J. J. Armas Marcelo etc. etc. — în marea lor majoritate născuți după 1940.

Situația privilegiată de care se bucură ultimul dintre numele citate se explică prin aceea că, după apariția *Stării de comă* (1976), critica literară a început să vorbească de o certă înviorare a romanului iberic, în replică și dialog fertil cu romanul hispanoamerican, cel ce s-a anticipat în interiorul limbii spaniole, devenind poate cel mai bun din lume la ora actuală. Ne gîndim, firește, la contribuția unor nume foarte cunoscute, azi, pretutindeni : Gabriel García Márquez, Ernesto Sábato, Lezama Lima, Mario Vargas Llosa, Alejandro Carpentier, Carlos Fuentes, Juan Rulfo sau Julio Cortázar.

Prin formula narativă și substanța epică mînuită, *Starea de comă* poate fi considerată o astfel de replică. Nu într-atît de viguroasă cum este cea reușită de un mai vîrstnic — J. M. Caballero Bonald cu *Agata ochi de pisică*, cunoscut la noi — dar în măsură s-o consolideze și s-o nuanțeze sub două aspecte : cel al limbajului, uimitor de bogat și deosebit de plastic, și cel al structurii romanești, îndeajuns de temerară. Pentru că și în Spania, ca și în alte părți, structurile romanești mai vechi, cînd nu sînt atacate de amintitele valuri zgomotoase de novatori nu întotdeauna cu vocație însă cu eficiență, chiar temporară, nu mai au adepți de suprafață. Armas Marcelo este partizanul declarat al unei structuri baroce. El nu realizează însă o reabilitare a unei atari formule, ci invită la un fel de „pace", dovedind că în interiorul acesteia virtuțile formelor de altădată pot căpăta lumina nouă a căutărilor de azi și pot îmbogăți imens de mult însăși aceste căutări.

Acesta este, după limbaj, cel de-al doilea mare merit al cărții și poate cel mai important, căci *Starea de comă* rămîne un roman de excepție. Un roman în a cărui lectură se intră cu dificultate, dar care subjugă imediat interesul cititorului pus pe nepregătite în fața unui peisaj insolit, de umbre calcinate peste pămînturi de funingine, aproape lunare ; natură tratată ca un personaj.

Este și acesta tot un merit, poate mai mult sentimental, dar foarte important și, într-un fel, determinant pentru cele amintite mai înainte : Armas Marcelo s-a născut (1946) și format în lumea plină de miraje și tragice singurătăți fertile a Insulelor Canare. Lume a mitologiilor — aici vine Hercule pentru a duce la bun sfîrșit una din cele douăsprezece munci — a primelor călătorii departe de țărmuri — fenicieni, cartaginezi, greci, romani, italieni, spanioli —, a bănuielii istorice — consemnate de Plutarh, Ptolemeu sau Plinius —, legate de pămînturi scufundate și, în sfîrșit, a ultimului popas pe care Columb îl va face în drumul lui spre Indii — din Gomera va ridica ancora la 6 septembrie 1492.

Spațiu și lume cu un destin aparte — punte care unește, din mijlocul Atlanticului, Europa de Africa și America —, Insulele Canare au cunoscut o evoluție culturală dintre cele mai inedite, structurînd trăiri și atitudini din cele mai îndepărtate geografii și incorporîndu-se destul de tîrziu spiritualității hispane.

E adevărat, aici s-a născut cel mai mare romancier spaniol de la începutul acestui secol (Benito Pérez Galdós, 1843—1920), dar acesta, printr-un amănunt biografic din prima tinerețe — o sfîșietoare dragoste

neîmpărtășită — a rupt definitiv cu arhipelagul, absent aproape cu desăvîrșire din imensa sa operă, devenind cel mai perfect madrilen.

Armas Marcelo, mutat și el între timp la Madrid, își are rădăcinile înfipte definitiv în Canare și aceasta înseamnă foarte mult, romanul său fiind *canarian* în primul rînd, și abia după aceea spaniol. Pentru că literatura canariană, ca parte a celei hispane, a evoluat lent, nedesprinzîndu-se dintr-un anume sentiment al provincialismului decît prin poezia lui Tomas Morales și prin alte cîteva nume de romancieri, precum Agustín Espinosa (m. 1939), foarte puține.

Armas Marcelo nu are nici un fel de timiditate geografică. Pentru el nu există provincia. Există, în schimb, avantajul explorării destinului uman din această geografie. Și mai există avantajul unei limbi deosebit de colorate, o limbă care abia în epoca actuală, cea a unei comunicări mult mai eficiente, cunoaște o evoluție integrată celei din Spania. Pentru că mult timp, secole, aflat la aproape două mii de kilometri departe de Castilla, cuvîntul spaniol din Canare a avut o viață a sa, nu diferită întru totul de cea din peninsulă, dar cu flexiuni particulare și, de multe ori, mai apropiată de cea din Hispanoamerica, în special Venezuela și Cuba.

Stăpîn pe viața canariană a cuvîntului spaniol și pe natura insulelor, Armas Marcelo era între puținii în măsură să suavizeze, în dialogul dintre romanul iberic și cel hispanoamerican, inerentele asperități impuse de natura umană și cea fizică. Și, mai mult decît în primul roman *(Camelonul de pe covor)*, el reușește un astfel de proces în *Starea de comă*, zguduitoare metaforă a singurătății umane, dacă ne referim la personajul central al cărții, Siaka García, și uimitor

rechizitoriu adus societății violente, corupte și birocratizate, dacă avem în vedere toate celelalte personaje.

În fapt, *Starea de comă* pornește de la un adevăr istoric ignorat în mod deliberat : în iulie 1936, de aici, din Canare, un galician, ajuns comandant militar al arhipelagului, va lansa manifestul său de ridicare a armatei spaniole împotriva Republicii, semnînd astfel începutul Războiului Civil, cel care avea să coste poporul spaniol viața a peste un milion de bărbați. Timp de patruzeci de ani, acest personaj, care nu-i altul decît Francisco Franco, a fost stăpînul atotputernic al țării, schimbînd destinul tuturor, obligînd însăși istoria la neprevăzutul schimbărilor. Dar dacă în acea zi nefastă din istoria Spaniei, ziua de 18 iulie 1936, Siaka García și micul grup de sub comanda sa ar fi reușit să oprească ascensiunea spre putere a „generalismului", dacă atentatul plănuit de el ar fi izbutit, atunci cei patruzeci de ani de istorie atît de zbuciumată s-ar fi scris altfel.

Armas Marcelo, spre deosebire de ceea ce fac azi romancierii direcției senzaționaliste, nu avansează în *Starea de comă* o astfel de ipoteză, lăsînd-o în seama cititorului. Mai mult, el nu narează nici desfășurarea atentatului eșuat. Ar fi fost prea simplu și nu ar mai fi făcut apel la imaginație. Cît de important, în definitiv, ar fi fost pentru roman amănuntul că Franco, în loc să plece spre aeroport pe șosea, unde îl aștepta Siaka García, a pornit-o într-o șalupă ? Dealtfel, un iezuit stabilit pentru o scurtă perioadă în Canare, Carlos Muniz Romero, a scris o carte — *Llanto de los buitres (Plînsul vulturilor)* — tiranic legată de datele istoriei, cu toate amănuntele atentatului, povestind integral viața reală a lui Juan García Corredera, or-

ganizatorul atentatului și personaj principal pentru Armas Marcelo. Nu s-a bucurat de prea mult succes. Chiar dacă acest nereușit atentator, singurul rămas în viață din toți cei implicați, și hăituit tot timpul de poliție, a devenit, pe măsură ce creștea faima și puterea generalului, un mit al insulelor, o ființă care nu putea să moară nici ciuruită de gloanțe, pentru că speranța oamenilor nu poate îngădui dispariția unui astfel de erou.

Pe autorul *Stării de comă* nu l-au ispitit nici astfel de amănunte, decît în mod pasager. Și este interesant, poate, de reținut faptul că, la numai doi ani după apariția romanului său, doi foarte buni ziariști spanioli, Jesús Torbado și Manuel Leguineche, au făcut să circule, într-un singur an în douăsprezece ediții, o carte zguduitoare *(Los topos, Cîrtițele)* narînd, după banda de magnetofon, viața a nu mai puțin de optsprezece destine asemănătoare destinului lui Siaka García, oameni care după victoria lui Francisco Franco s-au zidit în case, în poduri, subsoluri sau peșteri și arbori, trăind ca niște adevărate cîrtițe, peste treizeci de ani, pînă la dispariția generalului. Carte în afara imaginației literare, *Los topos* a făcut (și mai face) senzație, dar ea nu reprezintă decît materia epică brută și de aceea nu poate aspira la demnitatea romanului. Armas Marcelo, după cum el însuși a declarat, s-a documentat îndelung în ceea ce privește viața reală a lui Corredera, obligat să trăiască ascuns toți anii vieții sale, departe de familie, de prieteni, de societate, dar nu a reținut astfel de date decît în măsura în care acestea i-au slujit construcției cărții și, în primul rînd, imaginației, transfigurării unui atare adevăr. Coborît la regn animal, de aici porecla de *El Jabalí* („Mistrețul"), Siaka e un personaj scos în

afara lumii, chiar în afara timpului cu care nu mai păstrează decît o singură legătură : permanenta sa urmărire de către Chicho Guerreiro zis „Galoșul", polițaiul cu destin definitiv legat de destinul urmăritului...

Acest insolit și teribil cuplu unit prin spaimă și durere și acționînd uneori ca un personaj de sine stătător reprezintă substanța fundamentală a romanului de față. Dincolo de ea, viața obișnuită transfigurată prin Alejandro Minardos, avocatul educat în Germania hitleristă și devenit celebru prin apărarea fără izbîndă a lui Siaka, Minardos care antrenează în acțiune alte trei personaje : Gracia Fontán, amanta sa de o viață, Luisa, soția resemnată, și Vicente Díaz, doctorul a cărui faimă și reputație ajung să fie compromise printr-o înscenare diabolică a aceluiași polițist, „Galoșul", plictisit de destinul său de urmăritor.

Stăpîn pe subtilitățile tehnicii romanești și înzestrat cu o sensibilitate aparte, Armas Marcelo urmărește imperturbabil starea reală a personajelor, psihologia lor, neacceptînd nici un fel de divagație sau facilitate. Ritmul sincopat, simultaneitatea de situații și planuri temporare — ca elemente ale subtilității amintite — converg de fiecare dată la sublinierea uneia și aceleiași idei, niciodată mărturisită, dar atotprezentă : oamenii par să aibă din naștere vocația singurătății, dar nu și înzestrarea psihică pentru a o suporta. Din această pricină, ei săvîrșesc uneori gesturi necugetate, își unesc singurătățile, fac compromisuri, înșală, corup sau se lasă corupți, sînt nostalgici și violenți, sentimentali sau lași. Pe deasupra acestei singurătăți, singurătatea lui Siaka García, o singurătate pură, decantată de istorie, fără nici un contact cu singurătățile celor-

lalți, dar întreținîndu-le, provocîndu-le și subliniindu-le.

Armas Marcelo ignoră, prin aceasta, în mod deliberat, rigorile clasice și moderne ale romanului. Înaintînd în narație el lasă impresia unei îndepărtări treptate, dar definitive, de cotidian, creînd cotidianul său, excepțională demonstrație a ceea ce poate și trebuie să fie pentru un romancier transfigurarea literară a adevărului. El are o vădită voluptate a ficțiunii și o imensă plăcere estetică de a complica lucrurile. Brutalitatea barocă a limbajului e și ea tot o plăcere estetică, uneori chiar exagerată, dar salvată mereu prin sugestie metaforică și alternanță de planuri. Cel mai ilustrativ capitol în acest sens mi se pare cel de-al patrusprezecelea, unde avocatul Minardos se află înconjurat de familia sa, de Luisa și Minardito, fiul, antrenat într-o partidă de tenis. Scenă absolut domestică, dacă nu ar fi vorba de amintita voluptate barocă a romancierului. Căci Minardos vorbește cu Luisa, dar de fapt se află, undeva, pe nisipul fierbinte al țărmului, într-un timp măcinat de mult, alături de Gracia Fontán. În același timp, Minardito, decupat pe gazonul verde al terenului de tenis, nu-i decît autorul accidentului de Mercedes, cel ce a costat viața — escapadă juvenilă întreținută prin drog, inconștiență și pîlpîire a sîngelui — a două tinere blonde care vorbesc nemțește și au venit să se bucure de binefacerile turismului canarian. Accident camuflat de doctorul Díaz, cel care scurtează agonia victimelor dîndu-le apă, dar a cărui reputație nu poate fi salvată de înțelepciunea vicleană a avocatului Minardos aflat în fața polițistului cu destin semnat de urmărirea lui Siaka García.

Toate acestea în fața unei partide de tenis care, pe cît de reală (se revine asupra ei trei capitole mai tîrziu), devine ireală, se transformă într-o altfel de partidă, o partidă a psihologiilor și amintirilor, unde nu mai există nimic material, nici mingi, nici fileu, nici rachete, ci doar replici, idei, gînduri, toate într-un schimb amețitor. Ceva foarte aproape de ceea ce a reușit cîndva argentinianul Julio Cortázar.

Dar nu numai limbajul acestei cărți este baroc, ci, așa cum spuneam, însăși structura ei, modalitatea estetică de tratare a personajelor și de imaginare a situațiilor, cele ce duc, în final, la prăbușirea întregului edificiu, ca un epilog, nemărturisit nici acesta, la toată această lungă și zbuciumată epocă spaniolă, cea care, neîndoielnic, ar fi fost alta dacă personajul cărții ar fi izbutit acel act din 1936.

În agonia lui Chicho Guerreiro, cel ce se stinge ca un înecat în propriul lui sînge, în timp ce Siaka García devine legendă, Armas Marcelo definitivează acest epilog, lăsînd doar marea și soarele să se reverse peste țărmurile canariene. Țărmuri pe care le iubește atît de mult.

DARIE NOVĂCEANU

Lui Porfirio Rodríguez Artiles, lui Guillermo García-Alcalde şi lui Luis Artiles Guedes, care înţeleg prietenia ca pe un sentiment străin de orice critică, nepotrivit pentru a judeca defecte sau virtuţi.

Cînd sînt singur, nu sînt singur : sînt cu mine însumi : să stai separat nu înseamnă să fii rupt : întregul ești chiar tu ; și în întregul meu stau de unul singur. Să te eliberezi nu înseamnă doar sfîrșitul celorlalți, sfîrșitul restului lumii ei și sfîrșitul eului.

OCTAVIO PAZ

De-acum deci, voi putea
neprihănit a mă considera,
de viclenie să mă folosesc
și astfel să dobîndesc
da, ușuratica puritate,
a celor de dincolo, din cetate,
zadarnică din clipa cînd,
pe țărmul solitar trecînd,
de voi toți mă voi desparte.

JORGE RODRÍGUEZ PADRÓN

UNU

ÎN ZARE, făcîndu-și loc printre golurile din covorul șerpuitor și translucid al norilor, ca o prelungire, în depărtare, a ondulațiilor sale leneșe, se întinde, neașteptat de brusc, somnoroasă — uscată și crăpată — imaginea contrastantă a pămînturilor negre ; o adevărată umbră calcinată pe care repetata încercare de a scoate rod din rădăcinile plăpînde n-a reușit decît să dezvirgineze superficial cenușiul uniform al pustiului, punctat ici-colo de pete verzui — măcinate de distanță și de timp — sau de pietre șubrede de hotar care marchează haturile inutile de pe terasele lăsate în voia soartei, unde, cîndva, se afundau mîinile bătătorite și iluzia renăscută a trudei sterpe ; nălucire devenită ca un ritual obligatoriu de-a lungul unor moșteniri prost orînduite și al unor generații schilodite de sentimentul, monoton și searbăd, al frustrării : cum ai dormit, prietene ?, își întrebă cîinele, un ogar formidabil care dă din coadă de bucurie, deschizîndu-și fălcile și întinzîn-

du-și corpul cenușiu făcut să se piardă pe nesimțite printre pămînturile calcinate.

Începe și el să-și dezmorțească oasele înțepenite de atîta vreme în singurătatea nopților calde și de senzația că e asediat de grilaje invizibile, însă reale, palpabile la fiecare pas pe care îndrăznește să-l facă ; după primii pași din ziua aceea, străbate ridicătura de pămînt care leagă coliba (ascunși printre vegetația golașă, patru pereți care nu se ridică de la pămînt mai mult de un metru și jumătate ; pereți roși, acoperiți cu plăci de uralit, care de multe ori, cu vîntul neașteptat din sud, urlă și amenință că se vor prăbuși peste trupul învinețit de frig al lui Siaka García) de prăpastia care se deschide în fața lui — o văgăună adîncă și întunecoasă, atît de abruptă încît nimeni nu-i trece pragul — și lasă după el urmele rotunde ale țintelor de la bocancii care se mînjesc de noroiul cafeniu stropit de roua dimineții, iar ogarul scoate limba (cu capul plecat pînă la pămînt, merge în urma stăpînului, dintr-o parte într-alta) și aproape că șterge urmele lăsate de ținte ; își pune, între timp, vestonul său vechi, de culoare gri, și așteaptă ca dimineața să pătrundă printre nori și pămînturile negre.

Uneori, pe cînd discul soarelui luminează din același loc, cînd timpul permite asemenea libertăți și nu se dezlănțuie torentele nestăpînite ale trecutului isteric peste realitatea misterioasă sau nu a existenței sale ascunse printre coclaurile din sudul insulei, ci mai degrabă dă impresia vagă că totul s-a șters pe neașteptate,

că timpul — ca un complice voluntar al *isprăvilor* sale trecute — încearcă să risipească umbrele întunecate ale istoriei sale, să spargă conturul neclar al mitului ridicol pe care toți i l-au pus în spinare ; timpul complice, gata să înăbușe, fără multă greutate, cîntecele populare și poemele care se întrec slăvind numele și isprăvile sale de vitejie ; timpul, secretînd în jurul poreclei sale atît de hăituite seva adormitoare a uitării, ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic, iar totul n-ar fi fost decît dovada palpabilă a unui coșmar care încă se mai mișcă în jurul lui, hrănindu-i temerile și tăindu-i respirația ; ca și cum nu s-ar mai lega de numele său toată rețeaua asta complicată amintind de epoci nu prea îndepărtate, „Mistrețul" Siaka García se aventurează să coboare încet și încrezător pînă în fundul prăpastiei, trecînd pe scurtături care-ți îngheață inima, construite de el însuși vreme de mulți ani, la adăpostul captivității sale precaute și sălbatice, pentru cazul unei fugi spre mare ; numai el este capabil să se lege la ochi și să meargă ca un echilibrist pe drumurile astea ascunse, pe care se află urmele sale, care păstrează căldura pașilor săi și-l apără, crede el, de ceilalți (ar cădea ca o zdreanță pe fundul de piatră și sînge al văgăunii sau, ceea ce ar putea fi și mai rău, ar rămîne răniți și zdrobiți în vreo cursă a labirintului pe care el a camuflat-o în desișul rocii negre unde strigătele și ecourile sînt zadarnice).

Atunci, Siaka García coboară din coliba sa, de pe stîncile piscurilor golașe care se înșiră

dezordonat la marginea ținutului sărăcăcios pierdut în negura irealului, ascuns într-un colț unde timpul a fost oprit de tradițiile și superstițiile oamenilor, un ținut apărat de tăcerea de nepătruns a umbrelor putregăite ale mizeriei, lezate și perturbate acum — în ultimii ani — de febra comunicațiilor, de invazia de vizitatori, de noua obligație, peremptorie, de a-ți frînge spinarea în fața stemei imperiale a progresului indestructibil, irezistibil, care deschide șosele acolo unde nu existau decît ecoul și singurătatea solemnă și stearpă, acolo unde nu domnea decît vîntul șuierînd peste stratul gros de nisip negru care acoperă ogoarele pînă la orizont, materie obscură, groaznică, care și-a vîrît mîinile în pămînt iar acum se ascunde la rădăcini, în adînc, sub oblăduirea anonimatului complice — oamenii așezați pe prispele caselor de lut trăiesc într-o tăcere plină de teamă, așteptare și simpatie —, Siaka García se pierde în forfota zilelor de tîrg, cu mîinile bătătorite mîngîindu-și coapsele prin buzunarele pantalonilor de stofă aspră, cu ogarul care merge încet alături de stăpînul lui : se bucură de o libertate consimțită pe un teren care, altădată, tremura la auzul poreclei sale ; totul se schimbă așa de repede, se gîndește ; cercul care strînge treptat gîtul uscat al mitului făcînd să-i trosnească vertebrele ; totul, își zice, a intrat în zodia distrugătoare a progresului inuman și pustiitor ; își pipăie acum pieptul dezgolit care, după cum observă, își pierde tăria mitului, măcinat de timpul complice, de progres, de el însuși, de

captivitate şi de tăcerea tuturor ; atît el cît şi „Galoşul", se convinge acum mergînd prin piaţa zgomotoasă, asurzitoare, sînt doi pribegi care trăiesc într-o hăituială neîncetată, avînd, bineînţeles, ocupaţii contrarii, îşi zice : „Galoşul" aleargă după el de îndată ce-i bănuieşte prezenţa în vreun loc, pe cînd „Mistreţul", el simte mirosul hainelor „Galoşului" de la o poştă, un instinct care cu timpul i-a intrat în sînge, şi se gîndeşte de cîte ori a trebuit să-şi întrerupă plimbarea agale pe care o savurează acum şi s-o apuce de-a valma în sus spre stîncile acelea pierdute, pe cărările cele mai pieptişe, ca după aceea, se gîndeşte el, lumea să spună o vreme că l-a înghiţit văgăuna, că nu se ştie nimic despre el, că nici nu ştiau că se afla pe-aici, sau că nu, că toţi sînt siguri că e vorba de-o greşeală, reînviind iarăşi mitul cîntat de popor, atribuindu-i copii mai noi şi mai vechi, după cum o cere cîntarea stridentă şi repetată *(din trei copii ce-avea / două fete mai trăia' / iar pe băiat / oftica l-o mîncat),* cînd realitatea e alta, se gîndeşte că de fiecare dată cînd s-a putut apropia de o femeie în aceşti cincisprezece ani l-au ajutat vrăjitoarele mute, codoaşe care refuzau să-l vadă aşa cum era el — un om simplu, din carne şi oase, dornic de tovărăşie — şi-l considerau un *suflet rătăcitor* şi aveau o teribilă plăcere drăcească *să-l ajute să-i aducă pe lume pe fiii Necuratului,* pentru că pentru ele „Mistreţul" e un mort care rătăceşte printre coline şi văgăuni, printre mormintele rasei sale învinse, supuse, respinse, ascunse într-o grămadă de maţe de porc şi de sînge de om ; tăcerea acţionează atunci ca un detonator şi nimeni nu îndrăzneşte să rupă crusta care s-a lipit — întocmai ca o coajă de migdală de fructul putrezit — de mitul lui Siaka García, *obosit, fugit, scăpat, iarăşi scăpat, ascuns, mort, urmărit, urît, temut, iubit, mitizat, zeificat, arestat, rănit, îngropat, dezgropat, uitat, văzut, zăpăcit, greşit, îndepărtat, încercuit, suportat,* închistat în pămînt şi în roci, de mii de ori categorisit de glasurile ţinutului, de generaţiile care încă n-au existat după *„isprăvile"* sale şi de cele care au existat înaintea lor şi ştiu că nu, că el e unul în plus, un simplu nume, purtat dintr-o parte într-alta, deoarece pentru ele, pentru „vrăjitoare", el este reîncarnarea aşteptată a tribului reînviat, formulă magică care astupă gurile, risipeşte zvonurile şi împlineşte ritualul celui mai strict secret ; Siaka ştie acest lucru, poate se gîndeşte că toate favorurile îşi au obîrşia în teamă şi că tăcerea în jurul persoanei sale învăluie acest mit şi nu trupul său, îl obligă să fugă şi să fie de acord cu ceea ce — sfatul „vrăjitoarelor" — ceilalţi pun în joc prin această linişte teribilă, riscantă, prin credinţa în supravieţuirea unei rase care niciodată n-a existat, a rasei care a murit în clipa în care s-a născut aşteptînd în fiecare clipă a scurtei sale existenţe venirea „eliberatorului", sosirea „venerabilului salvator" al poporului care-şi leapădă giulgiul scîrbos şi se aruncă ca un vampir să sugă sîngele, lichidele şi umorile pe care „vrăjitoarele"

le-au elaborat de-a lungul acestor vremuri complice ; dar Siaka nu, el știe că nu este un „eliberator", ci doar o iluzie a altora, un simplu rahat aruncat în păienjenișul ascunzătorii sale, transformat în zeu de „vrăjitoarele" care l-au înălțat pe altarul cel mare, rezervat idolului suprem, pentru a ține trează, neclintită, superstiția, precum și plata zeciuielilor și a prinosurilor aduse ritualului, vindecări miraculoase, sacrificii, cînturi și cîntări ce se rotesc în jurul singurătății sărmanei sale persoane, care mîntuie întreg trecutul de multe ori reamintit și uitat, de cele mai multe ori denaturat, respins acum de el ca ceva de care întotdeauna o să fugă.

Printre fețele acestea cunoscute care nici nu-l salută, care nici măcar nu se tulbură văzîndu-l lîngă ele, ca și cum prezența lui ar fi doar un presentiment de o valoare incalculabilă, ca și cum ar fi doar o întîmplare, o născocire a tuturor, „Mistrețul" García intră întotdeauna în același local, își pune coatele obosite pe aceeași tejghea din tablă putrezită și este servit fără ca el să trebuiască se ceară ceva (cîrciumarul îl privește numai cît e nevoie, cu simpatie și cu teamă, pune în fața lui paharul cu rom și își servește mai departe clienții care îl recunosc și ei pe „Mistreț", singurul care a scăpat din *„Văgăună"* în noaptea întunecoasă cînd l-au arestat, cel care fugise în Cuba de sub nasul urmăritorilor neputincioși, care are acum curajul să se plimbe ziua-n amiaza mare pe ulițí, printre hăitașii cei mai ageri, înconjurat de tăcerea

tuturor) ; este, în același timp, o garanție și un pericol, își spune ducînd la gură paharul cu rom, pentru că oricînd, chiar aici, mă pot lăsa lat cu un pat de pușcă, și apoi o să fie și mai rău cu noile povești pe care nimeni nu le va născoci, dar pe care toți le vor ști peste noapte pe de rost ; romul îi arde gîtul, coboară repede ca focul și i se înfige în stomacul care a început să sufere de pe urma atîtor ani irosiți în singurătatea muntelui *său ;* totul e o încercuire, cu anii, se gîndește, își repetă ; romul îi aduce aproape cele mai îndepărtate amintiri ale mitului : singurul om care a scăpat din *„Văgăună"*, parcă a fost aievea, la numai doi pași de temuta *„Văgăună"*, neagră și înnegrită de întîmplări și de morți ; el nu-și explică dar simte că e o chestie de noroc să supraviețuiești după noaptea aceea îngrozitoare, după furia „Galoșului" ; tu să rămîi la urmă, spunea „Galoșul" ; era s-o dea de dracu, zău, își amintește cum Guerreiro spunea țanțoș că *„pe ăsta o să-l împing chiar eu cu mîinile astea"*, iar el îl privește în tăcere, își face curaj : studiază terenul pe măsură ce ascultă ordinele date de „Galoș" oamenilor lui, să i se scoată legăturile *„ca să omor un rahat n-am nevoie să fie legat cu mîinile la spate"*, și Siaka vede mirarea celuilalt care știe că Chicho Guerreiro încalcă ordine stricte ; acum trebuie să faci ceva ; să fugi dacă ai curaj, „Mistrețule", privește cît de întunecoasă e *„Văgăuna"*, numai bună ca să jugănești niște pui de cățea ca tine, vino-ncoa, măi rahat, arată-mi dinții, ouăle, unde ți-ai lăsat ouăle alea

mari, bă ? ia scoate-le, rîde „Galoşul“, să mărturiseşti că *ţi-e frică de el*, să ceri iertare, îi zice, şi atunci teama şi toate amintirile existenţei tale s-au concentrat în fiorul acela rece care îţi fugea pe piele ca o şopîrlă, Siaka ; tu simţi o ameţeală care creşte şi creşte în faţa întunericului nopţii în care ai să mori tu şi neputinţa ta, şi senzaţia asta plăcută de a scăpa de toate ; mama mă-sii, zice, că eu de-acum am obosit, spune odată cum îi cheamă pe ceilalţi, *hai că n-am nici un minut de pierdut cu un hoit*“, tu te învălui în tăcerea cea mai adîncă, de-atingi cu tîmplele îngheţate amintirile fidele ale vieţii tale care se mai agaţă încă de speranţă, un trup care peste cîteva minute o să fie prăvălit de mîinile „Galoşului“, fricos ca o găină, zice, ai făcut pe tine de frică, îţi strigă, în timp ce-i vezi pe ceilalţi din grup împinşi, aruncaţi în prăpastie, în hăul văgăunii, fără altă vorbă, ţipete ce devin de îndată un ecou oarecare pierdut în adînc, atîta tot ; tu eşti la urmă, ca să vezi spectacolul, spune, nu-i aşa că-ţi place, „Mistreţule“ ?, te întreabă, cum să nu, mă, mama mă-sii, cum să nu, răspunde el la tăcerea ta, pregăteşte-ţi pielea de rac, hai, îşi bate joc, cum îi cheamă pe ceilalţi ? nu mă face să-mi pierd răbdarea, strigă, ce mai aştepţi ? : ai aşteptat să-l ai aproape, ţi-aduci aminte, ai aşteptat să-i crească beţia cu fiecare urlet de groază cu fiecare rugăminte de îndurare a celor care urmau să fie aruncaţi, o secundă mai tîrziu, ai aşteptat ca întunericul să se mai risipească puţin ca să poţi vedea pupilele acelea parcă

scoase din orbite de triumful de a te fi prins ; îţi place cum ţipă sau să le cer să ţipe mai tare ?, te întreabă, şi este o întrebare de plăcere, îl simţi cuprins de beţia ţipetelor şi gesturilor de groază ale celor învinşi, ei, tot nu răspunzi ?, zice, era lîngă tine, ochii lui te fulgerau şi atunci, în clipa cea mai hotărîtă a vieţii tale ţi-ai strîns laolaltă victoriile şi înfrîngerile în acel ultim efort ca să-l scuipi cu putere în faţă şi-ţi aminteşti clar cum s-a zbîrcit o clipă, cum „Galoşul“ şi-a dus mîna la faţă, la obrazul pîngărit de ultima ejaculare a vieţii tale ; tu îl priveşti sec ; el nu spune nimic, te priveşte, te apucă în tăcere şi simţi cum ameţeala te sugrumă, cum gravitatea pierdută se strînge toată pe pielea testicolelor : zburai, deja inconştient, spre hăul întunecos al *„Văgăunii“* ; cîrciumarul îţi vede paharul gol, tu eşti dus pe gînduri, cu privirea pierdută pe rafturile pline cu sticle, el caută iar sticla cu rom din trestie de zahăr şi te serveşte din nou ; simţi o oarecare simpatie în gestul lui ; stomacul a început să se încălzească în liniştea tribului ; pe podea, ogarul se odihneşte, respirînd tăcerea complice a tribului.

DOI

LA DREPT VORBIND, nu era o imagine sfioasă şi nedesluşită — de toamnă leneşă şi urduroasă — perlată cu florile îmbobocite tîr-

ziu, la tropicul fericit, izolat, univers absurd și fără anotimpuri care să readucă pe pămînturile semideșertice și alte nuanțe decît cenușiul mîlului de la suprafață ; nu era nici măcar suflarea capricioasă, nestatornică și vremelnică a vîntului de seară care încearcă să modifice acuarela peisajului, nemișcată ca o navă părăsită în mijlocul unei mări înmărmurite, o atmosferă plicticoasă și înăbușitoare ; ci doar începutul ruginiu și mizerabil al unei ploi trecătoare dar gelatinoase, lipicioase, aparent delicate dacă o privești la adăpostul geamurilor umede ale ferestrelor duble.

Însăși dușmănia asta atmosferică, punctată de preludii plicticoase, de notele false ale unei promiscuități prefăcute și dereglate, încearcă să legene pe nesimțite rămășițele unei singurătăți posomorîte care scînteiază ca un foc mocnit în cenușă, în nedumerirea oprită pe umbrele camerei, amintind de Goya, goliciune care lasă să se întrevadă — chiar prin geamurile aburite ale ferestrei — secvențe neterminate, concluzii neclare și lepădate înainte de a fi terminate, siluete ce se sprijină pe o himeră încolțită de evenimente care niciodată, cu excepția lor, n-ar figura în anale sau în biografii supuse eroziunii, dinamice, neîncetate și implacabile a unei orografii zgîlțîite din țîțînile ei de apatie și descurajare, cu circulația blocată de trombi neclintiți și care ar folosi, pînă la urmă, aceleași cuvinte alese, intercalate de tact și de politețe ; poate că lăsîndu-se purtați de ardoarea desfrîului stîrnit chiar de umbrele acelea, trăgînd fermoa-

rele egoismului fiecăruia, se strecoară, după bunul său plac — între ei, ca și cum ar mînui numai pe jumătate mașinăria electrodinamică și plîngăreață a umbrelor lor, eșafodaj părăsit pe vîrfurile ascuțite ale unor dorinți care-și pierd încet-încet strălucirea, sensul și rațiunea lor de a fi —, primul semnal clar și semnificativ al neașteptatei epoci în care refuzurile ajung să fie puncte de sutură, fuziune fosilizată în îndepărtarea tot mai evidentă a două trupuri deja izolate în răceală, potolite după ce au cunoscut o pasiune tumultuoasă și obsesivă, vrăjitoare care s-a jucat cu pielea și măruntaiele lor, care a răscolit incandescența pulverizată în porii acestor trupuri cuprinse de spasm, devenite acum o carapace de broască țestoasă care se închide în fața oricărei comunicări, substanță contradictorie și plasticizată a unei rupturi hibride, biforme, crescute din afluentele sale sentimentale.

— Gracia, dă-mi voie, cel puțin, să te însoțesc pînă găsești un taxi, spuse Minardos.

Erau formule sofisticate menite să ascundă dorința sordidă, cuvinte dezlînate — fără să capete măreția unei fraze —, rugăminte neputincioasă, rostită aproape fără să ridice glasul, încercînd să alunge, măcar pentru o clipă, refuzul Graciei Fontán, un fel de secreție obscură și ațîțată de apropierea unei despărțiri definitive spre care aluneca deja perechea, ca un clopoțel care sună fără încetare în pulsul răvășit al avocatului Minardos, burete flescăit

și topit de duritatea sclerotică a trăsăturilor femeii ce presupun o neînduplecare în refuzul ei, reafirmînd — trăsăturile acelea aspre care tivesc mușchii feței palide și ovale, și mai întunecate încă de reflexele unui amurg care jinduiește o altă ambianță ; trăsături care astăzi resping slăbiciuni și supuneri care odinioară ar fi reprezentat amabilități, efluvii trecute de la un corp la altul, umori și sudori care transplantau fuziunea buzelor, a pleoapelor care se închideau printre gemete, îmbrățișări și întunericuri, căutări de rotunjimi ce-ntotdeauna păreau noi, atrăgătoare, sărutări care pătrundeau în adevăratul foișor al perechii — lipsa ei totală de interes față de el, aruncînd peste bordul navei care se scufundă fără scăpare povara oarbă și grea a tuturor senzațiilor trecute, veștejite, reduse acum la clipa cuplărilor searbede, stîngace, a mișcărilor necoordonate și zadarnice, legături marcate de retorica găunoasă a gesturilor și cuvintelor ofilite de vreme, funcția lor eternă fiind năruită de rutina cea mai decepționantă, de senzația cleioasă de plictiseală ; ea însăși plictiseală întruchipată, la urma urmei ignorînd patetic prezența disperată a lui Minardos lîngă ea, iar Minardos ca un echilibrist cu încrederea spulberată în alte legături care ar putea începe, ca și cum trupurile lor nu s-ar fi pătruns niciodată, ca și cum niciodată nu s-ar fi rostogolit pe covoarele a mii de case ascunse în mințile lor ; ea însăși plictiseală întruchipată, strîngînd ultimele lucruri ale micului ei trusou și, potolind setea cea nouă a lui Minardos cu

același refuz, împachetînd bagajul ei ușor de două zile, în vreme ce cu fiecare rugăminte, cu fiecare întrebare a lui Minardos se adîncește și mai mult prăpastia, se întinde și mai tare coarda, iar Gracia marșează și mai tare, folosește semnul limpede al celui mai ferm și încăpățînat refuz — o mișcare orizontală, ușoară a căpșorului ei oval, unind extremitățile, începutul și sfîrșitul, acestui refuz neprefăcut, zdrobitor — ca un pact rupt al unui armistițiu consumat sub un calm aparent ; pentru a împrăștia tăciunii călduți ai voinței neclintite a lui Minardos, pentru a da jos laurii de învingător ai lui Minardos, crispat, aproape paralizat, acum, între pereții cu lambriuri maro deschis — nodurile dau o senzație de confort și de siguranță — cufăr creat pentru ea, grație banilor și personalității remarcabile a avocatului Minardos, în exclusivitate pentru ea, pentru Gracia Fontán.

Sub umbrele mîngîietoare care se întind discret prin cameră, formînd niște nourași care — în orice caz — nu vor mai face niciodată act de prezență pentru a-i unge — ca pînă acum — cu miere și a-i preschimba în limbi ce ling culori și mirosuri care au fost — înainte vreme — propria lor esență, confirmarea lor cea mai fermă, doar o ușoară și abia observată schimbare în respirația femeii, epitaf mut alături de care nu vor mai fi gravate vreodată inscripții mai surîzătoare, ci bisturiul reteza celălalt izvor de viziuni din venele amintirii, reclamînd o urgentă curățire a drumurilor unei legături lîncezite de conspirativitate, de triunghiurile tra-

sate în prealabil, cercuri concentrice care și-au făcut datoria de a se lăfăi printre cearșafuri ude de transpirație și păr lăsat în încleștarea pasiunii, geometrie incapabilă de a fi mulată în ipsos, de a fi sudată minuțios de marele avocat Minardos, scăpîndu-i printre degete această *cealaltă viață* cu care el însuși se mai mîndrește, cea mai sigură cucerire a lui, făcută, de necrezut, chiar în biroul său, venită parcă din mare, din *cealaltă viață,* interzisă de poziția lui socială, de familie, de tradiția unui pămînt și a unei lașități ajunse pînă la stele, sondînd adînc de atunci procesul de divorț al Graciei Fontán, încredințat avocatului Minardos.

Și fragilitatea aceasta, poate nepotrivită cu timiditatea pașilor micuți ai Graciei, care abia ating pardoseala strălucitoare și dată cu ceară a cufărului de aur, creație exclusivă a lui Minardos, un *Onassis* în miniatură, pentru amanta sa Gracia Fontán, amantă exclusivă, creație a *celeilalte vieți a lui — într-o bună zi o să mergem în Germania,* spunea pe atunci, mai demult, Minardos ; *am poftă să las totul și să plec cu tine, tu ai putea să-ți lași copiii, ai putea să faci asta pentru mine ?*, o întreba vanitos Minardos pe Gracia, ochi în ochi. Picioarele ei, grația picioarelor ei pășind pe vîrfuri pe scîndurile dușumelei — singurul fîșîit alături de caloriferul electric în tăcerea care îi desparte pe cei doi — de parcă niciodată n-ar fi dat peste bibeloul ăsta de sticlă, pe care întîmplarea nu l-a spart încă și uitîndu-se acum la pardoseala care îi reflectă șters trupul, observînd mirată acest

joc simbolic al propriei sale mirări, spărgîndu-se ca un ou, ce dă naștere unei vieți noi, unei noi respirații, ca și cum acest simbol de supușenie ar fi o închisoare înălțată acum sau o simplă scuză ca să nu continue cu Minardos : să întoarcă spatele la toate și să se miște liber, să fie, în sfîrșit, Gracia Fontán.

Piruetele verzi ale copacilor din jurul casei, urcîndu-și mîngîierile pînă la înălțimea etajului doi, se trezesc acum — odată cu ploaia măruntă care nu prevestește vreo schimbare de anotimp — cu aceeași supunere solitară și jucăușă, parcă ar colora abstract o lume ireală în care se mișcă fără greutate — doar ca niște pînze de păianjen pe pupilele lipsite de vedere — imaginile din interiorul casei, ca un ecou întîrziat confruntîndu-se cu tactul impus de Minardos fără să fi așteptat ca ea să conjuge verbele, să expună timpii jocului, să marcheze ritmurile și secvențele, să caute figurativul, să se dăruiască evadărilor, să caute prilejurile favorabile într-un joc de țintar care treptat a devenit insipid și gratuit, care încet-încet a fost năpădit de cețuri verzui, pentru că pe vremea aceea Minardos era un fort care se folosea doar de cuvinte pe un teren îngrășat de propriul lui devotament, în vreme ce balele invidioșilor unelteau încercînd să-i dovedească incapacitatea să-i îngroape apogeul, solidul apogeu al autosuficienței cîștigate pe măsura investițiilor nemțești în turismul insular, apogeu limitat chiar de el, de hotărîrile sale, de cîrdășiile sale în cele patru zări, un univers cu totul al lui, cuprins de mii-

nile sale avide, încasînd contractele și protocoalele în dolari, un univers încadrat de aurul unor răsunătoare succese profesionale care marchează, acum, la o oarecare distanță de niște vremuri din cînd în cînd jinduite, dar rămase pentru totdeauna în urmă, tehnicizarea, „IBM-izarea" liniei drepte și ascendente care a făcut posibil triumful, viața sa, profesia sa și, înainte de toate, diversificarea conștiinței sale, compartimentarea eticii în două, trei sau patru personalități diferite și în orice moment — de ce nu ? — contrarii, iar acum, în depărtarea reînnoită a acestei vremi jinduite pentru simplicitatea sa, pentru angajarea pură a adevăratei personalități — învinsă și fărîmițată apoi de el însuși — căreia hazardul, printr-o transfuzie meschină i-a adăugat două sau trei sau patru fațete, care i-au pătruns deja în sînge, spărgînd schema acestui apogeu pe care el l-a schițat cu toată grija pe fondul policrom și provocator al unei elegante păstoase, ce se depărtase treptat, voit și imperceptibil de vulgaritatea seculară a mediului pentru a se transforma în *virtutea* ineluctabilă a personalității *sale* zdrobitoare, materie pe care Minardos o predă încă zi de zi cu îndemînare, ca strălucirea paietelor de pe o rochie de gală, ca pe o aureolă iradiind satisfacții pe scena plicticoasă de moarte a grosolanului teatru al lumii înconjurătoare, cu dalele pătate de frică, disprețuite de corupția și de oportunismul marelui avocat Minardos, un apogeu al cărui complicat mecanism lasă să se vadă — ca acum, pe neașteptate, în vîrful piramidei

triumfului — scoarțe vineții cu amintiri răcite, fire uitate printre copacii pădurii de vise copilărești care reînviu în mintea lui destul de des, în neîncetatul omagiu adus limbii germane, în neîncetatul omagiu adus fotografiilor păstrate cu grijă în rafturi prețioase, fotografii cu stadioane pline pînă la refuz cu oameni care-și strigau dragostea față de „Führer", ce au înregistrat discursurile aceluiași Hitler, dorul după o educație primită de Minardos în anii existenței sale, fixații nebuloase și rătăcite în continua strădanie a confuziei, deshidratînd prestigii și nimicind aureole, fabricînd frenetic stratageme mai puțin perfecte decît interferențele care acum se lipesc, ca o mătreață vie și grasă, de vanitatea sa, de jocul legalizat al înșelătoriei, de pocherul elegantei duplicități personificate exact de acest fabulos galop de trăpaș învingător : avocatul Minardos.

Legătura aceea nu era — bineînțeles — un parfum curat, al cărui miros le cuprinsese trupurile pe dinăuntru și pe dinafară, ajungînd să se cuibărească în măruntaiele lor, ci mai degrabă seu rînced și mocirlos care se combină acum cu bubuitul loviturilor de ciocan care cad ca sloiuri de gheață peste căpșorul — devenit pe neașteptate un tobogan pustiu — de graur domesticit de trăsăturile ferme ale Graciei Fontán, lovituri care sfarmă odihna căutată cu nerăbdare după mahmureala din zori ; legătura aceea dezgropa acum prăpastia unei discuții pe care, în realitate, nu vor ajunge s-o aibă nici-

odată, pentru că nici unul dintre ei nu mai dădea nici doi bani pe saliva celuilalt iar bîlbîielile, încercările de a crea o nouă aparență care să împrăștie vechile amintiri și să stabilească alte ritualuri renăscute din sîngele trupurilor lor nu reușeau să devină decît un sos nereușit, un experiment liturgic eșuat care spulbera, ca pe niște bale lipicioase, orice explicații sau lunga înșiruire a salturilor *sale*, a săriturilor dincolo de cortina prohibiției ; concernul acesta își pierduse sobrietatea spumoasă a mîngîierii și a înțelegerii care inocula în venele lor puternica morfină a plăcerii, ca o somnolență imperceptibilă, ce continua încălcînd granițele o letargie inexplicabilă încă de la început ; Minardos a intuit acest lucru dintotdeauna iar Gracia îl confirma cu trăsăturile chipului ei.

Odată risipit tot timpul trecut, și părăsită sau adormită obsesia primului său eșec profesional — nu o simplă eroare ci o fractură care nu mai permite sudarea oaselor, deși el n-ar admite niciodată că a fost propria lui greșeală, ci dialectica lui s-ar umfla în clipele dorite ca un balon care caută și găsește scuze suficiente ca să arunce nereușitele în spinarea altora, pe întîmplări trecute, vărsînd asupra altora, printre valuri de băutură, *trauma sa* perversă, în amintirile inevitabile care se reînnoiesc zi de zi, pe măsură ce timpul anula combinațiile binare (Gracia și el, de exemplu, în pragul acestei fracturi), în imaginile cele mai clare, cele mai dureroase ale procesului, scenele din cimitir după execuție, tensiunea procesului și a ultimelor

ceasuri ale lui Siaka García, pledoaria năclăită de sudoare, într-o togă care tremura din lipsă de maturitate sau din înflăcărare, eșecul definitiv al unor negocieri tenace care n-au reușit nimic, doar să-l transforme pe el, pe tînărul avocat Minardos în balonul acesta bolnav care pînă la urmă o să explodeze și o să dea în vileag dubla sa personalitate, cu toate prejudecățile educației sale nemțești — ; enervat uneori, entuziasmat alteori, Minardos a căpătat tonul definițiilor diferite, gesticulațiile și mîna stîngă tăind, în marmura roză, piedestalul piramidei răsturnate și turnante pe care el însuși, fără teamă, învîrtind marionetele, regizează din mîini teatrul de păpuși, departe de naivitatea aceea de început, descompunînd dinamica greoaie și anchilozată a vechilor concepte, prezentă în galopul său irezistibil de trăpaș victorios ; un piedestal excepțional, pe atunci, învîrtindu-se ca un titirez extrem de eficace, ca un mac apărat, într-un joc de desene colorate, de soluții de compromis, strategii, stratageme, conspirații — teme ale liturghiei sale secrete, sacramente care ocupaseră, de la moartea lui Siaka García, imbecilitatea de altă dată, compartimentul rezervat scrupulelor și eticii, umori subterane care sugrumau la jumătatea drumului intenția împrumutului și a plagiatului prefigurat ca un triumf personal ; odată lepădate pielea onestității și sarcasmul cadaveric al eticii profesionale, triumful a apărut în ochii lui Minardos cu cei patru călăreți ai Apocalipsului. Pe fond, muzica excitantă, ca o mîncărime cinică și uzurpatoare,

a scamatorului care își face trucul exact în momentul în care știe că ochii spectatorilor — care vor aplauda mai tîrziu uimiți de înalta profesionalitate a magului de circ — sînt ațintiți asupra unui fleac, azvîrlit pe scenă pentru a distrage atenția, pentru ca niciodată să nu se înțeleagă care-i litania înșelăciunii, care-i taumaturgia triumfului și apoteoza scenei finale, ieșirea din cocină, manevra perfectă a tînărului care a făcut alegerea triumfală, saltul către glorie și fornăitul fără seamăn al roibului învingător.

TREI

Frica-i un *puzzle*, un șarpe care-ți aleargă pe șira spinării, ca o puncție obligatorie pentru organismul tău ; atunci, și acum și pururea, însoțindu-ți gesturile, felul tău de a fi, frica-i un *puzzle* care s-a împrăștiat în mii de bucățele, fără nici o noimă ; fără aer care să pătrundă printre perdelele neprimitoare și să curețe noroiul strecurat în mucegăiții pereți cerebrali, pe fața interioară a pereților verticali, labirint întunecat (populat de frica în persoană) pe unde tu n-ai îndrăznit niciodată să alergi ; un rebus monoton și inutil, dar și o sîrmă de echilibrist, un truc spînzurat odată cu primele acorduri ale orchestrei de gală a circului, cu primele aplauze

ale spectatorilor, piruete înjghebate fără sens, fără echilibru, făcute doar ca să umple melodia amorfă care sare călare înapoi spre un trecut deconcertant care n-a legat niciodată capetele problemei, a lăsat spații libere (ocupate acum de mucegaiul definitiv al fricii), pentru a nega odată pentru totdeauna — fără șovăieli de data aceasta, fără uși care se deschid la fiecare mișcare — existența acestor năluciri anchilozate, lipite de fiecare fațetă a vieții sale.

Năluciri care nu-ți vor da voie ca acum, în fața lui Guerreiro, să ștergi urmele, să negi faptele, să dispui de dosar și să le pui tu însuți (așa cum ai făcut-o nestingherit pînă azi) diagnosticul, cadrul terapeutic al fierbințelilor incurabile care s-au cuibărit în măruntaiele tale, răvășind toată flora intestinală, strecurîndu-ți boala în vene, înghețîndu-ți respirația, paralizîndu-ți măduva și sclerozîndu-ți ficatul : așadar, frica.

Năluciri care au configurat treptat dimensiunea asta a ta, închisă într-un trup tremurător, năluciri care au creat, fără voie, cu răbdare, exercițiul acesta de rozătoare și acum în fața lui, în fața doctorului Díaz, totul este o cartografie pergamentoasă din care evadează, în spasme, amintirile unei copilării care-și amestecă bocetele puerile cu celălalt pergament vechi, o căință lipicioasă și siguranța de a fi pierdut — mai demult, cînd nu-ți puseseră încă sula în coaste și nu stăteai pe marginea balconului de la care niciodată n-ai să te arunci — momentul salvator al sinuciderii, o masă care se

mişcă acum ca ceva abstract, imposibil de apucat, dar care ar trebui — totuşi — să fie examinată cu toată atenţia, cu multă şi adevărată sîrguinţă pentru a nu permite asemenea imagini — acum — cînd stai în faţa lui Guerreiro, ca o insectă care încearcă să scape din labirint, din pînza de păianjen, obiect de cercetare, cobai de distracţie, cotată de bursele experimentelor mortale, cravată sfîşiată şi sfîrtecată, viţel bolnav de stenocardie, sacrificat pentru a smulge din rădăcini bolile turmei — se mişcă în faţa ochilor tăi ca un spectacol, diluîndu-ţi sîngele rece, schemele de politeţe ; pentru a nu permite ca aceste imagini trunchiate — mutilare pe care propriul tău subconştient refuză să o îndrepte — să se confunde, să se învălmăşească fără să-şi găsească locul lor definitiv, topite de dorinţa năvalnică a lui Díaz de a găsi o explicaţie rezonabilă la toată încurcătura, o evadare din încurcătura aceasta, o evadare demnă de poziţia sa, de persoana sa.

Sînt aceleaşi figuri ce-aleargă haotic şi ocupă capricios şi aproape întotdeauna poziţiile ridicole ale pieselor dintr-un *puzzle* nesfîrşit — frica —, îndepărtîndu-se, împrăştiindu-se, oscilînd în aer, clipind, bătînd din aripi, atunci cînd sînt insecte care irită auzul doctorului Díaz, zîmbind cînd sînt trupuri dezgolite, fără capete cunoscute, simple mişcări lente care devin tot mai convulsive, mai senzuale, ajungînd să irite fibrele cele mai sensibile ale doctorului Díaz, îndoindu-şi scheletele ireale cînd sînt doar umbre pierdute în bezna memoriei, imagini care-şi

pierd pînă la urmă conturul, modificînd o formă care, în ciuda aparenţelor, niciodată n-a fost reală, contribuind la săparea propriului lor mormînt ca şi la groapa stăpînului lor, mărinimosul şi milostivul doctor Díaz ; totul ca o peliculă înceţoşată, incoruptibilă, pe fondul cenuşiu al apelor tulburi — zgomotul enervant al unui robinet prost închis care lasă să cadă picături mari în vasul de metal ; zgomotul impersonal şi disproporţionat al unei porţi sau ferestre de negăsit, legănîndu-se în ritmul capricios al vîntului ; zgomotul sau murmurul vocilor care n-ajung niciodată să-şi definească tonurile, care nu reuşesc niciodată să se diferenţieze după pereţii ăştia groşi şi groaznici ai copilăriei tale, privind doar la spectacolul vieţii tale ca nişte martori muţi şi greu de confundat ai acestui *puzzle* devenit frică, lichid palpabil, rece şi obtuz — pendulînd frivol în amintirea tremurîndă a doctorului Díaz, aşezat acum în faţa lui Guerreiro, într-o aşteptare care-i înceţoşează ochii, acoperind aproape complet aceste imagini, devenind o expectativă fără rost, de la un capăt la altul, care are să-l strivească, fără putinţă de salvare.

Un peisaj nedefinit, ceţuri şi întunericuri poate, şi frica drept principal oficiant al unei ceremonii fără legătură (doar perspective, secvenţe momentane care se îmbulzesc în oglinda mincinoasă şi tulbure a amintirilor), copilul Díaz păşind îngîndurat, cu pantalonii aceia scurţi, cu dungi negre şi groase pe fondul *bej*

al stofei, cămaşa tot *bej*, un *bej* ridicol de fiu de bani gata, absent la orice situaţie fără legătură cu *nirvana* lui artificială ; nimeni nu-i acordă încă atenţie şi copilul Díaz observă atunci haosul dramatic şi prăfuit din jurul lui, ecoul tulbure pe care mitraliile împrăştiate cu ranchiună — fără reticenţe crepusculare sau romantisme războinice — le-au lăsat pe strada aceea enormă şi largă pe care cîndva — în vremuri de pace — o străbătuse vesel şi mulţumit cu un balon albastru în mînă ; priveşte îngrozit cum obuzele au căzut pe pămîntul pînă atunci cultivat, cu grădini îngrijite şi frumoase, de o parte şi de alta a străzii ; cum mortierele au spintecat cu focul lor nimicitor zidurile care despărţeau grădinile, pe trotuarele pe care toţi mergeau cu însufleţire în serile călduţe ale zilelor de sărbătoare ; cum au smuls rădăcinile groase şi păroase ale eucalipţilor care zac doborîţi, cu crengile neînsufleţite ca nişte statui de piatră gata să fie duse la muzeu, printre zidurile doborîte de amintirea unui război nedeslușit, ascuns incredibil în adîncul fiinţei sale ; cum se răsucesc grilajele şi fiarele vopsite argintiu prin fumul cald încă, plutind printre mitraliile care scîrmă şi îngroapă totul, învăluie şi strică totul ; cum pietrele de pe strada lui şi teama de zgomotul neclar — doar o intuiţie şi un fluierat persistent care se apropie peste capul lui, o clipă mai înainte de a se produce în faţa lui micul cutremur inversat, ridicînd casele şi pămîntul dimprejur — al obuzului care se pare că va trece la cîţiva metri de cap, suflînd ca o balenă

rănită în spinare şi împroşcînd spuma albă pe care însăşi marea o împrăştie cu o prudenţă olimpiană ; obuzul acela care va distruge, va dărîma dintr-o lovitură vechiul turn al bisericii, din cărămizi roşii suprapuse ; iar copilul Díaz, împietrit, vrea să devină invizibil, teama strecurîndu-se ca un coşmar în întunericul vîrstei sale care încă nu deosebeşte bine realitatea de visare, imaginile se confundă şi se împrăştie întocmai ca boabele de mercur dintr-un termometru spart de curînd, bile care se risipesc — ca şi amintirile — de îndată ce cad, iar lui îi e teribil de greu să înţeleagă de ce pasta aceasta argintie se topeşte pe jos ; şi atunci, fără să fie clar încă, se ivesc murmure şi alergături care cresc şi descresc în acelaşi timp, se pierd şi se apropie de urechile sale iar imaginea, ca într-un film, punînd stăpînire pe celelalte simţuri. Camionete negre, ca pe vremea lui Capone, rablagite, sosesc şi parchează la confluenţa celor patru străzi, şi piaţeta se umple cu oameni necunoscuţi care strigă şi încearcă să se înţeleagă într-un argou care lui — observator singuratic şi ascuns — îi scapă ; coboară iute oamenii aceia fără faţă, cu fulare negre la gît — toate la fel — nişte fulare înfăşurate în jurul gîtului, cu un capăt fluturînd în bătaia vîntului proaspăt al dimineţii neîncepute ; şi copilul Díaz intuieşte acum frica mulţimii, în el se înfig cleşti puternici care sfarmă imaginile şi dau senzaţia aceasta de *puzzle* îngrozitor ; oamenii aleargă ca să se ascundă, închizînd porţile care scîrţîie şi ele de groază, sînt vremuri de panică

care de atunci se cuibăresc în sufletul oamenilor de pe aceste pămînturi (în fața lui Guerreiro, doctorul Díaz stă ca atunci, la colțul străzii, în plin război, descoperit de oameni a căror față el nu și-o mai amintește...) :
să le spună ce făcea el acolo, un copil, la orele acelea ;
să le spună unde locuia ;
să le spună cine-i erau părinții ;
să le spună cum ajunsese acolo, cu tot pericolul care pîndea, și să le spună cine l-a lăsat să iasă din casă ;
iar el își face de lucru, dealtfel frica îi paralizase orice răspuns, uitîndu-se la frumoasele insigne purtate de bărbați în piept, *„cîștigate pe linia întîi a frontului, flăcăule“*, și tocmai cînd el e gata să ridice din umeri și să spună că lui, copilului Díaz, puțin îi pasă, că s-a rătăcit, că nu poate explica cîtuși de puțin prezența lui acolo, atunci toți încep să se uite îngroziți spre cerul care tocmai se lumina ; *„au să ne bombardeze dobitocii ăștia“*, spune cel cu barbă (o față serioasă, dar fără cicatrice, un fel de corsar călit în lupte și în furtunile de pe mare, dar cu gesturi care inspiră o liniște atît de căutată de copilul Díaz, cuprins de tremur) ; *„adăpostiți-vă de dobitocii ăștia“*, spune mai departe ; începuse de-acum dimineața pentru că soarele se năștea ca un semicerc pe linia curbă a munților depărtați de la orizont, soarele face să se vadă niște puncte argintate de reflexele razelor sale pe carlingele gri, puncte uneori argintate care acum se apropiau de ei fără cruțare dinspre cerul

fără nori, iar copilul Díaz împietrit de frică, transformat într-o piatră de pavaj care nu poate să fugă, să se ascundă de dobitocii ăia, simte că tălpile picioarelor nu mai răspund dorinței de a fugi, parcă-i bătut în cuie, scufundîndu-se în noroiul de smoală topită de pe stradă, uitîndu-se hipnotizat pe jos și văzînd cum se face tot mai mic cînd a început serios bombardamentul și a auzit cum îi strigau din nou, „la adăpost, repede !“. Bombardau cu cadavre putrezite, dobitocii ; chipuri pe care el le cunoscuse în prima copilărie, prieteni care-l întovărășiseră în primele jocuri, părinții acestor prieteni, trupuri însîngerate care miroseau deja a putregai, care-i mînjeau cu scîrboșenii visele și teama ; și zvonul că strîngeau trupurile care cădeau pe front, le acopereau cu cearșafuri din pînză de cort gri, și ea putrezită și sfîșiată, fără să le șteargă de sînge ori să acopere cu o garoafă gaura proiectilului care le luase viața sau să scoată schijele din rănile de unde sîngele ieșea șuvoi ; și copilul Díaz simțea o teribilă sfîrșeală văzînd sîngele și oamenii care alergau îngroziți, recunoscînd trupurile fărîmițate ale rudelor, în vreme ce el, copilul Díaz, se ascundea, nu vroia să ia parte, cuprins de un chinuitor leșin ; cădeau trupurile în pozițiile acelea ciudate, triste, cu ultimul gest cu care îi surprinsese moartea, și oasele bufneau, se izbeau de pavaj spart, și aveau gîturile legate cu sfoară ca și trupurile și picioarele, încît trebuia să rupi cearșaful ferfeniță ca să poți vedea nenorocitul spectacol al unei rude sau al unui prieten sfărîmat și sîngele scîrbos

care pătrundea în toate ; iar el, copilul Díaz, vrea să strige, vrea să scape de coşmar, dar picioarele îi sînt ca de plumb, imposibil de topit, împotrivindu-se obsesiei ; cadavrele se izbesc mai departe de pavaj, catranul topit se amestecă cu sîngele putrezit iar pereţii dimprejur se mînjesc în roşu şi devin pînze tremurînde pe care alunecă pîrîiaşe roşii, lipicioase, obsesive ; iar copilul Díaz simte teribil nevoia să vomite totul sau să rămînă acolo nemişcat pentru totdeauna, dar nu poate să scape şi să nu mai audă vuietul neîncetat al cadavrelor care se izbesc de acel *puzzle* al fricii sale cînd ajung pe pămînt şi împroaşcă tot universul cu sînge ; sau teama, şi mai concretă, tot mai clară amintirea chipului acela întunecat, serios, care-şi ascundea întotdeauna gîndurile faţă de ceilalţi ; o senzaţie de nestăpînire pe chipul tatălui care strigă ca un bezmetic : *„aşa nu se mai poate, este ruşinea familiei“* ; şi copilul Díaz simte aceeaşi groază a războiului, în gît i se învălmăşesc silabe, cuvinte, aceleaşi gîfîieli de groază, poate nu-i groază ci doar aceeaşi dorinţă de a părăsi scenariul unor fapte care nu ajung să se pună de acord cu ceea ce el aştepta de la realitate ; între timp, tatăl lui ia puşca de vînătoare, face nişte paşi mari, coboară cîte trei trepte pe scara de lemn care răsună ca o *tobă de tinichea* iar ecoul se urcă pe pereţi şi ricoşează în acoperişul casei, făcînd să tremure lămpile cu ciucuri de cristal (un clinchet ca de lacrimi) ; tata ajunge în grădină iar el urmăreşte toată scena fără să înţeleagă ce anume se va întîmpla, dar bănuind

ceva groaznic pentru că tăcerea celorlalţi se simte în absenţa tuturor, şi ecoul paşilor tatălui său este singurul lucru care apare în faţa ochilor lui în grădină ; aleargă după tatăl lui, care a înconjurat sera, vrea să vadă cum o să omoare cele două statui albe ca laptele care se îmbrăţişează în colţul acela, unde a fost de atîtea ori ca să-i ridice fustiţa verişoarei sale Albă-ca-zăpada ; o îmbrăţişare a perechii albe, sublime, şi răsună primul foc, imediat al doilea, amîndouă nimerind din plin trunchiul îmbrăţişat, care se sfarmă ca acest *puzzle* pe care doctorul Díaz vrea să-l compună în faţa lui Guerreiro, ca pe un simbol al fricii sale, în vreme ce în amintire cad, una după alta, în grădină, bucăţile albe, moarte, ale îmbrăţişării şi copilul Díaz va jura, se vede obligat să jure că n-o va îmbrăţişa niciodată aşa pe verişoara sa Albă-ca-zăpada ; tatăl lui se întoarce şi îl vede, iar copilul Díaz, împietrit, nici măcar nu izbucneşte în plîns, nici nu încearcă să-l întrebe de ce a făcut-o, „tăticule, spune-mi de ce ai făcut asta“, pentru că frica i-a încleştat muşchii, i-a paralizat mandibula într-un spasm neîntrerupt şi dinţii îi clănţăne fără ca el să poată să scoată un cuvînt.

Frica, un *puzzle* inutil, zdrobind tot în amintirea îndepărtată a unui război pe care niciodată nu l-a înţeles, în prezenţa tatălui său care a sfărîmat cu două focuri de armă statuia din fundul grădinii (ultima dată cînd îşi aminteşte să-şi fi văzut tatăl, înainte de a i se spune că

s-a sinucis ; și doctorul Díaz a înțeles, după mulți ani, că tatăl lui era nebun : că averea era intactă, că tatăl lui nu fusese ruinat, că fusese doar o simplă greșeală de calcul a unui nebun) ; frica, atunci și acum, cînd stă în fața lui Guerreiro, gata de interogatoriu, un *puzzle* înfipt în măduva oaselor.

PATRU

SAU TOTUL o să se reducă la minim, o să se micșoreze grotesc, în jocul acesta de linii asemănătoare dungilor trasate cu răbdare de insomnie, de insomnia ta care nu face altceva decît să-și lipească urechea de peretele rece al dormitorului, ca să asculte duduitul stupid ca de motor stricat — un fel de repetiție generală a comediei care-ți revine s-o joci cu succes dacă vrei să-ți scapi pielea și oasele de închisoare — care scoate mereu același sunet, rugînd să te scape de povară, încercînd să-i faci pe ceilalți să înțeleagă că tu încă mai ești un copil, că asta vrei să fii și de-acum înainte, că vîrsta ta s-a oprit într-un moment al dezvoltării tale biologice, o uzurpare patologică și congenitală, o crustă de erori care atrage alte erori, un balast care-ți atîrnă ca o coadă și de care niciodată n-ai să poți scăpa ; că prima etapă nu se va încheia, așadar, niciodată pentru tine, Minardito, pentru că — deși te schimbi, deși ți-ai schimbat felul

de viață, deși îți fixezi altfel orarul, ca să devii un omuleț... — copilăria te va însoți întotdeauna oriunde vei merge ; totul a fost o prostie solemnă, tăticule, îți vine să-i spui, nu merită să cauți motivele, tăticule, îți vine să-i spui, el este primul care trebuie să se preocupe, să rezolve încurcătura, că doar n-o să ajung la pușcărie, tăticule, ca un simplu borfaș, dintr-o simplă neatenție, pentru un fleac care se mai poate rezolva dacă tu te pui în mișcare, tăticule, așa o să-i spună, să pună în joc măcar o dată toată influența lui ; gîndindu-te cum să fie regizată comedia ; prins în mrejele panicii, văzînd cum se apropie de tine ca să te scruteze cu lupa inchizitorii, cînd se va încinge bine scandalul, o adunătură de broscoi rîioși și cu cravate la gît sărind în jurul tău, reproșîndu-ți, arătîndu-ți cu degetul greșeala pe care o vei purta întotdeauna pe frunte, Minardito, dornici să miroasă și să înghită sîngele cald și tînăr al trupului tău, tu, victimă prin ricoșeu, manevrînd într-un conciliabul meschin cea mai bună soluție pentru problema în care te-ai băgat, ritualizînd șarlatania pe care ei înșiși ți-au pus-o premeditat în mînă ca să comiți greșeala devenită de-acum o realitate, ca să se preschimbe toți în scribi paternali care în viața lor n-au lapidat pe nimeni ; dimpotrivă, ei alcătuiesc nucleul cel drept al consiliilor supreme și pot judeca în voie pe toată lumea pentru că niciodată n-au făcut rău nimănui și întrebînd atunci, cu neliniștea aceea bolnăvicioasă care se prelinge ca niște bale de pe buzele lor de iepure, că de ce, dragul meu, de

ce, fiule, dacă n-aveai nevoie de așa ceva, fiule, să te omori după mașini de parcă n-ar mai fi altceva la care să te gîndești, cine o să-ți mai rezolve acum problema asta cînd lucrurile s-au complicat într-atîta, hîrtiile s-au mînjit așa de tare cu rahat încît o să fie teribil de greu să-l „ungi" pe cel cu destinul ca să le mai curețe, cine și-ar fi închipuit ?, cine ?, îți place să încurci mereu lucrurile, ia te uită, măcar dacă dosarul nu s-ar fi pus în mișcare ; nici nu-ți vine să crezi ; totul, dar chiar totul s-ar putea rezolva ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic, n-ar fi fost noaptea aceea, iar tu, fiule, ai fi mai departe un tînăr neprihănit, avînd viitorul în fața ta, și pe deasupra băiatul cui ești, pășind spre o poziție ca a mea, la care am ajuns cu atîtea sacrificii, pentru dumneavoastră, pentru tine, te gîndești cum o să ți se spună.

Și probabil totul se reduce la un plîns stupid, de nestăpînit, o dezlănțuire nervoasă care te face să tremuri, care dă peste cap toate mecanismele reci ale artei teatrale, care face ca durerea să pătrundă ca un ac ascuțit la rădăcina măselelor, și-apoi să ajungă pînă la măduva oaselor, la vertebrele care simt deja răceala care pune stăpînire pe toate senzațiile tale și te apasă, în vreme ce membrele îți amorțesc, se insensibilizează, nici nu le mai simți tremurul, e doar o furnicătură, o durere foarte ascuțită care te rîcîie ca o obsesie insuportabilă, care-ți topește creierii, zăpăcindu-ți toate formulele închipuite de tine ca să scapi din groapa greșelilor ; sau dinții care clănțăne nebunește iar

organismul tău, pradă unei relaxări inutile, e condus doar de reflexe ; zorile de zi, nedormite, îți sfîșie gingiile și ești înghețat tot așteptînd să ți se aducă primele știri ale accidentului, iar tu aici, întins, fără să poți reacționa, incapabil să mai schimbi ceva, să-i explici totul tatălui tău, ca să te scoată din încurcătură, ca să mușamalizeze totul, toată porcăria, îți zici, de-ți vine să te gîndești la orice numai să scapi de griji — ai da orice ca să-ți schimbi numele și prenumele, să fii o ființă anonimă, o anoplură scăpată de lumină pînă ce treci de primejdie, ascunsă în oricare crăpătură dezgustătoare, uitată, dacă e posibil, dacă ar fi posibil, care se cuibărește în bezna unei pivnițe izolate sau într-un pod prăpădit unde se află depuse ouăle putregaiului care-și va duce la capăt onesta sa misiune distrugătoare, de transformare a tot ce întîlnește în cale — deși tu acum nu izbutești să fii sigur dacă au aflat sau nu ceva despre accident sau dacă într-adevăr ei au murit răsturnîndu-se de pe șosea.

E mai bine să treci totul sub tăcere, să combini ermetismul cel mai grosolan cu ignorarea ipocrită a faptelor și să alungi din minte scenele care plutesc ca niște năluci în imaginația ta năpădită, să te înfășori în pături în dimineața febrilă care sparge liniștea umbrelor nopții și îți dă nenorocitul ăsta de sughiț, acru și nepotolit, care-ți urcă înapoi alcoolul pînă la buzele crăpate de răcoarea dușmănoasă a dimineții care începe, pentru că n-a fost decît în-

tîmplarea, mama mă-sii, ghinionul ; era un joc care niciodată nu se terminase prost, o distracție, cum ai juca cărți sau tenis sau ai înota într-un bazin cu apă limpede, curată, cu raze de soare care șerpuiesc în apa cristalină, un joc început fără rea intenție, fără proclamații apoteotice, în cursul ultimelor dansuri ale balului, al ultimelor cadențe ale orgiilor copilărești de la trei dimineața, șiii, șiii, tinerețeee, tinerețeee, ghitară și hohote de rîs abia răzbătînd fumul gros din *boîte,* da, *boîte,* ce mama dracului, și sîntem roooze, sîntem roooze, sîntem niște fluuuturi frumoși și alte hohote și îmbrățișări fetelor cărora le cade cu tronc și e dat dracului, drăguțe fetele, toți reținînd întrebarea ca să nu pară o lipsă de politețe, pentru că unii vor trebui să ia plasă, ei, cine vine cu mine în mașină ?, cine mă însoțește ?, ei, hai să vedem, cine vine cu mine în Mercedes ?, pentru că tu presupui bine că amîndouă au să răspundă imediat ; ele, bineînțeles, strigă „noi", pentru că ele îți vor clădi castelul alibiului tău, devenind din complice martore ale nevinovăției tale, nu-i așa, fetelor ?, pentru că într-adevăr complicitatea îți dă bătaie de cap în asemenea cazuri și e preferabil ca nimeni să nu cunoască cu exactitate faptele, nimic grav, nu s-a întîmplat nimic, înțelegeți ?, și ele privindu-se învinețite, plîngeți ?, parcă plîngeți, aș, să nu vă faceți griji, totul s-a datorat la început fricii, pînă a apărut strălucirea asta în ochii tăi, că n-o să se întîmple nimic dacă o să-și păstreze calmul, ar fi mai bine să anunțăm, zice una ; iar cealaltă

se uită la tine cu coada ochiului, jucîndu-se nervos cu medalionul, crucifixul, pe care-l poartă la gît, nu vorbește dar te privește, parcă spunînd că ar fi mai bine să anunți ; e insuportabilă pretenția asta de a convinge două proaste ca cele pe care le ai acum în mașină, iar pulpa stîngă a fetei cu medalion frecîndu-se mereu de pulpa ta nu-ți zice nimic acum ; ni se putea întîmpla nouă și atunci ei ar fi anunțat, sînt sigură, zice una ; tu încercînd să afișezi calmul acela ascuns după minunații ochi albaștri, zîmbetul acela încercat de atîtea ori în fața oglinzii de la *toaleta* spațioasă de-acasă ; tu, nu s-a întîmplat nimic ; tu, mai bine ar fi să uităm complet ; o agitație care îmbîcsește aerul respirat în mașină, aburind din cînd în cînd parbrizul ; nu, cel mai bine este să dai telefon cum ajungem, spun ele ; tu, nu, sec ; tu, asta-i o prostie nemaipomenită ; toți sîntem vîrîți în asta și va trebui să ne păstrăm calmul, luînd mîna de pe volan și punînd-o pe genunchiul stîng al zburdalnicei cu medalionul, care freacă mereu, isterică, argintul crucifixului ; dar de data aceasta gestul tău nu-și propune decît s-o liniștească ; insiști că e mai bine să uite totul, să-și bage în cap că nu s-a întîmplat nimic și lor le curg cîteva lacrimi, care alunecă caraghios pe gîtul sugrumat de plîns, pierzîndu-se pe drumeagul dintre sînișorii voinici, mîngîiați de atîtea ori în întunericul cabaretului, iar ea complice tăcut te ruga, fără să scoată o vorbă, să continui, să continui mai departe, pentru că se simțea așa de bine cu ochii întredeschiși iar tu lac de su-

doare tremurînd lipit de ea, dar acum privești sînii aceia fără nici o satisfacție ; ne-am înțeles ? i-am lăsat în urmă pe șosea, dar și asta nu trebuie s-o spunem decît dacă ne întreabă, nu-i așa ? ; ba da, zic ele ; o continuă privire reciprocă, căutînd să le liniștești pe proastele astea ; insistînd asupra acestui lucru ; mare încurcătură, îți zici, fără să-ți dai seama de cîte se pot întîmpla, și-ți vezi mai departe de drum, îndepărtîndu-te de locul accidentului.

Iar cînd totul a fost încercat și argumentele tale s-au prins bine de proaste, cînd ai reușit să le convingi, deși intuiești că este ceva epidermic, cînd ai preluat inițiativa și le-ai inoculat o anumită liniște aparentă, conduci plimbîndu-ți groaza, desenînd umbre care-și arată de îndată limitele (dacă pînă la urmă vor vorbi), bănuiala biciuindu-ți nevralgia, insomnia ta ; sau se află totul : mai bine să declarăm, zic iarăși ele, ca niște ciocane care-ți izbesc tîmplele, tocmai acum cînd totul parcă rămăsese în urmă, pe cînd zorile se strecoară printre jaluzelele ferestrei care dă spre răsărit ; ele promit că vor tăcea pentru că nu vor să fie amestecate într-un bucluc așa de mare la două zile de la intrarea în societate, în *high society ;* bineînțeles că nu, iar mîna se duce spre maneta de viteze, dînd un nou impuls mașinii ; trebuie trasat un plan pe care să-l învățăm mai înainte de a ajunge ; un alibi care să ne garanteze siguranța ; n-am vrut așa ceva, totul a fost întîmplător, n-aveam practic nici o vină, nu-i așa ?, comentezi tu, era un joc care niciodată nu s-a terminat prost, un

ghinion, fir-ar să fie ; un accident care i se întîmplă oricui în viață, ne-a lovit pe noi acum ; va trebui să scăpăm de hîrțoage, adeverințe, dosare mizerabile care încurcă rezolvarea firească a lucrurilor și care te vor urmări pînă la moarte, dacă nu vom ști să cumpărăm polițele minciunii, dacă nu vom ști să umblăm prin bezna care dintr-o dată ți-a apărut uimitor de limpede și tremuri. Șovăi dacă să alergi spre dormitorul tatălui tău, plin de aburul respirației unei nopți dormite de tatăl tău, avocatul Minardos, care o să te scoată din încurcătură, numai să-și pună în minte, oare ce nu face bătrînul pentru băiatul lui ?, nu-i așa ?, ce nu face ? : să-l scoli, să-i torni totul în față, de-a fir-a-păr ; hai, îmbracă-te repede, trebuie s-o rezolvăm, ai să-i spui ; să nu ceară explicații acum, ai să-i răspunzi văzîndu-l sceptic ; droguri, ai spus ?, tu și tata, față-n față ; scapă-mă, bătrîne, că altfel o încurci și tu, îți spui în gînd ; mreaja somnului cade de pe ochi, în mii de bucățele strălucitoare care se rostogolesc pe jos ca niște biluțe de gheață care se ascund, se pierd ; ochii tatălui s-au deschis mari ; că o să-i explici pe drum cum a fost totul, că nu-i vreme de pierdut.

Dar nu ; nu îndrăznești să-i vorbești, preferi ca ecoul alibiului să-ți lovească și zdrobească creierii, febra te arde, mai e un pas pînă la vomă și va trebui să te scoli și să te duci ; e mai bine să stai liniștit, în cearșafurile călduțe și moi, ca o rîmă, pînă cînd au să vină să lămurească accidentul, să întrebe de ei, dar tu n-ai

să știi nimic, și n-ai să vrei să înțelegi că ei au murit din cauza ta și că o să înceapă o anchetă pe care tatăl tău, avocatul Minardos, n-o va putea soluționa dacă nu alergi chiar acum să-i povestești și să-l scoli din pat ; o anchetă care o să-i trimită pe toți la naiba ; îți amintești ? : mașina cu motorul încălzit la ieșirea din *boîte*, te urci și întrebi : „Pe ce șosea o luăm ?“, iar ei clătinîndu-se : „O clipă, o cliiipăăă, ce mama dracului. O clipă“, luminile clipesc, la trei dimineața, teutonii blonzi cu țîțoasele blonde se duc să se odihnească în apartamentele turistice iar voi în centrul distracției, tineretul, dat naibii tineretul ăsta care o să vă expedieze în mormînt pe voi toți, babalîci hodorogiți, și turiștii rîd, *oh yes, oh yes*, și voi rîdeți de turiști, nu înțeleg o boacă blonzii ăștia, iar cineva spune : „să tragem la sorți ce mașină iei tu și ce mașină noi“, și ele aplaudă iar ție îți cade rău la stomac toată gluma asta : „Să tragem la sorți cine ia Mercedesul și cine Land Roverul“ ; toți strigă că da, că trebuie să se tragă la sorți ; „De acord, de acord“, strigi tu, îmbrățișîndu-le pe amîndouă, și le tragi deoparte, șușotești, le strîngi tare și apoi spui : „dar ele merg cu mine, fie ce-o fi, indiferent cine ce mașină ia, e bine ?“ ; și-i tare figura : i-ai lăsat cu buza umflată, se poate vedea pe fețele lor palide, în gesturile lor comice : „De acord, de acord“, spun ei spășiți, făcînd o mutră acră ; pe scară se strecoară vocea Dianei Ross, odată cu mirosul fetid din cabaret ; haide, să zboare moneda în întuneric, apoi toți trec strada : „Așa nu, așa nu, nu-i cinstit, ce dracu,

aici nu se vede mai nimic. Haideți dincolo, sub felinarul ăla, unde-i mai multă lumină.“

Lumea iese din cabaret și se uită distrată la fericirea tinereții noastre, sus moneda, ce mama dracului ; în bezna nopții strălucesc multe lumini iar moneda argintie, zburînd prin aer, traversează lumina felinarului.

Cînd îți aduci aminte îți clănțăne dinții.

Mirosul mării din apropiere, plaja ; capul, zici tu.

— Ai luat plasă, ai luat plasă. Ai rămas cu Land Roverul, bătrîne, strigă ei, bucurîndu-se mai mult de formă, preferîndu-le pe ele.

— Mișto, mișto, răspunzi tu. Să vedem cine merge mai tare, mucoșilor voi cu Mercedesul sau eu cu jeepul. Hai să vedem, pe ce șosea o luăm ?, vă las să alegeți. Haideți, ziceți odată, ce, vă e frică ?

CINCI

AU SĂ-L OMOARE“, se aude ca un zvon care crește pe pămîntul crăpat, se împrăștie iute ca mirosul respingător și greu al combustibilului ars sau cum se întinde pulberea care arde sclipind la cotiturile unui drum bolovănos și desfundat ; „au să-l omoare“, repetă zvonul mulțimii, o litanie care aleargă peste pămînturile semideșertice ridicînd cenușile moarte ale pizmei

care se ascunde pe fețele îmbătrînite și crăpate ale femeilor, chipuri tăcute, amuțite de letargia pămîntului însuși, chipuri care n-au pierdut atavica putere de-a acuza cu pupilele ochilor aproape ascunși sub basmalele negre, decolorate de praful pe care-l ridică țarina neagră.

Pe pămîntul acesta uitat — doar colibe de lut și paie, construcții rahitice ridicate pe un sol vulcanic — seara începe să capete mirosul focului de pe vatră, foc care stabilește legături trainice între vechii locuitori ai cătunului, ca și cum fumul ar face niște mîzgăleli închipuite în văzduhul leneș al amurgului, înălțînd hieroglife și cifre care dau cheia zvonului — „au să-l omoare“ — și șușotelile — scoase din aceste mesaje cifrate — se înfig în pereții cojiți ai colibelor împuțite ; fețe bătrîne de femei ca niște amulete agățate la colțuri pe ulița cea mare — cu cîțiva metri mai înainte ca cei nouă oameni să ajungă la locul unde vor trebui să cotească la stînga și să adulmece ca niște copoi urmele tuturor drumurilor care duc la Siaka García —, chipuri îmbătrînite care apar și dispar la trecerea lor, fețe de năluci, călite în sabaturi, niciodată împlinite, în nunți sterile cu focuri mitice și zadarnice, care n-au ars vreodată cu flăcări, obraji brăzdați și ciupiți de vărsat, desfigurați, învinețiți, urme anemice ale unei singurătăți masochiste, dezvăluite de fiecare gest trist și sașiu pe care-l fac la trecerea celor nouă oameni, ca un blestem care trebuie să-i însoțească în căutarea „mistrețului“ singuratic, ca o rugăciune paralelă cu căutarea aceasta pe care vremea complice a făcut-o interminabilă și plină de teamă, ca o rugă ce-alungă și împrăștie toate presimțirile rele de pe buzele bătrîne și crăpate ascunzînd guri știrbe și uscate ; nasul, două gropițe purulente, unde se amestecă culori gălbui și verzui, gropițe îngemănate cu capricioasele cute care brăzdează fețele bătrînelor ; sînt gropițele pe unde pătrunde aerul cald și puturos, de ogor negru și părăsit, care vîră neliniștea în pereții unor plămîni bolnavi de la naștere și adaptați acestei respirații ciudate, șuierătoare, ca de sirenă ; ochii ca niște pierdute puncte negre cu pupilele străduindu-se să strălucească pe crusta crăpată a fețelor întunecate și înrăite de sămînța canceroasă a singurătății și disperării, puncte negre ale disprețului care acuză spintecînd ca niște săbii ce se înfig în piepturile pe care niciodată nu le vor atinge, iar chipurile acestea înnegrite încearcă să vorbească, să blesteme prin aceste puncte negre, aproape ieșite din găvanele lor, deși știu prea bine că zadarnic.

— Nu vii jos ? — o întrebă Minardos pe Gracia. Să te aștept ? Și întrebarea se transformă iarăși într-o rugăciune pioasă, un imn care mai încearcă să salveze ceea ce este pe punctul de a se prăbuși, o proptea care încearcă în zadar să sprijine un zid care se distruge fără salvare, măcinat de puterea evenimentelor pe care inginerii nu le-au putut prevedea vreodată, de răcirea straturilor adînci ale pasiunii ; ca o rugăminte fierbinte întrebarea lui Alejandro Minardos, o rugăminte care își pierde vertiginos culoarea în cercurile concentrice ale ridicolului în care cade și se prăbușește însuși Minardos, un

rictus rămas în anticamera neutră a bîiguielii, în vreme ce Gracia Fontán — sprîncene negre care se arcuiesc în fiecare clipă, rigide de parcă o dorinţă puternică ar vrea să le înţepenească în poziţia cerută de însăşi răzbunarea — îşi închide bobocul de floare albă gata să adoarmă, străină la rugămintea lui Alejandro Minardos, care începe să fie o supunere băloasă, un pai de care niciodată n-ar fi trebuit să se agăţe marele avocat Minardos, care acum îşi freacă mîinile pînă i se înroşeşte pielea şi ajunge să vadă cum sîngele se încheagă încet iar pielea capătă o pigmentaţie roşcată, pînă se jupoaie —, cu o disperare care roade ca nişte molii sentimentele pe care Minardos încearcă să le reînnoiască, o respiraţie gură la gură care să spargă ermetismul femeii iubite şi să redea viaţă întrebărilor sale leşinate, întrebărilor lui Minardos care se nasc tuberculoase, lipsite de speranţă încă din clipa în care sînt rostite —, o fixitate ce devine poate o răzbunare pe chipul Graciei, în gesturile ei, în răspunsurile monosilabice rostite cu jumătate de gură, înălţîndu-se ca un personaj care nu poate fi atins, nu poate fi prins de Minardos care continuă să arunce la picioarele ei întrebări şi iar întrebări ca nişte monede pe care ea le dă de pomană aceluiaşi Minardos, devenit o umbră diformă, plîngăreaţă, dezorientată, drept pedeapsă pentru situaţia încurcată care se prăbuşeşte în urma propriei sale duplicităţi, triplicităţi, un joc de noroc în care cartea, tot teancul de cărţi sînt pulverizate în mîinile lui Minardos — provocînd situaţii excitante, semiîntunericuri unde el amestecă şi amalgamează ritmuri ce pot fi dansate numai în propria lor ambianţă — iar plagiatul, îndeosebi senzaţia aceasta de plagiat care pluteşte deasupra capului său : pantofi perfect lustruiţi, o oglindă perfectă în care se reflectă chipul ei brunet, încă tînăr, părul negru lins, dat cu briantină, unde apar, în ciuda intenţiei de a le ascunde, începuturile de chelie, descoperind o piele întinsă şi albă de tot, elemente care le-au distins de restul muritorilor, parfumul, cămaşa şi cravata riguros studiate, eleganţa gingaşă, de zi cu zi, a unui dormitor şi a unei căsătorii binecuvîntate în trei rînduri şi aplaudate frenetic, salutate cu zîmbete şi cu orez la încheierea unei lungi logodne : Minardos e acum o umbră în pragul declinului, pe care el singur şi l-a urzit cu insistenţă şi inconştienţă.

Întins acum pe pat, cu piesele de joc împrăştiate pe jos, Minardos presimte, în cearşafurile reci ale dezgustului şi nehotărîrii, senzaţii searbăde — pielea scofîlcită a trupului îmbătrînit, slăbită de resortul zilnic al triumfului, reflectînd propria lui slăbiciune, şi nu mai poate nici măcar îngăima o întrebare cu care să poată tatona discret exasperarea care n-a răbufnit în ochii migdalaţi ai Graciei, absentă, terminîndu-şi de făcut bagajul sub privirea înciudată a lui Minardos, amintindu-i de vremurile poemelor epice, ale suspinelor închinate unor senzaţii care înfiorau simţurile, extaziau privirile şi îmbrăţişările celor două trupuri înlănţuite într-unul.

Întins acum pe pat, cu aşii care-i fug din mînă, supuşi Graciei Fontán, agresivă, cotropi-

toare, blîndă, cu brașoavele care se sparg ca niște baloane de peretele de beton al refuzului Graciei, el se mîntuie de convingerea care-i îngheață sîngele, îi zăpăcește simțurile, îi răvășește gesturile cele mai sigure lăsîndu-se purtate de aceeași senzație imponderabilă pe marginea unei prăpăstii, care e la început o simplă amețeală, apoi o vomă iar la urmă o lipsă de hotărîre, o paralizie.

— Dorești cafea, doctore ? — zice ursuz Chicho Guerreiro, după ce studiase fața apoplectică, răvășită, a doctorului Díaz, aflat înaintea lui ; doctorul Díaz încearcă grimase, gesturi cît mai firești, dar se topește, tremură, își stăpînește zvîrcoliri de panică.

— Nu, mulțumesc, domnule Guerreiro, vă mulțumesc mult. Nu insistați. Vă jur pe cinstea mea că n-am fost eu, vă jur, nici n-am atins-o, zice Díaz, înciudat că putuse cădea ca un prost în cursa întinsă la „Veneția", cu cîteva zile în urmă, ajungînd în fața lui Cristóbal Guerreiro, speriat de cele spuse, de faptul că nu reușește să-și convingă interlocutorul neclintit, cu gesturi ascunse după ochelarii fumurii ; chipul roz al doctorului Díaz devine vînăt, capătă tonul verzui pe care-l dă teroarea.

— Dar, doctore, ascultă-mă din nou — insistă Guerreiro încet și tacticos, accentuînd fiecare silabă, sigur de el, parcă ar cunoaște toată povestea. Doctore, sînt unii care încearcă să dovedească contrariul, — face un gest ridicînd în sus palmele, iar sprîncenele se arcuiesc și ies

de după lentilele rotunde și cenușii ale ochelarilor, umerii urcă odată cu sprîncenele și cu brațele — care încearcă și reușesc să dovedească contrariul. Eu am impresia — își mișcă ca un pendul degetul arătător de la mîna dreaptă pe dinaintea ochilor doctorului — că dumneata vrei să mă tragi pe sfoară. Nu, nu protesta. Așteaptă să termin. Avem declarația completă a fetei. În fine, a copilei. Într-adevăr, doctore, un om ca dumneata, cu reputația dumitale. Zău că nu te înțeleg.

Sarcastic acum, cînd insecta face piruete inutile ca să scape, să se mîntuie de urzeala care o învăluie și îi strecoară sub piele veninul „a-re-de-cla-ra-ția-co-pi-lei."

— E un *complot*, dumneavoastră știți. Sînt oameni care vor să-mi strice reputația ; toată lumea știe cum sînt eu — o izbucnire spontană, o simbioză între teamă și vină, tifos nevrotic care-și pierde echilibrul și alunecă pînă-n fundul gropii, al cursei pe care i-o întinde Guerreiro. Niciodată, continuă Díaz, nu m-am văzut amestecat într-o problemă de genul acesta, atît de scabroasă. Mi-au întins o cursă, domnule Guerreiro, vă rog să înțelegeți — spune Díaz contractîndu-se ca un mușchi lipsit de control, insecta devenind acum cenușie, pentru că Guerreiro, entomolog răbdător, profesionist călit, se apropie de doctorul Díaz și îi înfige ace de gămălie în aripile care încearcă să fugă urgent ; pentru că Guerreiro a asamblat mecanismele sigure ale acestei urzeli în jurul lui Díaz, micșorîndu-i pînă și statura, spulberîndu-i alibiul, rupînd în bu-

cățele, ca niște hîrtii de nimic, bune de aruncat la gunoi, fiecare argument pe care doctorul Díaz — mare pișicher, doctorul Díaz, se gîndește Guerreiro — îl opune acuzațiilor sale ; ți-o fi rușine, doctorașule ? se gîndește Guerreiro acum, trebuia s-o fi știut, dobitocule : gătată plăcerea, urmează neplăcerea.

— Vrei să-ți arăt declarația copilei, doctore ? — întreabă Guerreiro ca să-i scoată dintr-o dată povestea asta pe care Díaz nu vrea s-o dea afară ; o întrebare (gesturi, cuvinte lapidare, așteptare răbdătoare) repetată, studiată în timp ce el însuși, Guerreiro, întreabă și răspunde mogîldeței bîlbîite care-i doctorul Díaz, mai înainte ca ruina aceasta înspăimîntată să-și revină și să apuce să scoată cîteva cuvinte monosilabice, care se împleticesc de limba băloasă și de buzele doctorului, pe jumătate închise din cauza panicii.

Bineînțeles nimic nu mai e ca înainte, se gîndește el, ca pe vremea cînd erai un erou, acum totul e un joc de pitici, simple formalități ca să-ți justifici salariul pe care ți-l dau aproape pe degeaba, te gîndești ; nu mai sînt ca atunci munci mărețe, și tu, Chicho Guerreiro, singurul și adevăratul actor din piesă, singurul și adevăratul autor te împotmolești pînă la gît în distracția asta zilnică de a scormoni coclaurile ; sînt prilejuri de aducere aminte, se gîndește, cu timpul totul se confundă, se șterge iar funcțiile altădată diferite se amestecă acum ; ei, ce mama dracului se întîmplă, de ce a venit să-l deranjeze, strigă el la omul care intră vînăt la față în

camera pe care ai ales-o ca să te refugiezi, ca să te îmbeți, după ce ai ras cătunul de pe fața pămîntului ; omul e zdrențăros, cu ultimele lui fire albe zbîrlite, niște smocuri care mai stau ca prin minune în jurul bogatei chelii, purtînd pe fața lui monstruoasă urmele descurajării, ale oboselii, ale vomei abia stăpînite, ale astmului cronic încît abia își tîrîie picioarele prin prăfăraia conacului ăsta prăpădit ; fără nazuri, îi spui tu ; tot cătunul a fost lichidat și a devenit un morman de lut și de pietre, doborîte de neglijență și de virusul harababurii și al răzbunării, fum și noroi care mai dăinuie, după ce strigătele și ecourile strigătelor s-au stins și în noaptea blestemată s-a auzit iarăși țîrîitul trist al greierilor, zgomotele tăcerii tulburate și ea de virusul răzbunării ; iar tu, ascuns sub pătura de campanie, în cel din urmă colț al ultimei cuceriri, îl întrebi pe om ce vrea, doar știi bine ce ordine ai primit, îi mai spui — bei acum ultimele înghițituri din sticla de coniac acru și prost, oțețit, încercînd să-ți alungi așa durerea de ulcer ; el intră îngrozit, abia putînd să îngăimeze cuvintele, gesticulînd fără scrupule, cu mîna dreaptă, arătînd locul de execuție, umflîndu-și pieptul ca să poată să vorbească ; nu e vreme de așteptare, îi zici tu, luîndu-l la rost (da, locul de execuție unde tu ai fost balerinul, primul actor, primul și unicul judecător, iar acum îl liniștești pe om) ; să tragă o dușcă și să vorbească, și bărbatul dă din cap, că lucrurile n-au să aibă mare importanță, zici tu, zîmbind, pentru că triumful, puterea hipnotică asupra oamenilor

tăi, o ştiai, nu depinde numai de vorba tare şi răstită la un moment dat ci şi de familiaritatea asta falsă, să-l faci pe adversar să aibă încredere în tine, aşa cum faci cu fiecare insectă, cu fiecare broască rîioasă, cum e doctorul Vicente Díaz ; tu te amuzi văzînd cum încearcă să scape în zadar doctorul Díaz, viitoarea victimă, o mogîldeaţă în faţa ta, cu buzele încreţite de frică, cum încearcă ca un caraghios să sară în gol, în băltoaca mizerabilă unde s-a mişcat printre muşchi şi iedere putregăite şi gălbui, de unde tu l-ai scos ca să-i diseci păcatul, ca să-l fugăreşti ca pe o cloşcă care strigă şi strigă pînă dă drumul ouălor declaraţiei ; îl ai acum în faţa ta luptîndu-se cu amintirile, iată-l aici, tremurînd, ca să declare totul.

— E o infracţiune destul de neplăcută, doctore — îi spui, coruperea de minori. E un lucru pe care trebuie să-l combatem prin toate mijloacele. Dumneata ai să înţelegi. Avem toate mijloacele din lume ca să te convingem şi tot timpul pe care-l doreşti ca să ajungem la o înţelegere.

Vocea cleioasă a lui Guerreiro devine iarăşi o piatră aruncată în chelia abia începută, în ochii pe jumătate închişi, cufundaţi în propria lor vinovăţie, aflaţi dinaintea lui.

E o nouă dovadă de încredere, îşi zice Guerreiro, să-ţi trimită un broscoi bubos ca ăsta ca tu să-l faci să-şi lepede pielea, ca să-şi vomite, odată pentru totdeauna, adevărata lui identitate, pentru ca, în chip pavlovian să dea la iveală

toate slăbiciunile sale. Iar el, doctorul Vicente Díaz o să se scape pe el, chiar aici, în faţa ta, numai că pentru asta va trebui să sfarmi fără întîrziere reputaţia asta solemnă şi falsă pe care o ai înaintea ta, o reputaţie cuprinsă de frică, speriată de experienţa ta, de calmul tău, de siguranţa ta.

ŞASE

MERCEDESUL BENZ verde, decapotabil, zboară purtat ca de un orgasm în marea viteză imprimată de îndrăcita excitaţie tinerească a mîinilor experte care abia mîngîie volanul ca să-l ducă unde vor ele ; aleargă Mercedesul Benz pe cele patru roţi late, ca un hipnotizat care scoate ochii din găvane în căutarea dorinţei irezistibile, pe punctul de a arde kilometrajul de-a lungul capricioaselor cotituri urmate de asfaltul negru şi violent al şoselei şerpuitoare, tăiată în urma strigătelor şi ordinelor date de meşteri pricepuţi, angajaţi după mari experienţe sub soare, veniţi la un *rendez-vous* subtropical — ceea ce implică multă reverenţă şi plecăciune din partea personalului hotelier — şi la *welcomes*-ul unor subdezvoltaţi care umple de emoţie avalanşa, puhoiul de muncitori teutoni în *vacances,* blondele ţîţoase care roşesc de plă-

cere înmagazinînd acum soare în trupurile albe pînă ajung să simtă în vene o nouă senzualitate, intonația și conformația unei limbi care posedă în ritmul ei, în constanța ei, în sălbăticia pielii tuciurii, misterul dumnezeiesc al unui nou erotism, pe care l-au intuit printre vise, venind cu avionul de la mii de kilometri, în speranța unei *„eternal spring"* [1], printre nisipurile aurii și palmierii care se înalță și se mișcă ca niște falusuri seculare pe o coastă liniștită și strălucitoare în amurgul lent și tihnit, în iluzia întîlnirii cu o lume pasională și nouă care să alunge răceala monahală din vine.

Mercedesul Benz aleargă printre razele acestei *„eternal spring"*, lăsînd în urma sa, pe pavajul inegal și primitiv al șoselei mirajului, desenul cu linii frînte al roților sale late, și ele *made în Germany ;* o brazdă care-și înscrie trecerea în trupul cenușiu și uscat al firmamentului pămînturilor pietroase și părăsite pînă în urmă cu cîțiva ani, dezvirginate acum de neașteptata năpustire a progresului și a turistocrației ; roțile imperturbabile ale acestui automobil formidabil din import care dezechilibrează în fiecare an orice balanță de plăți (fără vreo posibilitate de compensare), condus abil și artistic de imprudența genială și amuzată a mîinilor tinerești care n-au fost încă necăjite de nimic — fără bătăturile nici cicatricele nădușelii — și care cunosc mai bine — căutarea disperată a unor

[1] Primăveri eterne (în engl. în orig).

satisfacții, de unde și această angajare a mușchilor lor odată cu avîntul progresului care mătură totul, care dărîmă totul, pînă și temeliile neatinse de secole ; după cotitură, plante agățătoare, înfășurări eterate, învălmășeala unei lumi străine de pămîntul acesta uscat, de pădurea golașă și aurie a nisipurilor fine, împrăștiate de-a lungul întregii coaste, de plajele insulei închise timp de secole, de pe vremea Cuceririi, pămînturi care n-au cunoscut temelii și nici măcar alte adieri de vînt decît cele născute aici, pămînturi care se autodistrug îndeplinind ritualul primitiv și tăcut al autofagiei, muma pămîntului devorîndu-și saturnian copiii, cerînd sacrificii și mai mari trupurilor năpăstuite care se nasc ca să moară, ca să-și pună ștreangul pe pămînturile acestea urgisite de soartă.

Mercedesul Benz, simbol al simbolului progresului, al rupturii și al violentei bătălii duse între civilizațiile închistate în absurda păstrare a frontierelor dușmane, aleargă pe șosea distrugînd ritmul mitic al dreptului la prima noapte, al vrăjitoriei, al averii nemișcătoare, lipindu-se cu burta de pavaj, de canalul prin care trec scursorile marelui oraș spre nisipurile mării, și lansat pe șoseaua binecuvîntată de neașteptatul progres, apărut și el după o cotitură, fără explicație, ca un miraj, care se întrupează în fața spectatorilor, ca o himeră care se destramă în clipa nașterii sale, ca o fantasmagorie care dispare cu apariția primelor elemente

himerice, ca o nălucire care niciodată nu va sfîrşi să se arate ci va călări peste voinţe şi dorinţe ce-şi ascund ambiţiile în piepturile destrămate de secole în scame putrezite, aruncate pe marginea şoselelor făcute pentru a-l primi „cu demnitate pe Mesia turismului" ; duduitul motorului despică acum virajul dezechilibrat şi viclean al progresului care strică cadenţa luminoasă, strălucitoare, zdrobită cu totul de reflexele turnurilor falice şi babelice înălţate în clipe de aranjamente, construcţii eficace ivite pe malul mării, oblăduite de tehnicile rapide şi de naşterile fără dureri, iluminate de progresul artificial, de arta distilării şi răzvrătirea perpetuă ; turnuri care îşi înalţă voluminoasele inele, împînzind peisajul celest şi pur al ochilor miraţi care ajung să vadă curba aceasta inexplicabilă a progresului, turnuri care sfarmă dispreţuitor legile geometrice şi naturale, hoteluri-stupuri zgomotoase şi ferestruite, năpădite de pielea transparentă, unsuroasă şi promiscuă a nordicilor blonzi, turnuri care defeacă pe malul mării murdăriile gazului nesuferit şi hohotitor al isteriei, sudoarea orgasmului împuţit şi nesatisfăcut, importat în cutii de conserve rotunde şi închise ermetic, ca cele de bere sau de crenvurşti, pe care-i devorează ziua şi noaptea, într-o reacţie fără sfîrşit, într-o rîgîială continuă care le dă stupefacţie şi convingerea că sînt nişte noi conchistadori ai unui pămînt blajin şi rob, măcinat iarăşi de idiomuri şi de gesturi de

neînţeles, dar la care încearcă să-şi adapteze manierele primitive ; turnuri mătăhăloase şi eficace geometrizînd albăstrimea şi discul soarelui, poliedre, cercuri, forme ovale, baloane, dreptunghiuri îngrozitoare, pătrate monstruoase închiriate stemei imperiale a progresului, reflectînd în vîrfurile lor arhitectonice mirajul tot mai mare al acestui progres sosit cu iuţeala motorului Mercedesului Benz, oştile sale cîntînd şi înaintînd vesele şi fără griji, cu imnul glorios al învingătorilor, surle înălţate în văzduh chiar de la această cotitură a mirajului jinduitor al şoselei şi pînă la pierduta linişte celestă şi la haoticul orizont artificial şi extins de aceiaşi arhitecţi care apoi vor plînge după ecologia frîntă, care vor acoperi fărădelegile lor evidente cu strigăte şi manifestaţii de salon, fără ca prin asta să le mucegăiască conturile din bancă ; un univers haotic care mărgineşte pădurile virgine de pe coastă, paznic fidel pînă acum cîţiva ani al miturilor şi ritualurilor puse acum în pericol de trufia unor vremuri noi şi descătuşate — izolate de vertiginoasa imaginaţie a noilor generaţii vrăjite cu totul de sirena trîndăviei şi care nu vor mai avea nevoie *să plece în America, peste ocean într-o coajă nenorocită de nucă ca să mănînce colaci,* pentru că au găsit — în chip neaşteptat şi misterios... — pe nisipurile aurite de pe plajă, unde strălucesc bikini, unde nudurile înăspresc pasiunile îngropate din generaţie în generaţie, unde dorinţele curg libere prin vinele dezmorţite, închise pînă acum de supu-

nerea oarbă, devenite un incendiu lacom care-şi împrăştie tăciunii pe pielea şi în ochii ţîţoaselor venite să-şi răzbune moartea în penumbră, tocmai din nordul universului.

Acum zeu a devenit trîndăveala atotputernică, *on the rocks at noon and forever* [1]. Trîndăveala pîndind totul, cu ochii săi sarcastici cele cinci chipuri tinere care ocupă Mercedesul Benz, verde şi încrezător, simbol orgolios al progresului ; paradisul, bătrîne, ăsta-i adevăratul paradis, spui tu la volan, fără să-ţi scape linia neagră a şoselei, stăpînind cabrajul cailor pe drumul plin de hîrtoape şi denivelări, evitînd maşinile care-ţi vin din faţă, dispreţuind celelalte claxoane care, surprinse de îndrăzneala ta, de viteza ta, de siguranţa ta, scot ţipete ascuţite în vreme ce ea, lîngă tine, încă nedecisă, duce mîna stîngă spre părul tău şi îţi scarpină cu degetele moi pielea capului, simţind cum îţi clocoteşte sîngele, obligîndu-te să mişti ceafa, să te guduri de mulţumire, să ţi se vadă pe faţă tot rictusul plăcerii, închizînd pentru o clipă ochii şi apărîndu-ţi un alt univers negru şi punctat de desenele pe care le trasează vag pe ceafă mîngîierile ei, Minardito, îţi place şi ea ştie acest lucru, Minardito ; partea proastă este că sîntem *three for two* [2] Minardito, auzi vocea care vine de pe banca din spate, la dreapta ta, în vreme ce te simţi ca un pisoi alintat de jocul părului tău şi al mîngîie-

[1] Pe jantă, la amiază şi pe vecie (în engl. în orig.).
[2] Trei la doi (în engl. în orig.).

rilor degetelor ei minunat de abile pentru a cînta la harpa mătăsoasei pofte ; să nu le stricăm cheful celorlalţi, ilustre, spui tu, o să găsim noi ceva pentru tine, iar de nu, ştii ce ai de făcut, „rab" şi „suf" ; cum ? ; „rab" şi „suf", bătrîne, îi spui, apoi schimbi într-a treia şi depăşeşti blestematul de camion, *care mă calcă pe nervi de doi kilometri ;* citeşti prin oglinda retrovizoare mirarea şi mai nestăpînită a celuilalt : nu te înţeleg ; uite, îi spui : „rabzi" şi „suferi" acum ai priceput ? ; toţi cinci pufnesc într-un rîs care asurzeşte totul ; e tare, bătrîne, e tare, susţine altul, cel din spatele tău.

E tare, e într-adevăr tare vîrtejul ăsta, luciditatea vitezei zburînd pe asfaltul strălucitor, iar pe bancheta din spate e un vacarm de nedescris, hohote care se amestecă cu plescăituri plîngăreţe şi ridicole, cu pupături ieftine şi artificiale, *iar eu mă perpelesc aici* (te aud ceilalţi patru spunînd), *voi vă sărutaţi, ca şi cum aş fi regizorul filmului, nu-i drept, bătrîne, asta nu-i drept, ce mama dracului !*

La doi metri pocneşte biciul de spumă pe stînci, marea vuieşte răcorind coasta crăpată şi crestată de miturile şi minciunile singurătăţii şi ale sărăciei, legate de poalele oamenilor ca o carapace cu care se nasc şi cu care se macină încet-încet ; singurătatea şi sărăcia unite şi despărţite de numai cîteva luni, de numai cîţiva ani ; amintirea acestor luni de carnaval trăite în jurul dansului aducător de valută, de stegulete şi insigne ale teutonilor blonzi, în grupări aran-

jate și provizorii, care vor rămîne apoi pînă vor scoate ultima picătură de vlagă a pămîntului sau a nordicelor țîțoase care-și etalează zîmbetele și șoldurile peste bikinii obligatorii : *ăsta-i turnul lui Babel, bătrîne, nu altceva.*

— Babilonia, Minardito, Babilonia — spune celălalt, în timp ce evită privirea aparent absentă a vecinei și mișcă, peste picioarele ei tremurînde, mîini avide, atavic de avide după drumurile acestea întortocheate. *Îmi plac soarele și dimineața, cotineața iar fetele din automobil, ce mai chilipir, tra-la-la-la, tra-la-la-la,* ceilalți aplaudînd mucalit aria.

— Ori Sodoma, bătrîne. Ori Sodoma ori Gomora.

— Gomora nu, bătrîne, zice cel plictisit, cel fără pereche, gata să vomite, Gomora nu, că-mi vine...

— Nu se prinde — i-o taie Minardito —, nu se prinde. Azi ai luat plasă ; asta e Gonora, nu Gomora, Gonora, de la gonoree, strigi tu, și iar încep să rîdă cu hohote, în vreme ce un alt claxon speriat urlă o clipă lîngă Mercedesul tău, cu exact o sută patruzeci la oră, un echilibru excitant care le taie respirația.

— Dă-o dracului, bătrîne — zici tu mai departe, privindu-l pe cel plictisit prin oglindă, pînă ce dai de ochii lui, băgați în fundul capului, iar el vîrît în fotoliu, nu te grăbi, nu te mai necăji, o să vezi cum o să găsim noi o „gonora" pentru tine ca să nu te mai plîngi ; numai pentru tine o ciocîrlie, un palmier sau un pat, cum o să preferi.

— Palmierul, ia te uită... Mai multă apă scoți dintr-o piatră, Minardito, răspunde cel plictisit, uitîndu-se neatent la construcțiile mediocre care trec ca un abur prin fața Mercedesului. Roșeața de pe chipul lui nu-i tocmai imaginea lenei ci mai degrabă a unei izolări forțate, ba chiar figura studiată a ratării, care se transformă pînă la urmă în plînsul încă reținut.

— Ești mai pesimist, bărbate, decît părintele Fornell, iar pînă la urmă tot cel care plînge o să sugă mai bine, fir-ar să fie.

— Copilul care nu plînge nu suge, Minardito.

— Fornell își ținea ora luîndu-se de toată lumea, ce nebunie ; ba că dacă trăgeai o linie pînă în insule, din Italia pînă în insule, treceai peste nu mai știu ce vulcani ; ba că cutremurele de la Agadir erau o pedeapsă de la Dumnezeu pentru păcatele...

— gonora... știi tu — îl întrerupe altul.

— ... ba că vulcanii aveau să erupă dacă nu ne ispășeam păcatele. Dat dracului, bătrînul. Ca o cucuvea, ăsta-i cuvîntul, ilustre, ca o cucuvea ; slab și chinuit, deprimant ; că aici o să se întîmple la fel, tipul era teribil ; îți venea să faci pe tine, nu alta ; cică era științific dovedită chestia asta cu cutremurele, și că următorul o să aibă loc în insule ; am lîngă mine un cutremur și

jumătate, fir-ar să fie. De-ar şti Fornell. După aia tipul uită de profeţia lui, se lasă de călugărie şi se însoară cu o podoabă de-ţi stă ceasul...

— Cum ţi-e scris, bătrîne. Fiecare se naşte cu cartuşele numărate şi ce n-apuci să faci aici laşi celor care vin după tine. Mai bine să apuci...

— Cum ţi se pare povestea... ?

— Dată dracului, e tare. Hai să vedem dacă toţi sînt de acord să organizăm un chef de pomină, cu *ierburi* şi tot dichisul, şi s-o terminăm odată cu lumea asta.

— Un chef de pomină, ilustre. Un pat rotund, zice plictisitul.

— ...ca să vezi dacă apuci şi tu ceva, ce zici ? e o glumă, bătrîne, o glumă, nu te mai uita aşa, nu lua foc, ce naiba...

În timpul discuţiei dezlînate, ele două se uită satisfăcute ; grozavă atmosferă, îţi zici, dulceaţa mea, spui, şi îţi închipui cum o să mai fie la primul cabaret care o să vă iasă în cale, o orgie dată naibii, de stă mîţa-n coadă, zici tu, şi ele zîmbesc complice. Atmosfera din Mercedesul Benz e ca un zbor sigur şi uşor în timp, fumul de marihuana, trecută din mînă în mînă ca s-o aspiraţi adînc, devine tot mai greu în aerul închis şi pătrunde în plămînii molatici ai celor cinci, toţi trag din marihuana şi sînt date dracului fetele astea, îţi zici, e mişto, zici, dă-mi şi mie, mai zici ; ea îţi duce tăcut ţigara la buze în vreme ce ţie nu-ţi scapă nici un amănunt de pe şosea.

— Ne apucă noaptea pe şoseaua asta nenorocită, Minardito — comentează plictisitul.

— Ia nu mai cîrti, ce naiba, nu mă sîcîi — îi răspunde el, e abia două după-amiaza. Dacă ar fi noapte, cu-atît mai bine : *noaptea toată mîţa-i neagră.*

— Pentru voi doi da, eu însă mă duc spre *colţul sufletului unde se usucă...*

— *Lacrimile din largul mării, jucării sînt ale vîntului...*

— Te joci, ia spune...

— Să fie clar că nu mă plîng — zice plictisitul apărîndu-se de ironiile celorlalţi doi. Mă rîcîie doar aşa, niţel, în piept, dragă Minardito.

Mirosul vaporos continua să producă euforie în interiorul Mercedesului Benz, frumos, verde şi plin de încredere pe larga şosea a progresului, cotitură şerpuitoare întreruptă numai de traficul nesfîrşit de maşini şi de camioane, de zgomotul regulat al buldozerelor şi al macaralelor care-şi ridică fără oprire capetele spre albastrul auriu al cerului ; *insulele astea-s un paradis, bătrîne, un paradis,* spui tu.

„ce să faci cu cîmpia asta mizerabilă ? : atîta uscăciune şi atîta dangăt te revoltă : mai lasă odată drumurile bătătorite : pute locul...

JUAN GOYTISOLO

ŞAPTE

„AU SĂ-L OMOARE", de data asta au să dea de el şi au să-l omoare, şi zvonul se vînzoleşte pe buzele bătrînelor, se întinde ca un ecou prin fumul care aleargă peste prăfăraia din vale, unde acelaşi ecou răsună ca un preludiu al neputinţei. Sînt nouă bărbaţi, toţi îmbrăcaţi la fel, păşesc cu capul în jos, tăcuţi, o proastă dispoziţie, o nesiguranţă se vede pe feţele lor pînditoare ; mergînd, ridică foarte puţin picioarele de pe pămîntul pietros, uscat, prăfuit, parcă încercînd să se lipească de pămînt, iar praful acesta african de pe pămîntul care nu ştie ce-i culoarea începe să devină negru vulcanic, se amestecă şi mai mult cu fumul alb al coşurilor ; zvonul face simbioză cu paşii obosiţi ai vînătorilor, marcînd ritmul susţinut şi îndărătnic al prevestirii care întunecă gesturile mîhnite ale feţelor zbîrcite, pe jumătate ascunse, cu timiditatea lor primitivă — o pudoare care degajă ură şi teamă — sub basmalele legate deasupra capului, veghind intenţii, nelinişti momentane ; broboade care acoperă capetele acestea micşorate de timpul oprit deasupra lor, pentru a le zădărî neliniştea sau sentimentul de singurătate care răzbate din trăsăturile neterminate, ascunse sub voalurile legate sub bărbiile fragile, parcă făcute din pămînt ars, o arhitectură săracă şi vitregită în fiecare epocă, ca şi cum istoria ar

fi arătat cu degetul locul în care boala letargiei şi uitarea aveau să se răspîndească ; voaluri ce ancorează cu plînsete în trecutul fără de istorie aspiraţiile unei rase inventate, ale unei rase prefigurate de către cuceritori, rasă care n-a fost niciodată ca atare, care doar s-a străduit să existe în spatele respiraţiei astmatice, inoculîndu-şi singură virusul oboselii şi nostalgia vitejiilor care niciodată n-au avut loc ; rasă care s-a închistat, ca şi miturile sale ştirbe, în pămînturile negre, calcinate de vulcan, de văpaia soarelui insuportabil, pămînturi cu aspect lunar, singuratice, pămînturile dimprejur unde rasa s-a ascuns şi s-a confundat cu ele, căpătînd pigmentaţia închisă a pielii în deşarta încercare de a-l înşela pe cuceritorul scos din închisoare, venit să decapiteze o rasă inexistentă, paralizată ca să supravieţuiască în peisajul uniform şi tulbure supus degradării biologice, continue a tăcerii care face ravagii dintotdeauna — ca o sondă care scormoneşte neîncetat în adîncurile cele mai obscene ale ţesuturilor, curăţind umori fetide care au să producă suprafeţe ofilite, fără nici un ascendent asupra dovezii înrobitoare a unei biologii distruse pe de-a-ntregul — căscatul plictisit şi temător al unei geografii agăţate de trapezul ignoranţei, pătrunse de notele monotone, neîntrerupte şi aride ale imnului cîntat în cinstea şi onoarea mizeriei, o sută, o mie, o sută de mii de voci care se cramponează, cu rădăcinile lor scorojite, de ura din pumnii încleştaţi, de

febra faptelor nereuşite, o geografie care a fost imaginea strălucitoare a unui deşert, ca pînă la urmă să fie încorsetată din toate părţile de germinaţia definitivă a frustrării ; un pămînt care se infectează, se făleşte cu apatia lui viscerală, se împotmoleşte şi se spurcă — într-un amestec nereuşit de lucruri contrarii, într-o fuziune care acumulează greşeli şi opreşte istoria pe loc — în agonia unei nostalgii lipsite de măsură, ascunsă adînc ca o trichină veninoasă — fără nici un scop aparent — în geamurile opace şi himerice ale iluziei, o iluzie înşelată de oricare trecut care — cu toate acestea — n-a fost nici mai bun şi nici mai rău.

Dincolo de podeţ, drumurile necălcate de om sau de animale, create în vremuri de demult pentru ciclopi care n-au pus vreodată piciorul pe insule devin negre şi nisipoase ; se învălmăşesc semnele puse fără nici o noimă în toată acţiunea fără rost de a te uita înapoi, în vreme ce se şterge imaginea, şi aşa tulbure a ultimului cătun înălţat fără speranţă, colibe ca nişte arătări cenuşii ce plutesc peste norii care se înfig în ochii vînătorilor, umbre întunecate care se topesc — acum cînd se uită înapoi, spre sărăcia cocioabelor — ca nişte siluete fantasmagorice, născocite de vrăjitoare de pe alte tărîmuri, moleşite, vlăguite, fosile geologice care amorţesc cu sîngele lor sterp pămîntul — călcat acum de vînători — ; blestemata deşertăciune a vegetaţiei rare de grozame uscate, urlînd cu rădăcinile în

vînt peste deşertul ca un tăciune, alergînd în urma paşilor obosiţi ai vînătorilor, întovărăşind singurătatea înfiorătoare, îndrumînd paşii obosiţi şi uniformi ai celor nouă oameni trimişi să-l prindă şi să-l omoare.

Dar nu, n-au să-l omoare nici de data aceasta, îţi spun eu că n-au să-l omoare, pentru că pe el nu-l pot omorî ; nici vorbă că-şi vor petrece zilele şi lunile răscolind ca nişte dihori vizuine în care nu vor găsi decît pustiu, putregaiul care o să-i macine, o să-i sece, de au să ajungă nişte mogîldeţe printre pereţii morţi ai deşertului ; o să vezi că aşa o să fie : o să li se termine hrana şi răbdarea şi-o să auzim cu bucurie strigătele de ajutor de altădată; sau se vor întoarce, spăşiţi şi înfometaţi, oprindu-se la fiecare colţ de uliţă, cu mîna întinsă, stingheri, tăcuţi, cu ochii holbaţi de parcă ar fi văzut fantoma mistreţului înfiorător. Totul o să fie doar o alarmă falsă, un strigăt de sirenă pe care timpul îl va ascunde în pămîntul negru şi-o să se întîmple aşa pînă cînd vor înţelege că nu există, că e o născocire pe care nu o vor putea distruge, pînă îl vor lăsa în pace, pînă vor pricepe că-i un strigoi care le-a scăpat definitiv ; vezi că nu-l pot omorî ?

Un brîu lat de lave răcite capricios, semne şi umbre pe pămînturile negre care s-au transformat cu timpul în zei şi zeităţi care vorbesc şi reclamă moarte ; lave întărite, înconjurînd ţinutul înţepenit de dincolo de pod, de dincolo de hăul prăpastiei— ecou pietros al singurătăţii,

făgaș uscat, înfometat, fără viață, peșteră fără urcușuri sau coborîșuri, unde straturile de pămînt încearcă zadarnice soluții de fertilitate, după ce s-au străduit să-și piardă culoarea lor originală, căpătînd fața aceasta înnegrită de acum ; lave prefigurînd împietrirea tăcerii și a dezolării, singurele povîrnișuri ale reliefului virgin și neschimbat de la poalele munților, urcînd acum ușor, parcă ar fugi de gravitatea care-ți sufocă respirația, distruge mișcările naturale ale mușchilor, urcînd ușor, încet, fără grabă, fără repezișuri spre vîrfurile verzi și rahitice unde se încheie coama fără goluri sau prăpăstii care să spargă monotonia și amintirea mirosului de mort ; singurătatea aceasta se întinde însă mai departe, dincolo de vîrfurile verzi, cuibărindu-se în reumatismul mușchilor paralitici și insensibilizați ai pămîntului însuși, în forme care încearcă să fie siluete înșelătoare ale unei geologii neînțelese de nimeni; de aici se poate observa spuma aurie aruncată de marea liniștită și fără de ecou, îmblînzită de malul nisipos, o mare potolită, adormită de pe vremea edictelor și a cuceririlor puse la cale de către imperiu spre țintурile neantului, cruci și idoli învinși și aruncați în mare de pe faleze inventate de istoria însăși, închisori, naufragii, evanghelizări măsluite de la bun început, născocite chiar de mitul cuceririlor neîmplinite pentru că rasa supusă n-a fost vreodată o rasă ci doar o încrengătură de mușchi în formare, respirînd prin

branhii, cărora li s-a tăiat tulpina în plină perioadă de germinare ; marea șoptindu-i atunci vîntului numeroasele și stridentele cîntece de sirenă, oferind trupuri aurite, amfibii, celor porniți în cuceriri, îndrăzneților care au mînjit cu disprețul lor patriarhal plajele gălbui ; marea trădătoare trădînd, ascunzîndu-se în spatele stîncilor, chemînd la festinul evadării, vrăjindu-i în forfota ei pe nechibzuiții care fug de deșărtăciune ca să se arunce în vîrtejurile apărute pe neașteptate în fața ochilor ; marea devorează, sufocă strigătele de teamă, de lașitate josnică și disperată, luîndu-și tributul de victime, închizînd gurile bețive ale jucătorilor de cărți, sfîrtecă trupurile umflate ale tinerilor care s-au înecat în aventură, printre liniile invizibile ale unei istorii ridicole și false ; marea ca o poartă deschisă spre apele murdare, verzui, care fac imposibilă o altă viață decît cea de pușcăriaș, ape provenite din dezgust, din efluviile de necrezut ale altor pămînturi apropiate, miraj care frizează nebunia în strigătele celor care s-au lăsat dezrădăcinați, purtați nebunește de schimbările de structură pe care vrăjitorii le-au interzis dintotdeauna, țipete ale mării care a sucit capete și a înecat iluzii, pornind la bătălii pierdute de la bun început, făcîndu-i să înoate de-a lungul coastei ca să fugă de ele, ca să scape de zădărnicia pămînturilor uscate, de melancolia înălțată ca idol, adorată ca șira spinării a unei religii ticluite, drept o pedeapsă irevocabilă pen-

tru cuceritori și cuceriți, pierind în văpăile pe care ei înșiși le-au aprins și ștergînd numele tuturor dintr-o realitate care ar fi trebuit scrisă cu litere mari, ca să devină un mit pe fondul întunecat al apelor, îndeplinind misiunea focurilor fulgerătoare îngropate în noaptea amară a trădătorilor, misiune pentru care fuseseră creați încă de la începutul secolelor, dar acum se umflaseră de sare, distruși cu dispreț de genealogii și neamuri faimoase, aruncați pe țărmul insulei de marea cea trădătoare care i-a înșelat tocmai pentru acest lucru, pentru a se răzbuna pe îndrăzneala lor tinerească, chiar dacă pielea le-a fost transfigurată în alb de soarele arzător și apoi oasele lor au strălucit ca niște stele vibrînd ușor în amurg peste nisipurile negre și otrăvite de pe plaja ofilită, într-o nesfîrșită cursă de obstacole, fiecare reprezentînd un eșec al existenței lor, acțiuni și dorinți ratate care au configurat și au comprimat felul lor de a fi ; mare a cuceririi, brăzdată de valurile sale rebele, potolite de bărboșii cuceritori spanioli care au dezlănțuit atacurile și au înfrînt curenții, au pustiit vegetația seculară moștenită oral de la vrăjitori, înălțată de soare și de apa dătătoare de viață, mit care a existat numai în mintea și în trădarea celor care au răscolit fumul și amintirea unei rase de negăsit, inexistente, fără baze reale ; cuceritorii mării, răufăcători bețivani și spășiți care au scăpat de închisoare urcînd pe navele angajate de scribii coroanei și pornind

la cucerirea pămînturilor sterpe care să le servească de punte pentru aventuri și mai mari, cucerire pe care nici n-au înfăptuit-o dealtfel, fiind mai mult o implantație de nume fișate de multă vreme în analele delincvenței aceleiași coroane care acum le cerea sîngele vrăjitorilor impostori, năravuri — ale delincvenței — pe care le întrețin fără încetare pe pămîntul negru și îngrozit al acestor insule sărace ; mare a cuceritorilor care au adus pe navele lor germenii bolilor, profanînd morminte și mumii de vrăjitori care n-au pierit niciodată, sumbre cimitire unde se odihnesc slăviții întemeietori de familii și de neamuri băștinașe, care aveau printre prinții lor negri nedespărțiți de sifilis și de puroiul din ochi ; mare care a împrăștiat cu lovituri de bici furia aceea aparent nestăpînită și sălbatică a rasei și a geografiei, lăsîndu-le o piele întinsă și sfîșiată, cu cioturi gelatinoase, deschisă numai pe povîrnișurile singuratice care mai poartă urma eternă și ciuntită a cuceririi, pe chipurile femeilor, ca un strămoș etern care reapare lăsîndu-și pecetea pe gesturile cele mai ascunse ale chipurilor lor, năpădite pentru totdeauna de osînza supunerii și a mizeriei, sugrumate de cîntul tremurător și trist al uitării.

Ori poate nici n-a existat o asemenea rasă ci doar născocirea conștientă și tacită a umbrei, a proiecției umane și echivoce, a acțiunii ferme și distrugătoare a vremurilor care sfredelesc ca botul unei cîrtițe pămînturile acestea calcinate

iar rasa n-a mai fost de atunci decît această
proiecţie, sclavie a siluetei sale, iluzie adusă să
populeze un pămînt de sărmane victime ale
malariei ignoranţei, pămînt sculptat şi răvăşit
de vînturile uscate africane care-şi leapădă aici
murdăriile şi putorile parcă luptîndu-se să îm-
piedice orice înrădăcinare a vieţii şi provocînd
respiraţia alergică şi sufocantă, şuierătoare, care
marchează chipurile negre ale bătrînelor ; ma-
rea, scrutată dintr-un capăt într-altul de cas-
tilienii care fugeau îngroziţi la apropierea pira-
ţilor olandezi de ţărmurile lor, predînd puterea
sclavilor negri care, cu strigăte, pregăteau apă-
rarea coastei care niciodată n-a fost a lor ;
bravi războinici castilieni care-şi ascundeau
teama în pivniţele micilor castele construite de
negri, de îndată ce apăreau la orizont punctele
negre ale navelor engleze ; marea cu insule fe-
ricite, încrezătoare şi binecuvîntate doar în
mintea beţivă a vechilor sofişti greci — care
n-au trecut niciodată pragul falselor lor elucu-
braţii — sau în fanatismul temperamental al
„savanţilor" arabi care au zămislit legende des-
pre papirusuri şi hronici la ordinul şeicului,
inventate de tradiţia lăsată de piraţii care dă-
deau tîrcoale coastelor, fără să reuşească vre-
odată să pună stăpînire pe mirajul dorit în van ;
tuturor le-a fost frică de fumarole, de fumuri şi
ecouri şi s-au dus mai departe pînă ce s-au re-
întors pe pămînturile mediteraneene, unde au
povestit isprăvi pe care niciodată nu le-au să-
vîrşit şi pe care nu le vor mai repeta vreodată.

Dincolo de podeţ, lăsînd în urmă privirile mînioase ale bătrînelor, uitînd de blestemele care apasă de secole peste pămînturile negre şi uscate, blesteme care se strecoară ca nişte vrăjitoare în ascunzişurile legendei rasei, siluete care se zăresc acum în depărtarea cenuşie şi ştearsă, cei nouă bărbaţi privesc — cu puştile la umăr — indiferenţi la cerul violet din după-amiaza aceea oarecare în care se declanşează vînarea mistreţului, vînătoare înflorată de închipuirea lor drept cel mai mare eroism după nesfîrşita şi zilnica succesiune de ore şi minute pierdute, ca nişte umbre împinse de vîntul ce şuieră în jurul lor, umbre scăpate din mînă ca inexistente — dincolo de podeţ —, deşertăciune capricioasă şi năzuroasă a alizeelor care dau loc, la această oră, unui amurg imperturbabil în faţa faptelor săvîrşite de vînători, în faţa groazei vrăjitoarelor care plîng pe la colţul uliţelor lăsate în urma lor de vînători, în faţa micimii peticului de pămînt măturat de geografia respiraţiilor maselor de aer cald şi uscat care zămislesc — ascund sau pîndesc într-o nouă îmbinare a contrariilor care adoarme voinţa în pliurile putrezite ale nehotărîrii, ale şovăielii — himerelor — plăsmuite de imaginaţie — vîrfurile verzi, iar deasupra cerul albastru se tulbură de grămada de nori negri, iar praful adus din Sahara, într-o suspensie condensată îngreunează respiraţia, suprapune figuri şi planuri geometrice, concentrează mirosul de sudoare lipicioasă şi grosolană, adoarme, înşală, împrăştie şi frînge calmul, epuizează ; în

alte zone tropicale, ora aceasta-i liniştită iar clorofila învingătoare deschide cu cromatizările sale ciclul normal al aerului şi al metabolismului.

Oamenii merg încă fără teamă, la adăpostul întunericului care se lasă peste ei mai devreme, strecurîndu-le nesiguranţă în izbînda vînătorii, întuneric care devine şi mai intens pe măsură ce pătrund în munţi; la fel ca şi întunericul, ei se caţără nervoşi şi încet, la întîmplare, pe stîncăria ce-şi arată culoarea de piele de elefant pe sub nisipul negru care acoperă pietrele, ca un strat spongios care împiedică — dealtfel şi ei evită — zgomotul cizmelor pe stîncărie; acum terenul a devenit mai compact, mai tare, iar oamenii sar peste puţinele obstacole care le apar în cale.

În orice caz, pentru el, pentru Guerreiro, misiunea aceasta reprezintă o nouă dovadă de încredere, pentru că încă mai sînt un stîlp, fir-ar să fie, se gîndeşte, deşi de multe ori îţi dai seama că ei cred despre tine că eşti bătrîn, un om sfîrşit, cariera ta nu-i interesează, pentru că metodele tale nu s-au înnoit pentru vremurile noi care vin, metodele tale încurcă complexul de măsuri necesare azi pentru oricare misiune, dar, de unde, mama mă-sii, te gîndeşti tu, încă mai eşti bun, nu te-ai terminat odată cu sfîrşitul războiului, indiferent ce-ar spune căpuşele astea, nişte scîrţa-scîrţa pe hîrtie, se gîndeşte înciudat Chicho Guerreiro, în fruntea vînătorilor.

Vînăt la faţă, cu ochelari fumurii, un maro greu de definit în lentilele după care se ascund ochii lui de animal hăitaş, prepelicar care şi-a găsit forma definitivă — vinişoarele care se întretaie pe albul ochilor, dîndu-le culoarea fierii, parcă desenate cu peniţa pe aripile secrete ale trecutului care a vopsit treptat albul ochiului în tonalităţi gri, maro deschis, fără contraste — căutînd urmele vînatului a cărui valoare depăşeşte obişnuitul, emblemă care apoi va figura în saloanele biografiei sale de vînător victorios, piese neîntîlnite pînă cînd el, Cristóbal Guerreiro, şi-a început operaţiile pe teren, distrugînd imagine după imagine, mit după mit, secvenţă după secvenţă, minciunile care se ascundeau în goliciunea de nesuportat a acelor oameni bolnăvicioşi, temători, inferiori, striviţi de clima umedă şi capricioasă, cu gurile amuţite din lipsă de limbaj propriu, adaptare forţată a unei alte limbi, superioare ca istorie şi ca tradiţie — limba lor —, doar monosilabe şi neîncrederea în gesturi şi în răspunsuri, în interogatorii, doar monosilabe care ascund piste, doar monosilabe care maschează date şi obiectele unui calendar inutil în faţa căruia se crucesc, tot cu gesturi împrumutate, pentru a evita deochiul, gesturi în aparenţă simple, care se complică cu altele, schiţate imperceptibil, ajungînd să codifice această religie de ură şi speranţă răzbunătoare, o spirală de ritualuri care se sprijină pe rictusul de durere al rasei care n-a existat niciodată, pe strîmbăturile unde groaza ocupă culmile unei hărţi distruse de conchistă,

sincretisme de gesturi, abecedar, hieroglifă indescifrabilă alcătuind închinarea universală a spiritelor rele, a sufletelor chinuite, superstiţia şi ignoranţa.

OPT

ADEVĂRUL E CĂ TU nu eşti altceva decît o tîrfă ieftină (mai auzi ţipetele soţului tău şi cele patru perechi de ochi ieşiţi din orbite ai copiilor care vă văd certîndu-vă ; îi vezi îngroziţi, mîhniţi de scena la care asistă : *nu-i nimic, copii, nu se întîmplă nimic, doar tăticu e obosit, e prost dispus şi ţipă, e nervos şi de aceea ţipă) ;*
dar tu ştii că nu eşti încă o tîrfă ieftină, că n-ai trecut dincolo de limita unde totul e pierdut şi lupţi pe moment ca un simplu scorpion, devorîndu-ţi iubiţii, încercînd să-l linişteşti şi gîndindu-te unde oare s-o afla acum Alejandro ;
îţi priveşti corpul, unsuros, alunecos, pe care au rămas definitiv urmele încreţite ale sarcinilor repetate ; trupul tău, o întreagă zonă pregătită drept centrul desfrîului tău şi al lui Alejandro Minardos, întinzîndu-se leneş, în amintire silueta lui vînoasă, *„te iubesc, te iubesc"* ; îţi aminteşti de întunericul nopţii, de luminile care clipesc în jurul vostru, încolăciţi ca un singur trup care se răsuceşte şi se zbate

căutînd soluţii care să înlăture realitatea cu totul diferită de care sînteţi legaţi ; şi K 70 aproape că vibrează de îmbrăţişarea voastră, iar degetele îşi înfig urmele-n spinare, alergînd peste pielea care începe să se înroşească de plăcere ;
„s-ar putea să vină el, Alex, lasă-mă să plec, te rog" ;
el, întotdeauna el, pentru că ştii că el, soţul tău, te pîndeşte şi pînă la urmă o să descopere aventura iar tu n-ai să poţi să-i explici liniştit ce simţi pentru Alex Minardos şi nu pentru el, iar totul se va încheia printre lacrimile stăpînite şi horcăiturile împreunării la care soţul are să te oblige din nou ; oricît de puţin s-ar gîndi, el tot o să descopere adevărul ;
„e un beţiv, Gracia ; eu te iubesc cu-adevărat" ;
şi tot ca o ameţeală nedesluşită — un iureş care sfarmă gravitatea care vă ţine legaţi, o realitate aflată exact la antipodul răbdării de zi cu zi, lipsiţi de pasiune, plictis consumat în legături triviale şi deznădăjduite ; totul e ca o ameţeală roşie care înconjoară maşina K 70, argintie, parcată pe marginea şoselei — *„să nu ne vadă cineva, Alex, vezi ce faci"*, dar te agăţi de el ca şi cum n-ai să mai simţi vreodată căldura pielii lui Alex — ; plăcile cu numerele de înmatriculare sînt acum, pe întuneric, de nerecunoscut pentru cei care la numai cîţiva metri îşi văd de distracţia lor, în aceeaşi postură, în aceeaşi extravaganţă a clandestinităţii, sub faldurile unei evadări pe care

Alex şi cu tine o savuraţi de la buze pînă pe piept, de la coapsele aprinse şi tremurînde pînă la mîinile care umblă neobosite, de la anonimatul celor mai nevinovate mîngîieri pînă la fortăreaţa care se predă necondiţionat ; el, Alex, apucîndu-se cu mîinile de mijlocul tău, cu respiraţia întretăiată, cu buzele pline de salivă, transvazînd lichide care ung şi mai bine imaginaţia iar simţurile se dedublează, căutînd cealaltă personalitate ascunsă în smîrcurile măruntaielor, trăind fiorul ciudat şi, în acelaşi timp, nestingherit cînd ochii se trezesc la altă viaţă care le este refuzată, interzisă, existenţa clandestină care se dezvăluie acum în ochii întredeschişi ai lui Alex Minardos, vîrtejul acesta care se transformă îndată în teamă şi orgasm, senzaţie izgonită de personalitatea care face searbădă existenţa lor separată ;
aşa, topindu-se, sînt duşi de pe lumea aceasta, imaginile se înceţoşează, bancheta din faţă se lasă pe spate iar peste bord este aruncată şi bruma de reţinere ;
scorpion neruşinat, Gracia, scorpion, zici, privindu-te goală, cu abdomenul ridat de cele patru naşteri — copiii tăi — şi îndoiala flutură pe la tîmplele tale de aproape treizeci de ani ;
„te iubesc, Gracia, te iubesc“, ca un ecou care-ţi răsună în timpane, deşi tu intuieşti înţelesul spuselor lui Alex Minardos *(nu, nu putem rupe legăturile ; nici pe ale tale nici pe ale mele, Gracia ; ar fi o gravă greşeală ; te rog să mă înţelegi, înţelege-mă, le-am da dreptate lor)* ;

lor, mereu lor, iar dragostea — contopire ce nu cunoaşte stăpînire, trecînd dincolo de culori şi de stelele care se confundă cu senzaţiile ce răscolesc porii trupului gol al Graciei, ca şi trupul fremătînd de plăcere al lui Alex — suportă, în tăcere, scuipăturile solemne ale tuturor, mereu ale lor ;
la paisprezece ani, doar briza răcoroasă a mării pe pielea ta, iar tu, pe nisip, privind pe aleea care duce spre plajă, pentru că Alejandro va trece pe-acolo, poate tot ca să te vadă, ca să-ţi cunoască ochii şi cum ţi se încreţea pielea cînd îi simţeai privirea pe sînii tăi în formare ; tot trupul tău începea să se trezească la lumea îndepărtată a avocatului Minardos, pe atunci apărătorul lui Siaka García ; o adevărată personalitate Alex Minardos ; poate ca să te privească şi să trezească în tine plăcerea spumoasă a îmbrăţişării, să-i ceri de la paisprezece ani să-ţi arate trupul lui brunet de învingător pe care îl vei mîngîia mai tîrziu, în clipele dulcege ale dragostei şi clandestinităţii ; dar după aceea, cînd în viaţa şi în trupul tău va pătrunde cealaltă piele, nesuferită, a soţului, a celor patru copii cu soţul tău, cînd îţi vei vedea răvăşită *grădina deliciilor* de către alt bărbat care te pătrunde cu neruşinare, în vreme ce tu îţi concentrezi atenţia asupra lui Alex şi eşti gata să izbucneşti în ţipete şi să-i rosteşti numele *(„nu, nenorocito, nu te-am dezamăgit eu ; ce eşti tu e foarte clar : o stricată, înţelegi ?, o stri-ca-tă“*, îl auzi strigînd), şi acum simţi, în apartamentul lui Alex Minardos, pe trupul tău,

desfrîul goliciunii ; cînd Alex va apărea pe ușa aceasta, va sparge crusta de complicitate care înconjoară întregul culoar pe care vine spre tine, te va îmbrățișa și te va strînge în tumultul conspirativității și al adulterului, leoaico, pentru că amîndoi vreți să vă răzbunați pe tot timpul în care n-ați fost împreună, pe toată perioada în care v-ați cedat trupurile altor adîncuri și altor armăsari, uitînd de toate astea în îmbrățișarea voastră, pradă legăturilor voastre interzise, compunînd figuri care vă contorsionează cînd închideți ochii, adormiți în cearșafurile calde și mototolite, iar el îți spune că te iubește mai mult ca oricînd, că te iubește mai mult decît orice ;
de la paisprezece ani intuiai, întinsă pe nisipul de pe plajă, atentă la privirea lui Alex Minardos, prevedeai toate zvîrcolelile de acum, toate îmbrățișările din care te hrănești ca un vierme care s-ar asfixia fără acest aliment unic, ca să eviți sinuciderea, gîndul de a-i părăsi pe toți, pe mama ta, pe copiii tăi, și să dai totul uitării, să fugi cu Alex, departe, pentru că viața ta a fost doar o notă rătăcită dornică de o fugă în doi, să alergi în brațele lui Alex, de la paisprezece ani, fără nici o jenă, să tremuri și apoi să te prăbușești, pentru că de la vîrsta aceea simțeai ocrotire în privirea lui Alex, cînd se oprea pe aleea care duce spre plajă iar tu te grăbeai să-ți etalezi primele legănări de femeie care poftește un bărbat, de-atunci, Alex, dar parfumul acelui trup s-a

veștejit de atîtea nașteri și regreți acum greșeala voastră, pentru că tu însăți te-ai întrebat de nenumărate ori de ce n-ai evitat copiii și-l învinovățești pe el, *„cea mai stricată dintre stricate"*, îl învinovățești și-l auzi cum își strigă disperarea, cînd Alex îți zice „te iubesc, Gracia, te iubesc mai mult ca oricînd", ca o melodie mereu prezentă îl auzi cum strigă și atunci cînd parfumul plăcerii își apropie de porii tăi armonia-i secretă, zvîrcolirea tăcută, un amalgam de exclamații monosilabice care iuțesc în același timp ecourile neplăcute și îndepărtate ale glasului bărbatului tău, care s-a apucat ca un caraghios să convingă pe toată lumea că tu ești o stricată care se culcă cu avocatul care i-a divorțat, Alejandro Minardos, iar tu încerci să convingi pe toată lumea că el e un nebun și un bețiv, pînă cînd toată lumea o să creadă, cu ajutorul vostru, că sînteți ceea ce sînteți, stricată și bețiv, bețiv și stricată, fiecare cu rolul lui, îndeplinindu-și misiunea cu întreaga pasiune de pe lumea asta, Gracia, leoaico, fiecare mergînd pe drumul lui spre autodistrugere, ca și cum ar pune la punct amănuntele unei despărțiri care se prelungește și se întinde toată viața, zgîriind cu spinul geloziei culmile înghețate ale singurătății lor, un triunghi care n-ar fi trebuit să existe vreodată, dar amintirile sînt întrerupte acum de Alex cu gînguritul lui de copil mic, iar luminile de la celelalte mașini care trec pe șosea luminează pentru o clipă chipurile lor, dar nu-i timp de aduceri aminte pentru că Alex zburdă acum

peste sînii tăi, strivindu-te de fotoliul transformat într-un pat ;
„*dar copiii ?, ce vom face cu copiii ?*“, ți-a spus el, soțul, în clipa în care i-ai pus problema, în clipa în care ai hotărît să termini definitiv, iar tu i-ai strigat : „șantajistule, ești un șantajist“, fără să fie nevoie să exersezi plînsul acesta care îți va înroși multă vreme după aceea ochii tăi clari, pe care Alex — în liniștea vaporoasă a apartamentului — îi sărută cu pasiune neînfrînată, îi mîngîie cu vîrful limbii, spărgînd secretul, plăcerea și dorința mult timp stăpînite, pentru că nu puteți folosi în public cheia exactă a legăturii voastre, în vreme ce Alex lucrează în biroul lui de avocat iar tu îți frămînți creierii cu îndoieli și remușcări ciudate, care ți s-au strecurat treptat, întrerupte acum de ecourile acelui te iubesc, Gracia, te iubesc pe tine, îți iubesc parfumul și ochii, pielea și pîntecele răscolit de alt bărbat pe care amîndoi îl urîm și-l vom urî întotdeauna, fără ca el să-și dea seama că și tu urăști cealaltă viață a lui, cea care-ți este interzisă, cea dăruită de el altei femei, care nu știi cum stăpînește impulsurile lui Alex al tău ; acum, senzațiile se confundă și din nou trupurile se încolăcesc și se răsucesc în amintirile atîtor ani pierduți pe drumuri diferite, fără a sparge tăcerea aceasta complice pe care Minardos a cîștigat-o, ca un învingător, față de ceilalți, față de mediocritatea și incapacitatea care înconjoară pămîntul de care hai să fugim, i-ai spus atunci, chiar acum, fără geamantane, fără

nimic, acum, gata, i-ai strigat ridicîndu-te de pe fotoliul de piele din mașina K 70, să fugim doar cu trupurile noastre, iar el, tăcut, serios, cu fața întunecată, cu ochii holbați, cu trupul împuținat, cu gesturi îmbătrînite, refuzînd fără să știi dacă refuza cu resemnare sau cu tristețe, dînd din cap, ținîndu-și respirația și lenevindu-și gesturile și așa leneșe, dezechilibrate, lăsîndu-te pradă miilor de îndoieli ascunse de-atîta vreme și care ies acum la suprafață, pe cearșafurile albe și mototolite ; și de ce nu ?, ai întrebat tu în plină înfierbîntare, cînd el venea peste tine iar tu te afundai în fotoliu de parcă o saltea din puf susținea corpul tău aprins ca jarul ;
pentru că ar însemna să le dăm dreptate, Gracia, tu o știi bine și îți dai seama că nu pot să fac așa ceva, răspunde el, fără să deschidă ochii, amestecînd totul cu tristețea pe care tu i-o strecori cu întrebările ;
nu, asta nu pot s-o fac ;
tu n-ai curajul, Alex, asta-i totul, îi răspunzi ; ăsta-i adevărul, tu n-ai curajul să-ți părăsești bunăstarea pe care ai atins-o ca apoi să mă ai pe mine, să ai totul, femeie, bunăstare, eu ; provocat de atacul tău, el uită de plăcerea trupului tău, se uită în ochii tăi devenți felini, întrerupe pentru o clipă mîngîierile, se unesc respirațiile fețelor care se înfruntă, iar trupurile calde mai sînt încă înlănțuite ; abia atunci ai observat că e bătrîn, decăzut, incapabil de aventură, neputincios să-și mai impună voința, l-ai observat atît de uluit că ai regretat ime-

diat, leoaico ; parcă o lumină, pînă atunci strălucitoare, se stingea încet-încet sub privirea ta, prefăcîndu-se în fum un trup puternic peste al tău, împotmolindu-se în smîrcurile complexului de vinovăție, ca o statuie veche și învechită, ramolită, iar tu, fără să-ți iei privirea de pe chipul lui împietrit, tînără cariatidă, îndrăzneață, agresivă, femelă plină de viață ațîțîndu-l pe scorpionul mascul în timp ce încerci să devorezi capul amantului chiar în momentul suprem ;
„o stricată fără pereche, mai bine ai face trotuarul, că doar asta-ți place, nu-i așa ?“, ți-a strigat împingîndu-te spre perete, copiii, te rog, ai spus, auzind cum strigătul soțului sfarmă în bucăți liniștea, vecinii, te rog, ai spus, și zgomotele, silabele și cuvintele se împrăștiau în văzduh prin ferestrele deschise ale casei, răzbătînd prin liniștea străzii în penumbră ;
te rog, nu striga, să nu te audă, ba să mă audă, naiba să-i ia, să audă că ești o stricată fără pereche ;
„vrei să mă lași ca să te duci cu altul, nici vorbă ; tu nu ești în stare să rămîi singură pe lume, trebuie să fie cineva la mijloc, am să-l caut, am să-l caut ; copiii însă, nu, copiii n-ai să-i iei ; vor fi primii care vor afla cine a fost mama lor, ți-o jur, mămicuța lor adorată“, strigă el mai departe, alergînd ca un nebun pe culoar, iar tu fugi înaintea lui spre dormitor și te încui auzind cum lovește furios în ușă, deschide, nenorocito, deschide odată, curva dracului, iar tu nu îndrăznești, n-ai curajul să

lași ușa închisă, ci o deschizi și plîngi pe patul vostru, care n-a fost decît locul unui șantaj neîncetat, al unei amenințări meschine ; acum ai să aștepți ca el să se liniștească ; lîngă tine ; pe spate ; ca să plîngă și el, iar dormitorul o să aibă mirosul lui de alcoolic ; apoi totul o să se sfîrșească în patul în care el cîștigă toate bătăliile, unde el ți-a făcut patru copii, unul după altul ; șantajul lui, nenorocirea ta, leoaico, îți place, spune-mi, îți place ?, da, mișcă-te, mișcă-te ; greșeala ta capitală, leoaico, greșeala ta principală, pisicuțo.

NOUĂ

GUERREIRO DĂ SĂ se ridice ; parcă-i un buștean doborît de somn și de moliciunea jilavă a primelor ceasuri ale unei după-amieze subtropicale ; capul îi alunecă mereu pe pernă, ca o pendulă, în ciuda eforturilor zadarnice ale lui Guerreiro de a și-l ține sus ; o moleșeală ciudată îi paralizează încheieturile și-l doboară în pat ; în vremea aceasta, ochii încearcă în van să încropească o privire — prima piedică mai serioasă în calea echilibrului care refuză să revină într-un trup buhăit de căldura lipicioasă și de aburii alcoolului înghițit cu lăcomie la prînz, damf care i se urcă pe gît și îi readuce nedefinita senzație de greață ; greață, își spune în gînd ; obsedat de lîncezeala care îi moleșește

mușchii, aude pașii cadențați, ecoul monoton și obositor pînă la refuz — apropiindu-se și îndepărtîndu-se de urechile sale —, întocmai ca o pendulă, nepăsătoare la orice schimbare și mișcîndu-se pe articulațiile acestei moleșeli băloase datorate somnului neizgonit încă de pe cutele feței ; la neîndemînarea mișcărilor se adaugă acum apatia, Guerreiro lăsîndu-se purtat de vraja greței pînă la granița vomatului ; caută să se împotrivească vîrtejului ; cutele îi brăzdează fața, parcă ar fi un tigru mohorît, trist și închis între gratiile unei oboseli nemotivate ; se aud pașii soției care se tot foiește de colo pînă colo pe culoarul îngust sau după ușa închisă a dormitorului și acest ecou alungă damful plictisului și al urîtului, în vreme ce Chicho Guerreiro — cu aceeași privire deșartă, parcă ar fi un vițel închis într-un muzeu uitat de lume — încearcă să-și alunge de pe față sila și proasta dispoziție a sculatului brusc și acru ; brațele i se frîng din coate ori de cîte ori încearcă să se ridice, înăbușind pe loc senzația de echilibru care evadează o dată mai mult din creier ; încearcă în joacă — urzind o distracție fără rost — să ghicească vreo cauză ascunsă în înlănțuirea acestor pași de femeie, vreo obscură dorință de sinucidere în repetarea acestor mișcări care involuntar se freacă de pereți și ajung pînă la el ca niște mîngîieri nimănui cerute, devenite de-acum searbede după amăgeala și rutina acestei familiarități ordinare și de zi cu zi ; și din nou greața, în vreme ce în cap i se învălmășesc imagini din dormitor,

într-un vîrtej tulbure și dezordonat care aduc în trupul său primele senzații ale febrei.

Întins pe pat, adormit încă de damful care niciodată nu dispare de tot de pe fața sa unsuroasă, se uită acum, tot mai fix dar și tot mai năucit, la culoarea vîscoasă și ștearsă a tapetului de pe pereții dormitorului unde plictisul, care a pus stăpînire pe el încît îl adoarme, a căpătat iarăși nuanța sa cenușie, cutele sale scofîlcite, proasta dispoziție, însoțită de gaze și de emanațiile de zahăr ars ; simte cum în trup sîngele i se urcă la cap, gazele îi răvășesc stomacul deranjat ; greața îi încleștează maxilarele, îi închide gura și îi sfredelește gîtul, ciupindu-i pe îndelete papilele, parcă i-ar smulge cu cleștele bucăți din esofag ; poate nu-i încă durerea aceea sfîșietoare ci doar o simplă zvîcnire a ficatului care-ți ridică tensiunea, îți balonează stomacul și spulberă liniștea acestui damf devenit insuportabil ; umorile gonind spre coclaurile intestinelor iar Guerreiro răsucindu-se puțin cîte puțin ; umorile țîșnesc și îi dau acreala aceasta înțepătoare care-i mută măruntaiele din loc pe măsură ce-o pornesc în sus pe șira spinării ca să intre apoi, ca un țiuit care-i răsună în creieri, în măduva obosită a lui Cristóbal Guerreiro ; poate-i gălbejeala cirozei, se gîndește el uitîndu-se în oglinda ruginită care îi arată un chip sfîrșit ; poate că măruntaiele sînt deja o hîrtie putrezită iar acum, stîrnite de zvîcnirea ce-agită lichidele în neîncetata lor prefacere, nu mai

sînt decît un simplu accesoriu, da, chiar în clipa aceasta cînd spasmul a venit pe neașteptate și a pus stăpînire pe trupul lui scăpat oricărui control, încît începe să se legene și să se aplece moale pe pat ; Guerreiro își ține respirația care parcă nu vrea să se mai termine, ba chiar îngheață dînd de gazele condensate din dormitor, care alunecă peste Guerreiro ca pe un tobogan ; în patru labe, Guerreiro se mișcă în pat fără vlagă, fugind de greața care îi înhață acum degetele tremurînde ; geme abia auzit Guerreiro ; zemurile pline de puroi care se izbesc de pereții trupului său se năpustesc acum asupra nervilor căutînd să destrame, cu viclenie și pe nesimțite, puținul echilibru pe care-l întrezărise Chicho Guerreiro ; un firicel de salivă gălbuie iese victorios strecurîndu-se pe la colțul buzelor vineții și crăpate, mesager al lințoliului, dovadă de netăgăduit a durerii care devenise o prezență permanentă, de zi cu zi ; ar putea fi o nostalgie a ființei sale care se cuibărește sub umbrele acestui spasm, luîndu-și răsplata din această înlănțuire de secvențe care îi apar drept o realitate definitivă, alergînd precum apele dezlănțuite și oarbe ale unui rîu gata să-și iasă din albie ; îndură încă o dată senzația de vomă înfrînată în hăul gurii, încolțit de tot felul de amintiri care încearcă să țîșnească prin toate deschiderile trupului său, o evocare veșnică a trupurilor pe care el le arunca în gol ca și strigătele celor condamnați pătrunzînd pe sub ușa dormitorului, alăturîndu-se acum vîrtejului plin de fiori care-l face

să scoată capul din pat și să se arunce pe jos, de parcă, la un semn, spre creierii lui ar fi fost chemate toate văgăunile locuite de năluci, luîndu-i vederea, sfîșiindu-i imaginile ca un ciliciu ce-și lasă urmele sîngerînde ; imagini pline de venin, în vreme ce pe chipul său livid colcăie balele iar sîngele ce-i izbește venele s-a învinețit iar fierea e acum groasă și negricioasă, în această inconștiență — poate de moment — pe care o simți cînd te trezești după oricare siestă ; poate acolo, rob al dorului după vremurile de atunci — vremurile sale de erou și de actor principal — nu ca acum, un învins, care-și pipăie pielea zbîrcită, de șobolan puhav, frecîndu-se iute, nervos, ca să alunge năluca morților, cu fierea strînsă toată în gît, umplîndu-i cu putregai plămînii încît cine știe cînd se vor mai curăța ; spasmul amintirii, spasmul greței încrucișîndu-se cu cel al șobolanului rătăcit acum prin hățișul hîrțoagelor ruginite, lustruite de rugină și de mărturisirile scuipate cu grămada peste ele — însemnări, acuzații scrise pe spate — popas prelungit de frigul pătrunzător și uscat din pivniță, unde umezeala se cuibărește pe neașteptate în arhivării de hîrțoage, acolo unde pătrunde — ca și în Guerreiro — un miros acru, de sodă, care se împrăștie, din primele ore ale fiecărei zile, prin sala atît de îngustă și de tăcută din acest spital al zbuciumurilor de pușcăriași, cu dosare duhnind a citații, cu pulberea albicioasă care se strecoară prin acoperișuri, zdruncinînd pînă și celulele vînzătorilor de viață, e drept

mereu victorioşi, spurcîndu-le trupurile mucegăite de virusul meschinăriei, altoindu-le, ca pe un butaş fixat pe vertebre, netrebnica silicoză a greţurilor care îi tîrăşte, zi de zi, pînă în pivniţele unde descurcă iţele, unde trasează schemele noilor cuşti, unde agaţă pe pereţi planurile care apoi, prin cercuri concentrice, devin tot mai mici pînă ajung spînzurători pentru fluturi sau viermi ; entomologi care condamnă şi se lasă cu frenezie pradă zvîcniturilor ulcerului şi moţăielii întocmai ca un ritual care îi transportă, îi preface în fiinţe dintr-o altă lume, pregătite să îngroape şi să dezgroape vieţi ; cît de departe au rămas aceste timpuri atît de glorioase, cînd trebuia să te crezi, fără să ţi se facă rău, un erou, fir-ar să fie, un erou ales de soartă ca să mîntuie lumea de jigodii, să defrişeze ţarina, s-o izbăvească de superstiţii şi de vedenii în carne şi oase şi să scoată iepurii sălbatici din vizuinile lor, iar cu un glonte să le sfarme ţeasta lor plină de năluciri, ca să plîngă după ei muierile ofilite de vreme şi de disperare ; atunci cînd trebuia să bea pe nerăsuflate coniacul care se revărsa pe gîturile sticlelor, împărţit din belşug ca să poţi sări peste baricade, peste tranşee, peste teama de mituri, ca să poţi sări peste scrupulele aşezate pe sufletele din stîncă neagră şi-apoi s-o dai celorlalţi în semn de camaraderie beţivană, de prietenie mahmură şi dezinteresată ; atunci, cînd apăreai ca un vraci al ritualului îndrăznelii ca să smulgi din rădăcini — fără nici o urmă de şovăială — teama de a trece peste năpîrca căutată sau peste bîrlogul mistreţului ascuns în adîncurile mitului şi ale fabulei sau de pămînturile mişcătoare şi înceţoşate, atît de duşmane, făcîndu-te să-ţi închipui — cu mintea ameţită — că eşti un erou nemaipomenit lîngă ruinele pe care le lăsai în urma ta şi să dai impresia că ceea ce se întîmplă în jurul tău nu e urmarea unei întîmplări groteşti ci adevăratul principiu al salvării, în care tu, tînărul Guerreiro, salvatorul, ai crezut acum şi pururea, ca o vocaţie, astfel încît tot avîntul acela tineresc şi imnurile de victorie să continue mai departe, umflînd piepturile cu aureola înflăcărată a triumfului, de-acum fără pică dar nici pe degeaba, aducîndu-ţi cucernicie, dîndu-ţi vigoarea asta de piele tăbăcită sub care se ascundea el, tînărul Guerreiro triumfător, întocmai ca o sperietoare de doi bani înfiptă cu putere pe vîrful şubred al fricii, un cîrîit mizerabil care se înalţă peste duhoarea acră a morţilor lăsaţi în urmă sau cealaltă teamă — devenită spasm — care-i sfîşie azi măruntaiele fleşcăite de scîrbă, sfîrtecate de firele infectate ale amintirii ; atunci, cînd doar tu hotărai modul cel mai potrivit cu putinţă de a înfrunta geografia ostilă, fără ca să te cuprindă pesimismul, fără ca răspunderea ta să sară în aer la primul pas greşit pe care l-ai face ieşindu-ţi din fire sub impulsul aceluiaşi croncănit ulceros — de-acum un spasm — aceeaşi groază îngropată în măruntaiele tale care face ca acum să apară prin deschizătura trupului tău doborît lichidul acesta gălbui şi plin de venin care se

încheagă chiar sub bărbie, aducînd aminte de morți, de cleiul care se lipește cu greu de bibeloul spart, din porțelan de mîna a doua, abia perceput de acele simțuri care nu mișcă firele acestei memorii, disprețuind întotdeauna respectul față de existența unui alt drum, motiv care să te facă să întorci ochii lăcrimoși — chiar în toiul acestui spasm — spre realitatea atît de lugubră a faptelor tale, cea de atunci și cea de acum ; rigiditatea cadaverică care ți s-a întipărit pe față pe cînd îți joci rolul de învingător, de pe vremea cînd tînărul Guerreiro se simțea, fără putință de tăgadă, un adevărat stîlp de care ei întotdeauna vor trebui să țină seamă, pentru a duce înainte lucrurile, pentru a duce la bun sfîrșit planurile lor de curățire și de viață nouă, unul din marii protagoniști de atunci și de acum ; cît despre acum, lucrurile nu mai sînt așa de clare ; tu singur te întrebi, Guerreiro, încercînd să alungi îndoielile care te încolțesc în adîncul gropii cu nisipuri mișcătoare, în mohorîta monotonie a acestor pași care tot repetîndu-se te fac să simți cum plictiseala încearcă să-ți biciuiască amintirile, să nu-ți dea odihnă și pace ; greața pătrunde în trupurile și în bufniturile morților dați întunericului și neantului în vremurile de beție ; beție care s-a instalat definitiv în capul, în stomacul, în membrele nesigure ale lui Guerreiro, respingînd în felul acesta — cu un coniac putred dat direct pe gît pînă-n măruntaiele învinețite de spaimă — cu aceeași ispită tentaculară și neacceptînd, negîndindu-te să întorci spatele, să lași totul baltă, să strigi în față nedreptatea, să rămîi singur, să dezertezi, să arunci armele în plină luptă, fără de regret, fără glorie, fără nume, fără trecut, fără chip, fără mîini, fără semnătură, fără membre care să te poată face din nou o ființă ușor de localizat, trecînd într-un anonimat care s-a îndepărtat treptat de tine, pentru a te preface într-o odioasă amintire, ca și cum în tine n-ar fi existat alte valori luate în calcule : să-ți ascunzi imaginația în hățișurile minții tale răvășite pe de-a-ntregul — însă acum redusă la unica dimensiune a trecutului, a războiului — în așa fel încît să-ți ciopleşti pe măsură ce crește, invers față de flagranta-ți fugă, motivarea abandonării ; să nu te simți, de pildă, gata să mai susții istoricul simulacru al istoriei, să separi — de pildă — aburii lipicioși ai paharului de încrederea în fiecare din desenele aliniate în vignetele istoriilor inventate după chipul și asemănarea ta — a ta, Guerreiro —, licheni găunoși căutînd să te convingă —, și convingîndu-te, Guerreiro — să-ți joci mai departe rolul tău indiscutabil de judecător și părtaș, misiunea de netăgăduit de procuror în acest ritual nesuferit de plicticos al onoarei ; bucățică aurită și smulsă pe care o va primi tînărul Guerreiro drept merit moștenire, ca o înțelegere între gentlemeni, semnată de la începutul afacerii.

Și nu ca acum, copleșit de marele paradox care te-a osîndit să stai în beciuri și arhive,

în această veşnică stare de comă, în spasmul care îţi fură de-acum minţile, lipsindu-te de puţina voinţă care-ţi mai rămăsese în trup, năvălind asupră-ţi ca să te facă să-i dai tu însuţi consimţămîntul să termine cu tine, acolo unde tihna seminţiilor e alungată de obsesia care te urmăreşte în visurile tale searbăde : o închisoare personală, care nu mai e de tine, patru pereţi pămîntii, gălbejiţi, precum dinţii tăi găunoşi de-atîta fumat, o umezeală care înlănţuie fără osteneală iluzia ta deşartă şi pricăjită de învingător fără tron, mai degrabă un fotoliu desfundat şi vechi ale cărui arcuri s-au rupt de mult, încît — atunci cînd te aşezi — încep să scîrţîie de parcă ar hohoti, sîngele îţi curge altfel în vene iar respiraţia ţi se împleteşte cu şuieratul astmei de pe urma nesfîrşitelor amintiri.

ZECE

BARUL „LA MAUR", gol la ceasul acesta al după-amiezii, pe cînd coborîţi scara îi faci semn cu mîna barmanului şi de departe îi spui „cinci", iar el pricepe imediat şi se duce drept la sticla cu *100 pipers,* ia cinci pahare subţiri şi toarnă în ele picături din lichidul opalescent ; zgomotul se aude pînă la voi ; puse în ordine. în barul cu marmură neagră, sticlele par să aştepte comanda începerii parăzii carnavalului ;

barmanul se apropie cu tava plină cu pahare şi cu vasul în care sînt cubuleţe de gheaţă cu forme geometrice perfecte, parcă ar fi fost tăiate cu bisturiul de un mare specialist ; prindeţi cubuleţele cu cleştele şi le puneţi în pahare unde gheaţa începe să se topească pe loc — cleştele seamănă cu macaralele care afară ajung la gropile unde se toarnă fundaţiile unui alt stup-hotel ; verdele închis al mochetei de pe jos şi de pe pereţii barului „La maur", aceeaşi culoare ca şi uniforma barmanului care tocmai a adus cupele, în timp ce pisica tristă şi albăstruie vine dinspre tonomat, singurul care cîntă la orele acestea de după-amiază pentru cei care vor să danseze, iar tu o apuci de mînă şi simţi cum ţi se pune un nod groaznic, mai jos de stomac, aşa, ca o sfîrşeală care-ţi umflă venele ; în afară de pahare, pe mesele negre, se mai află o vază goală, imitaţie de artă africană, şi o scrumieră din lut ars, pe care sînt scrijelite cuvintele „La maur" ; după sticle, după ultimul rînd cu sticle puse în ordine, ca un ecran pe un fond galben se văd nişte imagini diafane şi numai pe jumătate : un bazin cu plăci galbene în care se mişcă la întîmplare picioare de bărbaţi şi de femei frîngînd şi mai mult razele soarelui de după-amiază care pătrund în apa piscinei şi se împrăştie în snopuri asemănătoare unor şerpi ce mişună pe plăcile pe care se desfac dîrele de apă ; picioarele ba se agită alungînd razele de soare, ba obosesc şi se zbat fără vlagă, ba se văd liniştite lîngă unul din pereţii galbeni.

Tu, cu mîinile pe șoldurile ei, mîngîind-o absent, ajungînd la talia ei atît de îngustă, ea, cu ochii întredeschiși lîngă bărbia ta, pisica, tristă și albăstruie, toate repetîndu-se în ritmul muzicii, într-o atmosferă romantică filtrată de semiîntunericul barului singuratic, spunînd din nou că niciodată nu pot uita că ai fost a mea, lipiți și mai strîns unul de altul, aproape încolăciți în acest colț pe care l-ați cucerit treptat-treptat datorită muzicii, așa, așa, stai cuminte, cuminte, îi spui tu, iar ea se lasă dusă de mîinile tale de expert conducător de mașini și de femei, Minardito, iar la zece metri barmanul veghează ca un satir, dar fără să dea multă atenție scenei interpretate de voi, vîrîți unul într-altul, învîrtindu-vă încet, în ritmul muzicii, în colțul barului ; în dreapta ta, albastrul oceanului întinzîndu-se pînă înspre orizontul îndepărtat, punctat, ici-colo, în gri, poate niște nouraşi sau poate păienjenișul care ți se așterne pe ochi ca un început al somnolenței pe care ți-o dă *100 pipers ;* simți dogoarea, ca un curent electric care-ți pătrunde în corp venind dinspre sînii ei umflați ; îmbătîndu-te și mai mult decît alcoolul, sfîrșeala de pînă acum devenind durere și o dorință irezistibilă, de a nu-ți păsa de nimic, acum cînd simți cum se leagănă ușor trupul ei, lipindu-se de al tău, cînd respirația e tot mai iute ; duci mîna spre țîțele ei, treci de niște curele care ți se pun în cale, ea te ajută să eviți lianele și vezi acum sînii ăștia fără sutien, liberi la numai cîțiva centimetri de gura ta ; pătimașă, legănîndu-se, fără să piardă ritmul muzicii, ea te atinge, zîmbește cu ochii

întredeschiși, tu veghindu-i acum pe ceilalți, pe barman, gîndindu-te că nu vă privește nimeni.

Celelalte două dăți cînd i s-au încredințat asemenea misiuni, Guerreiro a avut teribila senzație profetică, un tremur care i-a răscolit cele mai ascunse fibre ale mîndriei sale ; în memorie i s-au înscris imaginile seci ale celor două eșecuri consecutive, iar gîndul la noua evadare a lui Siaka García îi alungă, îi biciuiește liniștea recăpătată, încrederea recîștigată acum cînd i-au dat din nou conducerea unei asemenea operațiuni ; în vis — odihnă care nu i se pare îndeajuns, fiindu-i parcă teamă să nu dea nas în nas cu mitul „Mistrețului“ — imaginile nu dau pace creierului — după atîta muncă și coniac — ci capătă viață de sine-stătătoare în subconștientul răvășit al lui Chicho Guerreiro, întocmai ca o culoare roșie, ca focul, care se lățește și se lungește, într-o perspectivă pe care el — tot inconștient — o evită, umbre care totuși se apropie repede în ciuda strigătelor care-i țîșnesc din gît ; umbre care se leagănă și-l înlănțuie pe Guerreiro pe un teren necunoscut ; umbre care ordonă tuturor să nu se mai miște, să se oprească pe locul acesta viran, singuratic și fără viață, care apare mereu în coșmarurile lui Guerreiro, coșmaruri nesfîrșite pe care nu le poate nici mitui nici constrînge ; umbre care se încolăcesc, care poartă făclii roșii și galbene cu mîinile lor lipsite de piele, cu carnea și venele dezvelite — parcă ar fi fost martirizate pe altă lume —, umbre care mistuie chipul neluminat al lui Guerreiro, lăsîndu-i urmele acestui sabat, căutînd cu disperare un

țipăt de durere, care e doar un geamăt mut de frică, de teamă față de convulsiile pe care i le dă contactul cu aerul ; o întreagă procesiune de chipuri lipsite de gesturi dar care atunci cînd trec pe lîngă el îi trimit un salut obscen — în vreme ce se află legat fedeleș pe jos, pe maidanul ăsta — ; o memorie persecutoare care și-a înfipt ghearele în adîncul plin de putregai al trupului său și care înaintează prin gelatina măduvei distrugîndu-i ființa, transformîndu-i carnea de erou învingător într-o beție anacronică și rătăcitoare ; greșelile acestea, cele două dăți cînd Siaka García a scăpat de la moarte, în „Văgăună", și în toiul împușcăturilor de pe plajă, sînt vinovate de bolovanul care îi macină stomacul și care se destramă în gaze și vînturi puturoase, nelipsite din digestia sa alandala, parcă vrăjitoarele acelea pe care el le-a condamnat de atîtea ori n-ar fi dispărut de tot, s-ar afla chiar aici, la pîndă, vărsîndu-și întreaga lor ură asupra lui Cristóbal Guerreiro, dîndu-i suferința asta de stomac care îi doboară trupul și mintea, un ulcer care-și începe horcăiturile trezindu-i vechile ranchiune, după atîția ani de așteptare, după atîția ani de osteneală ca să vîneze mituri care-i scapă printre degete ca o apă stătută.

De două ori i s-a acordat încredere și el a fost pe punctul de a-și pierde viața ; mai simte și acum jarul de pe obraz, acolo unde „Mistrețul" l-a scuipat, înainte de a se prăbuși în „Văgăună" ; de la această „ispravă" i-a rămas dacă nu urma atunci doar mania de a-și duce mîna la obraz, parcă l-ar arde încă scuipătura fierbinte

a condamnatului. Ca un paradox, el, Chicho Guerreiro e primul mitoman legat de Siaka García ; urmărirea aceasta nereușită l-a făcut pe Guerreiro să depindă de mit și, în loc ca mitul să dispară, tot ce reușește el e să-l facă și mai mare. De data asta, își zice, am să-l omor, sînt sigur că pun mîna pe el și am să-l omor, își zice.

Acum, în după-amiaza bîntuită de năluciri și de uragane, zicala obișnuită a lui Guerreiro, care îi redă vlaga, e : „ce n-ai reușit în două dăți capeți sigur într-a treia", la naiba, își zice, și își conduce cei nouă oameni prin locurile deschise și uscate care fuseseră, pînă nu demult, terenul lui obișnuit de vînătoare, și închipuirea se adaptează geografiei obsedante și în descompunere, văgăunilor și povîrnișurilor ; se cutremură la gîndul că ar putea fi supravegheat de Siaka García sau (îi trece prin cap) n-o fi cumva o altă cacialma a leprelor care ar vrea să mă îngroape în deșertul ăsta de rahat... ?

În după-amiaza bîntuită de năluciri și de uragane, care alungă orice asociație de idei și-ți spulberă strategia — diluînd totodată siguranța lui Chicho Guerreiro —, chiar în mijlocul acestor pămînturi arse de soare care pe întuneric capătă reflexe argintii, marea — pe marginea căreia pămînturile negre își îndură dureroasa și nesfîrșita lor metamorfoză, reîntoarcerea la stearpa sămînță a deșertului — inundă pe nesimțite cu sare cîmpia adormită, pămîntul părăginit, născut întru nimicnicie și moarte, pentru ritualurile distrugerii și mizeriei, ale iluziei de

a avea o viață care niciodată nu va fi o realitate — ceea ce băștinașii amestecați din mii și mii de rase și pe care poveștile nedeslușite le-au făcut și mai tulbure prin tradiția, știrbă și neputincioasă a vremurilor ; ceea ce băștinașii, ridicînd brațele în sus, în căutarea unei frumuseți pe care niciodată n-au întîlnit-o (veșnic refuzată unor neființe), cereau zeului lor, preamilostivul Acorán, prin rugăciuni și ritualuri, fără să fi ajuns vreodată să fie cu adevărat așa ceva ci doar o simplă și vagă îmbinare de mituri și religii ce s-au ridicat sprijinindu-se reciproc, precum și grație superstiției habotnice a prozeliților lor, în vreme ce dimineața îi găsea epuizați, întinși pe același ogor de azi, așteptînd (cu brațele ridicate, în semn de rugăciune) miracolul vieții care niciodată nu avea să vină, goi și plîngăreți, nevoiași și plîngăreți pentru că credința lor nu fusese îndeajuns de puternică încît profețiile să se împlinească după chipul și asemănarea lor ; și după ce și-au schilodit rasa, alcoolizînd generații întregi din ordine îndeplinite fără crîcnire, fiind date de vrăjitori care găsesc întotdeauna o scuză ca să-și spele păcatele și să-și poată duce mai departe menirea privilegiată în vecii vecilor ; pînă într-acolo încît nu și-au mai ascultat preoții ba au pus la îndoială măruntaiele ca și riturile cu miere și smochine, cu lapte de capră împrăștiat din belșug peste altarul idolului și au început să scruteze orizontul, să adore în diminețile reci picăturile de rouă care prevesteau zorile la orizont, silueta sau iluzia altor pămînturi apropiate — ; cît

trupul unei femei posedate lasă marea din pămîntul acesta aspru și sterp, care tremură printre serpentine de carnaval folcloric, singuratic și, în același timp, plin de speranță într-o nouă împreunare, renăscut de pe urma acestei imagini nocturne care se transformă într-o vizită de curenți de ape gata să se reverse, să spargă diguri și să năvălească, deschizînd canale, largi și iuți, prin care să curgă sămînța sării, adîncind rănile pămîntului larg deschis, crăpat, devenind argintiu grație mării și sării sale care pătrunde pînă în străfunduri și acoperă ogorul negru cu ciudate, nemaiîntîlnite proiecții geometrice, reflexe inedite ale unei lumi care n-a apucat nicicînd să se închege pe lava golașă, pentru că această dimineață — cu linia orizontului pe unde soarele explodează și deșiră pînzele moi ale ritualului de curînd inventat de oameni în dorința de a justifica eșecul fugii inevitabile —, palidă și deprimantă, sfarmă putreda vrajă a ceremoniei, strivește castelele săpate în pămînt, în pietrișul gri de pe plajă, cu oasele albe ale morților, iar marea se retrage tăcută la primele apariții ale zorilor, tremurătoare, chiar stîngace, nedorind să fie găsită adulteră și sub încleștarea brațelor albe ale fosforului în pămîntul negru și sub neîncetata zvîrcolire a pămîntului, nesățioasă după arșița atîtor secole, nesatisfăcută noapte de noapte de o legătură niciodată împlinită ; dar odată dispărut întunericul pătimaș al nopții se năruie și mitul, sămînța o pornește iarăși spre mare, mirajul reînvierii se risipește treptat iar

pămînturile își reiau sub alte forme sclavia lor, și mizeria lor se reflectă în urmele pline de sare pe care marea le lasă cu stîngăcie în fuga ei grăbită.

Stîngăcia aceasta o poți găsi acum și tu, pe chipul tău de epavă, numai să-ți treacă prin cap să te privești în oglindă, să ai curajul să te dai jos din pat și să te vezi gol în fața oglinzii, numai să mai poți scăpa de umbra și de refuzurile Graciei ; stîngăcia asta pe care ai ascuns-o toată viața și care acum, în pragul amurgului, cînd lumina zilei a atins deja culmile sale și începe să coboare vijelios, îți încleștează beregata, te ține lipit de cearșafurile reci, Minardos, iar ea, înfruntîndu-te, spulberînd în mii de fărîme întregul parfum, luîndu-l pentru totdeauna pe nu în brațe, nu face altceva decît să se răzbune și asta pentru că poate, bineînțeles, pentru că poate ; iar tu nu poți să-i faci scene, să urli ca să sfarmi pînă la urmă carapacea refuzului Graciei Fontán. Nu poți pentru că ea, deși tu nu ți-ai dat seama pînă azi, a pus stăpînire pe tine, atunci cînd corpurile voastre se contopeau, ți-a spulberat ambiția și senzația ta greșită că ai poseda-o, că ai fi stăpînul amîndurora, învălmășind totul și făcîndu-te să fii ceea ce ești acum, un isteric care nici nu îndrăznește să strige în fața amantei, ci doar privește îngrozit cum ea a secerat fulgerător toată legătura atîtor ani, toată această perioadă pe care o credeai veșnică și pe care acum o vezi rostogolindu-se pe jos, tocmai acum cînd totul părea cucerit. Răzbunarea, așadar, și nimic

altceva, cuibărită în trupul Graciei Fontán, spulberînd orice altă amintire. Și o face, Alex, ține minte, pentru că te domină, pentru că tu i-ai permis să te domine.

UNSPREZECE

MEDICULUI I SE PUNE un nod — strîns tare —, parcă ar avea clopoței în gît, clincănind fiecare în felul lui, pocind sunete și încropind o melodie hîrîită și rîncedă ; prima dată, spune el, aproape nici nu-mi amintesc, dar sînt sigur că ea s-a vîrît, domnule Guerreiro, cum o să vă închipuiți dumneavoastră că eu aș putea să m-apuc să am legături cu o fetișcană de cincisprezece ani dacă ea nu-mi face apropouri, vă rog să mă credeți, să mă înțelegeți, și Guerreiro, cu o mutră de om mirat, își duce mîna la obrazul înroșit de-atîta frecat — de-atîția ani, de cînd Siaka García i-a marcat locul cu cea mai umilitoare scuipătură pe care Guerreiro a primit-o vreodată — ; relatarea l-a aprins în vreme ce medicul se deshidratează treptat pe scaun, la numai o jumătate de metru de interlocutor, transpirați amîndoi, iar pînă în pivniță străbate zgomotul nedeslușit al străzii, zgomote de afară care intervin în povestirea întretăiată a medicului, Guerreiro făcînd acum semn cu mîna, continuați, doctore, continuați ; pereții parcă se cojesc și mai mult, căzînd peste ei praful acela

alb care uneori îl face pe medic să strănute, e doar o senzaţie, senzaţia fricii care se lipeşte de pielea doctorului Díaz, strivit de ruşine pe scaun, Guerreiro supraveghind toate trăsăturile medicului — deşi gîndurile îl mai fură ducîndu-l către bunele timpuri de odinioară —, scoţînd, în aerul închis şi otrăvitor din pivniţă, rotocoale de fum din ţigara care nu se mai termină ; la urma urmelor a fost aşa, ca un nărav, mă înţelegeţi ?, iar Guerreiro dă din cap, dar ochii abia i se mai văd, reapărînd pentru o clipă în faţa ochilor holbaţi ai medicului ; ea venea în cabinet după ce plecau toţi şi-mi spunea pune-mi nişte filme, bătrîne, am chef de tăvăleală, iar dumneata te duceai şi îi puneai filme, da, e clar, vă rog să înţelegeţi, domnule Guerreiro, dar ce filme, doctore ?, dar doctorului Díaz îi vine teribil de greu să apară aici, pe faţă, cu secretele pe care le-a păstrat în sipetul fără de lacăt al legăturilor sale cu sora medicală, o perlă, Vicente, o perlă dată dracului, îi spusese Alejandro Minardos cînd a văzut-o prima oară, nu cumva o călăreşti, parşivule ?, i-a mai zis, ce eşti nebun, Alex, o copilă, nu-ţi dai seama, o copilă, zicea Minardos, cu nişte şolduri că te ţine pe tine şi încă trei, haide, haide, zicea doctorul, nici să nu-ţi treacă aşa ceva prin cap, nu mă mai sîcîi ; orice lucru putea să i se întîmple medicului Díaz, orice, numai să nu stea faţă în faţă cu ploşniţa asta, cu Guerreiro, care îl tot întreabă şi-l zgîndăreşte ; uite, de pildă, un zăpăcit de douăzeci de ani, cînd venea spre biroul lui Guerreiro, după ce citaţia îi provocase o diaree nemaipomenită, urmată de frisoane şi

de febră abia stăpînită cu calmante, după ce gazele îşi începuseră opera de măcinare a organismului, după ce încercase să-şi ordoneze în cap toate alibiurile posibile, căutînd pricini şi circumstanţe atenuante, după ce încercase să se convingă că n-avea de ce să-şi facă griji prea mari şi că toată hărţuiala asta n-o să pună capăt carierei sale, o simplă încurcătură, n-avea de ce să-i fie frică de citaţie, aşadar, un zăpăcit de douăzeci de ani cum sînt cei de azi, mestecînd gumă şi neinteresîndu-se de nimic în afară de viteza lui de bolid, simţind între picioare plăcerea vitezei, pe care el niciodată n-a trăit-o, poate ascultînd-o zăpăcitul pe Aretha şi casa pe care a construit-o Jack, sau *forever, forever,* un zăpăcit dezlănţuit, mînîndu-şi bolidul cu o sută cincizeci pe oră pe străzile oraşului şi chiar pe mijlocul străzii, pe cînd trecea el pe zebră, cît e el de mărunţel traversînd dungile galbene desenate pe asfalt, cu gîndul la groaznicele întrebări care îl aşteptau şi dacă atunci ar fi zburat pe sus micuţa sa fiinţă, aruncată fără nici o ţintă, ar fi fost mai decent, mult mai bine decît toată umilirea de acum, mai puţin ruşinos decît să stai în faţa lui Guerreiro, tremurînd pe scaunul pe care abia îţi intră fundul, perpelindu-te, în vreme ce Guerreiro ăsta îşi trece limba moale şi însetată, pe care medicul o urăşte, pe la colţul buzelor, ca o şopîrlă care atipeşte sub soarele arzător al primelor ore ale după-amiezei, şi el neagă şi neagă iar Guerreiro dezminte şi destramă orice alibi făurit de medic, este absolut sigur că n-ar fi simţit lovitura pentru că totul ar fi fost chestiune de o secundă,

corpul ar fi zburat pe sus, chestiune de o secundă, în pragul unui colorit mult mai nuanțat, mult mai clar, cu corpul ciopîrțit, sfărîmat, desființat, șters de pe harta întrebărilor și a răspunsurilor care vor veni mai tîrziu, salvat de un accident, cu o teribilă senzație de plăcere și de imponderabilitate, simțind pe cerul gurii gustul de sare, cu hainele fluturînd prin aer, și apoi bușitura ca de colet aruncat și strigătele abia stăpînite ale celor care ar fi observat îngroziți scena accidentului pe care Díaz și-o închipuie acum stînd în fața lui Guerreiro, săracul, zic ei, un accident mortal al sărmanului doctor care în felul acesta trece sub tăcere, dizolvă și destramă „falsele" acuzații aduse la adresa onorabilei sale reputații, o izbitură ușoară ca o batistă de mătase care se așterne pe gazonul din grădina publică, nimeni n-a putut s-o evite iar trupul acesta mărunțel se lipește acum de asfaltul care începe să se înroșească de lichidul morții ce se prelinge din corpul sfărîmat, în vreme ce pantoful, ieșit din picior, mai zboară încă prin aer, pînă cînd rămîne țeapăn pe bordura trotuarului din apropiere, încă pe zebră, în poziția asta stranie după saltul atît de ciudat și de spectaculos, parcă ar fi fost la circ, fără șiret, parcă cineva l-ar fi smuls plin de ură, parcă cineva l-ar fi răsucit, fără stăpîn, ca și cum pantoful n-ar fi fost purtat niciodată și imaginile o iau razna mai departe prin mintea doctorului, cum a pus prima dată mîna pe infirmieră, cum s-a cuplat cu ea, cum de douăzeci de ani nu mai făcuse așa ceva, cu trupul lui peste carnea tuciurie și feciorelnică, tremurătoare a infirmierei, un adevărat vîrtej, ea închizînd ochii și cerînd uimitor mai mult, ar fi fost mai bine decît toată umilirea asta, ar fi avut imaginea clară a eliberării decît atunci cînd el cu carnea lui fleșcăită de cincizeci și cinci de ani distrusese fecioria infirmierei, la naiba, libertatea palpitînd lîngă strigătele absurde ale martorilor accidentului care aleargă ca niște proști să-i dea un ajutor de care el nu are nevoie, ar fi preferat orice decît să simtă cum neliniștea i se strecoară în sînge, cum mușchii își pierd vigoarea, deshidratîndu-se, cum respirația îi scapă prin pori, de pe urma nesfîrșitului interogatoriu fără răspunsuri fericite și definitive în vreme ce stau de vorbă el și Guerreiro, în vreme ce Guerreiro îi inoculează pe nesimțite virusul purgativ al declarațiilor care pun stăpînire și denaturează viața oamenilor iar medicul observă cum aerul se consumă și se consumă tot mai mult încît aproape că-l strivește de scaun și să răspunzi tot, doctorașule, și să nu mai rămînă nimic înăuntru ; ar fi fost mai bine să-l fi spînzurat ca sodomit, își zice el.

Amintirile pun stăpînire și pe Guerreiro, pornindu-l după ele : era mai bine pe cînd era încă un erou renumit iar bărbatul acela încărunțit intră și spune, aproape bîlbîindu-se, că e o chestiune mult mai afurisită, domnule, și să-și capete belea cu zece — doisprezece dintr-un ciripit, și foindu-se nervos spune că se jură, în vreme ce întunericul alungă lumina și aduce umbre prin toate colțurile casei pe care ai închiriat-o pentru odihnă ; că se jură, zice mereu, că nu îndráz-

nește s-o facă, înghițind o gură de coniac, ștergîndu-se pe buze cu mîneca hainei roase.

— Duceți-vă să vedeți chiar dumneavoastră — spune omul. Mi-e milă de copil, domnule. Credeți-mă că-mi pare rău — zice jucîndu-se nervos cu șapca care o clipă mai înainte îi acoperise capul pleșuv; mîinile lungi și ciolănoase jucîndu-se cu șapca și încercînd să-l convingă pe Guerreiro.

— Spune mai departe, doctore, mai departe — zice atunci Guerreiro doctorului Díaz.

— Filmele ? Păi, domnule Guerreiro, era un fel de a ne apropia, un mod de a crea ambianța pentru după aceea, înțelegeți, nu-i așa ?

— Nu înțeleg, haide, explică-te odată — îi zice Guerreiro omului încărunțit ; încă nu are o privire feroce ; doar serioasă, prevestind asprimea trăsăturilor.

— De data asta n-am să îndeplinesc ordinul de a-i îngropa pe cei împușcați, domnule — spune temător căruntul. Mergeți și vedeți și dumneavoastră ce se întîmplă. Ați putea îngropa un copil care n-are nici măcar un ceas de cînd s-a născut ?

— Dacă nu mă lămurești cu vorbe, doctore, eu n-am să te pot ajuta. Este vorba de o declarație și nu pot să-ți spun că am înțeles cînd dumneata n-ai declarat clar la ce anume serveau acele filme...

— V-am mai spus, vă rog să mă înțelegeți : de data asta nu-i mai pot îngropa — zice groparul.

Nici măcar după coniac, cu stomacul zbătîndu-se după atîta osteneală, după clipitul pleoapelor obosite ale lui Guerreiro, dar cu ochii strălucind sub excitația lucrului încă necunoscut și care te îndeamnă să-i smulgi vălul.

— Asta se rezolvă ușor — îi zice Guerreiro groparului.

Parcă o lespede grea i-a căzut în cap doctorului Díaz, coborîndu-i ca un sloi pe spinare, paralizîndu-l pe moment iar durerea revărsîndu-se asupra intestinelor gata să explodeze. Guerreiro nu este însă atît de sigur deși spune că o să le arate el la toți ce înseamnă un bărbat care pune totul la bătaie, fără să-i pese de cheltuială sau de sentimentalisme, niște rahaturi, zice el.

— Da, domnule Guerreiro ; filmele — zice Díaz —, sînt pur și simplu pornografice, le-am adus cînd am fost în străinătate.

— Premeditat ? întreabă fără să ridice glasul Guerreiro.

— Nu, nu, domnule, vă rog să nu faceți așa ceva. Mai gîndiți-vă — îl roagă groparul pe Guerreiro.

În timp ce vorbește, Guerreiro nici nu încearcă să mascheze mirosul greu de băutură care a pătruns în toată pivnița, în fiecare silabă stîlcită de el, în mîinile care se joacă nervos cu pixul ; Guerreiro ia coala albă de hîrtie, pune coatele pe masă și începe să mîzgălească ceva fără noimă, prefăcîndu-se că ar urmări teribil de atent tot ceea ce face, liniile pe care le înșiră pe hîrtie.

Pe masă e deschisă mapa afacerii încă secrete, e deschis biblioraftul uzat de timp și de folosință, cu toate interogatoriile, dosarele cu

denunţuri şi declaraţii, cîteva paşapoarte care n-au nici o legătură cu cazul Díaz. Guerreiro îşi freacă ochiul stîng.

Îşi scoate ochelarii fumurii Guerreiro, încet, tacticos. Se îndreaptă spre uşă ; în urma lui, posomorît şi temător, ca un om înfrînt, groparul. Fumul se mai vede pe acoperişuri, se aud plînsete sau poate miaună pisicile, ecouri de paşi, ochii oamenilor lui privindu-şi şeful care se îndreaptă unde i-arată acum groparul ; Guerreiro rămîne rece în faţa scenei, simţind o înţepătură pe dinăuntru, o înţepătură care pătrunde în colon, înceţoşîndu-i vederea ; maţele îi îngheaţă din cauza acrelii care-i scoate năduşeala prin porii pielii zbîrlite. Bărbatul cărunt a pornit-o înainte, parcă i-ar fi fost teamă să nu rămînă cumva singur.

— Ai făcut pe tine, nu-i aşa ? — îi zice Guerreiro groparului, în timp ce vîntul cald de la tropice le pătrunde pînă la oase şi îi subjugă, lui Guerreiro i-aprinde sudoarea aspră şi uscată, crăpîndu-i iute pielea şi izbindu-l dogoritor în faţă. Groparul se opreşte, se uită la Chicho Guerreiro şi îi arată : acolo, zice. Stau amîndoi la doi metri de gropile comune, văgăuni săpate cu lopata, unde cadavre şiroiesc de sînge pe pămîntul negru, mînjind iarba săracă cu o pastă roşie purulentă, iar lichidul roşu se încheagă de îndată ce ia contact cu aerul uscat şi vîntul are grijă să înteţească respiraţia întretăiată a celor care execută ordinele lui Chicho Guerreiro.

— Ştiţi de-acum. Doisprezece aleşi ca întotdeauna — spune Guerreiro, ordonînd operaţia de pedepsire exemplară, pe cînd intrau în satul acela nenorocit.

Douăsprezece trupuri cu mîinile legate la spate cu cîteva minute mai înainte. Fiecare căutînd să se bucure cu sufletul neprihănit de clipele pe care le mai are de stat în picioare, înghiţind înfrîngerea, mirosind praful de puşcă care li se lipeşte de corp, în vreme ce Guerreiro citeşte nepăsător acuzaţii născocite, pedepse cu moartea inventate şi puse în spinarea celor douăsprezece nume alese la întîmplare, simţind o mîncărime plăcută, motivînd în felul său fapte şi probleme mai înainte ca fiecare condamnat să încerce cumva, repede şi neîndemînatic, să se căiască, încercare fără sorţi de izbîndă pe care el, Cristóbal Guerreiro nu o va accepta ; o mîncărime plăcută care îl răcoreşte pe gît, îi gîdilă stomacul şi îi mîngîie pielea în vreme ce el scoate în evidenţă scopurile celor nedrepţi ; pedeapsa cu moartea, justificată în sine, pedeapsa cu moartea, iar peste un minut ordinul monoton dat oamenilor săi, executanţilor programului, pedeapsa cu moartea, să se tragă asupra celor aleşi, asupra celor trecuţi prin „procedura sumară“, pedeapsa cu moartea — vîntul care şuieră, pedeapsa cu moartea care împrăştie dulceaţa aerului de după-amiază, pedeapsa cu moartea — zgomotul, pedeapsa cu moartea —, împuşcăturile seci, pedeapsa cu moartea — ecoul împuşcăturilor care se stinge, pedeapsa cu moartea aşternîndu-se peste tăcerea macabră care se strecoară în toate, pedeapsa cu moartea seceră paşii şi suspinele reţinute şi acum eliberate, toţi uşu-

rați, și cei care au primit pedeapsa cu moartea și cei care au executat pedeapsa cu moartea.

Groparul continuă să are. Chiar și femeia gravidă, își amintește Guerreiro că dăduse ordinul cu cîteva minute înainte de execuție ; dar e gata să nască, domnule, zice groparul înainte de execuție ; dar el, că îl doare în fund, că e vreme de război și că în rest îl doare în fund. Așa că fă-ți datoria sau te împușc și pe tine. (O femeie gravidă, mîndria citindu-i-se pe față, cu sînii umflați iar inflamația sînilor urcîndu-i-se pînă la ochi, ancorîndu-se de privirea ei integră ; burta umflată în care palpită mogîldeața aceea care acum, pe bulgării de negreală ai pămîntului devine verzuie, lichidă, diformă, poate încă mișcătoare, mucegăită, zbătîndu-se greoi printre cheaguri și pămînt bătătorit și înroșit.)

Cel puțin, se gîndește acum Guerreiro, nu mai neagă că a făcut-o ; și pe cînd Guerreiro se gîndește, Díaz își continuă declarația oprindu-se după fiecare secundă, cît pe-aci să plîngă; *mai întîi face pe nebunul iar apoi face pe el,* își zice Guerreiro, lașul de curajos, își zice în sinea lui.

Lașul de curajos mai putea să se gîndească la accidentul nereușit, fără să mai aștepte ca zevzecul zburînd cu o sută douăzeci — o sută cincizeci pe oră cu bolidul lui să-l facă pe el, doctorul Díaz, o victimă a imprudenței, în fond așa ieșea din anonimat și apărea pe prima pagină din „Prensa“, mort într-un accident unul din cei mai eminenți doctori, să fi avut mai mult sînge rece, ochii îi tremură lui Díaz, în vreme ce declară jucîndu-i în orbite, scăpîndu-se pe el de frică, merge încet, parcă ar fi un condamnat la moarte, spre baie, în penumbra asfințitului, nori joși, ușoară scădere a temperaturii iar oamenii în vremea asta se grăbesc spre casă iar mai încolo barurile, cînd se uită el pe fereastra salonului de acasă, barurile se umplu cu noctambuli, cu voci de noapte, Díaz se simte complet răspunzător de istoria sa personală, din cap pînă-n picioare, uitînd de prejudecăți, istoria personală a lașității, se gîndește să deschidă între timp dulăpiorul alb unde își păstrează obiectele de uz personal, Benjamín s-a sinucis și el dar cu morfină, să ia lama care tremură deasupra mîinii, care refuză, se blochează și împietrește tăișul de oțel inoxidabil pe care Díaz îl vede lucind ca o ghilotină, să deschidă robinetul cu apă caldă, foarte caldă, și să aștepte ca chiuveta să se umple cu lichidul transparent, arzător, eroul Bentejuí s-a aruncat de pe stînci, povestea asta e o brașoavă iar tu Díaz ești mai curajos decît Bentejuí care nu s-a aruncat nicăieri și nici asupra nimănui, să vezi cum propria-ți imagine se deformează în oglindă pentru că aburul care se ridică din apa clocotită acoperă spațiul dreptunghiular și argintat al oglinzii, să îndure, să îndure și să holbeze ochii în vreme ce puncția salvatoare pătrunde în țesuturi și taie jugulara, Hemingway s-a sinucis cu un foc de armă de vînătoare, i-a intrat prin gură și i-a sfărîmat țeasta, să strîngi din dinți așteptînd durerea, cu conștiința sfărîmată în bucăți ca și gura lui Hemingway, dar tu ești fără doar și poate un medic de duzină care încearcă să-și

taie venele ca să scape de scandalul public cînd se va afla că s-a culcat cu o soră medicală de cincisprezece ani și totul o să se termine la tribunal, să-ți tai atunci venele în vreme ce inima își pierde treptat pulsul iar el, doctorașul Díaz, își topește în roșu și argintiu personalitatea sa de zgură elegant mascată, simțind o stare de imponderabilitate, imagine clară a libertății cîștigate fără teamă, dar nu, totul e doar o idee difuză care rătăcește amuzîndu-se de diareea și de spaima doctorului Díaz.

Pentru că spaima, ca acum cînd se află în fața lui Guerreiro, este adevăratul element transcendental al vieții sale, spaima care viețuiește și se zbate în fiecare mutație a trupului său, în fiecare nerozie, în fiecare gest inutil, în fiecare clipire și de aceea a fost și este cu totul imposibil ca doctorul Díaz să îndrăznească să meargă încet spre baie și să deschidă dulăpiorul sau să pășească încet pe zebră, așteptînd răpăitul tobelor ca semnal al sorții, ca semnal al morții, sau să facă ochii mari în vreme ce apa clocotindă se înroșește, iar șuvițe roșii ies din venele deschise de tăietura salvatoare a lamei de ras și durerea se strecoară ușor, îl face să uite de conștiința cea dreaptă care era el în ultimele clipe, dar acum în el — ca întotdeauna, ca și acum în fața lui Guerreiro — se află doar bolovănoasa amintire a fricii care contagiază toate pistoanele și roțile de transmisie ale mecanismului rănit de moarte de însăși spaima care ajunge să-l surzească pe medic, surd de-a binelea domnul medic, înspăimîntat de moarte în fața lui Guerreiro.

— Sîntem aici ca să îndeplinim ordine care ne vin de sus. Trebuie să înțelegeți asta. Nu-i a joacă. Tot ceea ce facem, tot ce ni se ordonă reprezintă un sacrificiu — strigă Guerreiro către gropar. Groparul lasă capul în jos și Guerreiro îi dă mai departe. Ce o să se întîmple după aceea pe lumea asta sau pe cealaltă nu e treaba noastră. După cum nu e treaba noastră îndurarea asta idioată care ni se cere pentru orice fleac — chipul lui Guerreiro devenea tot mai aspru și, îndemnîndu-și oamenii, el se simțea tot mai impunător — nu face altceva decît să ne enerveze tocmai cînd avem mai multă nevoie de calm și de sînge rece...

Grămăjoara verde era acolo, pe pămînt, la doi pași de cuvintele lui Guerreiro, și mișcările ei lente devin o realitate care poate fi văzută de toți.

— Dați-vă seama — strigă Guerreiro, că nu facem o muncă de binefacere, asta-i treaba Crucii Roșii. Noi nu facem decît să îndeplinim ordine și trebuie să mergem înainte ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat.

— ...scene scabroase, Guerreiro, care pregătesc — declară Díaz, ambianța necesară. Bineînțeles, în cabinetul meu. Adusesem un proiector...

— În mod premeditat... — i-o reteză Guerreiro, întrerupînd declarația medicului.

— Premeditat, confirmă Díaz. Da, puneam filmul și ea venea atunci spre mine și mă mîngîia...

— Ea pe dumneata sau dumneata pe ea ? îl întrerupe iarăşi Guerreiro.

— Iniţiativa era comună — zice Díaz, uneori ea, alteori eu, are vreo importanţă... ?

Nu i s-a pus nimic în gît lui Guerreiro, o simplă iritaţie : dacă ţi-ai propus cu adevărat să o ţii înainte cu argumentele tale atunci o înduioşare idioată NU trebuie să-ţi zdruncine devotamentul faţă de muncă şi nici hotărîrea ; prima dată e mai greu, restul merge mecanic, prin repetare ; de aceea trebuie să ELIMINI tot ce ţi s-ar impune, tot ce ar încerca să ţi se impună din afară.

Groparul iscodeşte chipul lui Guerreiro dar trăsăturile acestuia sînt de acum strîmbături nesfîrşite şi neînfrînate, tîmplele îi zvîcnesc iar înţepătura pătrunde definitiv în colon, sfîşiind măruntaiele, spintecîndu-le, îngheţîndu-le, paralizîndu-le, transformîndu-le pentru multă vreme într-o ruină sleioasă care se prăbuşeşte şi duhneşte, anulînd orice analiză, făcîndu-l pe Guerreiro să-şi arunce privirea în toate părţile : o zvîrcolire nepotolită a maţelor care pune stăpînire pe nervi sub imperiul acestei dureri care nu-l va mai părăsi niciodată ; o ţeapă de oţel rece care străbate toate fibrele şi taie respiraţia cu o secundă mai înainte de a scoate cu un gest brusc, pe neaşteptate, pistolul cu ţeava scurtă (aceasta-i înfrigurarea pe care TU ai vrut-o întotdeauna în jurul tău, cu răceala faptului împlinit) ; o împuşcătură seacă, rece, care dezumflă şi paralizează ghemotocul verde.

— Acum îngroapă-l, mama lui. Să îndeplinim ordinele, asta-i datoria noastră. Pune-l în aceeaşi groapă cu mă-sa — zice Guerreiro uitîndu-se la gropar.

DOISPREZECE

MAI ÎNTÎI A FOST senzaţia aceea de acreală care creştea pe cerul gurii, ca un nod, ca un ştreang : să cazi dintr-odată în gol, împins de ura beţivă a „Galoşului" ; ţesuturile i se distrugeau cu o rapiditate pe care Siaka nu o cunoştea dar îşi dădea seama că trebuia, cu orice preţ, să se agăţe de viaţă ; nodul acesta care îl sufoca începu să coboare prinzînd cu putere pielea încreţită şi moale a testicolelor ; ceva ca un vîjîit confuz în jurul lui, se simte din ce în ce mai mic pe măsură ce corpul continuă să alunece spre bezna, tot mai apropiată, a „Văgăunii" ; apoi haosul acela de sentimente, aberaţia ciudat de voluptoasă a senzaţiilor care exagerau sau micşorau realitatea imediată la care se vedea osîndit pentru totdeauna în groapa adîncă a peşterii ; după ce simţise cu cîteva clipe în urmă o mare scîrbă, trupul i se aduna şi i se chircea în învălmăşeala de imagini convulsive şi bizare datorate pierderii echilibrului, acceptînd imponderabilitatea ca pe un rău de care nu poţi scăpa, ca pe un destin nefast, ca un ghemotoc ce aleargă prin văzduh zdrobit şi rebegit ca să dea

de noroiul sîngeriu al peşterii ; puternicul instinct blochează dorinţele şi amintirile înainte de a atinge, dintr-odată, bezna adîncului; observă cum pielea i se crapă în bucăţi amestecate cu pulberea pămîntului, cum trupul prăvălindu-se îşi pierde din vitalitate, împreună cu ciopîrţeli din primele sale cuvîntări publice, încercînd din instinct să se agăţe de nisipurile mişcătoare care se deschid sub picioarele sale pe măsură ce se izbeşte de pereţii peşterei asemănătoare unui stomac uriaş care emană scursori negre şi gaze stricate dintr-o altă lume, mult mai adîncă, mult mai putrezită ; Siaka observă cum corpul i se rostogoleşte neîncetat, cum bucăţile de piele se ghemuiesc şi dispar de îndată în nisip, cum amintirile se contopesc în imagini aparent de moment, învălmăşite într-o sumbră şi posomorîtă înlănţuire de vibraţii permeabile, neîntrerupte, lichide, şi cum corpul său se diluează la fiecare rostogolire, iar vederea îşi pierde agerimea ei naturală, în vreme ce mîinile tot caută cu disperare să se prindă de rădăcinile care, smulse din pămîntul negru, rămîn lipite de palmele lui însîngerate ; cum mirosul sufocant de gaze se suprapune peste spasmul plămînilor şi nu-i permite să-şi fixeze unele amintiri care dispar de îndată ce îi apar pe nesimţite în minte ; şi-acum izbitura şi oasele care nu mai stau drepte iar vertebrele rupte alungă orice speranţă, frîngîndu-i şira spinării ; buşitura care-l face să se oprească din cădere auzind cum trupurile condamnaţilor plescăie cu mulţi metri mai jos de bucata de pămînt sau de stînca de care el s-a izbit pe neaşteptate ; cu faţa în jos aude cum

picăturile de sînge înroşesc piatra şi susurul unui izvor (poate chiar capul lui spart), pe unde scapă amintirile întregii aventuri tinereşti eşuate, năpădindu-l, ca o conştiinţă trează, toate imaginile pe care el, nemişcat, e în stare să le adune în aceste ultime clipe ale vieţii ce pare că-l părăseşte ; senzaţia că se topeşte contrastează cu greutatea respiraţiei în liniştea spartă de izbiturile celorlalte trupuri ricoşînd pe pereţii de deasupra stîncii pe care el crede că s-a oprit ; sa strigi atunci neîncetat NU, un NU puternic, să spargă încet şi treptat toate misterele eşecului său reluîndu-şi în starea aceasta de topire toate amintirile, în vreme ce simte cum pe nări mucozităţile sîngerii curg spre a se întîlni cu sîngele care îi iese pe gură ;
e ÎNCĂ timp suficient ; îl aude pe unul din oamenii săi spunîndu-i NU, Siaka, coloana trebuia să fi trecut pe aici de cîteva ore, înţelege odată ; strănută şi vomită sînge şi fiere şi nu vrea să se gîndească că ar putea fi în mijlocul văgăunii care se umple treptat cu trupurile celor condamnaţi, cu strigătele celor care vin îmbrînciţi de sus, lovindu-se şi izbindu-se din perete în perete, în peştera abruptă care îi va sufoca pînă la urmă, atunci cînd vor ajunge în fundul „Văgăunii" ; e ÎNCĂ timp suficient, îi răspunde iarăşi omului şi-l priveşte ţintă, cu încăpăţînare, ducîndu-şi mîna stîngă la faţă, trăgînd de barba-i deasă, nerasă de cîteva zile, cît au durat preparativele atentatului care după toate aparenţele şi toate părerile nu putea să eşueze ; Siaka evită rictusul nervos, pîndind mereu din ascunzătoarea sa trecerea rebelilor pentru a le

tăia calea și a termina dintr-odată cu căpeteniile răzmeriței ;
pare pe puțin un miraj pînda, aceasta așteptînd parcă să dispară toată natura moartă a pămîntului și toate drumurile deșarte, așteptînd să sosească coloana, în timp ce umbrele liniștite și străvezii ale nopții coboară peste singurătatea acestor locuri uitate, apăsătoare, sufocantă ;
pare pe puțin o minune să mai apară vreo mașină pe care s-o oprească și să ceară pasagerilor actele la control, să justifice cu cîțiva morți greșeala care duce totul de rîpă ; o adevărată himeră să mai spere, să aibă încă convingerea, să mai creadă că ceilalți vor trebui să treacă neapărat pe aici, PE AICI, mizînd pe o carte pe care el însuși o joacă de acum în disperare ;
într-o clipă înțelege că a rămas la mijlocul drumului către moarte și că trupul său, trîntit cu fața în jos, se ține legănîndu-se pe o stîncă care ar putea și ea ceda dacă cumva s-ar mișca ; hoit împuțit, îl mai aude strigînd de sus pe „Galoșul“ Guerreiro, dar cuvintele ajung stîlcite iar Siaka e de acum carne de tun și carne de mucava, de statuie aproape îngropată ; să nu mă ridic, te gîndești tu, să stau liniștit așteptînd ca tot aici să ajungă ca o exalație un alt trup care să greșească și să nu mai ajungă pînă la fund, ci să se împiedice și să cadă drept peste al meu, iar piatra să cedeze și să o ia la vale ;
Și totuși certitudinea se infiltrează pe sub aparenta siguranță a lui Siaka García, punînd stăpînire pe chipul acesta aspru și călit în rîndurile tineretului luptător, ajungînd la adevărata imagine a eșecului, pentru că PE ACOLO nu vor

trece, pe acolo nu va trece nimeni din cei pe care-i aștepți tu, Siaka, ți-au făcut-o și tu ai continuat, fără să-ți dai seama de jocul eșecului tău, încăpățînîndu-te să crezi că PE AICI E SINGURUL DRUM PE CARE EL SCĂPA, el sau ei ?, cine-o fi, nu există un alt drum pe unde o mașină să poată ajunge la aeroport ; perspectiva căpătată acuma, senzația aceasta de greață abia stăpînită alungă respirația liniștită și aruncă o bănuială asupra terenului drept și singuratic, alunecos, pînă la limita de neșters a eșecului, iar siguranța de mai înainte, limpede precum amiaza luminoasă și strălucitoare, a devenit acum o grozăvie nemaiîntîlnită pe care o trădează broboanele de sudoare rece care îi scaldă pielea arsă, în vreme ce eroarea începe să i se scrie pe frunte, cuvînt cu cuvînt, acoperindu-i capul, tîmplele, fruntea ; ochii se ascund de realitatea moartă care îl înconjoară, de drumul pe care nimeni nu vine să se întîlnească cu O MOARTE SIGURĂ PE ACEST DRUM, lăsîndu-se dus de cele mai caraghioase supoziții, fără să se oprească să studieze posibilitățile altor formule mai evidente, mai puțin dogmatice decît greșeala lui, de acum clară ; acum sîngele se închează repede pe stîncă și lîngă el simte o duhoare de vărsături cu fiere, strînge tare din dinți ca să nu vomite din nou, dar călușul e zadarnic, mațele încep să se zbată, să dilate stomacul de parcă o piatră de cuarț ar spinteca burta unui animal — iar mațele și putorile s-ar împrăștia chiar pe colțul de stîncă pe care el și trupul lui zdrelit așteaptă umbrele înaripate

ale liliecilor care vor înăbuși pentru totdeauna strigătele, ecourile, murmurul, durerile și vor acoperi zvîcniturile încete și slabe ale trupului „Mistrețului", prins în propria sa plasă, în hățișul încîlcit al beznei „Văgăunii" ;

MAREA, ca o eroare de calcul, cu luna care se oglindește în calmitatea ei, izbindu-l în cap pe Siaka García, biciuindu-l cu claritatea greșelii sale, luna care se reflectă în oglinda mării, ca ceva neîndoielnic fără ca lui să-i fi trecut prin cap o asemenea cacialma, dar acum, alungînd bănuielile, ascultă mișcările înceți ale oamenilor lui, trecînd dintr-o parte într-alta, așteptînd ceea ce nu va veni niciodată, pentru că EL sau EI au fugit pe MARE, pe unde de asemenea se poate ajunge la aeroport ; oamenii lui îl privesc fără să scoată un cuvînt, fără nici un reproș în privire, dăruiți cum sînt siguranței lui de om neînvins :

— Pe mare, Siaka.

— Nu știu, tu ești atît de sigur că-ncep să-mi pierd calmul. Nu mi-a trecut prin cap așa ceva...

— Sînt sigur, Siaka, că a fugit pe mare — îi spune aghiotantul. Strînge din pumni și în penumbră se văd și mai bine oasele degetelor pe care timpul și-a pus prin bătături pecetea sa distrugătoare.

— Dacă a fugit pe mare, nu știu dacă-l mai putem prinde — zice Siaka.

— Cred că nu. O fi și ajuns la aeroport.

— Crezi ?

— Ca și tine — confirmă sec interlocutorul.

— Hoit împuțit, cît m-am chinuit ca să dau de tine — strigă Guerreiro de departe ; Siaka

nu-l poate vedea, aude numai strigătele dezlînate ale hăituitorului său, „Galoșul". Ieși cu mîinile sus și nu te lăsa rugat prea mult. Ți-am înconjurat cocina și am să te scot de-acolo chiar de-ar fi să fie ultimul lucru din viața mea. Se mai uită o dată pe drumul pustiu, căutînd măcar o iluzie care să-i alunge intuiția aceasta care i s-a înfipt în frunte ; în urmă cu cîteva zile, cînd aveau loc pregătirile atentatului care acum miroase a eșec, părerile s-au încrucișat precum spadele și au fost discuții care s-au terminat cu ceartă : *trebuie să acoperim tot terenul, tu crezi că EL o să vină cu mașina dar s-ar putea să vină și pe cal sau pe orice alt animal ;* să acoperi tot terenul înseamnă mulți oameni, dar s-ar putea întîmpla și așa, iar oamenii au acoperit tot terenul, mai puțin marea asta întunecată care înconjoară insula și care se vede acuma luminată de razele lunii la care García, „Mistrețul", se uită temător, ca și cum intuiția n-ar fi fost de-acum o realitate ca și așteptarea aceasta, ca și șuieratul astmatic care se desfată în timpul care trece degeaba, în așteptarea aceasta vîscoasă, topindu-se și deshidratîndu-se sub scapularul eșecului pe care Siaka García și-l va pune pe umeri ca o amuletă care-l va însoți în fuga lui fără glorie, simțind (ca acum cînd e trîntit cu fața în jos și nu se poate mișca pe stînca salvatoare, la jumătatea drumului care duce spre moarte), pe cerul gurii, pe limbă prevestirea limfatică a eșecului, pe care refuză să-l accepte, dar care capătă totuși o amărăciune bine definită :

— În orice caz, am să răspund alături de tine pentru eșec, dacă asta te ajută cu ceva — îi spune aghiotantul. Siaka tace.

și marea ? Marea ? o sinucidere, ar avea nevoie de un timp de două ori mai mare, ai spus atunci, dezvăluind pe hartă umbra eșecului.

— N-am încredere în tine, Guerreiro — răspunde Siaka García, ascuns după oblonul colibei. Arată-te tu mai întîi și apoi o să stăm de vorbă, față în față.

vînătorul vînat, necăjit și morcovit, hăitașul hăituit de atunci încoace, obișnuindu-se să inverseze imaginile, lupul vînător transformat în mistreț fugărit, chiar greșelile îți dau tremurul acesta cînd în fond ai avea nevoie de reflexe iar cutele de pe față, bărbia țeapănă, chipul crispat confirmă sărăcia argumentelor lui Siaka García, amestecîndu-se acuma șuieratul eșecului cu foșnetul celălalt nedeslușit și slab al puținei vegetații legănate de vînt, arbuștii uscați, fără viață, văitîndu-se de-o parte și de alta a drumului pustiu pe care niciodată nu va mai apare chipul LUI, pentru că EL, cu tot ceea ce asta o să implice, o să fugă pe MARE, *și tu trebuiai să fi prevăzut aceasta :* VOR TRECE, *bătrîne*, VOR TRECE, pentru că idealismul tău analfabet nu știe să privească mai departe de primitiva siguranță a geologiei cunoscute, de geografia pustie și străbătută de tine cu picioarele, înnegrită și posomorîtă, îți asigură și o să-ți asigure un adăpost fals pe care niciodată nu te vei simți obligat să-l urăști, Siaka, geografia asta care se pierde acum în imaginea nedeslușită a neantului care vine pe drumul pe care îl aștep-

tai pe EL, neant întocmai unui miraj prezent în fiecare soluție și care din întîmplare, numai din întîmplare, o știi prea bine, ascultă cu luare-aminte, te-a ridicat la rangul acesta de june eliberator al sărmanilor tăi, care vor fi tot mai sărmani, atîta timp cît mistrețul se va ascunde în singurătate și amărăciune, sărmanii care de acum înainte vor trebui să se obișnuiască cu lipsa chipului tău de paznic salvator iar fețele bătrînelor se vor întuneca și mai mult, suferind tăcute și pe ascuns de nereușita ta, fiule, iar „ielele" vor pune la vot dacă te vor salva sau nu, ele vor fi cele care te vor duce în anonimat și te vor da uitării, derutînd copoii, precum „Galoșul" care se va ține după urma ta pînă ce o să-ți zvîrle ciolanele în ștreang :

— Eu nu-s sigur că a fugit pe mare — zice Siaka văzînd cît e de sigur aghiotantul lui. Ar fi o prostie, ți-am mai spus că asta le-ar lua un timp de două ori mai mare.

— Dar e mult mai sigur pentru ei, Siaka. Au trebuit să țină seama de toate. Ei știu că marea nu e supravegheată, de aceea s-au dus pe acolo...

— ...dar dacă plecăm acum spre aeroport și lăsăm totul baltă...

— Ar fi trebuit să ne ducem de mult — răspunde sec aghiotantul.

— N-am să vin să vorbesc cu tine, „Mistreț" puturos — strigă ca un descreierat Guerreiro. Îți dau cinci minute ca să ieși de acolo și să te predai fără nici o condiție. De multă vreme te așteaptă „Văgăuna".

OBSERVĂ din nou întinderea de pămînt, singurătatea rece și vineție care devine un cadru

neutru, care nici nu refuză dar nici nu-i dă ajutor lui García, „Mistrețul" ; pămîntul se ferește de el fără să-l ajute, să-l sprijine pe șesul acesta plin de ipoteze lipsite de importanță care i se îngrămădesc în minte, ipoteze bizare care n-ar rezista nici celei mai simple analize logice pentru că, începînd de azi, ele sînt o dovadă evidentă de vrăjitorie, paznică a mitului, sau pur și simplu această eroare reprezintă pentru Siaka García singurul adevăr palpabil, pentru că el știe pe de rost codul și mai știe că e pe punctul de a cădea în picaj în bălegarul în care *ar fi trebuit să cadă EL, împreună cu CEILALȚI : caută și nu te scuza, a ta e greșeala și gloria, mitul și martiriul, a ta este greșeala și înfrîngerea, acum ai tăi îți vor cere ultima colaborare : să TE DUCI DRACULUI SINGUR, iar ei vor păstra tăcerea cîți ani o să fie nevoie pînă se va uita de tine, au să te țină chiar în inima tăcerii tribului, dar NUMAI cu condiția ca blestematul tău de schelet să caute soluția, exilul singuratic pe întinderea nelocuită.*

Minutele, cele cinci minute s-au dus și în văzduh se aude strigătul „Galoșului" : dacă nu ieși singur, intrăm după tine, țap împuțit. Siaka García, paralizat, se sprijină de peretele de chirpici, întrebîndu-se cum o fi ajuns celălalt pînă aici ; trebuia să iasă. Dilema care plutește în aer îi blochează capacitatea de a reacționa : trebuia să iasă fugind în zigzag și să se arunce în prăpastie, să fugă de ei, de cei care-l așteptau să-l țintuiască pe pămîntul negru de îndată ce l-ar fi văzut traversînd umbra colibei. Primul foc răsună neobișnuit de sec și i se înfige în

piciorul stîng imobilizîndu-l ; Siaka ridică brațele după ce se prăbușește pe jos. Mai poate să vadă cum „Galoșul", de la mai puțin de trei metri, trage un foc de pistol care-i străpunge coapsa dreaptă. O ceață i se pune pe ochi și rămîne în nesimțire.

Stînd așa, pe stînca salvatoare, memoria îi împinge corpul spre prăpastie, spre fundul întunecat al „Văgăunii", în timp ce Siaka García își dă seama că trebuie să fi trecut multe minute în tăcere, ca și cum supliciul ar fi luat sfîrșit, nu se mai aud nici trupurile izbindu-se de celelalte trupuri, nici ecoul țipetelor, se simte doar un miros greţos, amestec bizar de sînge, urină, excremente, hoituri, zemuiala fără pereche a masacrelor se împrăștie împreună cu gazele putregăite ale morții prin crăpătura neagră ca noaptea a „Văgăunii".

— Toți la aeroport — strigă Siaka, și oamenii săi înțelegînd greșeala fără de soluție ascultă ordinele șefului de celulă, iau armele și ies din ascunzișuri pentru că această eroare devenise pentru toți o realitate : toată cunoașterea terenului — gropi, cotituri, movile, coclauri, ascunzișuri, scurtături... — chiar și spiritul practic care îi face să se gîndească că Siaka García a greșit coordonatele atentatului, totul e de acum inutil ; să cauți o altă strategie, să supui celula la noi încercări pentru a nu cunoaște chipul nereușitei și canoanele ei, totul e de acum inutil. Siaka García o știe, ca și oamenii lui, și convingerea că a dat greș pătrunde în toată gama caldă de modulații limpezi ; mai întîi, falsa

luciditate a conducătorului distrusă de șoc, iar mai tîrziu urmele dezechilibrului, chiar fizic, care i se citesc pe față îmbătrînindu-l, sfărîmîndu-l, măcinîndu-i angrenajele fibrelor puse sub tensiune, aducîndu-l în situația de a lua o hotărîre definitivă : trebuie să fie singura victimă a greșelii, deși toți știu că nu va fi așa pentru o bună perioadă de vreme. Între timp, „Mistrețul" García ascunde țigara printre degete, acoperă cu palma strălucirea focului ; chipul său aprins de o strîmbătură trădează un mare gol, proiectîndu-se ca o umbră învălmășită pe pămîntul cenușiu ; trupul i se încovoaie, căzînd pe nesimțite pradă oboselii, renunțării, admițînd fără să vrea deșertăciunea unei așteptări care de mult și-a pierdut propria sa existență, în mîna lui Siaka García se consumă o flăcăruie fără de speranță. ESTE aproape ora unsprezece, sunînd acum peste spinarea zdrobită a lui Siaka, prăbușit pe stînca salvatoare, iar duhoarea eșecului i se strecoară în memorie și în toate simțurile, pătrunde în întreaga ambianță, ferecă toate senzațiile care umblau pînă atunci libere pe povîrnișurile golașe ale munților de pămînt negru sau pe drumul pustiu pentru totdeauna pe care nimeni n-a venit și nici n-a apărut de atîta vreme ; emanațiile din peșteră ies afară în vreme ce Siaka García, „Mistrețul", scapă încet-încet de grămezile de cadavre ale condamnaților, își obișnuiește respirația cu putoarea gazelor clocite în peșteră și începe aventura de a-și mișca puțin cîte puțin oasele sfărîmate.

TREISPREZECE

ȘI ACUM, la sfîrșit, cînd totul este pe punctul de a se termina, cînd totul e în curs de a fi refăcut, cîrpit fără să lase urme, cînd totul e gata să fie soluționat fără să lase urme pe nisip, fără să te copleșească cu importanța sa riguroasă, lucrul care te-a impresionat cel mai mult, Minardito, din tot acest montaj, din tot acest obscurantism, din risipa aceasta de seninătate biblică, de inteligență prudentă și patriarhală, cu care se repară lucrurile defectate, jucăriile care s-au stricat fără voie și care n-ar fi trebuit niciodată să se strice, problemele scabroase, pentru oamenii care posedă talismanul aurit și strălucitor al influenței legat la încheietura mîinii drepte, pipăindu-l ca pe o amuletă care te scapă de ghinioane, ca un paratrăsnet gata oricînd să împrăștie încurcăturile pe care le-ar aduce ceasul rău... ?

Poate spasmul acesta ascuns, capricios și năzuros care se întinde vîscos străpungîndu-ți mațele epuizate, bolnave, atinse de virusul corupției care a pus stăpînire pe tot trupul tău, reușind să schimbe ritmul normal al pulsului iar bătăile inimii dilatîndu-se au devenit o slabă zvîcnire care seduce arterele ; senzația aceasta metabolică, gelatinoasă crește treptat și devine un tremur meschin, sălbatic care apucă cu lăcomia unui cămătar țesuturile secătuite ale mușchilor, lăsînd în urma sa fibrele sîngerînde ale cărnii putrezite, mușchii aceștia obosiți de insuporta-

bila tensiune a atîtor ore mişcîndu-se cu greu în vîscozitatea şi în corupţia care te înconjoară şi care vrea să te facă să înţelegi cum anume se rezolvă problemele pe lumea asta, Minardito, ca să devii şi tu un om, ce mama dracului, şi să fii şi tu de acord că singura posibilitate să supravieţuieşti în mijlocul corupţiei este să dai uitării demnitatea ; să laşi deoparte odoarele cinstei şi să urci pe scena teatrului, ca să înţelegi o dată că ceasurile acestea, cînd asupra mişcărilor şi senzaţiilor tale de ameţeală s-a instaurat o lipsă de control imperceptibilă, pînă într-acolo încît în trupul tău s-a cuibărit neliniştea, devenind atît de puternică încît oboseala şi deziluzia se văd pe faţa ta zdrobită de teamă şi de o remuşcare primitivă, inconştientă, care se zvîrcoleşte în tine ca o larvă muribundă care face piruete lipsite de graţie, NU REPREZINTĂ ALTCEVA DECÎT O SIMPLĂ UCENICIE, O LECŢIE PE CARE TU NEAPĂRAT TREBUIE S-O ÎNVEŢI.

Poate tocmai umbra aceea neaşteptată care s-a aşternut pe faţa tatălui tău te-a impresionat cel mai mult, chipul acela care se ofilea pe negîndite iar zbîrciturile alcătuiau în joacă desene indescifrabile, hieroglife cărora nu trebuie să le cauţi un sens în carnea moleşită, chipul acela pe care zbîrciturile se joacă de-a sculptura — chiar în clipa cînd a aflat vestea din gura ta —, gestul acela de mirare, ciudat pentru un armăsar victorios, obişnuit să necheze la capătul fiecărui program, al fiecărei curse în care este unicul învingător, chipul acela pe care

se luptă, zbîrcindu-se, gesturi pînă atunci sigure ce nu formează decît o figură somnoroasă şi stingheră, în vreme ce crisparea paralitică îi alungă cu desăvîrşire seninătatea rece iar pielea, rămasă fără sînge, devine străvezie, parcă o umoare sărată, seacă, îndepărtată ar fi aprins pe neaşteptate torţa uscăciunii şi ar desfereca în clipa primirii ştirii uşa de cristal care păzeşte labirintul — cunoscut numai de el — al profesiunii sale triumfale ; e livid deja chipul tatălui tău, o paloare care îi învineţeşte trăsăturile, un sloi care îi îmbătrîneşte înainte de vreme sprîncenele mîndre şi obrajii proeminenţi şi plini de trufia succesului nesfîrşit al raidurilor şi stratagemelor tale, Alejandro Minardos, omul de neatins, cu mutra aceea neaşteptat de speriată; căutînd să îndure reflexele întîrziate ale crispării paralitice, atît de clare cum niciodată n-ai mai văzut-o la el, cum nu reuşeai să-ţi închipui că s-ar putea cuibări într-o minte atît de bogată în intuiţii în orice împrejurare grea ; fără să ştie la ce se poate aştepta, împins de o nestăvilită dorinţă ca să scape de tot ce i-ai spus tu, lepădîndu-şi toate zdrenţele ei mincinoase, realitatea peste care nu se poate trece, care-i sparge timpanele propriei sale maturităţi, răsucindu-se provocator, zdrenţuind ultimele desuuri şi dezgolindu-şi cutezanţa albă şi vlăguită, tăbărînd asupra lui ca o fiară multă vreme închisă în cuşcă, aruncîndu-i în spinarea ostenită adevărul de netăgăduit al existenţei sale ireale, anodine, parcă toată viaţa n-ar fi fost decît un drum străbătut cu paşi mari, cu toată iuţeala,

de o mască încăpățînată să atingă gloria, să spargă definitiv anonimatul, o existență măcinată acum de cealaltă realitate diametral opusă surîsului său, ascensiunii sale glorioase, cealaltă realitate care îi va zdrobi, unul după altul, nervii și oasele, gesturile și siguranța unei profesionalizări desăvîrșite și fictive, ca să se arunce apoi asupra ta ca o felină, să sfîșie tăcerea prost mascată, să explodeze asupra ta ca o bombă, să reverse asupra ta întreaga greutate a enormului volum de violență, după ce căutase să evite întotdeauna situațiile limită care acum năvălesc peste el ca o maree înfuriată care-și descarcă spuma valurilor cu mînia oarbă a resentimentului peste digurile de coastă, să-ți strige deodată dobitocule, să-ți strige dobitocule, de mii de ori același lucru, de ce ai zăbovit pînă să te hotărăști să mi-o spui, nenorocitule ?, la ce cotitură a fost ?, în ce văgăună ?, cum naiba au putut să cadă acolo ?, fiecare întrebare pusă înainte de a o termina pe cealaltă, pe nerăsuflate, explică-mi, strigă el căutînd parcă fisurile procedeului, parcă l-ar fi interesat numai reconstituirea faptelor în ideea de a te scoate din groapă cu penseta galbenă și strălucitoare a influenței sale, fără ca nimeni să-și dea seama de răspunderea care-ți revine în toată această afacere ; nu-i nimic, nu-ți face griji, îi spune el mamei tale în penumbra dormitorului la această oră matinală, cînd obiectele încep să prindă contur iar fantasticul visului își topește chipul de falsă statuie iar mama ta trezindu-se speriată de țipetele lui, fără să se dea însă jos din

pat, nu-i nimic, nu-ți face griji, dormi mai departe, ea doar întrebînd ce se întîmplă, ce s-a întîmplat, năucită de somnul sufocant al dimineții de la tropice și de țipetele necontrolate ale lui Alejandro Minardos care încearcă să o calmeze, nu-i nimic, nu-i nimic, femeie, dormi mai departe, apoi cu mișcări repezi își schimbă pijamaua, cu o iuțeală de nedescris, tremurînd tot, fără să-și recapete luciditatea care credeai tu că-l caracterizează, privindu-te deodată în ochi, du-te de te îmbracă, repede, dobitocule, du-te de te îmbracă, nu mai pierde nici o clipă.

Poate zgomotul acesta fugar care demasca faptele, turnîndu-ți neîncetat în ureche vina ta pentru accident te-a impresionat cel mai mult din clipa în care le-ai lăsat pe cele două smiorcăite bocind la ușa casei lor, Minardito, două perechi de ochi cuprinși de spaimă care se roagă să rezolvi totul, Minardito, că ele vor păstra tăcerea cît o să rămînă totul ascuns, ca ele să nu fie amestecate în acest scandal, cum să nu înțeleg, ziceai tu, încercînd să le convingi să se liniștească, pentru că tăcerea asta să fie într-adevăr stavila care să oprească toată procedura din lipsă de probe, ca să nu existe nici o acuzație care i-ar putea tîrî pe toți, începînd cu tine, Minardito, să nu-și mai facă griji, că tu ai să te ocupi de toate, ziceai tu, să lase totul pe mîna ta de om înțelept, da, ele așa vor face, au deplină încredere că tu ai să rezolvi totul, dar ele, cele două smiorcăite nu pot să nu fie nervoase, te sărută fără nici o convingere încercînd să zîmbească șters, buzele reci și tremurătoare așezîn-

du-se pe obrazul drept, pe care l-ai întins, punînd totodată părintește mîinile pe umerii lor, îmbrățișîndu-le pe amîndouă, liniștindu-le, căutînd gestul acela sigur pe care de atîtea ori l-ai văzut pe chipul neclintit al lui Alejandro Minardos, tatăl tău, pe care acum va trebui să-l scoli ca să vadă drept în față vina ta, ca să te scape cu talismanul și inteligența sa de dezastrul acesta care se prăbușește peste tine, dar zîmbetul îți rămîne rece, pentru că nu reușești să scoți la suprafață gestul pe care îl vrei, rămînînd totui ca o simplă încercare nereușită pentru că tu, Minardito, n-ai acest dar al convingerii în sînge, apanaj al triumfului lui Alex Minardos, iar ție nu ți-a rămas nici măcar vreo urmă de uzurpare ; poate că acest zgomot fugar de fiare vechi care se scrijelesc, se distrug, se sfarmă, se răsucesc și se macină la fiecare săritură nebună pe care Mercedesul Benz, deja fără control, o face prin aer, izbindu-se o dată și încă o dată de pămînt, tîrînd după el, odată cu gălăgia pe care o face, ecoul fugar care-ți intră în urechi, care se învîrte în creierul tău, roci care zăceau acolo nemișcate de atîtea secole, prinse în pămînt deasupra prăpastiei aride și întunecoase, însoțind acum Mercedesul Benz al progresului în nemaipomenita sa cădere de pe șosea, salt care lasă în urma sa vopseaua verde a caroseriei în încercarea de a se prinde de pămîntul pe care îl atinge pentru cîteva secunde, ca să sară din nou și să împrăștie tăcerea acestei dimineți tropicale, zgomotul acesta fugar și metalic al accidentului, care atrage și respinge în același timp, înăbușind alte zgomote, inferioare, care nu-s obișnuite cu un asemenea spectacol, cu vîlvătaia asta care se pornește și se stinge pe măsură ce Mercedesul Benz se prăbușește, micșorîndu-se, chircindu-se, zgomotul amestecîndu-se cu exclamațiile rămase nerostite pe deplin, cu interjecțiile care ar putea să facă referire la ajutor, o cerere înfășurată în fiare vechi, strigăte înăbușite, scoase din gîtlejuri asfixiate, scăpate de sub control, de parcă o agonie cosmică ar țîșni din piepturile lor ce se prăvălesc în prăpastie, prăbușindu-se pe verticală pentru a se strivi de întunericul de pe fundul văgăunii, unde l-ai condamnat tu fără drept de apel : poate că fiorul acela care-ți trece pe spinare și te face să simți pe piele toată neliniștea care-ți stăpînește creierul, Minardito, și care nu-ți dă voie să te gîndești cu capul tău la cele întîmplate, de parcă tu ai fi vinovatul, de parcă nu tu ai fi fost autorul, căutînd să păstrezi cu orice chip luciditatea în vreme ce ecoul de fier vechi distrus reprezintă o dovadă care te chinuie și ți se înfige fără milă și tu fugi de acolo mai departe pe șosea, micșorînd repede viteza ca să dai mai multă forță motorului Land Roverului și ambreiezi din nou, bagi direct din a doua într-a patra și încercînd să uiți accidentul de acum cîteva clipe, ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic, parcă într-adevăr Mercedesul Benz i-ar mai urmări încă, ar mai lumina cu farurile spatele Land Roverului pe care îl conduci tu, parcă nu i-ar urmări ecoul caroseriei care se transformă în fier vechi, acolo jos, în fundul văgăunii, pe măsură ce scapi de realitatea care rămîne în urmă și simți deodată ispita care ți se lipește de suflet ca muș-

chiul de stîncă, să oprești, să oprești Land Roverul și să te convingi că trebuie să-i aștepți pe ceilalți să sosească, că într-adevăr Mercedesul Benz vine în urma voastră ; să oprești Land Roverul pe marginea șoselei și să respiri liniștit dîndu-ți seama că totul a fost o iluzie, un simplu foc de paie în zorii zilei care ți-a luat ochii, o halucinație pe care ți-au vîrît-o în imaginație *buruienile,* năvălind acum în mintea ta toate imaginile pe care oglinda retrovizoare ți le dădea pe măsură ce mergeai pe șosea, că totul a fost doar o festă a alcoolului care se amuză alergînd în sus și în jos prin ascunzișurile trupului tău îmbuibat cu distracții, sătul de patimi și de jocuri, amețit însă de tremurul pe care îl ai în suflet, de convingerea că te afli într-o înfundătură fără ieșire, dîndu-ți seama că n-a fost într-adevăr o iluzie acustică, că toată liniștea aceasta făcută țăndări de fierăria găunoasă a Mercedesului Benz în goana sa nebună spre fundul văgăunii nu-i altceva decît opera ta, un efect drăgălaș al alcoolului, al *buruienilor* și al fumului care se mai mișcă încă în interiorul Land Roverului, în timp ce ele două se privesc lîngă tine și își strîng mîinile, căcăcioasele, te gîndești tu acum, n-au pățit nimic, înțelegeți ?, n-au pățit nimic, o să iasă din Mercedes, cînd o să ajungă la fund, cu niște vînătăi, vii și pe picioarele lor, și n-o să aibă nici o problemă ca să se urce, o să vedeți, le zici tu, ridicînd capul în sus ca să te convingi iarăși de minciună, nervos, luînd totul în joacă, fără să-ți miști ochii de la drumul galben pe care ți-l deschid farurile puternice ale Land Roverului, de acord ?, de

acord, zic ele, nu li s-a întîmplat nimic, cauți tu să le convingi, nu s-a întîmplat nimic, spui tu, ele tremurînd și luînd ultimele prize din *dinamită,* vin după noi, zici tu, încercînd să aplici de pe acum stratagema, în vreme ce străbați șoseaua care se întinde înaintea ta ca o serpentină încolăcită des ; nervii tăi sînt pe punctul de a plesni de atîta încordare, cu gîndul la ceea ce va urma după tot accidentul, auzind din nou cum scîrțîie caroseria, poate nu, poate sînt bătăile inimilor lor gata să iasă din pieptii strălucitori care cu numai cîteva ore în urmă erau un joc plăcut și de plăcere pentru tine și pentru trupurile lor acum poate carbonizate ; acum sînt ca un foc dezlănțuind panică, cuprinse de tremur sînt sfîrcurile astea cu care tu — și cei carbonizați — vă jucați cu numai cîteva ore înainte, Minardito, privindu-te acum drept singurul om care le poate ascunde, le poate scăpa de scandal, Minardito, și ele s-au distrat cu tine, cu ei, nu era nimic rău în asta, nimic nu fusese prevăzut mai înainte, totul se datorează ghinionului, înțelegi, Minardito ? afurisitul și împuțitul de ghinion, care acum se amestecă cu *buruienile,* cu cearcănele lor fără ca *voiajul* să fi ajuns la capăt, Minardito, toți ați luat *buruienile* fără jenă ; n-a fost așa, n-a fost așa, n-a fost așa, izbucnește în lacrimi una din ele și se agață de brațul tău dezechilibrîndu-te puțin, tu uitîndu-te mereu înainte, ei, lasă-mă, femeie, nu vezi că conduc, și iarăși ispita de a opri mașina, tu că da, ele că nu, să plecăm de-aici, te roagă mai departe, Minardito, îți spun ele, ajutîndu-te tocmai în ceea ce vrei tu, să fugi pe

șosea ca să ajungi acasă, să le lași vii și nevătămate în fața căsuței lor, Minardito, să uiți de Mercedesul Benz măcar o clipă, să te liniștești, să deschizi măcar gemulețul din stînga și să vezi, să auzi, de este posibil, dacă mai vin în spate sau nu cumva s-au zdrobit deja de fundul prăpastiei, dacă se aud glasuri sau continuă cursa cu scrîșnituri, nu știi, mintea ți-e încețoșată, simțurile-s paralizate, totul e un amestec vîscos și tulbure al imaginii Mercedesului care se pierde în depărtare, părăsește șoseaua, frînele încearcă în zadar să stăpînească mașina pornită în jos, spre văgăună, atrasă de amețeala prăpastiei, lăsînd smoala neagră în urma roților, pentru a simți starea de imponderabilitate și prima izbitură care sfarmă trupurile celor doi ocupanți ai Mercedesului și zgomotul acela fugar, cosmic, mineral, înspăimîntător, care țîșnește din gurile lor îngrozite, mulțimea de zgomote și de tăceri care ajunge, fără întrerupere și nedeslușită, asupra simțurilor tale, sfîșiindu-ți luciditatea, alungîndu-ți tot calmul.

Poate tocmai această clarviziune pe care o revezi pe fața tatălui tău, conducînd repede, stăpîn pe reflexe, rece ca marmura unui mausoleu, fără să-ți spună nici un cuvînt, parcă tu n-ai mai exista pentru el, înălțînd eșafodajul, urmărind procesul, dînd la o parte prejudecățile, dovedindu-și o dată mai mult știința lui de scamator, toate mișcările pline de un parfum elegant și ieftin, ascunzîndu-și toate gîndurile sub această mască rigidă, din nou invulnerabilă, chipul acesta care se răvășise cu cîteva clipe

în urmă, în penumbră, iar acum, strălucitor, pentru că tu crezi că a găsit deja soluția, că pe nimeni n-o să-l ia mama dracului, pentru că Alejandro Minardos e dat naibii și poate rezolva o combinație de genul acesta, o problemă care nu admite nici o șovăire, care nu prezintă nici o greutate pentru el, pentru tatăl său, pentru că el are talismanul aurit, el a luptat toată viața pentru ca să posede talismanul aurit al influenței, vezi toate astea în ochii lui, în felul de a conduce. Poate toate astea împreună te impresionează cel mai mult.

PAISPREZECE

— APLAUDĂ, MĂI OMULE, aplaudă și tu ca ceilalți — îi spune soția făcîndu-i discret semn cu cotul.

— A cîștigat ? — întreabă Minardos ridicîndu-se încet de pe scaun, lăsînd pe masă paharul cu whisky, renunțînd la masca distanțării.

Te vreau așa cum ești, nu altfel ; exact cum ești acum, i-a spus ; fără alte preocupări decît să-ți îngrijești trupul, zîmbește el în timp ce vorbește desenînd cu degetul arătător conturul trupului Graciei Fontán care se mișcă ușor pe nisipul galben, legănîndu-se de la coapse pînă în tălpi, îndoind piciorul stîng și sprijinindu-l cu dreptul ; ca o mîngîiere, pe nisipul care se

desface la trecerea lui, degetul arătător marchează conturul Graciei Fontán care, dezbrăcată, se dă înapoi și îl evită pe nesimțite, fără să dispară însă atracția conturului ud al trupului Graciei Fontán, care se uită acum spre discul înroșit al soarelui, iar ziua își pierde din claritate, ascunzîndu-se în singurătatea asfințitului pe insulă, comprimîndu-și, ințețindu-și pentru cîteva clipe arșița, pentru ca apoi să se prăbușească renunțînd la puterea razelor sale și lăsînd pe suprafața mării un luciu argintiu-portocaliu în urma căruia coboară și mai repede discul răcit.

— Sigur că a cîștigat, Alex. A cîștigat alt set. Unde erai ? La ce te gîndeai ? Nu poți să stai și tu o dată cu noi ? Îți aparținem dar tu nu ne aparții — zise soția aplaudînd mai departe, fără să se uite la el, fără să lase să-i apară două perle de lacrimi în amintirea nunții de argint ; el a rămas pe gînduri, cu paharul de whisky la jumătatea drumului spre buze, lîngă măsuța rotundă pe care se odihnesc celelalte pahare ; privește încet cum se topește gheața din scotch, lăsînd o dîră cu un colorit ciudat, un lichid caleidoscopic care se răsucește pe whiskyul opalin creionînd imagini capricioase, dăinuind doar frînturi de secunde ; ricoșeul mingiei pe care nailonul împletit al rachetelor de tenis dă același sunet grav și liniștitor, același ecou al vuietului mării apropiindu-se și îndepărtîndu-se, lăsîndu-i pe amîndoi — pe Gracia și pe el — să se lupte fără patimă cu amintirile.

— Iartă-mă, femeie — zice Minardos, aplaudînd în picioare, zîmbind ca un trăpaș cîștigător ; Minardito ridică acum racheta închinînd victoria părinților săi, la douăzeci și cinci de ani de splendidă căsnicie.

N-ai fi însă capabil să lași totul pentru mine, să părăsești totul, să uiți totul, să fugi cu mine, să ne ducem în altă parte, unde nimeni să nu ne poată arăta cu degetul și să ne critice căutînd motivele pentru care ne ascundem, să fugim amîndoi din insula aceasta, de pe pămîntul acesta care e gata să ne înghită, Alex, îi spune Gracia, fără să-și schimbe glasul, lăsînd doar să cadă asupra lui Minardos cuvintele ei ca niște bolovani ; soarele devenea acum portocaliu pe suprafața calmă și liniștită a mării, la asfințitul solitar, iar ei, legănați de plajă, legați de soare, cu trupurile udate de dulcele du-te-vino al spumei calde, neapucînd să se usuce pe nisipul moale posedat de spuma albă a valurilor care se apropie ca să întrerupă o clipă ritul, să le mîngîie pielea, apropiindu-i și mai mult în singurătatea nisipului, freamătul monoton al mării ricoșînd cu gingășie ca o minge de tenis pe rachetele jucătorilor ; gesturile voluptos înfrînate de pînă acum sînt urmate de cele cerute instinctiv de urgența ceremoniei, firele groase de nisip cedînd sub greutatea trupurilor lui Alejandro și Gracia, risipindu-se ca plumbul topit strălucind sub ultimele raze ale soarelui, trupul lui Alex și cel al Graciei, înroșite și încinse, în vreme ce soarele șterge ultimele șo-

văieli și ei trec împreună pragul ritului, îngropîndu-se amîndoi în nisip, tăvălindu-se în același loc, hîrjonindu-se ca să-și păstreze puterile intacte, alunecînd ușor picăturile de sudoare și de apă pe pielea părtașă, cu eleganța pescărușului care își ia zborul de pe mare, dînd din aripi la unison, scăpînd liber spre discul aurit al soarelui care fuge să se ascundă și el în trupurile lor ce se caută pentru a îmbina noi serii de mișcări, noi poziții de echilibru, adîncuri doar bănuite pînă acum, reflectate, pitite pînă acum, pînă în clipa exactă în care soarele începe să se ascundă.

— E cel mai bun, Alejandro, ai observat ? — continuă soția lui. Sînt mîndră că am un băiat ca el. Seamănă cu taică-său, nu-i așa ? — privindu-l acum pe Minardos, încercînd să-l prindă, încercînd să-l atragă printr-o ușoară mîngîiere cu mîna ei osoasă, uscată, cu pielea încrețită pe oasele degetelor, așa cum o vede Minardos ; un alt ghiont cu cotul, nu-i așa, Alex ?, ca să-l facă atent, o nouă acțiune care încearcă un aranjament diplomatic al căsniciei după douăzeci și cinci de ani de conviețuire fericită, lansînd apoi la atac ochii, în vreme ce vede cum Alejandro Minardos aplaudă fără convingere : pe tine nu te interesează nimic din ce se întîmplă aici, Alex, în casa ta — îi spune ea, izbucnind pe neașteptate.

— Te rog, Luisa, lasă azi scenele astea. Fii și tu cumsecade, măcar azi — îi răspunde Alejandro.

— Știu că te gîndeai la ea, Alex, să nu spui că nu, te rog, să nu spui că nu. Te gîndeai la ea.

Trupul ei atingînd senzual pielea lui Alex, palmele ei întinzîndu-se pe spinarea lui Alejandro Minardos, frămîntat, supus ritului și subjugat de ea, de vibrațiile ei dezordonate, de geamătul care îi scapă din gura dăruită, îndepărtîndu-se amîndoi de lumină pentru a face loc unui orizont care se închide în îmbrățișarea mîngîietoare, cu trupurile care se freacă cu furie printre cuvintele nerostite pînă la capăt, ca o rugăciune care se pierde înainte de a ajunge la altar, pentru că sacrificiul a început să-și ofere binefacerile mai înainte să se termine invocarea acestor plăceri, soarele se strecoară în mare, de-acum ca un bănuț roșu care deflorează linia depărtării sufocante a insulelor, distrîndu-se acuma ei doi cu răcoarea plăcută a apei de mare care ajunge pînă la ei, a !, a !, aaa !, se urcă pe picioare, le cuprinde coapsele și se oprește obraznică ca să ude abdomenul Graciei, cutat, brăzdat de încrețituri și de dungi rămase ca niște urme, ca niște pernuțe drept martore și amintiri ale nașterii copiilor.

— Nu există nici una, Luisa, crede-mă, n-a existat niciodată, vrei să mă jur ?, uite, mă jur pe cei douăzeci și cinci de ani de căsnicie, crede-mă — și Minardos se simte privit de ceilalți invitați la cina intimă, înaintea căreia are loc partida de tenis a lui Minardito ; numai zîmbete pe fețele celorlalte rude așezate pe mar-

ginea terenului, gata să aplaude la cea mai mică ispravă a puiului de armăsar victorios.

— Ba da, există, Alex, știu chiar și cine e — răspunde de îndată Luisa, n-are rost să mă minți mai departe. Îmi dau și eu seama...

— ...Luisa... — o întrerupe Minardos, avem invitați, se uită lumea la noi, Luisa, te rog, nu-mi face scene.

Soarele tîrziu din ziua aceea înlătură ultimele piedici din calea trupurilor alunecoase, ude, bălăcindu-se pe țărmul singuratic al mării, împletite, dezmorțite, țepene, cu buzele pline de sare, cu ochii încețoșați de cîte ori sugeau cu putere din izvorul fibrelor încordate ale gîtului, din care nu-ți rămîne niciodată o amintire precisă, nici măcar amintirea unei arome într-un anumit moment, ci doar nemărginita dorință de a o repeta în același loc, în același fel, cu aceleași urmări, cu aceleași mîngîieri, cu aceleași gesturi și maniere care nu se vor mai întîmpla în același chip, fiind doar o poartă care se închide trecutului și care lasă peste trupurile încolăcite zbuciumul presimțirii că se va termina această clipă măreață, această evlavie pe care o urmăresc pe nisip, căutîndu-se într-o împrejurare care nu se va mai repeta niciodată, pentru că toate aceste amintiri se vor duce ca furnicile care fug spre ascunzișuri printre firele groase ale nisipului galben, cele două trupuri arzînd și topindu-se în memoria acestor amintiri, fără să ajungă să fie nici flacără, nici ape, numai presimțirea unor senzații care străpung simțurile și se înfundă în lumea necunoscută a encefalului, se opresc acolo, zămislesc noi gesturi ascunse pînă ajung să plutească pe valurile îndepărtate ale amintirii de neatins, de neprins dar de neprețuit în clipa de singurătate care va veni după liniște, după setea pe care ți-o dă limba care a mîngîiat pielea plină de sare ; pentru așa ceva nu, Alex, știu bine că nu trebuie să plecăm, zice Gracia, iar el îi acoperă cuvintele cu buzele, Gracia, încearcă să te pierzi, să uiți, Gracia, altceva nu poate fi mai important acum, nici învinuirea, nici reproșul furtiv în plină ceremonie, celebrată de amîndoi, în egală măsură, pe care amîndoi ați pornit-o în același timp, ca un salt ușor, un nechezat limpede de trăpaș victorios peste trupul tău de iapă dăruită nisipului, Gracia, temperament topit sub luna care e gata să fotografieze ritul omenesc, spărgînd de acum bariera rezistenței neasemuita mare cenușie cu spuma ei argintie strălucind pe pielea de abanos pătrunsă de sare, iar marea îi ajută să devină zeități maritime care își împlinesc ritualul pe nisip, purtate de albastre curente submarine spre adîncurile timpului pierdut pînă acum, ale timpului azvîrlit între privirea arzătoare a ochilor mînioși ai insulei și orbirea îngăduită care acum îl tîrăște pe nisipul scrîșnitor ; dar n-ai fi capabil să lași totul, șoptește ca un murmur Gracia, iar el, dăruit întru-totul jocului, Gracia, Gracia, taci, Gracia, încercînd să nu se mînie la gîndul cum arătai la paisprezece ani, fugindu-i mintea la un alt nisip, cu mult mai tînăr ; și el fără să-și dea seama sau dîndu-și, cu toate

inconvenientele de a pierde totul, Alex, cu toate inconvenientele dacă n-ai triumfa și ai rămîne o simplă otravă în lumea devoratoare a insulei frenetice și absorbitoare, îndobitocite după atîtea veacuri de lipsă de logică, de mituri puse pe altar și adorate, idolatrizate de oamenii aceștia obscuri și bănuitori ; Gracia, nu-i ăsta lucrul cel mai important acum, ci iubirea noastră, în timp ce el te dorește din nou, uitîndu-se pe furiș la abdomenul tău desfundat de atîtea nașteri pe care le-ai avut ca ploaia mănoasă însoțind ritul împreunării ; nu, Gracia, nu merită să discutăm acum despre asta, n-are rost să discutăm acum, doar cîteva fraze care nu apucă să aibă o formă de înțeles, ci doar resping o situație nedorită, silabe care se izbesc de dinți, unindu-se și topindu-se în deschizătura gurilor lipite.

A rămas din nou pe gînduri Minardos, privind hipnotizat drumul repetat al mingiei care aleargă de-a lungul terenului negazonat ; din cînd în cînd aplauzele îl trezesc, îi alungă amorțeala sărbătoririi victorioasei sale nunți de argint ; își apasă părul negru acolo unde fixativul îi ascunde chelia care crește ca o tumoare albă, intrîndu-i în piele și stricîndu-i pieptănătura ; Minardos se uită nemișcat, parcă ar fi pe marginea unei prăpăstii, cum se leagănă cei trei brazi, potriviți ca înălțime, acoperindu-i imaginea mării albastre care se întinde dincolo de ridicăturile insulei ; o capcană a memoriei îl poartă pînă spre nisipul aventurii care-l ține în

viață ; își pipăie pielea bronzată, întinsă, fără cute ; e un trăpaș victorios, faimos pentru sprintul lui final, cel de pe ultimii metri ai cursei ; răsuflă plin de satisfacție.

— Nu vreau să-ți fac nici o scenă, Alex, — reia atacul soția, dar află că știu totul. Știu unde și cum. Am dovezi...

— N-ai nici o dovadă, Luisa. Sînt isteriile tale, numai isteriile tale ; o să vezi cum ai să te liniștești. Încearcă chiar de acum, se uită lumea la noi...

Gracia Fontán intră în holul aeroportului internațional, o sală foarte lungă pe unde se zbenguie în voie aerul condiționat al progresului ; merge posacă, puțin aplecată sub greutatea geamantanașului, spre ghișeul de îmbarcare. Alex Minardos o observă de după bară și ascuns în spatele ochelarilor fumurii schițează un gest reconfortant ; la fel de discret ea primește semnul de prietenie ; pîcla anonimatului îi învăluie în enorma groapă cu lei a aeroportului ; un aer uscat, artificial, programat de minune spre eleganța și odihna confortabilă a turiștilor, a vizitatorilor de pe insulă care cu numai cîțiva ani în urmă era ca o vacă stearpă iar acum își înalță turnurile lumii moderne, ale lumii programate și învelite în hîrtie colorată, spunînd „bine ați venit“ blonzilor și bruneților care vor lăsa pe plajă toate murdăriile, toate excrementele dezvoltării ; Gracia Fontán primește biletul.

— Mulțumesc — zice ea.

Se așază apoi pe unul din scaunele goale și skaiul bej se întinde ușor sub greutatea corpului.

Alejandro Minardos se îndreaptă spre același ghișeu și îndeplinește ultimele formalități de zbor.

CINCISPREZECE

ÎȘI TÎRÎIE PICIOARELE lungi și obosite pe suprafața mucegăită a desenului vegetal, murdar și neîngrijit (buruieni vopsite în negru, imprimate haotic pe cărămizile cenușii), de pe plăcile care pavează cu prost gust bezna ca de ceară a interiorului, jegul sinistru și agresiv care pîngărește umbrele infecte ale mirosului greu de bătrînețe, de grăsime împuțită care duhnește, se poate pipăi în aerul clocit al încăperilor prin care a trebuit să treacă ca să se stabilească fiecare punct și să i se ia declarații ; de cum o să ajungă la ușa acestei haznale, de cum o să scape de latrina asta năpădită de negreala umedă a pișaturilor și a ruginei, de mormanele de vome, de pe jos, de pete cu mucozități greu de definit, de cum o să scape de furnicăturile tot mai dese ale groazei care i s-a oprit în gît, uscîndu-i gîtlejul, încingînd aerul stătut și puturos, o să meargă drept la Alejandro Minardos, avocatul, se gîndește Díaz, doar de asta există prieteni, nu-i așa ?, îndreptîndu-se spre

ieșire, devenit de-acum un vierme, spășit, hipnotizat și sfărîmat de arta „Galoșului", care a stat răbdător toată noaptea pînă l-a frînt, pînă i-a spulberat toate stratagemele, toate alibiurile, toate scuzele pe care Vicente Díaz le meșterise la nevoie ; de-a lungul culoarelor, înguste ale beciului îl urmărea blestemata asta de culoare galbenă — parcă s-ar dezlănțui un nou coșmar, în ochii săi cuibărindu-se luciul ruginii ; dalele galbene îi striveau chipul de propria lui persoană, restituindu-i ca într-o oglindă neașteptată și îndepărtată zeama narcotică a persoanei sale ciopîrțite, eșuate, chircindu-se în mersul fără vlagă, mișcîndu-se cu gesturile dezordonate și mecanice ale marionetelor de salon, cu țopăieli ridicole care-i schimonosește mersul încet ; duhoarea grotei așterne peste vederea lui o ceață vremelnică făcîndu-l să se simtă aruncat, de aceeași culoare galbenă, amețitoare, dintr-un perete într-altul ; nu și-a riscat el cariera pentru ca băiatul prietenului său Minardos să n-ajungă la închisoare ?, cîți ani nu i s-ar fi aruncat în spinare dacă el, doctorul Díaz, n-ar fi intervenit repede ?, fără îndoială că Minardos o să-l ajute, fiindu-i dator recunoștință, venind momentul să-i plătească favoarea aceea, la urma urmelor o să fie foarte ușor de dovedit că totul era un complot, că în jurul lui s-au tras sforile șantajului ca să-l discrediteze pe el, că totul era doar plăsmuirea unor minți meschine care vor să mă vadă în ghearele acestor năpîrci, se gîndea Díaz, nu-i așa ?, căutînd să se convingă sub torentul de amintiri care se

abăteau asupra lui, ale unei nopți de coșmar, pline de grosolănii, expresii care mai răsunau, îndepărtate dar îndărătnice, în urechile lui, da, da, cu siguranță că mă va ajuta, pentru că i-au scos totul prin constrîngere, pentru că lui, doctorului Díaz, nu i-au putut scoate un cuvînt de bunăvoie, tot ce a spus s-a datorat fricii, obligat de sfîrșeală și de vicleșugurile lui Chicho Guerreiro, l-au constrîns, acesta e cuvîntul, tot repetîndu-l în timp ce Guerreiro îl urmează pe culoar la jumătate de metru ; cum l-am mai făcut chiseliță pe craiul ăsta bătrîn, fir-ar el să fie ! — își freacă mîinile de satisfacție Guerreiro — cu cîtă inteligență i-am năruit minciunile tîlharului ăsta de duzină ! zîmbește cinic Guerreiro ; nu, bineînțeles că nu ; n-o să rămînă pe a lui cîinele ăsta bătrîn, nenorocitul ăsta care se dă pste cap ca să umple un dosar întreg cu gogorițe, cu mărturisiri scoase cu ajutorul promisiunilor și amenințărilor cu legea care o să mă strivească, Alejandro Minardos știe el bine cum, cu siguranță că știe, se gîndește Díaz ; în urma lui, dur, acru, obișnuit cu acest protocol cenușiu, cu aceste despărțiri în zori de zi, învăluite în tăcere, după ce storsese ultima picătură de teamă și singurătate, Guerreiro, învăluit în aureola obscură a victoriei obținute prin vicleșuguri, prin insistențe și resentimente datorate propriei sale frustrări, purtat de gloria deșartă și fadă de a-l fi făcut pe doctorul Díaz să declare, își repetă în minte fiecare din frazele dialogului purtat cu medicul pînă l-a făcut să dea afară totul, pînă i-a sfărîmat toate piedicile pe care boșorogul ăsta le punea ; trecînd pe culoare simte prin corp o furnicătură fierbinte, de plăcere ; totul e să procedezi ca de obicei : să-i zdruncini rezistența și cu asta nu dai greș, bătrîne, se gîndește Guerreiro,

„încet, încet, am făcut-o să înțeleagă că nu era urît nimic din toate acestea, că ceea ce făceam noi era un lucru firesc între un bărbat și o femeie, că nu se putea irosi o tinerețe așa de minunată ca a ei, că eu eram gata s-o învăț și că trebuia să lase respectul față de mine deoparte, să se simtă în voia ei, că n-avea de ce să se teamă pentru că niciodată nimeni nu va afla nimic..."

— Și ea cum se purta, doctore ?, vreau să spun, cum ați putut să învingeți rezistența pe care presupun că ea v-a opus-o la început ?, presupun asta bineînțeles din ceea ce declarați dumneavoastră — Guerreiro tot sfătuindu-l pe doctor să declare, încolțindu-l fără să-i dea răgaz, pornit ca un tigru cu ghearele scoase la vedere, pe masa răvășită din biroul lui coșcovit, ultimul birou, cel din fund, cel cu arhivele care domnesc paralitice printre mucegaiul care crește în jurul lor, prin toate colțurile cocinei lui Chicho Guerreiro ; pereții roși par zgîriați de mii de dungi care îi împînzesc ; un fișet imens lipit într-un colț, o lumină palidă, gălbuie, opacă de la singurul bec care atîrnă din mijlocul tavanului cenușiu, unsuros, decolorat, haina lui Guerreiro pusă la întîmplare, pe o bancă furișată la stînga ; pe fața lui Chicho

Guerreiro curg broboane de sudoare de pe urma viciului său preferat de a face pe copoiul.

Dar el, Alejandro Minardos, o să te ajute, să n-ai nici o îndoială, se gîndeşte Díaz, păşind pe culoarul întunecat : tu l-ai urmat peste tot în dimineaţa aceea cînd a venit disperat să te caute ; te-ai sculat din pat fără să crîcneşti, intuind gravitatea problemei, fără să-i pui multe întrebări, numai cît e nevoie, încercînd să-l calmezi, aşa, să nu-şi facă griji, că totul se va rezolva, că n-o să iasă nici un scandal, că băiatul n-o să aibă nici o problemă, măi, omule, linişteşte-te, şi i-ai pus mîna pe umăr.

— Ceasul rău, Vicente — spunea Minardos ; surescitarea îl sufoca iar cuvintele ţîşneau parcă biciuite de nelinişte, de nevoia stringentă de a rezolva iute problema. Apăsase pe sonerie de mai multe ori, aşa cum el nu obişnuia şi zorile călduroase te-au prins dormind dus, transpirat ca la tropice ; că un accident — spunea Minardos, că te ruga să-l ajuţi, că trebuia riscat, că era în joc băiatul lui, Vicente — spunea el.

— Nu-mi amintesc bine, domnule Guerreiro. Eu vedeam însă rezistenţa ei ; ca o reţinere. Nu că n-ar fi vrut, parcă se jena şi se arăta sfioasă, răspunde Díaz, încercînd să oprească atacul lui Guerreiro ; tigrul astmatic se azvîrlea asupra lui şi el nu mai putea continua, era epuizat, nu se putea apăra, se preda necondiţionat, ca gheaţa la căldură se topea în această negură stăpînirea de sine a lui Díaz în faţa „Galoşului". Acum, pe chipul lui Chicho Guerreiro, pe pielea lui verzuie se îngroaşă sudoarea gelatinoasă, unsoarea îi acoperă faţa, curgîndu-i din părul răvăşit şi îmbîcsit de briantină ieftină ; ochii i se fac mai mici ca să poată fi mai atenţi, ca să poată să se arunce, să izbească, să tabere asupra insectei care se zbate în pînza ţesută pentru a o prinde.

Te-ai îmbrăcat fără să spui nimic, ce naiba, pentru asta există prieteni, după aceea va vedea tot ce putea face pentru această chestiune despre care încă nu ştia nimic : azi pentru tine şi mîine pentru mine ; nu ţi-a trecut niciodată prin cap, niciodată nu ţi-ai închipuit că pentru aşa ceva trebuia să-l anunţi pe Alejandro Minardos. Tîrşîitul picioarelor lui Guerreiro şi Díaz răsună strident pe culoar înaintînd istoviţi spre sfîrşitul spectacolului : acum s-a schimbat toată perspectiva pentru că tu n-ai mai avut altă ieşire decît să dai drumul la toată povestea, la toată aventura ta cu sora medicală minoră, tot ceea ce el, Chircho Guerreiro, a urzit cu calmul şi convingerea celui care ştie ce stofă are în mînă şi unde anume trebuie să deschidă breşa ca să te surprindă, să-ţi sfarme oasele şi să te dea pe faţă ; chiar ai plîns, nenorocitule, se gîndeşte Guerreiro, uitîndu-se la grumazul muiat pe care Díaz îl are acum deasupra spinării îndoite după o noapte de încleştare, *„...după aceea, întîlnirile au început să se repete şi mai des dar de data aceasta ea le cerea. După terminarea lucrului, ea rămînea pe ascuns la mine în cabinet, pretextînd faţă de colege că ar mai avea ceva de terminat. Eu mă închideam în cabinet, aşteptam ca toţi să plece, pentru că*

ştiam că ea are să vină imediat. Venea şi îmi spunea : «pune-mi filmele, că vreau să le văd» — mi-o spunea de-a dreptul...“

— Cum s-a întîmplat, aveţi vreo idee ? — l-ai întrebat pe Minardos. Ai luat trusa, căutînd să pari calm, să-l faci să se liniştească văzîndu-te calm ; i-ai făcut semn s-o pornească spre uşă, să se grăbească puţin.

— Cred că jucîndu-se, Vicente. Ştii tu cum e tineretul. Nici n-a apucat să-mi explice cum s-a întîmplat. Land Roverul duhneşte a marihuana sau a ceva asemănător. N-au minte copiii ăştia, n-au nici un pic de răspundere — a zis Minardos, ducîndu-şi mîinile la tîmple ; fără să-şi dea seama, fără să-i pese, înainta lovindu-se de pereţi şi graba de a vedea totul aranjat îl împiedica să vadă ca de obicei lucrurile la rece, îi lăbărţa mişcările, îl făcea să-şi piardă controlul asupra gesturilor iar nervii puneau stăpînire pe întreg organismul împiedicîndu-l să-şi exercite egolatria ; nu-ţi face griji, Alex — ai spus, o să aranjăm noi totul, dar tu erai sigur că răceala de pe chipul lui, gesticulaţia ciudată şi tremurul uşor care se observa pe buzele lui erau mai puternice decît sfatul tău ; Alejandro Minardos era un fel de serpentină otrăvitoare, emanînd o duhoare de fiere, îmbătrînindu-l, prin pori ţîşneau firişoare de fiere şi chiar el se încăpăţîna să pară bătrîn iar toată chelia apărea ca o dovadă mizerabilă a unei bătrîneţi care se apropia prea devreme, o bătrîneţe care i se înfigea treptat în măruntaie ca o trichină incurabilă, umplîndu-l de cearcăne, zbîrcindu-i pielea ; Minardos se gîndeşte acum la hăul care i se cască în faţă — prăbuşirea hotarelor posesiunii sale, Gracia care se îndepărtează de el, Minardito care i-a pus în spate problema asta ; trebuia să accepte totuşi că simţea cum îmbătrîneşte : nu mai respira la fel, nu mai avea aceleaşi mişcări, nici aceeaşi vioiciune, nici acelaşi fel de a vedea lucrurile ; trebuia să accepte că nu era pregătit să facă faţă unui eşec după cincizeci de ani de triumf neîntrerupt ; trebuia să accepte, să-şi dea seama că lucrurile s-au schimbat de cînd l-a apărat pe Siaka García, la începutul carierei sale, cu tot prestigiul social pe care i-l dăduse curajul de a-l fi apărat pe Siaka García, care-l urmăreşte acum ca o nălucă prin toate coclaurile prăbuşirii sale definitive şi fără de scăpare ; Minardos visa să aibă iarăşi douăzeci şi şapte de ani, să renunţe la toate, strîngînd tare pleoapele ca să-şi înăbuşe plînsul, ca să evite ca şiroiul cald şi neputincios al lacrimilor să se amestece cu sudoarea rece care îi apăruse prin porii feţei ; Minardos visa să mai posede frenetic pasiunea Graciei Fontán, să mai fie vlăstarul acela tînăr cu propria lui personalitate. Tu te îndrepţi după el, spre maşina K 70 argintie, parcată în faţa casei tale ; el ţi-a deschis portiera din faţă, din dreapta, treci, treci, Vicente ; a pornit motorul de la K 70, care acum sparge liniştea.

— Haide, zi unde trebuie să merg, dobitocule — îi spune băiatului, aproape ţipînd.

Sînt gesturi care se aprind treptat, urîţind chipul idolului care triumfa zi de zi, pustietatea sebacee care îi schimonoseşte faţa, încît hieratismul se sfarmă în mutre, în sclifosiri bătrîneşti, în mofturi care probabil că au aşteptat un asemenea prilej, închise în întunecimea maţelor, prinse ca un cancer, ca un mucilagiu care lasă acum în urma sa puroiul cleios ieşind prin porii trupului în putrefacţie ; Minardos vrea să conducă calm, urmînd indicaţiile băiatului, aerul său de siguranţă s-a risipit, simte nevoia să fie neapărat sigur, pe tîmplă venele se zbat gata să iasă din piele, fruntea i se învineţeşte, amintirile i se învîrtesc în cap ca într-o ruletă, timpanele par a fi o cutie de rezonanţă iar în creier îi răsună ecourile unor ani îndepărtaţi : *nu, nimeni nu va afla vreodată cum am scăpat din* „Văgăună", îi striga Siaka în celulă ; *nu-mi fac nici o iluzie că am să rămîn în viaţă, domnule Minardos, totul e o chestiune de timp, condamnarea nimeni nu o poate opri ;* amintirile vin ca o avalanşă care mai întîi se încarcă de electricitate şi apoi o depozitează în trupul lui Alejandro Minardos ; nimeni n-o să afle niciodată, se gîndeşte el, nimeni n-o să ştie vreodată cum s-a întîmplat cu Siaka, nimeni n-a putut afla cum a scăpat din „Văgăună", am să caut să ascund, să îngrop totul în tăcere, cum voi putea mai bine, Vicente, nu vreau să te vîr într-o încurcătură de calibrul ăsta ; Siaka se tot învîrte în capul lui Minardos, la fel cum acesta se învîrtea în celulă, cu mulţi ani în urmă, cînd îl tot întreba, cu disperare, cum

anume, doar e de necrezut, pentru că nimeni n-a scăpat de-acolo.

— Te rog — îi spunea Siaka ridicîndu-se în picioare, sculîndu-se de pe banca de lemn ruptă, singurul loc unde puteai sta jos în celulă, nu mă mai întreba, e singurul lucru pe care nu ţi-l pot spune ; e un jurămînt şi nu-l pot călca — îl ruga Siaka García, strîngînd mîinile bătătorite.

— După aceea n-a trebuit să-i mai explic nimic, Guerreiro — a continuat desfigurat Díaz, vă rog să mă credeţi. Ea se dezbrăca, îşi scotea halatul alb şi rămînea în desuuri...

— Ce desuuri... ? — îl întrerupea „Galoşul", sprijinindu-se de spătarul fotoliului.

Pentru el, avocatul lui, singurul care a îndrăznit să-l apere pe Siaka García, „Mistreţul", totul se complica ori de cîte ori discuţia ajungea la punctul acela : cum a scăpat „Mistreţul" din *„Văgăună"* ? Spune-mi mie, zicea Alejandro Minardos, insistînd, dacă te-a ajutat cineva, te rog, Siaka ; trebuie să ţii seama că eu trebuie să lămuresc toate punctele ca să pot stabili coordonatele cele mai potrivite pentru a te apăra, dumneata trebuie să mă ajuţi ; sînt momente, se frămînta Minardos, cînd mă simt legat de mîini şi de picioare, cînd mă apucă disperarea, ai doar încredere în mine, nu-i aşa, Siaka ?

— În chiloţi şi sutien, domnule Guerreiro — răspunde Díaz cam iritat, căutînd să vorbească încet, parcă i-ar fi greu să vorbească.

— Da, da, chiloţi şi sutien — spune Guerreiro ; fluieratul care se auzise pe măsură ce

spunea „chiloţi şi sutien“ lăsa să se simtă sarcasmul lasciv pe care Guerreiro abia îl stăpînea.

— Am toată încrederea, domnule Minardos, nici vorbă. Vă bucuraţi de toată încrederea — se mira Siaka García de întrebarea lui Minardos —, dar trebuie să mă înţelegeţi : vă jur, nu pot să vă spun nimic despre asta. Nici măcar nu vreau să mă gîndesc la aşa ceva, vă jur — insista el.

— Mă muşca aici — spune Díaz arătînd sfîrcul drept. Un tremur tineresc, uitat de multă vreme, parcă îi readuce în vene tumultul policrom al tinereţii, rupînd vălul încremenit de pe pielea, nervii şi muşchii săi, un tremur care îi trecea din vîrful picioarelor pînă în vîrful părului lăsîndu-i un gust de iarbă proaspătă, iar suflarea gurii încă nedeprinse a infirmierei era un dangăt reîntineritor, gesturile stîngace, neîndemînatice ale infirmierei ascunzînd dorinţi mai voluptoase, şoapte care se înlănţuiau, pînă cînd ajungea să-i spună doctorului Díaz : „eşti visul meu, Vicente“, de acum goală, cu corpul ei aproape feciorelnic.

Nimeni nu va şti vreodată, Minardos, nimeni nu va şti secretul lui Siaka García, nici cum l-a scuipat afară *„Văgăuna“*, cum a reuşit să învie în vreme ce trupurile celelalte se înecau în gazele care bolboroseau şi urcau din prăpastia abruptă, prin gura neagră a *„Văgăunii“* ; toate astea au devenit singura ta răspundere, Minardos, atunci ai pus bazele extraordinarei tale izbînzi pe plan social, ale carierei tale fără nici un obstacol, începînd cu Siaka García şi pînă azi,

cînd te afli pe marginea altei prăpăstii, lipsit de entuziasmul care zburdase în voie pe trupul fremătînd şi gemînd de plăcere al Graciei Fontán, divorţul ei fiind, îţi aminteşti acum, la volan, o altă izbîndă a ta.

— Ia-o la dreapta, papa, şi mergi pe şoseaua principală — ţi-a spus Minardito.

— ...şi filmele — îl întrerupe iar „Galoşul“, erau în culori sau alb-negru ?

— Are vreo importanţă, domnule Guerreiro ? — întreabă la rîndul lui Díaz.

— Tot ce întreb eu are importanţă — îi reproşează Guerreiro, aproape ridicîndu-se de pe scaun, şi dumneata ar trebui să ştii acest lucru, domnule doctor...

— Unele în culori, altele alb-negru, răspunde Díaz cu o bizară intonaţie de ruşine, cu un tremur uşor al buzelor, simţind o greutate în stomac.

Bineînţeles că Minardos te va ajuta, se gîndeşte Díaz : zorii înghiţeau, ca o gură de lup, întunericul, deschizînd canalele lenei sub scrîşnetul tropicelor ; jos în fundul prăpastiei zace culoarea verde şi neagră a Mercedesului Benz, făcut zob, înfipt în pămînt, strivit de fundul văgăunii, a cărei adîncime le dă ameţeli tuturor — lui Minardos, Minardito, Díaz. Încep să coboare fără să se privească, numai Díaz spune : trebuie să fie mortal.

Fireşte, el o să te ajute, tu ştii că el te va ajuta şi te va scoate din acest complot, mai curge curaj prin venele lui Minardos ; iar de

nu, o s-o facă din recunoștință, fii totuși sigur, își spune Vicente Díaz, de-acum pe lumină, mergînd clătinîndu-se pe strada singuratică a casei sale...

ȘAISPREZECE

SOARELE ÎNCĂ ASCUNS blestemă pămîntul, nedînd pace oamenilor, viermi care mișună în groapa de gunoi a imensei iluzii deșarte, dezertori frustrați de o realitate care le taie respirația, lîncezindu-le mișcările, dîndu-le în vileag încetineala funcțiilor lor vitale, destrămînd în fîșii de prisos iluziile și speranțele ; o noapte arzătoare, grea, vîscoasă : întuneric cald, curenți de aer nebun care aleargă de colo pînă colo printre cocioabele hăituite ca un lup singuratic care urlă prin desișuri desfrunzite și ca o încăierare de licurici se văd lumini strălucind pe firmamentul adorat și necuprins. Va coborî drept ca un foc de archebuză veche și pergamentoasă, de pe povîrnișurile ascunse căutînd usturimea pulberii răzbunării, ca să abată asupra lui jocul definitiv al altei condamnări, cea a morții care-l va urmări de atunci prin toate colțurile putregăite ale geografiei leproase și calcinate ; coboară să vadă de aproape moartea, uitîndu-se prin închizătura propriei sale singurătăți, lăsînd pradă mîniei tembele toată amploarea faptei

care-l va preface în mit. În urmă a rămas cealaltă noapte fierbinte, cînd „Galoșul" a bătut la poarta văduvei lui García ; pentru că nimeni nu va îndrăzni să-ți smulgă secretul cicatricelor tale, în jurul tău ceața va dospi un abur liniștit care va cristaliza lespedea mitului tău, aureola nemuririi pe care ți-o vor pune pe tîmple ca unui rege nebun condamnat să stea într-un castel prăfuit și solitar, fără să se țină seama de noroaiele prin care EL (TU) va trebui să-ți tîrîi picioarele zdrobite de ascuțișurile treptelor, în văgăunile care coboară pieptiș, zgîriindu-te cu spinii, cu buruienile mandragorei corupte ;
„— *Deschide, mama dracului, ori îți dobor ușa*", a strigat atunci „Galoșul", caricatură de uragan făcînd să răsune ecoul glasului său de hienă hăituită ; în jurul lui, alte trei umbre, cu fețele ascunse, îi țin isonul, întru fărădelege, rezemate de peretele mucegăit și cojit al cocioabei văduvei lui García, și vîntul încinge aerul care urlă muribund, răsucindu-se, împingînd cele patru imagini oprite în întunericul din fața casei ; „— *Deschide odată, fir-ai tu să fii, ori începem să tragem*", mai strigă Guerreiro ; aerul acesta încins, magnetizat, împrăștie foame și deznădejde peste buboaiele negre care se ridică, sub forma unor cocioabe, din pămîntul străin și chinuit ; încep să se miște broboade imposibil de identificat, apar umbre cu priviri dușmănoase care sporovăiesc pe la colțurile colbuite ; din cioburi de singurătate și de scîrbă se înfiripă acum cuvinte spurcate, mișcate ușor

de legănatul, ca de lilieci, al vîntului venind de la miazăzi ; umbrele negre conspirînd, observînd de departe ce se întîmplă, dospind dușmănie, dezvelind ura unei rase care luptă ca să dăinuie în miturile născocite cu secole în urmă pentru a justifica propriul său defect de respirație, spre a găsi o explicație la plămada sa neobișnuită, care se descompune la fiecare pas și se transformă în verdeața moartă, în hrana care nu te satură, în fitilul care aprins nu ajunge să ardă pe puzzolana fărîmițată care acoperă pămîntul negru și steril, în puroiul care curge prin venele inflamate ale umbrelor sălbatice ; un nor de praf înăbușă ecourile pierdute în labirintul bălăriilor care au năpădit cîmpurile mohorîte ; pupila bolnavă a umbrelor se fixează asupra celor patru oameni mascați, în timp ce „Galoșul" continuă să bată insistent, strigătele și înjurăturile alternînd cu o tăcere desăvîrșită, pe care vîntul o împrăștie peste întreg ținutul uitat de soartă ; vînătoarea „Mistrețului", o vînătoare plătită cu vieți, după atîția ani de înjosire pentru Cristóbal Guerreiro, iar tu — singurul tu, mitul tău, tu, „Mistrețul" Siaka — ai încărunțit de atîta singurătate, ca o pradă jinduită, ca un cerșetor împroșcat cu noroaiele născocite de alții, măcinat, sufocat, încercînd să scurmi hotarele oarbe ale propriului tău mit (unde ?, te întrebai, unde s-a născut melodia codoașă a memoriei ca să te condamne să fii purtat din gură în gură, fără măcar să ieși din găoacea anonimatului, fiind totuși pe buzele mizerabile ale unora și altora, toți laolaltă creatori, năs-

cocitori ai mitului lui Siaka García, pentru că pe toți îi interesează să aibă un mîntuitor condamnat dinainte, unii pentru a-l adora și a-i adresa rugăciuni cît timp va răsufla iar alții pentru a-și vărsa năduhul vînînd, fără cruțare, animalul care se ascunde în viziunea mitului ?) ; dinăuntru, zgomote care se confundă cu vîntul se mișcă, se aud, ajungînd pînă afară ecoul pașilor bătrînești tîrîndu-se pe ciment, apropiindu-se de ușa care acum se deschide spre întunericul deplin al nopții de miazăzi ; „— *Ce doriți ?*", întreabă femeia îmbătrînită de părul răvășit care îi acoperă fața boțită de lipsuri și de întuneric, în mîna dreaptă cu o lampă veche în care tremură o lumină chioară, fără nici o tresărire în întrebare, parcă ar fi fost rostită de gura unui mort, pe același ton de la început și pînă la sfîrșit, parcă ar fi venit din depărtare ecoul uniform al vocii bătrînei ; în fața ei, „Galoșul" : „— *Să mîncăm, babo, să mîncăm și să vorbim o clipă cu tine și cu fetele tale, nu te superi, nu-i așa ?*", răspunzînd și întrebînd în același timp : stă țeapăn înfruntînd privirea stingheră a bătrînei, cu pletele răscolite de vînt, la lumina chioară a lămpii cu gaz ; ea nu scoate o vorbă ; desculță își privește picioarele, ca și cum o plecăciune de scîrbă venind din moși-strămoși s-ar impune în consimțămîntul ei, dîndu-se la o parte rece, absentă, ca să-i lase să intre pe cei patru bărbați, îndeplinind ca un robot ordine care nu i-au fost date ci numai sugerate, fiind de la sine subînțelese ca o parte a pedepsei de singurătate a oamenilor pămîn-

tului ; chipul ei se întunecă de îndată ce Guerreiro şi ceilalţi trei bărbaţi trec pragul cu cizmele răsunînd pe pămîntul bătătorit, roşcat, pe care se frînge iarba uscată din curte, rămînînd urmele ţintelor de pe tălpile cizmelor, vîrîte şi înfipte în pămîntul moale ; „— *E o căldură aici ca de clismă, mama dracului*“, spune unul şi vocea îi răsună sarcastic în cocioabă , „— *Să vedem şi noi, babă puturoasă, ce ne-ai pregătit azi la masă, haide şi spune-le odată fetelor tale să-şi arate fundul pe aici, ce mama dracului, că sîntem atîţia bărbaţi*“, zbiară altul, luînd un scaun şi aşezîndu-se pe el într-un colţ mai întunecat ;

pentru că toţi, fiecare în felul lui, trăgînd fiecare de bucata de coardă care-i revine, au să-ţi fărîme oasele, muşchii, memoria, amintirile, rămăşiţele encefalului tău alburiu şi cenuşiu, toţi se vor repezi să-ţi sugă sîngele din vine, să te împroaşte cu venin, să te facă bandit, părtaş la toate fărădelegile ale căror autori nu sînt cunoscuţi; leşie, da, da, leşie în venele tale danteşti încît de vei muşca, venin vei lăsa pe gîturile celor care te pîndesc să-ţi smulgă răbdarea şi singurătatea ; şi tu înotînd disperat în mijlocul acestei *mare magnum* spumoasă şi plină de putregai iar ei ridicînd degetele arătătoare care niciodată, pînă vei dispare şi te vor urca pe altar, nu vor înceta să te arăte, să te acuze ; dar bătrînele vrăjitoare vor plăsmui, răscoli, perfora mai departe geografia tuberculoasă a insulei, ancorînd-o în preludii de muzici leşioase, hrănind sămînţa desfrîului şi ura reţinută

în gîtlejurile lor asmatice ; orografia ştirbă (ca şi ele) a insulei, care te urmăreşte, fără să poţi fugi, fără ca nimeni să-ţi permită să scapi uşurat de mit, va rămîne încrustată în vecii vecilor în pielea ta de degetele zbîrcite şi infectate ale vrăjitoarelor care născocesc acum legenda nemuritoare a noului Mesia, tu, eliberatorul farsor, tu, marele frustrat care străbaţi uliţele ferindu-te de toată lumea, în liniştea ameninţătoare a tuturor, divinizat de unii şi blestemat la nesfîrşit de alţii ; toţi, ei toţi îţi vor ciopli statuia tăcerii şi închisorii, îţi vor mula chipul şi te vor scoate întotdeauna ca ceva de preţ, în centrul legendei, chiar în măduva canceroasă a istoriei pe care o trăieşti, în oglinzile strîmbe ale laudelor, *o, tu, nemuritorule, o, neînvinsule, o, tu, cum altul nu-i*, pierdut printre laudele secrete ale unui rit care a început cu multe secole în urmă, în alte locuri îndepărtate ale insulei — cu sacrificarea nesîngeroasă a celui mai de vază om al tribului ;

altul se apropie de bucătăria sărăcăcioasă şi odată înăuntru trage un vînt cum nu s-a mai auzit „— *Pîîîrţ, pîîîrţ, tot ce-i aici e mîncare pentru porci, Chicho. Apă fiartă cu oase de pisică bolnavă, cu siguranţă, doamnă, asta-i pisică sau iepure în sos piperat ?*“, o întreabă pe bătrînă luînd cratiţa de tablă neagră, ruginită şi azvîrlind-o de chirpiciul peretelui, împroşcînd cu zeama grasă banca albă, ţărănească ; o tăcere duşmănoasă, sub aceleaşi mişcări de robot (ca şi cum ritul injuriei ar fi ceva repetabil la ne-

sfîrșit între pereții cocioabei), în vreme ce afară chipurile acoperite în negru se mișcă încet la lumina slabă a lunii înnorate de august, micșorată de ciclonul din sudul tropical ; norii trec în grabă parcă amenințați să părăsească un loc blestemat care nu le aparține pînă mîine, cînd lumina soarelui va alunga iarăși grija, norii se fac nevăzuți, fugind ca să nu fie martori, uitînd să cadă asupra locurilor, să cadă și să măture totul ca să nu mai rămînă nici urmă de vrăjitorie sau de șușoteli născocite la ferestrele dărăpănate ale caselor învecinate, șușoteli luate de vînt și amestecate cu pulbere, cu ecoul cuvintelor rătăcite în timpul zilei în sarea uscată a deșertului ; ochii vrăjitoarelor pîndind în întuneric, șușotind în bătaia vîntului și a colbului care le înghit rugăciunile și litaniile, cu pupilele lucinde, ca de pisici sălbatice, străpungînd întunericul, scrutînd viitorul apropiat, trimițînd cu sabatul lor noi mesaje ca să hrănească mai departe, să îngrașe mitul ca o gărgăriță umflată de grîul măcinat în burta ei înveninată, cu ochii aștia vrăjitoarele descîntă locul, un descîntec neobișnuit, ciudat, în vreme ce liniștea care le înconjoară ascunde toată deșertăciunea iar ele, stane de piatră, așteaptă, de departe, să se termine liturghia martiriului pus la cale chiar de ele, gătit în cratițele mohorîte și jegoase ; rîsetele celor patru bărbați în interiorul cocioabei le răscolesc pe bătrînele vrăjitoare care se strîng, se bagă una într-alta. „— *Iepure cu sos de piper, ziceai ? și care fată ziceai ?*“, întreabă altul, parlagiu, în timp ce surorile lui

Siaka García pun masa fără să ridice privirea, fără să deschidă gura, fără să scoată o vorbă, aranjînd pe masă farfuriile cu desene simple, tacîmurile ieftine, strachinile albe. „— *Tacîmurile astea sînt un rahat, babo ; ar trebui să-ți dai seama, femeie, sîntem sau nu oaspeți de cinste ? ; să ne pui veselă nouă și nu ne mai aia la cap, babo*“, se răstește „Galoșul“ ;
timpul se va scurge în vremea asta în jurul visului tău de a scăpa se împletesc firele nebuloase ale mitului care ești tu însuți, iar vrăjitoarele îți desenează conturul pe pămîntul nemișcat, sterp, pe vecie sterp, și tu ca un zeu creat de ele, după chipul și asemănarea lor, denaturînd întîmplările, ascunzînd fiecare ispravă de-a ta ca să rămînă acolo, în atmosfera nemărturisită a faptelor neîmplinite și totuși comise, scîrbindu-se ele pe cînd lumea, cu bunul ei plac, o să creadă mai departe toată biblia asta răstălmăcită întocmită de ele de cînd te-au redat vieții din duhoarea ucigătoare a „*Văgăunii*“, deși n-ai să afli cum anume te-au scos de-acolo, cum ți-au dat înapoi respirația, pentru ca să te prefacă în acel zeu, găsind astfel chipul zeului lor, vrăjitoarele astea adorîndu-te și considerîndu-te „nemuritor“ și în jurul tău ritul se desfășoară fără încetare : mai întîi îți vor deschide obrajii pentru a-ți desena cicatricele astea groaznice care îți pocesc pielea ca două povîrnișuri ale unei prăpastii adînci închizîndu-se în jurul leșiei otrăvitoare pe care ți-au vîrît-o în vene ; apoi te vor trage de urechi pînă ți le vor lungi groaznic. le vor sfîrteca, te

vor muşca de lobi încît vei surzi, mintea ţi se va tulbura de durere şi de lipsă de înţelegere ; apoi se vor năpusti asupra muşchilor gîtului, îţi vor reteza carotida şi-ţi vor schimba respiraţia, ca mai tîrziu să-ţi coasă cu un ac gros ţesuturile care-ţi atîrnă de piele ; n-are nici o importanţă dacă nu se potrivesc, după cum nici nu interesează că vor fi ca mai înainte, pentru că ceea ce caută fierea este tocmai această încîlcire, această înverşunare a ţesuturilor legate nefiresc unele cu altele, fără nici o noimă, ăsta-i şi chichirezul — să ajungi să te deosebeşti de ceilalţi : vor însemna cu bisturiul pe gîtul tău mare liniile osînditoare, îţi vor măcina oasele şi-ţi vor descumpăni mersul, pentru ca toţi să afle că ai vrut să devii eliberator fără să ţii seama de ele, fără să te supui voinţei lor ; vor face toate astea înainte de a-ţi fărîma picioarele, de a te lăsa schilod pentru scurta viaţă care ţi-a mai rămas, pînă cînd te vei preda şi vei reuşi ca prin moartea ta, prin izbăvirea şi purificarea ta să devii cu adevărat un zeu noctambul ;
privirile femeilor stau mai departe ţintă în pardoseala curată, turnată de cîţiva ani de Siaka, amestec de pămînt negru cu piatră vulcanică, negricioasă şi sfărîmată ; se mişcă ca nişte sclave care-şi cunosc robia lor de secole, îşi îndeplinesc menirea înlănţuite, pe cînd bărbaţii le pun piedici şi rîd de clătinăturile femeilor care trec cu feţele înnegrite de scîrbă, cu trupurile searbede, cu gurile ferecate de tristeţe, amuţite de apatie şi de teamă ; „Galoşul" se ridică şi izbeşte cu piciorul în masă : un huruit de nedescris se amestecă cu hohotele de plîns stăpînite în piepturi de femei şi se izbeşte de pardoseală, vesela se face cioburi iar aluminiul de proastă calitate al tacîmurilor mai zăngăne printre frînturile de porţelan ieftin care se împrăştie şi se îngrămădesc, printre hohote de rîs : „— *Ce păcat, fir-ar-să-fie, ce păcat !*, exclamă Guerreiro, *cum mama dracului o să mîncăm acum, babo, sula şi prefectura lui fi-tu, „Mistreţul", cum dracu o să putem mînca rahatul ăsta fără tacîmuri şi fără farfurii !*". Afară, hoardele de vrăjitoare schimbă priviri, luna se zbate printre norii iuţi, razele sale opace căzînd pe pămîntul bolnav, un fel de litanie care condamnă dinainte viaţa celor patru bărbaţi ; afară, umbrele negre ale vrăjitoarelor care se strîng una într-alta, aprinzînd lumina trupurilor lor bătrîne şi diabolice, rugîndu-se la ureche, bodogănind cu şuşotelile lor răzbunarea lui Siaka García, ca un cor care va alerga pe pămîntul pustiu pînă la el şi îi va porunci să coboare şi atunci va trebui să coboare să se răzbune pe cei patru bărbaţi, chiar de-ar dura o viaţă şi litaniile în jurul numelui tău, Siaka, vor străbate suprafaţa golaşă şi pustie a pămînturilor sterpe, vor şterge urmele drumurilor pe care ţi le vor deschide ele, drumuri aproape de netrecut, pe unde tu vei coborî ca să te întîlneşti cu condamnarea la moarte plutind asupra ta şi nimeni nu te va ierta pînă ce nu-ţi vei lăsa capul sub ştreang şi ai să rămîi acolo, scîrbit de viaţă, învineţit, zbătîndu-te în ultimele horcăituri.

ŞAPTESPREZECE

DRIVE ÎNDRĂCIT, lansat cu furie ca o piedică fără scăpare pusă rivalului, *poignet* ca de piatră, Minardito e rapid, e teribil, o formidabilă lovitură de rachetă şi Minardito începe să alerge dezlănţuit ca să acopere terenul, să zădărnicească orice acţiune a adversarului, un fior de forţă în toţi muşchii corpului vlăstarului familiei Minardos, care tocmai îşi sărbătoreşte nunta de argint, nici nu se găsea un cadru mai potrivit decît vila familiei pentru aniversarea celei mai fericite căsnicii de pe insulă, ce mama dracului ; lovită puternic, mingea se rostogoleşte prin aer, aproape invizibilă, se izbeşte zgomotos de firele groase ale plasei care îi interzice trecerea, care împiedică succesul loviturii lui Minardito, frîngînd traiectoria cu adevărat *ucigătoare* a mingiei care cade uşor, cuminte lîngă fileu, spulberînd iluzia jucătorului ; Minardito se opreşte brusc din cursa începută, rămînînd ţintuit în mijlocul terenului, chiar în centrul terenului, mîhnit ; o exclamaţie de nelinişte şi descurajare izbucneşte neaşteptat din piepturile invitaţilor ; *ce păcat, o lovitură formidabilă ; băiatul ăsta o să ajungă un mare jucător dacă o ţine aşa.*

Tu, Alex, nu poţi şi nici nu vrei să dai trecutului amintirea ; toate îţi apar însă în realitatea lor searbădă, ca o ameţeală care te trage înapoi, fără să te lase — pentru că nu poţi — să recurgi la plîns, la amintirea combinaţiilor contradictorii dintre ranchiună şi orgoliu care ţi-au clădit trupul, pentru că niciodată copilăria ta cuminte n-a cunoscut nici boala, nici vreo lipsă nici vreo aberaţie care să fi rămas spînzurată cu capul în jos pe canavaua amintirii, a memoriei, doar că vocea deşartă a trecutului este un ecou care răsună deasupra ta, impunîndu-se, amintindu-ţi că totul s-a terminat, că trebuie să pui capăt combinaţiilor, escapadelor, succeselor şi aplauzelor şi să faci loc celor care vin în urmă ca să procedeze şi ei exact ca şi tine şi să nu poată niciodată să ţi-o spună de la obraz : *să-i beleşti cum o fi pe ceilalţi, ca să nu te belească ei cum vor*, pentru că acuma ştii că drumul împodobit cu arginţii succesului reprezintă doar cadrul unei lumi ireale care se va clătina ca un castel din cărţi de joc cînd te vei aştepta cel mai puţin, cînd o să-ţi placă cel mai puţin ; toate aceste incrustaţii, toate medaliile micilor succese care jalonează existenţa ta, care îţi potolesc frămîntările micilor insuccese, toată ortografia elegantă, gesturile fictive, îmbrăţişările prieteneşti sau strîngerile de mînă pe care tu le-ai brevetat sînt acum doar hîrtie igienică, la apogeul carierei tale, în amurgul vîrstei tale, fără nici o legătură între ele, apă de ploaie toate strădaniile tale pentru un studiu zadarnic pe care niciodată n-ai să-l înfăptuieşti în eprubeta ovală şi opalină a personalităţii tale fără transparenţă ; te doare în fund, un rahat tot acest „eu întîi", eul social din pricina căruia vomiţi ori de cîte ori alcoolul te zdruncină iar spasmele îţi frămîntă fierea pînă

o dai afară, pînă cînd arunci greața sub formă de bucăți de carne stricată, bucăți de amintiri deșarte sau pline de praf și rumeguș ; te doare în fund rahatul ăsta de a fi mereu întîiul, pe care ți l-au băgat alții în cap, ca un foc care mistuie liniștit butucul uscat ; ca un foc acest eu social, colectiv, acest eu care sparge anonimatul în care ai vrea să se cristalizeze dintr-o dată chipul tău, devorîndu-ți celălalt eu al tău, cealaltă personalitate ascunsă a ta, precum focul mistuie încet-încet butucul uscat, scoțînd din el, prin fibrele desfăcute, resturile de rășină rămasă înăuntru ; focul ca un agent care devorează statura trunchiurilor, făcîndu-le să răsucească și să trosnească printre flăcări, pe cînd lichidul rășinos, fierbinte se prelinge ca o salivă pură, ca un gîlgîit care se lipește de coaja lemnului și apoi, întocmai ca o lacrimă pe fața care se ferește, începe să se usuce pînă ce dispare de tot lăsînd numai o urmă curbă, șerpuitoare, pînă ce același foc îi va trimite flacăra și trunchiul va rămîne negru, chircit, răsucit cu toată geometria sa distrusă din colțurile și unghiurile cele mai ascunse, rupîndu-i diagonalele, luînd o formă ciudată și neașteptată, octogonală, ca un burete, precum butucul care devine treptat cenușă sub îmbrățișarea flăcărilor, înroșite de reflexul pereților de cărămidă ale căminului, ai îmbătrînit fără să-ți dai seama, Alex, măcinînd în ființa ta celălalt eu, pe măsură ce ți se zbîrcesc și-ți putrezesc mușchii gîtului iar părul ți se asprește, nu mai acceptă pieptenul, îți cade în smocuri, rupîndu-se în mii de bucățele, lăsînd pe cap goluri

tot mai mari, albe, pe care pieptenul nu le mai poate acoperi, oricît l-ai plimba de la dreapta la stînga sau de la stînga la dreapta, din față pe spate și din spate în față sau lăsîndu-l liniștit la mijloc, căutînd vîrtejul, desfăcîndu-l, despărțind părul într-o parte și alta, nu, nu se mai poate face nimic ; totul în fața oglinzii care-ți arată un chip care e doar amintirea frumuseții tale, ca să fii primul care își dă seama cum îți putrezește corpul pe dinăuntru și pe dinafară, cum a apărut de necrezut cuta capricioasă și instabilă la început, cuta asta care-ți brăzdează fața ca o cicatrice mulată pe pielea uscată, lipsită de grăsime, cicatricea aceasta care îți traversează fața și ajunge să se ascundă sub pielea gîtului, dîndu-ți pigmentația albăstrui-cenușie a coșmarului, cum buzele cărnoase ale vîrstei pun stăpînire pe ale tale și ți le veștejesc, ți le împart în bucăți, ți le mușcă făcîndu-te să pierzi iluzia că le-ar putea ține întinse ; care te face să te agăți de amintirile purtate de torentul anilor pentru că pe tine te-a condus întotdeauna acest eu întîi al aplauzelor, al succeselor, persoana întîi împodobită cu cele mai frumoase podoabe pentru ca ceilalți, pentru ca toți să te aplaude, Alex, pentru ca tu să-ți poți etala zîmbetul acesta rîncezit deja pe buzele tale crăpate.

Minardito, contrar așteptărilor, fir-ar să fie, a lovit nedibaci mingea de fileu, un rever ușor de rezolvat și care ar fi reprezentat egalarea cu băiatul de mingi care se lasă bătut că doar pentru asta l-au plătit, mama mă-sii, pentru ca vlăstarul să le dea lecții de tenis celor prezenți

înainte de masă și nu să-l facă de rîs punîndu-i mingi moarte ca apoi Minardito să se înfierbînte și să greșească, să se lase dus de patimă încît se duce dracului tot spectacolul, fără nici o salvare, paștele lui, și acum e gata să piardă serviciul, Alex, un nod îi taie respirația mamei, Minardito o să piardă serviciul în fața unui băiat de mingi plătit, un nimica căruia i s-a atras atenția ce anume are de făcut și el se ține de cuvînt doar că Minardito e atît de neîndemînatic, ca un sinucigaș care nu vrea să se sinucidă, dar care încearcă în fiecare zi fără să apuce să moară, asta doar la optzeci de ani și atunci de moarte naturală, tot așa și Minardito alergînd ca un copil spre fileu, și ce bine joacă, ce bine mergea partida, o să se ducă de rîpă petrecerea, ei, Alex, Luisa dîndu-i cu cotul, spunîndu-i că așa nu putea să mai continue.

Zero-treizeci, strigă din celălalt capăt arbitrul ; servind iarăși Minardito sub privirile tuturor ; *aut,* strigă iar arbitrul ; *serviciu nou.*

Poate ar fi fost mai bine să nu se întoarcă, să fi rămas ca atunci distrîndu-te, Alex, în cearșafurile murdare ale hotelului ascuns pe care l-ați căutat amîndoi, Alex, Gracia și cu tine, un hotel prăpădit, între două săli de dans sau cabarete ascunse, cînd ați călătorit împreună și ați tras la „Riverside“, un apartament tare vechi, dar ce importanță avea, era celălalt eu, al doilea, fratele mai mic al avocatului Alejandro Minardos învelit în aurul galben al succesului. Era tînărul, amantul, mlădiosul, sincerul bărbat pus să călărească trupul amantei sale secrete cinci zile și cinci nopți de-a rîndul

pînă ce cădea epuizat și ea te întreba dacă mai poți în timp ce tu reduceai ritmul lăsîndu-ți trupul fără vlagă peste corpul ei, iar cearșafuril șifonate în semiîntuneric își vor fi început dansul lor de umbre chinezești, să se încrețească, să capete denivelări, cascade peste care voi doi, Gracia și cu tine, vă prăvăleați în fiecare clipă a escapadei, rîzînd în hohote ; un hotel dat dracului, Alex, hotelul nostru, hotelul unde într-adevăr sîntem noi, cu adevărat lipsiți de celălalt eu, de primul eu, fugind de o realitate lipsită de dorinți, de o realitate transformată într-o închisoare, într-o lege, într-o obligație deprimantă ; un hotel unde eram cu totul anonimi, noi înșine ne topeam unul peste celălalt, în îmbrățișări și speranțe care ne purtau spre ținuturi noi, încă virgine, colțuri ale trupului pe care nimeni nu le atinsese și care se înfățișau curate, nepîngărite sau începînd să descopere dorința jinduită și consimțeau să continue jocul ; poate a fost doar un prilej de a nu reveni pe scenă decît după cinci zile, fiecare făcîndu-și bagajele *lui,* diferite, fiecare făcînd un ocol în avioane diferite, în zboruri în care nu se puteau întîlni pentru ca nimeni să nu bănuiască că au trăit marea escapadă de la „Riverside“, un colțișor secret pe care ei îl vor păstra fără ca nimeni să-l afle vreodată. Și să nu se mai întoarcă niciodată aici, ca să se sucească și să se răsucească, să se rupă și să-și iasă din încheieturi, îndeplinind ceremonia ciclică de a se epuiza, de a se stoarce, pentru ca mîndria sa țanțoșă, mîndria primului eu, să-și piardă treptat-treptat fumurile cîștigate prin toate

șiretlicurile din lume, cu toate minciunile și hoțiile pe care le-ai învățat pe scena pe care ți-au pus-o sub picioarele astea pline de varice, care-ți spurcă și-ți răscolesc încet-încet, fără nici o grabă, sîngele tău aproape coagulat, Alex, pentru ca fumurile mîndriei tale să coboare și să nu mai stai țeapăn ca un uriaș, pe picioarele astea bolnave și să începi să te încovoi sub greutatea echilibrului tău fals, fiindu-ți clară deșertăciunea faptelor tale ; o să încerci să-ți faci curaj, o să-ți păstrezi în formă mușchii și pielea prin masaje încete și întăritoare care să pună la locul lor tot ce s-a deranjat după atîția ani sterili, pentru ca mușchii să nu-și piardă din elasticitate, vioiciune, mîndrie ; toate istoriile se termină în groapa comună a ceremoniilor pornite dintr-o simplă minciună, te gîndești tu trecîndu-ți mîna peste fața ofilită de cicatrice mărunte care-ți schilodesc gesturile, îți crapă pielea înfigînd în ea gheare de care nu vei mai scăpa, zbîrcituri care devin tot mai mari, care-ți arată zi de zi cît de secată e albia care te duce la pieire ; orice contribuție e un rahat, te gîndești ducînd paharul de whisky la gură și înmuind buzele vinetii în băutura scoțiană ; nu te miri, nu plîngi, nu rîzi, nici nu apuci să simți în inimă ecoul toporiștei care curăță amintirile de uscături, pentru că toate istoriile se află în această imagine a memoriei care ți se vîră cîrcotaș în suflet, pentru că tu întotdeauna ai căutat soluții pe jumătate, compromisuri de moment, petece cînd îți crapă buza *(să-i belești cum o fi, prudent și elegant, să-i belești pe ceilalți, pentru ca ceilalți să nu te poată beli pe tine)* ; toate istoriile ți-au împodobit grotesc statuia ta cu pielea zbîrcită, iar găvanele ochilor ți s-au adîncit, pete negricioase pe care acum le pipăi pentru a liniști ticul care se înlănțuie cu amintirile trecutului niciodată stăpînit de tine, ca și mitul lui Siaka, refăcut și recompus de mii de ori chiar de tine, jeluitorul celuilalt eu al tău, nici succesul divorțului Graciei Fontán, avocat victorios de-acum, ca să ți-o faci apoi amantă pînă cînd ea va veni într-o bună zi și-o să-ți pună piciorul în prag și-o să te dea peste cap, și asta din ziua în care focul a început să muște din trunchiul tău uscat iar rășina a început să iasă din trupul tău viciat de meseria mincinoasă, de șiretlicul diplomatic, de influența obținută luînd-o înaintea timpului, de hoțiile catifelate care nu suportă aerul pur ; duci degetul arătător de la mîna stîngă între sprîncene și atingi ușor cele patru linii verticale pe care amintirile tale nenorocite ți le-au lăsat întipărite ; și zîmbetul acesta ca de afiș de cinema, perfect reușit este poate vinovat de suferințele zbîrciturilor apărute între maxilar și colțul buzelor, dar zîmbetul acesta ți-a atins și mușchii zigomatici, ți-a rămas ca o cută pe frunte, pe pomeți, în scobiturile ochilor cu o pupilă fără propria ei lumină, fixată doar de reflexele argintii ale amintirilor, făcute ferfeniță ca pielea unui rechin vînat de mii de harpoane și lăsată la uscat pe nisipul galben al insulei, pentru ca toți să-l vadă și nimănui să nu-i scape, pentru ca toți să se teamă de rechi-

nii care trăiesc în jurul insulei, marea ca o baltă înconjurînd închisoarea ; osul acesta hioid mai pronunțat în partea dreaptă a feței — parcă ți-ar face hieratic zîmbetul afabil și afectat îți dezechilibrează gesturile, începînd cu dedesuptul bărbiei, distorsionînd, sfîșiind mușchiul digastric și intervenind în nepotrivirea dintre sternoclaidomastoidian și trapez.

Teribilă, aproape de necrezut lovitura asta a lui Minardito, chiar pe linia de fund a adversarului, mingea atingînd linia albă ; magistrală forță, magistral jocul încheieturii mîinii, magistral reverul lui Minardito peste fileu, aproape razant încît exclamația de bucurie a Luisei te trezește, te scoate din letargie — Alex, Alex, e un băiat minunat —, cu fața zbîrcită, ca niște bale toate cutele de pe gît, de pe fața ofilită de rahatul de douăzeci și cinci de ani de dezmăț frustrat ; alte aplauze, aplauzele tuturor invitaților la nuntă după douăzeci și cinci de ani de nespusă fericire. Tu te plictisești, semeni cu un strîngător de amintiri într-un acvariu, observîndu-i pe cei care te observă, respirînd prin branhiile tale, uitînd de toți, de toate, filtrînd ecoul gol și deșert al aplauzelor invitaților : o linie dreaptă trasată direct de la judecarea lui Siaka García pînă acum, pînă cu cîteva zile în urmă, cînd a avut loc ruptura definitivă cu Gracia Fontán, care nu mai vrea un trup bătrîn și vlăguit ca al tău, trecînd prin divorțul pe care l-ai obținut pentru amanta ta ca s-o faci a ta, pînă la terenul de joc, la *smach*-ul tău și la jocul tău, Minardos triumfător salutîndu-i pe toți muritorii, Minardos salu-

tîndu-i pe cei care mai devreme sau mai tîrziu au să moară învăluiți de miturile și de eșafodajul pe care tu l-ai procurat ca să joace pînă le va sosi ceasul, tot eroismul tău stînd acum în pulpele tale ofilite, devenind scrum în vreme ce încerci să scapi de fumul asfixiant al focului, să-l stingi, să-i distrugi odoarele cu filigran desenate în văzduh, în himerele nesfîrșite ca într-un vîrtej, într-un jeratic care nu se va mai stinge niciodată pînă ce nu se va termina cu tine, cu ascensiunea ta, cu tine și cu istoriile tale aduse la lumina amintirii, împachetate în hîrtie de celofan și trimise cadou celor mai buni prieteni, cei care joacă la fel de *fair-play* ca și matale, Minardos cel victorios.

OPTSPREZECE

COBORÎND PE SCARĂ, Gracia Fontán — semeață, ațîțată de ispita de a se întoarce înapoi și de a continua alături de el drumul care a răsfățat-o capricios — dezgroapă rămășițele amintirilor care, în graba de a scăpa de trecutul apropiat, mai strălucesc încă în închipuirea ei ; lunga ei dorință de a fugi năpustindu-se acum, pe scară în jos, parcă ar fi rupt zăgazuri care o rețineau de atîta vreme, cu ochii ei strălucitori, acum opaci, absenți la ce o înconjoară, fără să se pună pe plîns și să se înece în marea asta de scămoșeli îngrozitoare ca

balele unui bătrîn canceros, toate amintirile atîtor și atîtor dăruiri îi înroșesc chipul care apare ca o umbră pe pavajul cu trepte al minții sale, al gîndirii sale care s-a înverșunat împotriva a tot ce-o înconjoară, împotriva amintirilor, împotriva lui Minardos, chiar împotriva ei, ca semn al unei rupturi ținute multă vreme în stare larvară, ca o obsesie care crește și explodează într-un anumit moment al legăturii înșelătoare, menținută doar ca o salvare, ca o scăpare pentru un trup care începe să se usuce și să piară în plicticoasa formulă a aceleiași repetări ; oglinda aceasta subterană care îi arată pașii în timp ce coboară îi înfățișează în același timp și filmul începutului, de cînd a luat naștere toată această istorie de cavaler rătăcitor, toată speranța care s-a sfărîmat treptat în mii de bucățele scoțînd la suprafață, pe negîndite, trombe de lacrimi fierbinți care s-au format în toată lumea lui confuză și tulbure, toată lumea aceasta sulemenită ca un cadavru care trebuie expus în public și a cărui îmbălsămare e frîntă acum de voința ei ; o adevărată prăpastie spre care a alergat ea, o vertiginoasă trecere în revistă a experienței sale, de cînd a divorțat, chiar așa ? nu, chiar de mai înainte : de pe nisipul pe care se întinsese, vibrînd de la paisprezece ani în labirintul nesfîrșit al adolescenței și dorind să-l aibă în mîinile ei, în brațele ei pe Alex Minardos, acolo, pe nisipul galben și singuratic unde mai tîrziu vor merge protejați de umbrele amurgului, și apoi ? ah, apoi totul s-a urzit încet-încet, totul s-a înfiripat cum nu se putea mai simplu : tu te-ai

prezentat la el la birou ca să soliciți nu mai știu ce ajutor profesional, că voiai să divorțezi, că voiai să renunți la viața de familie care devenise un infern, că el ar putea să te ajute, că sfatul lui era..., dar uitîndu-te fix în ochii lui parcă ai fi descoperit în el un întreg viitor de speranțe, ațîțîndu-l cu privirea ta te gîndeai că ești puternică, chiar de la paisprezece ani, te gîndeai și i-ai dat mîna înghețată în mîna lui tremurîndă ca să înceapă așa tot șuvoiul de senzații noi, toată această aventură pe care acum o strici, dintr-un condei, ferm hotărîtă să te întorci înapoi, la originea infernului, în sînul familiei tale, la zăpăceala searbădă a patului conjugal, a cearșafurilor fade, sărăcite din lipsă de imaginație, lenevite de binecuvîntarea obștească și de integritatea celui care te-a așteptat de-atîta timp, fără să insiste, doar cînd o să vrei tu să te întorci ; totul s-a transformat acum într-o iritație acră, gata să te atace, să deschidă în fața picioarelor tale o prăpastie care să te facă să pierzi noțiunea timpului și să pună pe roate întreaga speranță în cealaltă existență pierdută, ascunsă, umbrită de haosul vibrațiilor, ca o letargie invernală întreruptă de claustrofobia asta disperantă și intermitentă, ca o tahicardie agasantă și interminabilă ; să fugi, da, să fugi în neștire spre forfota asta zilnică, nedefinită, fără calificative, a străzii, cu capetele care trec aproape fără să se vadă, cu zgomotele care se ascund, se îndepărtează, se întețesc, amețindu-l și zăpăcindu-l pe trecătorul pe care îl zărești neclar și pe care poate n-ai să-l mai vezi niciodată, cu praful murdar

și fără stăpîn care se urcă de pe caldarîm pe trotuar, punînd stăpînire pe bordurile trotuarelor acestui oraș de nebuni care se sinucide zilnic în treburile propriei sale construcții, oraș dominat de pustula umidității sufocante care lenevește mișcările locuitorilor pînă le îneacă sufletul în meschinăria și invidia drumurilor care nu-și găsesc ieșire, umiditate care nu se volatilizează niciodată ci dă orașului ambianța prezenței mătăsoase și purulente a timpului, o apariție cosmopolită cu toate defectele și infamia bîrfitoare a poporului tău ; te repezi, Gracia, după primul taxi, sub soarele care biciuiește cu raze de plumb graba ta, iar umiditatea se lipește încet de trupul tău, frîngîndu-ți voința, stăpînindu-ți simțirea, încolțindu-te, zăpăcindu-te astfel încît cumpătarea să frîngă iar cerbicia nesupunerii, ajungînd să te resemnezi cu eșecul unei experiențe care se îndreaptă spre ruină și nu-ți permite să alegi, ah, umiditatea aceasta care-i condamnă pe toți ca un blestem secular, să te răzvrătești, să strigi, să rupi legăturile, să-ți sfîșii cămașa într-o piață și cu pieptul gol să strigi că s-a terminat, că acum ai rămas într-adevăr singură, că drumul acesta lung spre sfînta secularizare tu l-ai și străbătut, ajungînd de acum la țintă ; alergînd cu convingerea că ai scăpat de amintirea primelor întîlniri pe ascuns, în K 70, ca și de ispita de a te întoarce înapoi, la Alex, care acum se uită probabil în oglinda cea mare și observă îngrozit cum umerii și-au pierdut înfățișarea tinerească, s-au lăsat în jos, s-au adus

de cînd ai fugit tu, cum s-a încrețit, zbîrcit, crăpat toată pielea pe care tu i-o păstrai sănătoasă, întinsă, întreagă, pentru că tu, Gracia, ai fost întotdeauna mai tare decît el, din clipa în care ai intrat în biroul lui și i-ai spus că vrei să divorțezi și că el ar putea, nu-i așa ?, iar el paralizat de scena pe care o aștepta de-atîta vreme nu mai știa ce să răspundă, îngăimînd : „bine, bine, bine, vom vedea ce se poate face“, Gracia, vom vedea, dar știind că putea spera să te aibă ; totul era ca o înțelegere prealabilă, cu mulți ani în urmă, ținută îngropată, sub șapte lacăte pînă acum, pînă în clipa în care amîndoi ați dat frîu liber pasiunilor și senzațiilor ; să fugi cu pași mari de oglinda lui Alex Minardos, pe care tu poți s-o întorci pe dos, fără ca agresivul avocat să dea vreun semn cît de mic de violență, de iritare, oglindă pe care tu poți s-o faci zob de pămînt, terminînd cu tot peisajul schițat, desenat, cristalin, suveran pe care Alex ți l-a oferit, ți l-a pregătit, ți l-a dăruit în taina unui alcov furtiv, interzis, cînd misterul și obsesia, cînd suflul puritan vă arunca pe amîndoi în meschinăria înconjurătoare, puritanism pe care amîndoi l-ați moștenit ca păcat original sub forma unei limbi de foc deasupra capetelor voastre, puritanism ascuns numai de fardul pasiunii, al dorinței care a slăbit încet-încet, pierzînd din vigoare și din sînge, rămînînd fără conținut, excluzîndu-se din toată încîlceala asta de șovăieli reciproce, de încurcături create ca o noutate în cele mai frumoase momente ale jocului, ale focului care vă otrăvește. vă macină și, în

același timp, vă eliberează ; să alergi pentru că ești mai puternică decît el, încît l-ai făcut să acționeze chiar împotriva lui, pînă cînd l-ai vîrît în colivie și l-ai zdrobit, parcă ai fi abătut asupra lui forța răzbunării, ca și cum l-ai fi devorat pe măsură ce te poseda, ca o *Mantis religiosa* nesățioasă, în vreme ce el se extazia, încercînd să fugă de puterea electrizată a pielii tale, de hipnoza pe care i-o produce vederea umerilor tăi, întregul tău trup prins ca un ciorchine pe al lui, de magnetul care vă leagă pe amîndoi, de care fugiți amîndoi, înotînd împotriva curentului, un curent care o tot ia razna pînă își găsește noi făgașuri încît să nu vă dați seama că, în realitate, doar atingeți năframele unei singurătăți reciproce, o gingășie aparentă care totuși nu s-a sfărîmat sub greutatea unei simple aprinderi orbitoare, ba, din contră, a făcut să crească legătura voastră, încorsetînd toate obiectele aflate la îndemînă, pînă cînd în jurul vostru și al jucăriei care vă distrează totul va fi un zid de beton armat împotriva căruia nu poți face nimic altceva decît să-ți zdrobești țesuturile interioare, amîndoi hipnotizați — Gracia și Alex — datorită lichidului comun, inoculat chiar de ei, fără ca Alex să poată căpăta masca pe care i-ar da-o odihna pe pajiștile dulci ale Graciei Fontán, iar tu însăți, Gracia, ești ca o melodie amuțită pe neașteptate, de parcă ți-ai fi dat seama că misterul acestei legături, pradă vîrtejului sentimentelor începute treptat dar părăsite totdeauna la jumătatea drumului printre cearșafurile albe, înseamnă o poartă închisă a

unei enigme cu dublă personalitate, pe care n-ai s-o descifrezi niciodată, așa e și pace bună, fără nici o altă explicație ; ci un refuz mai puternic decît succesele și eșecurile tale legate de persoana lui, decît fiorul pe care ți l-ar putea da suptul inutil al sfîrcurilor rotunde al sînilor tăi sterpi, decît durerea produsă de ruperea de ligamente, mușchi, intestine, te sufocă dorința de a avea un loc tihnit, pe care acum îl cauți în singurătatea mulțimii, amestecîndu-te la întîmplare printre miile de capete diferite, printre miile de culori diferite, o singură negație încăpățînată drept un răspuns definitiv, o indiferență față de tot ceea ce se întîmplă, căpătînd totul nuanța unei plictiseli vopsite în gri mat, dacă te uiți bine, care neagă prezența ta drept centru real, care reclamă singurătatea drept unică și absurdă datorie : un trup, trupul tău care se desparte de voința ta ca să zboare spre văzduhul lui, să se alăture trecutului și să fie doar o amintire, care-ți va cere la început o distanțare iar mai tîrziu depărtarea cea din urmă ; înfierbîntată, pui tocurile pe fiecare treaptă care coboară spre libertatea singurătății; înfierbîntat, trupul vibrează singur, prin propria lui putere, prin propria lui mîndrie și nu prin contactul, în ultima vreme rece, cu Alex, orb la mîngîierile tale, ca și cum dubla lui personalitate s-ar înfige în pîntecul tău și te-ar sfredeli, s-ar încolăci ca un șarpe pe burta ta, trupul lui Alex înghețat din clipa în care silueta lui obosită îi trădează neputința răvășită, incapacitatea de a te urma prin toate ascunzișurile

pe care tu i le arăţi ; un trup frigid, pe care-l urăşti, şi-l părăseşti, pentru ca apoi să-l doreşti din nou şi să crească în tine ispititor germenele acestei contradicţii care va ajunge negreşit la metastază şi-ţi va destrăma trupul printre vaiete, pînă vei rămîne extaziată, nemişcată, liniştită, stăpînită şi trufaşă în punctul maxim al plăcerii, sforţîndu-se ca un copil care nu ştie să se joace cu alt trup în afara trupului tău, magnet care atrage acum şi pururea şi care-i topeşte personalitatea puerilă, incapabil să mai lege între ele senzaţii precise care să rămînă întipărite în minte, nuanţate cum se cuvine pe tapetul amintirilor, număr necesar, funcţie necesară distracţiei, pentru a sfărîma gheaţa în bucăţele, pentru a sfărîma — de-acum fără grijă — paginile de-abia începute din noua situaţie, de pildă : oricum, orice amintire, mînuită bine, inteligent, avînd un rol de evocare, ar putea să-ţi restituie culoarea pierdută în hăţişul trecutului apropiat, chiar culoarea aceasta care se duce acum de pe faţa ta lividă : un trup pe care-l îmbrăţişai patetic, drept preludiu la un refuz care puţin mai tîrziu va încolţi ;

— Te-am avut vreodată cu adevărat, Gracia ? — a întrebat uitîndu-se la buzele ofilite, la ochii lăcrămoşi, flori de iarnă care n-au fost niciodată culese la timp, nici măcar cînd tu i-o permiteai, ci au suferit rigorile celei mai făţişe încetineli — chiar şi din partea ta —, exasperantă, complicată, pînă ce amîndoi v-aţi dat seama cum se resping buzele metalice, reci, mecanice, care alungă orice mîngîiere încropită

repede şi disperat de celelalte buze care se lipesc nesincer, iar Alex întreţinînd, înteţind ultimul foc, conştient poate de îndoielile tale tot mai mari, de îndoielile care ţi s-au cuibărit printre spinii încolţiţi în tine din clipa în care l-ai privit fără dispreţ pe nisipul galben : corpul tău se cocea la soare pînă ce el avea să te ajungă din urmă, ca după mulţi ani, tristă, absentă, să rămîi totuşi în urma lui :

— Te aştept — ţi-a spus el printre sughiţuri.

— Nu, dă-i drumul, nu-ţi face griji pentru mine, dă-i drumul, te rog — sprîncenele arcuindu-se pe faţa ta absentă la orice altceva ce n-are legătură cu corpul lui, care te tîra şi-ţi cutreiera venele gata să se topească de plăcere ; el încerca prosteşte să-ţi înfierbînte limba rigidă cu vîrful limbii lui, să înlănţuie neinspirat miile de papile care nu vor mai putea nicicînd să meargă la unison, limba, buzele, gura lui, toate lipsite de căldură pentru tine, care zădărniceşti inconştient orice posibilitate de a te mai tăvăli cîndva prin nisipurile îndepărtate, singuratice, galbene, ca un simbol al acestei speranţe pierdute de libertate — o plajă goală şi stăpînită de patima voastră dezlănţuită ; umerii tăi de bazalt nu mai prefigurează acum altceva decît această rigiditate, această răceală conformă cu noul şi descumpănitul tău ceremonial, cu refuzul tău de a înţelege toate oscilaţiile dublei lui personalităţi, experienţă ciclotimică pe care niciodată n-ai s-o înţelegi, amintiri de hoteluri, băuturi, mirosuri de cearşafuri curate şi de transpiraţie, nisipul de pe plajă, scaunele de plastic ale maşinilor, K 70 pe marginea şoselei,

gîngurind atunci amîndoi iar acum totul se pierde în hățișul întunecat al depărtării, muncă sterilă, încercare zadarnică de a modela după chipul și asemănarea fiecăruia o altă imagine comună, tot așa de superfluă, o altă imagine care niciodată n-a fost, nu este și nici măcar nu va fi a unuia dintre voi, ci exact figura groaznică și prefăcută a dorinței, o delicioasă senzație de a vă împlini frustrările voastre, lăsînd deoparte, în urmă, minciunile, uitîndu-se în oglinda prezentului, te-am avut vreodată, Gracia ? repetă el fără să-și ia ochii de pe trupul tău, de pe tine, fără să-ți părăsească o clipă trupul, agățîndu-se de ultimele secunde din legătura voastră care îi scapă printre degete, în vreme ce tu ești deja o statuie de marmură rece, moartă, corp bizar.

— Cred că nu... Poate doar ca o simplă nostalgie, poate numai așa — răspunde Gracia Fontán, întinsă ca o statuie, parcă toate lichidele din trupul său s-au răcit într-atît încît s-au nichelat, au înghețat iar mușchii i s-au încordat puternic, făcînd imposibilă cuplarea cu toate încercările neîndemînatice ale lui Alex de a te pătrunde.

— Asta-i adevărat. Niciodată nu te-a interesat nimic din ce ți-am propus — bolborosește Alex, stingherit de atitudinea ta ciudată de apărare.

— Tu ai fost cel nepăsător, Alejandro — i-o taie Gracia. Tu ești vinovat de faptul că totul a devenit o rutină, inclusiv tot misterul și secretul în care am ținut legătura noastră, fără să fi fost nevoie. Am așteptat zadarnic ca tu să fii arhitectul, ca tu să mă scoți din universul meu îngust și nenorocit, uite aici am avut speranța, în mîinile mele, ținută strîns ca ceva sigur. Și acum vezi și tu...

Mîinile Graciei Fontán apucă bagajul în vreme ce Minardos își pierde cumpătul iar chipul lui roșcat se resemnează să fie un oval desenat cu galbenul lacrimilor reținute, cu portocaliul care se combină cu albul și cu griul care scapă vederii iar mai înapoi, în aceeași oglindă care pînă atunci servise de nenumărate ori pentru a-și privi reciproc trupurile, se vede clar cît de nepotrivită e culoarea roșie a feței de masă, pe care stă nerăbdătoare valiza de rămas bun, din piele verde, în vreme ce zumzetul convorbirii întretăiate se întețește în jurul lor ca un bondar nemilos și jucăuș care ar trage la sorți cine e învingător și cine e învins, pentru cine înțepătura veninoasă, ecoul repetînd întrebările și răspunsurile pe pereții dormitorului, atmosfera rămînînd la nivelul gheții, neschimbată, în ciuda încercării lui Minardos de a păstra duplicitatea imaginii.

— Totul s-a născut cu tine, meteoric — spune Gracia, învăluind restul, Alejandro. Ceva meteoric, de care tu și poate eu n-am știut să profităm, pentru că ceea ce a fost în jurul nostru a fost mai tare decît deșartele noastre încercări de evadare. Familia ta, copiii mei, nimic n-a umplut golul pe care amîndoi l-am regăsit ori de cîte ori ne-am îmbrățișat. Și profesia ta, Alex, situația ta socială, Alex. Eu eram o simplă evadare printre niște cearșafuri albe,

curate, înțelegi ? Eu însămi victima încercării de a evada, eu însămi absorbită de dorința mea pînă la sinucidere. De aceea, totul îmi pare acum o experiență îndepărtată, o speranță pierdută.

Tremurul lui Minardos se distinge pe geografia de aur de pe masa din cameră, special desenată și comandată de capriciul lui Alex pentru capriciul Graciei ; fumul țigării de foi pe care Alejandro Minardos a stins-o cu cîteva clipe în urmă pe fundul scrumierei de cristal se ridică pînă la tavan și se împrăștie sub forma unor figuri capricioase, unduitoare, fragile ; drept fundal, iarăși aurul măsuței de noapte, de lîngă pat, iar pe aurul umbrei, pură umbră reflectată de ecoul rupturii, căpătînd imaginea lacrimilor alungite ca niște stalactite, albastre-s degetele în nălucirea tulbure a Graciei Fontán, hotărîte fiind să rupă totul, cu profilul clar reflectat pe pardoseală, iar pielea e singura senzație exactă a sfîrșitului acelei legături.

— E timpul să plec — spune ea.

— Dă-mi voie să te însoțesc pînă la taxi, te rog.

NOUĂSPREZECE

ACUM AI SĂ VEZI într-adevăr cum orașul acesta umed și neprimitor, murdar și haotic există, chiar dacă tu ai trăit cu spatele la

el, la dușmăniile lui tribale, la spasmele și isteriile născute zi de zi în canalele salubrității, de fiecare dată cînd locuitorii săi — ursuzi, urîți, prost îmbrăcați — simt nevoia să linșeze pe cineva, ca să aibă motiv să înalțe la cer clevetirile lor, să-și smulgă hainele care sînt doar niște zdrențe murdare și deșirate ; poate tocmai de aceea, pentru că ai trăit cu fundul la ei și fără să-i iei în seamă, cruzimea lor e mai fierbinte iar furia va ajunge la mal și ei te vor sacrifica sau te vor alunga în pribegie, te vor smulge din „trupul social", pentru că n-ai respectat legile sale, atunci cînd se părea că tu ești cel mai respectabil dintre toți cetățenii care pășeau prin mlaștina asta peste care și-au înălțat orașul, clădiri decolorate, vopsite cu prost gust, cu fațade pur și simplu schiloade, parcă arhitecților li s-ar fi plătit ca să le facă prost, ca să-și proclame antiestetica lor peste fumul și putoarea de la prăjeală și uleiuri, de la haznalele înfundate și de la mahalalele pline de mizerie care înconjoară orașul îngust și alungit, vizitat de mii de blonzi și de blonde care își fac interesul călcîndu-se în picioare, printre dezmățul ascuns și avariția publică ; acolo, între cei doi bărbați care ți-au spus fără nici un preambul „vă rugăm să ne urmați", pe cînd tu ai rămas năucit, pentru că nu ți-ai dat seama pînă atunci că, în fond, ți se întinsese o cursă ; între cei doi bărbați serioși, care refuzau să discute cu tine, uitîndu-se doar la evoluțiile perfecte, lucide, prudente ale șoferului care aștepta la ușa barului, idiotul de mine, cum de nu mi-am dat seama, te gîndeai, dar prea

tîrziu, văzînd pentru prima dată fără dezgust toate cotiturile, toate întortochierile unui oraș construit fără măsură, fără viziunea viitorului, fără ca cineva să se gîndească că acolo urmează să trăiască claie peste grmadă toți acești cetățeni urîți care se cunosc între ei, care se observă zi de zi, ca să vadă cum s-a schimbat fiecare, pentru a începe acțiunea stupidă și absurdă de catharsis, fărîmițînd între dinți pe toți cei care au scăpat de mediul de meschinătate și de mediocritate care îi înconjoară, care îi modelează și îi circumscrie unei lumi fără iluzii, unei lumi confuze, lipsite de curaj și ambiție, doar vegetînd, veghindu-se unii pe alții, pentru a stabili diferențele pe care le urmăresc reciproc, pentru a critica și iar a critica pînă la saturare și epuizare, cum o mai duceți sau, săracul, ce ghinion a avut în viață, la urma urmelor două forme identice de a-ți fura căciula ; așa, între cei doi hăitași poți să treci în revistă tot ce te așteaptă, să observi și să examinezi în minte, cu toată atenția de care ești capabil, că a fost o cursă perfectă, că șantajul e complet, că te vor face bucățele ca apoi să te arunce în gura și în colții cîinilor furioși care te vor aștepta în stradă ca să fie de acord cu tine sau ca să te privească cu ochi fericiți că te pot face ferfeniță, Vicente, pentru că toți, absolut toți, știu că te-ai încurcat cu o minoră, de cîte ori, banditule ? te vor întreba prietenii punîndu-te să le povestești isprava, ca după aceea, în lipsa ta, să moară de rîs și să-și împartă între ei ultimele zdrențe care au mai rămas pe tine ; a ajuns un rahat

omul ăsta după reputația minunată pe care o avea, nu-i așa ?, vorbind toți în cor, voci anonime a căror unică menire nu este alta decît să pîndească greșelile celorlalți, tulburări hormonale seculare ale unor organisme în ruină, pradă invidiei și frustrării, pentru că ei n-au fost niciodată capabili să treacă peste legile impuse de însăși ura lor, legi pe care ei înșiși, din ură, au grijă să fie respectate, cu ura searbădă și de prisos a cîinilor turbați ; o trecere în revistă, într-adevăr, un răgaz, în sfîrșit, pentru a-ți pune în ordine, pe drum, toate ideile și gîndurile care ți se învîrt în minte ca niște lilieci lipicioși pe creier : cum de nu ți-ai dat seama de șantajul în care te atrăgea ?, scrisoarea era cît se poate de clară : logodnicul infirmierei, un tip poate imberb și pe care nu-l cunoșteai deloc, îți arunca în față, ție, Vicente Díaz, ultimatumul : ori duceai cu tine la „Veneția", în seara asta, un milion pus într-un plic ori te lua mama dracului pentru că el avea toate datele și era gata să te denunțe, abia rezista — spunea el — ispitei de a-ți face un scandal, că pe el îl durea în fund că pierduse totul și nu avea, în fond, de ce să se păzească, în schimb dumneata, medic reputat, om cu importanță ai îndrăznit să faci nebunia de-a te culca de atîtea ori cu logodnica mea, care-i minoră și asta se pedepsește de lege — îți amintești cum citeai și învățai pe de rost avertismentul — așa că tăcerea mea costă un milion, în bancnote și azi, la șase, este ultima dată cînd vreau să-ți văd mutra ta scîrboasă de șobolan, vreau însă să-mi aduci la „Veneția"

un milion, de nu, mă duc glonț și te denunț iar dumneata va trebui să suferi toate consecințele, pentru că eu, îți repet, n-am nimic de pierdut și mă doare în fund de toate. Te aștept la masa a doua începînd de la tejghea, voi fi singur. Instrucțiunile mele sînt tot în scrisoarea asta și nu te vei putea abate de la nici una nici nu vei anunța pe nimeni pentru că cred că ți-ai dat seama că totul e împotriva ta, că totul te va prejudicia numai pe dumneata, dacă ții la cariera dumitale și la toate celelalte lucruri de care voi, oamenii avuți, vă îngrijiți atîta. Dacă la șase și cinci n-ai venit, am să plec și înțelegerea va fi stricată de scandalul pe care promit că am să ți-l fac.

În penumbra cabinetului, cu toate ferestrele închise, negru la față după prima lectură a neașteptatei scrisori, doctorul Díaz tremură citind biletul, recapitulînd punct cu punct, virgulă cu virgulă pretențiile anonimului ; nu se aud, nu pătrund înăuntru nici zgomote nici voci care să-i tulbure atenția, să distragă tremurul cuibărit în trupul doctorului Díaz, ca un șoarece care aleargă năuc între pereții cuștii, aleargă fără să se oprească pînă cînd, paradoxal, dă de un perete care îi închide calea și atunci nu mai are nici timp, nici reflexe ca să-l scape de lovitură și rămîne prins între sîrme, cu sîngele șiroindu-i pe gură, la granița dintre viață și moarte, pînă cînd apare tremurul acela rece din lipsă de aer. Numai lampa de pe masă îi permite doctorului să vadă sudoarea rece și densă pe care o secretă frica prin pori și

paralizia îi cuprinde trupul năpădindu-l cu ticuri nervoase, cu tahicardii isterice, o neliniște pe care el, individ care niciodată nu s-a gîndit la colectivitate, niciodată, dar absolut niciodată n-a simțit-o ; doar tremurul ușor al buzelor îi aminteau că trebuie să reacționeze : să nu se ducă la „Veneția" ?, ar fi o sinucidere, firește, dar ce dracu îți pasă c-o să se afle ?, ce motive ar fi ca lumea să creadă ce spune un ținc ?, nu există dovezi palpabile, dar tu știi perfect de bine că ea te poate denunța, poate spune că într-adevăr ai fost tu iar toate argumentele pe care le-ai prezenta tu n-ar face doi bani în fața acuzației ei, pentru că, bineînțeles, n-are nici o importanță că te vor achita, de asta ești sigur, nu există dovezi dar există relații, au să te achite după un proces scurt și lipsit de importanță ; dar nu uita că aici, în orașul acesta (sau nu cunoști orașul în care trăiești, Vicente ?) te vor sfătui invers, sînt unii care nu vor șovăi o clipă să provoace scandalul de care ai început să te temi ; mai bine dai banii și gata, mai bine dai banii și scapi de necazul ăsta care amenință să te distrugă pe tine și cariera ta nepătată, aplaudată, recunoscută de toți concetățenii care văd în tine un model de muncă, de umanism, de perseverență, de respectare a legilor, omul care s-a ridicat prin mijloace curate, sacrificîndu-se, muncind fără preget ca să-și cîștige reputația asta, pe cînd alții nu s-au temut să-și piardă timpul cu toate fleacurile astea, cu beții și femei ușoare, iar tu, omul corect și ferm care face lucruri, departe de orice

conştiinţă murdară, ba din contră, un om care s-a călit într-un exerciţiu continuu, care şi-a stăpînit poftele şi gusturile pentru a deveni un cetăţean model, nu-i aşa ?, mai bine să plăteşti ca să poţi rămîne mai departe un model perfect de cetăţean aplaudat şi recunoscut de toţi.

Vicente Díaz lasă biletul pe masa din cabinet şi păşeşte încet pe covorul pufos pînă la fereastră ; trage perdeaua maro şi ridică puţin jaluzeaua ; lumina dimineţii îi izbeşte ochii dilataţi de nelinişte, gînduri contradictorii îl împiedică să ia o hotărîre, neîndrăznind să le înfrunte, paralizat de convingerea şoarecelui care încet-încet se îndreaptă spre o sinucidere sigură, pentru că bani doar ai, dar drumul se frînge aici, imaginaţia, jocul caleidoscopic al posibilităţilor se frînge tocmai aici, în teama de a se duce el însuşi să predea banii, de parcă o sumbră presimţire a unui zbucium de mai tîrziu l-ar avertiza de un pericol care, oricum, nu-l vede, i se ascunde, îi fuge şi îi iese din minte fără urmă.

De aceea, ai să începi să-ţi cunoşti cu adevărat oraşul, concetăţenii, vei vedea de ce sprijin te vei bucura pentru că n-ai făcut nimănui nici un rău sau i-ai făcut cuiva rău, Vicente ?, te întrebi ; sudoarea asta lipicioasă începe să miroasă, să umple încăperea pătrunzînd în nas şi înfigîndu-se în plămîni, tăindu-ţi pentru o clipă respiraţia ta de broscoi ; i-ai făcut cuiva vreun rău ? ; nu, îţi răspunzi, nu... din cîte ştiu, fireşte, pentru că tu ai fost un om inteligent care niciodată n-ai avut de-a face cu vorba sau

cu noţiunea *problemă* şi cu atît mai puţin cu semnificaţia lor, nu-i aşa ?, şi cu atît mai puţin cu toată tărăşenia asta blestemată de hîrţoage şi de interogatorii pe care le înduri pentru problema ta ; ai ajutat tu, vreodată, pe cineva, Vicente, cînd a avut o *problemă ?*, da, sigur că ţi-ai riscat cariera cîndva pentru cineva : pentru nebunul tău de prieten, Alejandro Minardos, asta ţi-e foarte clar, dar trebuie să ţii seama că atunci totul s-a făcut inteligent, tot edificiul s-a înălţat prin ascetismul vostru comun : tăcerea asupra tuturor acestor lucruri care creează probleme, să îngropi bine rahatul, asta e, să cauţi să le rezolvi pe toate în tăcere ; oraşul acesta ar păstra şi el o tăcere ca de mormînt dacă n-ar afla nimic, dacă n-ar avea pe cine să-l facă victimă, cadavru pe care să-l sfîşie fără milă. Partea proastă e să ţii totul în tăcere, partea proastă e să faci lucrurile aşa de bine cum a fost atunci cu accidentul, îţi aminteşti ?, un mare succes „operaţia tăcere", pe cît că-i aşa ?, un mare succes — îşi aminteşte doctorul Díaz convingîndu-se, aşezat în fotoliul din cabinet, cu bărbia în piept, cu ochii închişi alergînd ca să se zdrobească de un trecut recent din care se pot scoate concluzii pe întuneric.

Oricum, cîinii turbaţi ai oraşului sînt dezlegaţi, orice ştire despre povestea asta va fi un os de ros şi glandele lor salivare vor secreta lichidul meschin al acuzaţiei publice, iar tu, Vicente, eşti într-adevăr slab, toţi îşi dau seama, şi eşti prea înalt iar dulăilor verzi le

place cînd căderea e mare, încît spectacolul sfîșierii să nu se încheie în cîteva clipe ci să aibă valoare de antologie, să rămînă în analele orașului drept unul din cele mai interesante evenimente, ca unul din cele mai răsunătoare întîmplări, drept cauză a dezvoltării salivare a locuitorilor săi ; dulăii verzi ai orașului strîmt și alungit ca un cîine care aparent doarme, numai aparent, dar, în realitate, e un cerber neclintit al bunelor obiceiuri, cerber permanent al unui trecut devenit prezent grație vigilenței neobosite asupra tuturor și a fiecărui cetățean al orașului strîmt și alungit pe malul mării.

De aceea, oricum, chiar dacă în spatele întregii probleme s-ar ascunde începutul *problemei,* te-ai hotărît să duci banii tu însuți, și la orele șase fix, exact cu douăzeci de minute în urmă, nu mai mult de douăzeci, mai erai o ființă liberă care se putea arunca sub oricare mașină, să moară strivită cu un milion în brațe, lăsînd enigma peste știrile diverse de a doua zi, împănate imediat cu elogii necrologice pe care prietenii tăi ți le vor dedica, lungindu-se înmormîntarea kilometri întregi cu șirul de capete în urma coșciugului, mulți prieteni plîngînd că s-a pierdut un om cumsecade în orașul ăsta plin de oameni răi, așa-i ? ; cu douăzeci de minute mai înainte ai fi putut alege, te-ai fi putut hotărî să toci banii pe care-i duceai sub braț să-i dai unui necunoscut, cuiva care în dimineața asta te-a șantajat la perfecție ; acum douăzeci de minute ai intrat la „Veneția" și fumul de țigară al clienților te-a orbit pentru o clipă, dar hărmălaia te-a liniștit pentru că nu știai că la orele șase puteau fi în oraș atîția oameni care nu fac nimic, sau nu cumva nenorocitul ăsta i-a anunțat pe toți șomerii să vină aici ca să nu piardă începutul spectacolului ?, trebuie să fie tinerelul ăla care văzîndu-te a devenit cam nervos, deși se uită țintă la tine, poate...

— Știi cine sînt ? — spune Díaz, apropiindu-se de a doua masă de la tejghea.

Băiatul stătea acolo, liniștit, ca o statuie rece, topindu-se într-o liniște care parcă durează de-atîtea zile.

— Știi cine sînt ? — spune Díaz din nou, mai încet.

Băiatul face un gest afirmativ, fără să scoată un cuvînt. Deodată, spune : „luați loc și începeți să numărați banii, mi-i dați treptat pe sub masă, am aici o servietă în care să-i pun". De pe banda de magnetofon care acoperă discuțiile și strigătele din „Veneția" se înalță vocea lascivă a lui Labelle, cu *„Lady Marmalade"* țîșnind din difuzoare grație creației lui Bob Crewe și Kenny Nolan, *„He met Marmalade down in old New Orleans"*, și doctorul Díaz se mișcă nervos pe scaunul din plastic bej.

— Aici nu se poate — șoptește Díaz.

— Ba aici, doctore, și fără întîrziere — răspunde glasul ascuțit al tînărului încrezut, sigur de victorie. N-avem nimic de discutat. Banii și cu asta gata.

Un gest al tînărului îl face pe Díaz să se uite cu coada ochiului sub masă : se grăbea să ia banii, dar, de ce dracului mai voia să-i numere ?, putea să-i ia pe toți și apoi să spună dacă lipsește ceva, se întreba Díaz, iar *„And getcha getcha, ya, ya, da, da“* se rostogolește pe tejgheaua melaminată în bej de la „Veneția“ și pătrunde în urechile lui Díaz, care scoate acum din plic bancnotele verzi și le strecoară prudent pe sub masă în mîinile avide și tremurînde ale tînărului, *„Mocha chocolata yaya Creole Lady Marmalade“*, Díaz uitîndu-se la dreapta și la stînga intuind un pericol întocmai ca o șopîrlă care se răsfață la soarele puternic de după-amiază și care pare adormită, dar deodată sare spre ascunzătoare pentru că antenele sale, radarul său, îi spun că ceva nu e în regulă, ceva a început să meargă prost după cum intuiește Díaz, uitîndu-se la fața tremurîndă a tînărului care-l privește fix în timp ce ia bancnotele și le numără, *„She says — she says : «Voules-vous coucher avec moi ce soir ?, Voulez-vous coucher avec moi ?»“* Și în momentul acela intuit, o mînă îl înhață pe Díaz și îi cere actele ; i se spune să-i urmeze chiar în clipa în care el, doctorul Díaz, se apuca să traducă din franceză ultima strofă a melodiei „cine vrea să se culce cu mine în seara asta, cine vrea să se culce cu mine“, și Díaz se ridică fără să crîcnească, ce rost ar avea să le ceară legitimațiile ?, altfel de ce ar mai fi făcut asta — dacă n-ar fi fost totul prevăzut ?

DOUĂZECI

ÎN ZIUA ACEEA, la data aceea stabilită, umbrele nu vor mai fi părtașe și Siaka García, „Mistrețul“, va alerga peste cîmpii, peste văioage ca să scape de cîinii de vînătoare al căror miros trece dincolo de penumbră, în vreme ce norii aleargă mai departe fără rost peste pămînturile sterpe, crăpate, lăsînd asupra lor disprețul de secole al uitării, pentru că nu fac altceva decît să repete ciclul monoton pe care l-au incubat de secole ; în ziua aceea întunecată, fiecare din pașii tăi va fi denunțat de lătratul cîinilor răzbunători din apropiere care nu te-au uitat, tocmai pe tine, pentru că au simțit într-adevăr crunta nevoie de a te preface într-un mit, pe tine și existența ta de pămînt uscat și singuratic și poate că în ziua aceea zgomotul împușcăturilor avea drept scop să-i alunge lui Siaka García încrederea în singurătatea lui, în pustietatea lui, pentru că lătratul cîinilor porniți după chipul lui zbîrcit și bătrîn o să răspîndească și mai mult, în rasa care n-a existat niciodată, germenele unor isprăvi pe care nimeni nu le-a putut dovedi, chiar dacă în ziua aceea se va da jos vălul mucegăit al misterului iar pustiul își va scutura șalele prăfuite iar urmărirea va fi însoțită de răpăitul bocancilor și de bătăile din palme ale vrăjitoarelor, ca un descîntec împotriva urmăritorilor, pentru că pe el nu-l vor putea omorî niciodată :

— A coborît de sus și cît ai clipi l-a terminat pe măcelar.
— Ești sigur că a fost el ?
— Atunci cine ?
— Mutra dobitocului de măcelar cînd l-a văzut intrînd și a priceput că are să-l omoare, ce crezi, cum o fi arătat mutra aia ?
— Au pornit de îndată în căutarea lui, cică s-ar fi oprit pentru că i-au rănit cîinele că altfel nici nu i-ar fi luat urma.
— Bine i-a făcut măcelarului. Era un animal. Pe deasupra s-au purtat urît cu mama și cu surorile lui Siaka.
— Altceva nu știu, dar cred și eu că e dat dracului...

Tu ai luat-o la goană printre umbre, printre lătrăturile asurzitoare, se auzeau bocănitul vrăjitoarelor, cîntece mohorîte cu versuri care nu se încheiau prea clar, „repede, repede !“, parcă arătîndu-ți drumul, ogarul fugind pereche lîngă tine, călcînd amîndoi miriștile uscate și înnebunitoare ale unei vegetații fără rădăcini, fără sevă, fără organe care să le prindă de un pămînt ce nu primește nici o sămînță aruncată ; te încercuiesc, „Mistrețule“, îți spui, în vreme ce cîinii te caută din poartă în poartă ca dihorii care nu se lasă păgubași iar pedepsele pe care „Galoșul“ le presară pe unde trece produc lacrimi pînă cînd pielea crăpată începe să-și arate urmele, să ciripească și să dezvăluie pistele adevărate, drumurile care pînă azi te-au ascuns iar acum se deschid larg spre vizuina ta, fugind de tine liniștea prietenă ; nu vei da mare atenție începutului vînătorii, a fost o greșeală să cobori ca să-l omori, vei spune în timp ce urci și iar urci pe stînci în sus, dar cîinii sînt antrenați ca să-ți taie jugulara de îndată ce te-ai opri să te odihnești o clipă, de cum te-ai rătăci puțin cîinii înfometați vor năvăli cu fălcile lor peste povîrnișurile solitare ale istoriei tale secrete, peste profilurile ascunse ale unei legende zămislite de vorbele schimbătoare ale celor lipsiți de speranță, ale celor care se vor mulțumi acum să comenteze, să critice, să ațițe un joc fără drum de întoarcere, cîinii flămînzi vor fi observat și ei cum glandele lor salivare distilează sucul morții, se vor pune pe treabă pînă ce vor sfîșia și pe dinăuntru și pe dinafară tiparele mitului, fiecare pagină, fiecare pauză, fiecare ușă secretă va fi spartă și vor pune cu răbdare țarcuri și garduri de sîrmă sub tensiune în încercuirea pe care ei ți-au pregătit-o din timp pentru apropiata ta eclipsă încît să ajungi să te convingi singur, ca acum, de zădărnicia fugii tale, de imposibilitatea acestei legende inacceptabile, inexplicabile, mistrețul-Mesia de acum doborît de oboseală, auzind în jurul lui zumzetul țînțarilor care-l încolțeau, simțind între picioare același lucru groaznic ca atunci cînd fusese aruncat în *„Văgăună“*, ca o ejaculare sugrumată, o emoție frîntă în care sînt condensate teama și paralizia, dorința de a fugi și convingerea imposibilității, iar spațiul liber împuțit se termină și o mulțime de șuierături și de vaiete se aud tot mai aproape pentru că au tot timpul de pe lumea asta ca să te spulbere și să termine cu saga ta de erou și de bandit singuratic ; ei nu

se grăbesc, iar vrăjitoarele, vrăjitoarele care-și tîrîie picioarele goale, „iute, iute !“, dar ei, cîini hămesiți nu se grăbesc, merg siguri că pînă la urmă vor înșira, în cenușa răvășită a ascunzișului, oasele tale triste și putrezite, ale unui simbol înspăimîntat, învins, distrus, cu toate ascunzătorile răscolite iar evadarea ta, fuga ta, este doar o himeră pe care cîinii experți te vor lăsa s-o trăiești ca o iluzie de cîteva secunde, timp suficient ca să te înșeli, ca să renunți pentru totdeauna la demonstrația ta de forță și să te predai, ce mama dracului, te-am luat deja la țintă, să nu faci nici un pas că te belim pe loc și nimeni n-o să mai afle nimic de tine, zău că o fac, se aude din nou glasul „Galoșului“, vibrînd de gloria de a-și fi îndeplinit misiunea de hăitaș de-o viață, ogarul la picioarele tale sfîrtecat de un foc de armă, urlînd ca un muribund iar tu nemișcat, complet paralizat în vreme ce cîinii hămesiți se apropie încet, tacticos ca să savureze izbînda pe care nimeni, nici măcar vrăjitoarele n-o vor putea tăgădui.

— Rănile sînt prea grave ca să mai poată scăpa cu viață, Alex — spune doctorul Díaz, fără să-și ia ochii de pe fiarele printre care se zbat cei doi tineri ; Minardito nu vrea să vadă, se dă la o parte ; lanterna pe care o mînuiește cu pricepere Alejandro Minardos iluminează groaznicul amestec de sînge, soare și ulei de pe fundul prăpastiei.

— Trebuie făcut ceva, Vicente, altfel îmi înhață băiatul, înțelege-mă. Ajută-mă să fac

ceva — vaietele unuia dintre tineri se aud strident pe fundul gropii de unde e imposibil să-i mai scoți — zice Díaz, este imposibil ; îmi închipui că sînt sfărîmați pe dinăuntru, nu cred să aibă salvare și dacă ar avea ar rămîne, în orice caz, niște epave ; ce păcat, un adevărat dezastru.

— Cum a fost posibil așa ceva ? — spune Díaz întrebîndu-l pe Minardito care nu răspunde, care-și ascunde fața cu ochii aprinși, gata să plîngă, abia abținîndu-se, cum a fost posibil așa ceva ? — întreabă din nou, de data aceasta uitîndu-se la Alex Minardos.

— E posibil droguri — răspunde sec Minardos, privindu-și băiatul.

— Doctore, îmi închipui că ăsta e singurul delict pe care ți-l vom putea imputa, nu-i așa ? — insistă viclean Chicho Guerreiro. Presupun că n-ai mai comis nici o altă greșeală. Știi bine că te bucuri de unele privilegii ; drogurile, de pildă — insistă el și mai mult.

— Nu știu cum vă puteți gîndi la așa ceva, domnule Guerreiro, nu-mi risc eu profesia pe prostii — răspunde doctorul Díaz.

— Droguri, mama lor — subliniază Minardos. Memoria doctorului Díaz își amintește de altceva, de cînd Alejandro Minardos a început să-l învețe inconștient tehnica mașinațiilor subterane, arta de a ascunde *problemele,* de a nu răscoli rahatul, pentru că, cu cît îl răscolești, cu atît miroase mai urît, iar Alex spune să se găsească imediat o soluție.

— N-avem mult timp la dispoziție, Vicente, ce trebuie făcut ? Să raportăm sau să ascundem toată povestea asta într-un mod mai inteligent ? Să tăcem chitic ca și cum nu s-ar fi întîmplat, ca și cum totul ar fi fost un accident ca multe altele pe șosea ?

— Îmi risc cariera, Alex știi bine. Îmi risc viața, pentru că o chestie ca asta mă poate băga oricînd la închisoare.

— Ei, bine, zice Guerreiro, un dosar se clasează, măi omule, nu merită osteneala. Mă jur că nu înțeleg de ce te-ai încăpățînat să negi atîta timp. Oricine poate greși.

— Oricine poate greși — afirmă Minardos, și apoi un dosar ca ăsta se clasează imediat. Nici nu poate fi vorba de anchetă. Nu există dovezi, nu pot apărea probleme. Putem păstra tăcerea. Putem pleca chiar acum...

— Și să-i lăsăm să sîngereze, să sufere și să piardă tot sîngele — i-o taie Vicente Díaz.

— Nu-ți mai pierde vremea, Vicente. Au murit ; mai devreme sau mai tîrziu tot au să moară.

— O, nu, Minardos.

— Aveam toate dovezile împotriva ta, doctore Díaz — continuă sardonic Chicho Guerreiro. Díaz îi cercetează fața : pielea e mîncată de alcool, înroșită de etilic, zîmbește pentru că e din nou victorios. Observă încet pereții goi din cotețul în care lucrează Guerreiro, cocioaba în care a obținut victoria ; Guerreiro își dă seama :

— Știu că nu-ți place — spune suspinînd ; dacă vrei să-ți spun adevărul — zice mai departe, nici mie nu-mi place, dar omul se obișnuiește cu toate, viața îl răscoace pe fiecare, doctore ; viața — repetă ridicînd din umeri — îi aduce fiecăruia iadul lui pe pămînt, nu-i așa ? Guerreiro își duce mai întîi la obrazul drept, apoi la cel stîng, o mînă apoi alta, pînă își acoperă chipul puhav cu amîndouă mîinile, aproape fără unghii, degete lungi și neîndemînatice care îi amintesc lui Díaz de vremurile cînd era student entomolog : niște mîini de păianjen păros. Guerreiro își dă seama că e observat, dar se complace în victorie : altul care nu-mi scapă, altul la turbincă și să mai spună după aia că sînt bătrîn, mama lor.

— Să căutăm totuși o soluție. Îți vine să înnebunești, Vicente, înțelege-mă. Sînt în stare să pătimesc eu în locul băiatului ; înțelege că n-am să las să se pornească un scandal care să ne tîrască pe toți, trebuie să înțelegi asta — aproape că strigă Minardos. Nu puteau da greș puterea lui de convingere, calitățile lui de avocat veșnic învingător, nu puteau da greș în cazul acesta în care toți o să fim amestecați, Vicente.

Un spectacol dezolant în care liniștea e spartă doar de gemetele tîrzii și șterse ale unuia dintre răniți, în care sîngele se închează pe buza rănilor, ca o vopsea roșie, se gîndește Minardito, parcă trupurile ar fi fost strivite sălbatic iar amestecul, din piele și sînge, n-ar avea alt rost decît să facă spectacolul și mai macabru.

— Am avut cazuri mai grele, doctore — spune Guerreiro lăsîndu-se în fotoliul desfundat care scîrţîie la fiecare mişcare a urmăritorului. Luaţi o ţigară — îi spune întinzîndu-i lui Díaz pachetul, şi nu-ţi mai face probleme, omule ; toate se pot aranja...

— Cu bani ? — întreabă Díaz întrerupîndu-l pe Guerreiro, încercînd să zărească prin ceaţa disperării soluţia întregii probleme, cu bani ? — repetă el întrebarea devenită greoaie, înceată, tîrzie, timidă...

— Bănuiesc că ar fi un păcat să te cumpăr — zice Minardos, privindu-l drept în faţă. Bănuiesc că n-ai admite nici un sfanţ de la mine ca totul să fie dat tăcerii, înţelege însă că miza e mare, că oricine poate greşi.

Faţă în faţă, Guerreiro şi Díaz, şi fără să fi dispărut încordarea prin care au trecut, amintirile lor, în paralel, se şterg, apar şi dispar pe măsură ce discuţia porneşte pe un făgaş de speranţă pentru Díaz ; n-o să primească banii, se gîndeşte Díaz, tremurînd din nou.

— Ai de gînd să mă cumperi, doctore ? — întreabă cu un zîmbet ironic „Galoşul". Crezi matale că eu fac carieră de atîţia ani, crezi matale că putrezesc pe dinăuntru şi pe dinafară toţi aceşti ani văzînd cum mi se duce viaţa printre degete, văzînd cum sînt osîndit de fiecare dată la un etaj mai jos, ca să ajung în pivniţa asta de rahat şi să anchetez tipi de rahat ca dumneata pentru infracţiuni de care nu-mi pasă, mă dor în fund, crezi matale că poţi să mă cumperi acum cu două parale, că situaţia matale înstărită o să-ţi permită să cumperi cu două parale o viaţă întreagă — strigă Guerreiro scoţînd cu putere pieptul, jertfită pe altarul unei credinţe cum este viaţa mea ? Chiar crezi aşa ceva, domnule doctor, crezi aşa ceva ?

— Nu vorbi prostii, Alex, las-o încolo, nu-i vorba de bani ; eu mă gîndesc la altceva. O soluţie pentru toţi, o soluţie care să ne scape de cercetările care vor începe. O soluţie cu adevărat, nu cumva după aceea să ne trezim toţi într-o cameră întunecoasă, unde contradicţiile ne vor duce la dezastru — răspunde doctorul Díaz.

Să nu credeţi aşa ceva, domnule Guerreiro, nici vorbă de aşa ceva, şi din nou doctorul Díaz se face mic pe scaun, n-am vrut să spun asta. Eu am fost cel care l-a prins pe „Mistreţ", îţi aminteşti, nu-i aşa că-ţi aminteşti ? — strigă ca un isteric Guerreiro, eu mi-am rupt pielea căutîndu-l pe tot pămîntul ăsta blestemat, pe tot pămîntul ăsta plin de rahat, eu am venit aici să îndeplinesc o misiune, să sfarm un mit şi mi-am lăsat viaţa aici spetindu-mă, urît de toţi pentru că le-am luat ceea ce au dorit ei mai mult — strigă acum Guerreiro —, o zdreanţă, un analfabet încrezut din care au făcut un mit, un idol, îţi aminteşti, nu-i aşa ? şi drept răsplată, pivniţa asta care mă bagă în pămînt, îmi taie respiraţia în fiecare dimineaţă, îmi dă setea asta pe care o alung numai cu coniac, fără să-mi pese dacă lumea vorbeşte sau nu, mă înţelegi ? iar apoi apar nişte inşi răpănoşi ca dumneata, făcuţi din puf, trecuţi prin

multe mîini, să mă cumpere pe mine cu două parale de rahat. Crezi că-i just, haide, crezi că-i just ?

O adevărată lecție, domnule, o întreagă lecție, se gîndește Díaz căutînd să scape încet încet de întreg șuvoiul de sudalme și de urlete al „Galoșului" Chicho Guerreiro, o piftie ca dumneata ar fi meritat să stea de mult la răcoare, elemente ca dumneata prisosind zi de zi pe străzile astea și nici nu poți să pui laba pe ei pentru că îți scapă, au pielea unsă cu toate alifiile poziției lor sociale și ale prietenilor lor, nimeni nu-i poate înșfăca, imposibil așa ceva, îți vine să înnebunești cînd îi vezi ce măgării fac, fără să pățească nimic, pricepi ?, liniștiți-vă, domnule Guerreiro, liniștiți-vă, vă rog, tremură Díaz iar Guerreiro își duce mîna la obrazul stîng, apoi la cel drept, un tic nervos care se repetă neîncetat, ticul amintirii, ticul pe care Siaka García i l-a împlîntat de multă vreme și care i-a lăsat mișcarea aceasta repetată, de atîtea ori repetată de atunci și pînă acum, de cîte ori își pierde calmul iar mușchii o iau razna și se urcă pe pereți.

— Cel mai bun lucru, Alex, e să le dăm apă chiar acum — găsește soluția doctorul Díaz, Vicente Díaz. Cel mai bun lucru e să bea cît de multă apă, cîtă pot înghiți. E posibil ca la autopsie să nu apară nimic. Asta e, să le dăm de băut. Minardito, du-te sus la mașină și adu plosca cu apă din trusa mea, du-te repede, aleargă, să scăpăm de chestia asta.

— Îți mulțumesc de mii de ori, Vicente — îi spune Alejandro Minardos doctorului Díaz.

— Lasă, lasă, stai liniștit. Apa le va scurta agonia. O să moară curînd.

Jocul apărea ca o posibilitate de a dobîndi cunoștințe care, cine știe, vor putea servi la accelerarea căderii. Dar, a cui cădere ? Jocul va trebui să ducă, bineînțeles, la lămurirea semnificației ultimei fișe rămase pe masă.

SALVADOR ELIZONDO

DOUĂZECI ȘI UNU

LUNGUL ȘIR DE AMINTIRI cu întortocheli și cotituri îl face pe Alejandro Minardos, trăgînd tare în piept, sau contagiindu-se cu aerul putred din jur, să rămînă mai departe absent, să se miște greoi, în contrast cu rapiditatea amintirilor, a reflexelor interioare, imediate care aleargă pe sub piele ca într-o peliculă de film ; întrevăzînd Minardos o analiză prea rapidă a faptelor, pentru că — dealtfel — a ajuns să înțeleagă că nimeni nu îndrăznește să-și facă jucării din cenușa chiparoșilor doborîți

nici măcar baloane de săpun care pocnesc, se sparg de îndată ce se înalță în aerul înfierbîntat ; aplauzele celor prezenți îl readuc pentru cîteva clipe la realitate, beau toți whisky, își zice, pe buzunarul meu ; aș, și ea alături de tine, María Luisa, soția ta, protectoarea ta, o frînă pentru trăpașul dezlănțuit, învingător, încorsetat acum, n-are încotro, în haine de lux, retrăind amintirile care trec pe furiș, purtînd ultimele tehnici ale construcției secrete la a cărei înălțare și-a adus și el contribuția ; știu și cum o cheamă, spune acum María Luisa, schițînd un zîmbet care-i zbîrcește toți mușchii feței ofilite, care răvășește trăsăturile artificiale și transformă într-o mutră groaznică pielea asta care cu numai cîteva clipe mai înainte era toată o rigiditate prefăcută ; știu și cum o cheamă, repetă ea ; Minardos aplaudă și ridică mîna de fiecare dată cînd Minardito reușește o lovitură și cîștigă un nou ghem ; din flăcăul ăsta o să iasă un as, îi spun de la masa de alături, într-adevăr un as, îi spun zîmbind cînd el întoarce capul ca să mulțumească pentru compliment ; chipul lui e ca o mucava ce se îmbibă cu combustibilul amintirilor (o simplă scînteie și totul ar arde de parcă ar avea douăzeci și cinci de ani, într-adevăr de parcă ar fi un tînăr adolescent proaspăt înțărcat), iar cînd aplauzele sînt pe terminate, întoarce din nou capul spre María Luisa și îi spune, ce zici, dragă ? ce-ai mai născocit, cum o cheamă, pe cine să cheme ?

Toată chestia asta, toată liota de șantajiști care l-au tras pe sfoară, care-l sapă și-l umilesc

o poate tranșa Minardos, o poate rezolva Minardos aflat la apogeul carierei sale ; îți spuneam eu, e un prieten, un prieten și jumătate, își zice doctorul Díaz ; l-au încolțit din toate părțile, au să-l jupoaie de viu, Alex, e o problemă urgentă pentru că dacă n-au să-l mănînce începînd de la picioare îl vor lăsa oricum cu fundul în aer ; nici vorbă că-și dă seama, avea chiar un teanc de soluții, da, un teanc de soluții pentru cazuri asemănătoare și care niciodată n-au dat greș, tehnică nu alta, rîde acum Alejandro Minardos, parcă ar fi prevăzut totul dinainte ca și cum providența sa profesională s-ar fi apucat să rezolve toată problema asta nemaivăzută pe care i-au pus-o în cîrcă ; — Tu te-ai încurcat pînă la urmă cu ea, nu-i așa, Vicente ? ; lasă-te de glume, ce importanță mai are — răspunse Díaz, am declarat de-acum că da și blestematul ăsta de Guerreiro nu vrea să cădem la o înțelegere, cu banii nu merge cu tipul ăsta, m-a zăpăcit, îți jur că m-a zăpăcit ; — Te-ai fleșcăit așa de tare de parcă te-au lăsat fără ouă, bătrîne, cît pe-aci, nu mai lipsea mult — glumește iar Minardos ; Am de pătimit de dobitoc ce-am fost, ce dovezi aveau ? ; m-am băgat în gura lupului ca un țînc și acum nu mai știu cum să ies.

O întreagă răspundere pentru tine, Minardos, să tragi o linie de la apărarea lui Siaka García, de cînd ochii ți se înroșeau de emoție pentru că se făcea, gîndeai tu, o nedreptate și trebuia să-i convingi pe toți, trebuia să faci o manifestație pașnică pentru a-l salva pe omul acela

care nu făcuse altceva decît să trăiască singur și să se apere de urmăritorii lui ; o întreagă răspundere să vezi în ce ai căzut, în picaj, din punctul acela culminant al unei profesii nepătate pînă la jocul combinațiilor secrete, jocul de a umbla cu mîța-n sac în tăcerea absurdă și absolută a tribului care te adoră, care te stimează pentru că este un merit să faci pe scamatorul, să-ți faci scamatoriile în fața tuturor, fără ca nimeni să știe unde se contopesc realitatea și ficțiunea, unde se termină adevărul și începe născocirea. Au rămas cu mult în urmă vremurile nevinovăției, ale diletantismului și pasiunii, acum lucrurile nu mai pot fi scoase la lumina zilei ci totul trebuie născocit în cripta biroului tău, de la Siaka García, trecînd pe la Gracia Fontán și pînă la problema asta infantilă și de necrezut a lui Vicente Díaz ; — Oricum, cred că se poate rezolva cu bani — spune Minardos, nu cred să fie chiar așa de greu să-l cumperi pe un oarecare aflat în amurgul carierei, un semialcoolic cu probleme în familie, cu siguranță că le are ; pe deasupra tu ești sigur că cameleonismul a pus gheara pe toți, fără excepție, Minardos, tu crezi că toți sînt de aceeași teapă, lachei, de vînzare, obiecte cu o valoare stabilită, cu un sistem de schimb cîtuși de puțin simbolic ci foarte real, categoric, cu o cifră definitivă, asta valorăm cu toții — zice Minardos în timp ce doctorul Díaz respinge ideea ; n-a vrut, Alex, n-a vrut o para chioară, s-a încăpățînat și a zis că eu va trebui să le plătesc pe toate, că erau mii de inși ca mine și

că el voia să termine cu noi toți, așa a spus ; — Un erou pînă la capăt Guerreiro ăsta — zice zîmbind Alejandro Minardos. Cameleonismul acesta, toată strălucirea corupției care pîlpîie ca un foc veșnic pe pielea oamenilor, dintr-un capăt în celălalt, pătînd orice obiect, orice persoană care ar intra în contact cu alt obiect, cu altă persoană, cum dracu să nu-i meargă cu Chicho Guerreiro ?, mai degrabă să-i spună bancul cu maimuța fără coadă, că el nu poate crede că „Galoșul" nu-și avea prețul lui ; un lucru e tinerețea și altul bătrînețea, un lucru e pasiunea, se gîndește Minardos, și cu totul altceva jocul ieftin al minciunilor, pe care bineînțeles că nu-l născocise el ; trebuia acum, după atîția ani, să dea iar de „Galoș", un scîrbos, o lepădătură, fără doar și poate, pe eșafodajul corupției pe care ne mișcăm cu toți — se gîndește —, nu există un singur trup neprihănit, nici vorbă — reflectează — în vreme ce-i reapar pe negîndite imaginile de la judecarea și condamnarea la moarte a lui Siaka García, niciodată uitate de el, fraze răzlețe, frînturi de imagini care rămîn neșterse în memorie, discuții întretăiate, privite și examinate prin prisma curată a trecutului și gama de nuanțe produse de învîrtitul caleidoscopului prezentului, gama completă de gusturi, culori și mărimi pe care meseria matură de azi le produce fără greutate ; uneori o imagine este suficientă pentru a te reîntoarce înapoi și a te scufunda în adîncurile văgăunilor mitului la care și-a adus și el contribuția : niciodată n-a spus nimănui nici

măcar unde l-au îngropat ; ca să prosperi nu-i nevoie decît de propriul tău eroism, chiar dacă tu n-o faci anume, se gîndeşte Minardos ; „Galoşul" îşi pipăie faţa spunînd că o să-l arunce la groapa comună, iar tu lăsîndu-te purtat de înflăcărarea tinereţii, că n-ai să permiţi aşa ceva ; mă doare în fund permisiunea sau părerea dumitale, domnule avocat, zicea el ; pe întuneric, în asprimea îndulcită numai de aburul primelor ceasuri de la tropice, patru sau cinci persoane în cimitir şi trupul strangulat, învineţit, al mitului care zace în pămîntul rece, negru, în lutul care o să-l aibă veşnic, care o să-l macine, în lutul care aşteptase momentul acesta spectacular al capturării şi executării lui, lutul care jinduia să-l înghită, să-l ascundă, pentru a fi complicele tăcerii şi mitul legat de persoana sa, pentru ca întotdeauna să existe pe ţărîna secretului flori calde, speranţa într-un mesianism, în trezirea unei rase moarte, adormite de la începutul secolelor, reîncarnată în mitul unui „Mistreţ" ştirb, analfabet, rod al atîtor lucruri imposibile şi împrejurări negative, epopei fabuloase şi absurde, care se întorcea întotdeauna împotriva hăitaşilor săi.

— Ba da, ştiu şi cum o cheamă — spune Luisa pentru a treia oară. Ştiu că o cheamă Gracia Fontán. I-am urmărit toate mişcările. Şi pe tine te-am ţinut sub observaţie de cîteva luni, aşa că ştiu tot...

— Nu ştii nimic, tu nu ştii nimic... — i-o taie Alex, fără să se schimbe la faţă ; nimeni nu

trebuia să-şi dea seama de discuţia dintre ei, erau invitaţi la aniversarea căsătoriei lor şi nimeni nu trebuia să afle absolut nimic, se gîndea isteric ; ea a dispărut definitiv cu taxiul acela, în vreme ce tu te uitai de la fereastra etajului doi, în vreme ce tu vedeai cum se ducea într-o clipă doar, o falsă tinereţe, cum se strica, piesă cu piesă, tot jocul de dame după care te dădeai în vînt ; întotdeauna tu mutai piesele, îţi dai seama ?, ea niciodată n-a vrut să se amestece în calea ta, doar o singură dată, numai o dată a atacat aria geloziei, în seara aceea ştearsă cînd a refuzat să mai continue cu tine : sau plecau împreună sau totul se făcea ţăndări, ori lăsau totul în urma lor ori ea te părăsea ; să alegi ; că nu era momentul, ziceai tu ca să cîştigi timp, pentru că nu te aşteptai la aşa ceva :

— Nu, nu mai pot continua aşa — zice Gracia, toată fuga asta, toată legătura asta clădită pe taină, fără să pot să strig în cele patru zări că nu, că nu-i aşa cum crede lumea, că nimeni nu ne poate despărţi în afară de noi.

— Nu trebuie să-ţi faci griji, Alejandro — spune Luisa, cu schimonoseala ei de babă, iradiind de fericire, la douăzeci şi cinci de ani de căsnicie, nunta de argint a plictiselii, Alex. Eu n-am să spun nimănui nimic. Am să păstrez secretul doar pentru mine, cît timp ai să stai lîngă mine. Am să sacrific tot acest trecut dacă şi tu ai să termini cu el.

Îţi promit că am să plec cu tine, i-ai spus, Alex, numai dă-mi răgaz ; nu, nu-i un termen

de gîndire, ci ca să pregătim totul, o perioadă ca să mă obişnuiesc cu noua viaţă ; atunci, atunci s-a produs refuzul, începutul refuzului, nimic altceva decît refuzul de a continua jocul, de a fi mai departe un iepure pitit, de a mai fugi de dihori.

— Am putea aranja un certificat nostim, dacă crezi că-i bine. Ştii că nu-i nici o problemă — spune Minardos.

— Un certificat, răspunde mirat Vicente Díaz, o adeverinţă... ? întreabă.

— Nu, Guerreiro, dumneata n-ai să-l arunci în groapa comună. Am să plătesc imediat o nişă. Am să aranjez totul ca să fie depus într-o nişă. Chiar aici, în cimitirul ăsta.

— Treaba dumitale, domnule avocat, treaba dumitale cu problemele astea. Într-un ceas, cum sosesc hîrtiile, dacă dumneata n-ai rezolvat totul, am să-l îngrop conform ordinelor primite.

— Fii rezonabil, Guerreiro, pentru dumneata e totuna. Vino puţin cu mine.

O discuţie aparte cu Guerreiro, hăitaşul, cu dihorul care a înălţat şi el mitul cînd în fond voia să-l distrugă, un ins dat dracului, pe cale să devină alcoolic : — Putem rezolva chestiunea asta cu bani, Guerreiro, dumitale ţi-e totuna.

— Nu, nu mai insista, Alex — răspunde Gracia, n-am să mai stau nici o clipă lîngă tine, nici o secundă. Te hotărăşti acum sau niciodată.

Greaţă, vomă, aceeaşi senzaţie ca de atîtea ori, în cimitir, în noaptea îngropării lui Siaka

sau seara cînd te-a refuzat Gracia... ? Greaţă pentru că soţia lui, Luisa, a pus mîna pe aceleaşi piese ca şi el, dar fără ca el să-şi fi dat seama pînă acum ? Greaţă sau senzaţia că îmbătrîneşte, că n-are chef de nimic, că nimic nu-l leagă de viaţă ?

— Da, Vicente — îi răspunse Minardos lui Díaz, un certificat medical în care să apară nişte boli închipuite dar care să-ţi servească să scapi de problema asta, ca să uite de tine şi să te lase în pace.

Mai era şi răzbunarea, dorinţa de a-l nenoroci, de a i-o face „Galoşului", după atîţia ani de aşteptare, te gîndeşti ; cîţi ani a aşteptat el ca să-l facă zob pe Siaka García ?, cîţi ani l-a urmărit pe Siaka García prin ţinutul acesta lunar de linişte şi singurătate ?, cîte interogatorii, cîţi morţi, cîte exiluri pentru ca mitul să poată să apară în bătaia puştii sale cu repetiţie, să-i strige că dacă se mişcă îl face ţăndări ?

— Nu, domnule avocat. Dumneata n-ai să poţi să mă cumperi. Nici dumneata — răspunse hăitaşul, nici nimeni altul n-o să mă poată cumpăra. Ştii că în felul acesta comiţi infracţiunea de mituire ? Nu-ţi dai seama că te pot denunţa ? Totuşi, n-am s-o fac. Eu îmi fac datoria şi numai datoria. Dumneata ai pierdut şi eu am cîştigat.

În ceea ce priveşte restul, în privinţa chestiunii nebuloase dacă cadavrul lui Siaka a ajuns în pămînt sau în nişa mai confortabilă pe care tu ai reuşit s-o cumperi după cum ai proclamat mai tîrziu, s-a iscat o avalanşă de păreri care

se pierd în trecut, se neurastenizează și se filtrează în gura tuturor, pentru ca în felul acesta să se împlinească profeția mitului, pentru ca florile acelea să fie mereu proaspete.

Alt *drive* înnebunitor, bravo lui Minardito, reușește să cîștige o partidă ce părea pierdută, un adevărat succes această *happy day* a căsătoriei, ce dracu, ce mai vreți, ce mai doriți, domnilor ?

— Ce altceva ai putea dori decît rezolvarea problemei, Vicente ? — întrebă Minardos.

— Dar îmi știrbește prestigiul — răspunse Díaz.

— Nu, nu cred c-o să afle careva, sincer vorbind, nu cred — spuse Minardos.

Un certificat, într-adevăr o adeverință pe care o s-o semneze un șobolan care are aceeași profesie cu tine, doctore Díaz, care ascultă de aceleași legi, ca și voi, care păstrează aceleași taine, ca și voi, care terfelesc și bîrfesc aceleași lucruri, ca și voi, fără să țină seama cine iese în pierdere : *un certificat*, un act pe care ai să-l obții ușor, o hîrtie aranjată care o să te ajute să scapi de legile pe care voi le păziți cu străşnicie, cu excepția cazurilor în care unul din voi ar cădea în plasa vreunui blestemat de hăitaș care s-ar încăpățîna naiv și prost să nu înțeleagă regulile unui joc în care nu sînt altceva decît simpli figuranți, simpli traficanți ai unei realități pe care niciodată n-o vor înțelege cu adevărat, oare pricep ei într-adevăr jocul la care sînt înhămați ? ; *un certificat* care să

te scape din ghearele păianjenului ăsta veninos care nu ți-a dat drumul pînă ce n-ai acceptat că ai comis un delict, un teribil păcat care are să te distrugă — corupție de minori, corupția de majori ? — asta-i altă mîncare de pește, corupția de majori nu constituie un delict prevăzut expres de nici o lege, nu-i așa ? ; *corupția de minori*, asta da, te-ar nenoroci, Vicente ; mai bine lasă-te în seama combinațiilor secrete în care e un expert de mîna întîi marele avocat Alejandro Minardos, așa că urmează-i sfaturile care-ți vor servi de plapumă și vor rupe toate hîrtiile din dosarul tău, încît totul o să devină un simplu număr într-o arhivă plină de praf și de gîndaci, într-o pivniță unde domnesc uitarea și rugina, nu-ți face griji, o adeverință o să aranjeze totul. O adeverință e un fleac, doctore Díaz, o adeverință, o hîrtie complice cu tine, cu influența ta, cu aranjamentul dintre Minardos și „Galoșul" : s-a aflat vreodată dacă Minardos i-a plătit atunci ceva „Galoșului", ca să-l pună pe Siaka García în nișa 1.033, cum afirmă Minardos ?, sau, din contră, s-a lămurit dacă Siaka García e în groapa comună în care Guerreiro voia să-l bage sau a admis hăitașul vreodată, în bețiile lui sumbre și ulceroase, într-una din clipele acelea groaznice cînd alcoolul îi răscolește mațele gălbejite și pielea verzuie, că ar fi luat bani din mîna avocatului Minardos ? ; nu s-a aflat. Nu s-a aflat niciodată dacă stai să te gîndești, Vicente. S-a întîmplat oare ceva în problema lui Minardito, a aflat cineva că ai omorît doi

inşi, doi copii ca să scapi viaţa faimosului tenisman care urmează să devină Alex Minardos jr. ? Nu, nimeni, nimic, absolut nimic. Cel care ar îndrăzni, o, Minardos ştie asta, cel care ar îndrăzni ar fi un pui de căţea plin de invidie, pe care trebuie să-l elimini, pentru că în fond nu vrea să admită izbînda noastră, ghiftuita şi definitiva noastră izbîndă, Vicente, e atît de clar că nu merită să mai discutăm, aşa că nu-ţi face griji, n-o să afle nimic, totul se va da la arhivă, doar n-o să admitem noi vreodată să ne ia boii de la bicicletă, să ne tăvălească după ce ne-am cocoţat pe culme, nu-i aşa ? şi cu atît mai puţin într-o *HAPPY DAY MARRIED TWENTYFIVE YEARS* [1], tocmai azi, Luisa.

(de aceea e aşa de frumos, năstruşnic de estetic, de aseptic, fără combinaţii şi fără aranjamente care să umbrească reuşita petrecerii, să vezi cum ne lăsăm în jos ca o pasăre fenix din zborul ei cu rotiri măiestre, nu interesează cum, în elipse sau parabole, cu pofta de jaf întipărită pe irisul ochilor ei, al ochilor noştri, răvăşind linia dreaptă şi îndoind cutele sculpturilor patricienilor în poziţii de odihnă eternă, cei care ne-au precedat în jocul buncărului secret, lăsîndu-ne să cădem cînd soarele e încins la maxim, pe pardoseala cu plăci, zgîndărind vuiala fumului, a căldurii insuportabile de pe pămîntul ăsta încins ; cum ne lăsăm în jos în urma soarelui odihnei, cînd decadenţa începe să se scrie pe pielea noastră cu D mare,

[1] Zi fericită, la 25 de ani de căsnicie (în engl. în orig.).

canonic şi ireversibil, deşi nu mai rămîne altă soluţie serioasă decît să te obişnuieşti cu ideea : că ecoul semnificaţiei triumfului nostru o să ne buşească şi mai tare de pămînt, chiar dacă avem senzaţia că puterea se mai află încă în mîinile noastre, în pulsul venelor noastre ; cît de perfect zborul acesta de pasăre fenix renăscută, reîntoarsă, înălţată din adîncul cenuşii sale, gata să fie din nou învinsă ;
mustaţă tăiată de curînd, aranjată cochet în faţa oglinzii de la baia personală, aburi calzi care se mai ridică din marmura gri, ca nişte împăraţi Caracalla satisfăcuţi, în miniatură, briantină care dă o nuanţă argintie părului alb, ochii căzuţi ca ai lui Bogart, călit în micile şi marile eschive care alcătuiesc viaţa unui învingător, pe care apoi le va povesti altor învingători care cunosc prea bine tema şi vor aplauda la urmă, aşa că atunci cînd le va veni rîndul să deşerte conţinutul bucolic să nu poată fi pusă la îndoială plăcuta lor uşurare sufletească ; piciorul stîng uşor dus înainte, în timp ce mîna stîngă se joacă, simulînd o uşoară nervozitate, cu cîteva monede puse, chiar ca să simuleze o uşoară nervozitate, în buzunar ;
zborul acesta trăsnet şi trăsnit al păsării fenix, strălucirea orbitoare a penelor ei se văd în cravatele şi gulerele lor impecabile, în insigna lui de universitar neîntrecut, naivă şi, în acelaşi timp, grandioasa insignă de universitar al victoriei oarecum departe de vremurile apuse cînd o asemenea insignă însemna ceva măreţ şi-ţi aducea renume, în jacheta cu şase nasturi mo-

del „Prince de Galles“, la două rînduri, care rezistă tuturor modelor și rămîne nouă, neînfricată, dîndu-ți, o știi (o știm) harul atotînvingătorului, strălucind în fiecare gest, al tău, al nostru, în fiecare schimbare a piciorului (acum dreptul o va lua încet înainte însoțit de zîmbetul deschis de pe buze, iar stîngul, drept urmare, capătă iar poziția de ariergardă, schimbul de mai tîrziu ; acum duc cu nedescrisă eleganță paharul cu whisky and soda and ice *în cuburi, cu* beer, gin and tonic, *cu campari, la buzele obișnuite să deguste și să soarbă ambrozia pe care o datoresc fără doar și poate păsării fenix, în vreme ce limba trebuie să-și joace mai departe rolul de vameș gingaș, ajutor perfect al amestecului lichid) ;*
este frumoasă, foarte frumoasă ostentația triumfului secular, în zîmbetele lor reci, cu dinții galbeni, în aur, cu sprîncenele ridicate pe fruntea fără de sudoare și de sînge și totul în jurul mesei ovale a barului (lemnul își trădează totuși părțile tocite, vîrsta coatelor frecate) ; lemnul e martorul sclaviei lor consimțite, al subjugării față de pasărea fenix care soarbe lichide industriale, nectar pregătit pentru triumful învingătorilor, fără îndoială, nectarul roșietic al tăcerii pregătite în aventura deflorată a codrilor sociali, nectarul care potolește doar pe moment setea de nestins a uliilor, nectarul care îmbată, întreține, pătrunde, înzecește puterea zeilor și le conferă aerul acesta deosebit, de invidiat al ținutei lor imperiale : fîlfîitul aripilor pare mîngîierea unei brize ciu-

date ; din import ; împachetată și îmbuteliată în depărtate parcuri naționale americane, pe coasta feniciană, special for you, *învingătorule,* for chiefs *de întreprinderi constructoare care se lăfăiesc în milioane ; pentru* chiefs *de moștenitori — balele ascund mica cicatrice a buzei de iepure —* for *moșieri, trași mai aproape de capitală, de orașul lăbărțat și neîncrezător, sub burta măgarului, într-un somn letargic ; e un mod de a te așeza încet fără să strici lemnul bătrîn al taburetelor, fără măcar o distorsiune care să strice melodia mișcărilor de lebădă, fără măcar să-i dea motiv bîrfitorului și păcătosului să critice sau să se îndoiască de formidabila aterizare, după atîția ani de experiență, o greșeală ar fi așadar un spectacol puțin obișnuit pentru o pasăre fenix ; la o pasăre fenix care are în firea ei spiritul perfecțiunii ; ochelarii polaroid ascunzînd sprîncenele, cutele mici de milionar sau de învingător, de evrei sedentari, nasul coroiat, aurul ochelarilor polaroid, aurul etuiului și brațelor ochelarilor polaroid dau un aer maiestuos baletului în jurul convorbirii triviale purtate nepăsător pe buze ;*
ah, pasărea fenix ;
suprafața mare a tejghelei suportă iureșul ghearelor noastre, ciugulitul orezului cu ardei ; ce imagine caraghioasă, stridentă și artificială să vezi cum se leagănă lichidul în așteptare, zăcînd în interiorul pădurii de sticle transparente, verzi, negre, opaline, pretîndu-se jocului, mu-

zicii hipnotice și ritualului potolirii setei acestei comunități, cea mai nesățioasă din lume, ca un stol de păsări tăcute și aristocratice, lîngă care stau, pe o creangă mai simplă, alte păsărele mai de rînd, toate născute în cuiburi de vază avînd gloria, succesul și triumful marcate cu fierul roșu sub buză și pe frunte ;
în celelalte zile, nefestive, aerul lor, o respirație filtrată, efluvii etilice amestecate cu colonie englezească pe care o secretă și mai mult glandele crescute dinadins, ale amabilității gata oricînd pentru bătălia pe ascuns ; ambiția lentă de a păstra diferențele într-o veșnică confuzie ; subtilitatea uniformă a fiecărei figuri de ceremonial, ritualul macedonic, imperial iau ochii celor străini de sectă sau ai simplilor catehumeni ai focului buncărului, ai celor care nici măcar nu sînt purtători ai speranței, ai ingraților care nu se mulțumesc să fie invitați de onoare la resturi, ah, pasăre fenix, ducă-se dracului toți, fii tare întotdeauna, pasăre fenix, fii tare, cei care vor muri să se ducă învîrtindu-se, să moară fără să apuce să salute, așa cum merită mesenii oribili la firimiturile ospețelor ; uneori, un singur zîmbet pe altarul visării, al gîndului melancolic că vremurile trecute au fost întotdeauna mai bune, chiar de s-ar spune contrariul, vremuri de foamete, fără luciu, la nivelul pielii, o trădare a rectitudinii de marmură a triumfului, a seriozității ; ăsta-i spectacolul petrecerilor păsării fenix, întotdeauna la postul ei : un stol de păsări și fiecare cu aureola nemuririi ; veniri, plecări, salutări.)

De aceea, petrecerea de la *happy day married* trebuie să continue fără ca nimeni să nu afle nimic, absolut nimic, fără ca Luisa să spună un singur cuvînt despre *fair-life*-ul tău pentru că știe că în fond ea va avea cel mai mult de pierdut, ea va ieși în pagubă ; schimonoseala asta care îi boțește tot timpul fața, care o îmbătrînește peste măsură este urma tăcerii tribului, personificată acum de Luisa, urmă moștenită, adînc încrustată, chiar în hipofiză, încît nimeni să nu fie judecat după fapte pe care aparențele nu le indică, deși dovezile există, palpabile, la lumina zilei, la lumina soarelui, deschise oricui ar dori să înceapă o scurtă investigație asupra amurgului ; nu, nu trebuie să spui nimic, nu trebuie să dai pe nimeni jos de pe piedestalul pe care și l-a cîștigat prin el însuși și pentru el însuși, se gîndește Minardos ; loviturile astea monotone îl duc și-l aduc din trecut în prezent, și din nou din prezent în trecut, totul se întunecă sau se luminează pe măsură ce partida lui Minardito capătă importanța pe care trebuia s-o aibă în fața invitaților, ce dracu, și prudența unei femei ca Luisa, ce dracu, se gîndește, cum naiba se plătește asta ? ; nu ești însă deloc liniștit ; e doar un clipit care stinge din cînd în cînd culorile realității, fastuoasa sărbătorire a căsătoriei tale, o petrecere fastuoasă unde nu lipsește nimeni ; Luisa ar putea să te șantajeze, ar putea, e timpul să te arunci în arenă să tai și să te lași tăiat, căsăpit în fața a mii de spectatori care mai mult ca sigur au

venit tocmai pentru asta, să te vadă cum dai de bucluc, cum dai ortul popii, cu spinarea frîntă, fără să îndrăzneşti să ridici ochii ; acum aplauzele se repetă şi invitaţii s-au ridicat în picioare înfierbîntaţi de jocul lui Minardos ; o să ai oare curajul să te ridici încet-încet să aplauzi afişînd un anumit entuziasm, să confirmi zîmbind cînd cineva de lîngă tine îţi va spune, pe marginea terenului de tenis, că băiatul ăsta al tău este o bijuterie, Alex, o să ajungă un Guillermo Vilas, ai să vezi ce *poignet* are, bătrîne, e mare lucru să ai un asemenea băiat, ce naiba, trebuie să fii tare mîndru ; o să te împaci cu toate astea şi cu schimonoseala paralizată a Luisei care caută să fie acum un zîmbet, sau o să înduri ca mîna ei să se apropie de trupul tău, de oricare parte a trupului tău şi o scîrbă febrilă să-ţi încreţească pielea, să-ţi încordeze muşchii, să-ţi amintească întocmai momentul culminant al refuzului categoric al Graciei, te vor învălui imaginile care-ţi vor da puterea să te desparţi şi să spui : scuzaţi-mă o clipă, mă întorc imediat, mă duc la baie, nu-ţi face griji, vin imediat, o înşiruire de fraze fără sens care sînt doar un suport ca să duci la bun-sfîrşit ceea ce îţi propui, şi de-acum înainte, odată cu drumul spre vilă, spre galeriile sale interioare, totul se va transforma în paşi mătăsoşi care te vor îmboldi tot mai mult să te închizi în baia asta minunată pe care i-ai dăruit-o soţiei tale azi, la aniversarea cununiei ; vei închide uşa după tine şi o să-ţi priveşti încă o dată chipul sleit, cramponat de amintirea Graciei, legat de cele mai frumoase clipe lîngă umerii aceia ca merele coapte la soare, lîngă sînii care săltau la simpla ta mîngîiere ; o să ridici capacul closetului şi o să vezi lichidul albăstrui care parfumează întreaga ambianţă ; care dă un miros perfect liniştei aseptice care te înconjoară în vreme ce afară se aude zaiafetul noului învingător, al noului trăpaş de rasă care o să întreacă toate previziunile, pentru că, ce naiba, e clar că o să fie cel puţin un nou Guillermo Vilas...

DOUĂZECI ŞI DOI

CU UMERII CĂZUŢI, trupul parcă s-ar tîrî în jos, clătinîndu-se, parcă i-ar fi teribil de greu să se ţină pe propriile sale picioare, „Galoşul“ Chicho Guerreiro se strecoară pe străzile pustii ca o zeamă putredă, duhnind a băutură ; durerea din intestine îi macină memoria ca un vierme care ar încerca să pătrundă în clopoţelul pisicii ; coniacul îmi găureşte ficatul, se gîndeşte el, ei şi ? O urmă de înduioşare pe faţa lui vineţie, în noaptea asta, din nou în drum spre closet ; acolo, la numai un pas de el un zgomot ca un murmur şters, înăbuşit, gutural, sordid, nisipul plajei umezindu-se, răcorindu-se, încercînd să uite căldura de peste zi ; nisipul se îmbrăţişează cu spuma care trece albă

peste galbenul cenușiu și dezgolește corpul blond într-o infinitate de gropițe care dispar pe loc, ochișori care clipesc în întuneric pentru scurtă vreme, după care se sting pe cînd spuma învinsă, după ce a îndeplinit partea de ritual care-i revine, se închide la culoare pînă dispare lăsînd doar o pată umedă, care îi trădează trecerea, ca o mîngîiere neîncetată pe plaja orașului, cu foșnetul acesta care ajunge acum pînă la mintea obnubilată a lui Chicho Guerreiro, unde amintirile, ca și marea pe nisipul lipicios, depun alge, mușchi, filamente albe, resturi de la balenele care-și vomită excrementele la atîția kilometri de coastă și care ajung plutind pînă aici, unde amintirile se împotmolesc în noaptea bețivă a lui Guerreiro ; cu fața vineție, cu pielea verzuie, cu pașii șovăitori, Guerreiro este o umbră învinsă, umbra unui rege detronat și singuratic, rostogolindu-se într-un trecut care nu s-a stins încă, într-un jăragai pe care-l simte aici, în intestine, și-l chinuie fizic și psihic : nu-l lasă să fie el însuși, cel slăvit cu osanale cu ani în urmă, copoiul de neînvins.

Freamătul acesta ascuns, neîntrerupt, are, fără să vrea, rolul unui drog, șoptind ca o sirenă în mintea lui Guerreiro : am să-l arunc în groapa comună pentru că așa mi-a venit mie pe chelie, bombănind acum lîngă peretele coșcovit, la colțul străzii, la încrucișarea de vînturi, unde se sprijină ca să nu cadă : sînt numai imagini tulburi ale închipuirii sale răvășite de atîția ani și într-o lume atît de uscată ; de cînd am terminat cu el, de cînd am sfîrșit cu „Mistrețul“, a început să mă ia dracul, acum îmi dau seama ; privirea asta fixă pe gura știrbă de canal nu-i altceva decît umbra lui sticloasă care-i restituie toate senzațiile astea ciudate, onirice, păienjenișul de pe ochii închiși ai lui Guerreiro, ca să vină acum un rahat de doctoraș și să-mi spună să nu mai beau, că dacă nu mă îngrijesc o să dau ortul popii din cauza ulcerului ăsta ; pleoapele îi ard de la alcoolul băut cît a umblat toată noaptea ; un miros de mare unsuroasă prezent în toate colțurile acestui oraș care se trezește, iar în aerul putred și umed plutește sarea ; Guerreiro se îndreaptă greoi spre singura cîrciumă din port care mai are ușile deschise ; frigul, poate frigul, ca atunci, ca întotdeauna, poate frigul acesta dinăuntru care i se înfige în intestine, în mațele putrezite și îi răvășește metabolismul, îl poartă pe alte căi, neobișnuite, îi readuce vechile amintiri din gloria detronată, aruncat acum într-o cămăruță dintr-o pivniță oarecare ; trebuia să-l lași liber, își zice, sau să-l fi omorît și nu-i mai făceai publicitate, poate așa îl mai căutai încă, își zice, iar tu erai un om pe care toată lumea îl respectă ; chiar aici, în port, ți-a scăpat din gheare de data aceea, cu tot cheiul controlat de oamenii tăi, mama dracului, mai alunecos ca o piele de șarpe ; un lichid tulbure îl încleștează cu putere, trezindu-l încet, treptat, îi dă acreala asta ca un preludiu de nestăpînit al atacului, în vreme ce întețește pașii spre prelata iluminată a cîrciumii.

Pe pămîntul murdar — oase şi resturi de peşte uscat, de peşte sărat, de scoici rămase de la masa de aseară, coji de pîine încă nestrînse, o pisică slabă şi neagră plimbîndu-se, muşte obraznice dînd tîrcoale, o căldură înăbuşitoare — picioarele fără astîmpăr ale celor patru pescari bătrîni, iar pe masă paharele, a căror simplitate nu poate să nu-i irite privirea, şi mîinile bătătorite ale celor patru oameni mozolind cărţile vechi de joc, aproape mucegăite, iar ochii urduroşi scrutează aţîţaţi semnele de pe cărţile morfolite de atîta folosinţă ; chipurile uscate, venele de pe gît ieşite în afară, pielea arsă, barba ţeapănă, muşchii încordaţi ca de obicei, chiştocul — de la o ţigară gălbejită, scoţînd un fum subţire — la închizătura stîngă a buzelor sau la cea dreaptă ; priviri încete care scotocesc cărţile în ochii celorlalţi jucători, adversari de moment, pe aluminiul mat al mesei un patru de pică, un cinci de ghindă, un as de cupă şi sticla verzuie, pe jumătate plină cu rom, care-i ţine laolaltă.

Poate trebuia să iei banii oferiţi de domnişorul Minardos, zîmbeşte trist „Galoşul" ; atunci şi deunăzi ; cu siguranţă că aşa n-ai mai fi fost aici ca un dobitoc plimbîndu-te pe străzile astea care nu ţi-au aparţinut niciodată, pe străzile astea care te urăsc pentru că te-ai încăpăţînat să fii paznicul tuturor, să dezgropi jocurile şi vînzarea de marfă omenească, mama dracului, ce nepriceput ai fost toată viaţa ; îl strînge la stomac parcă ar fi o curea, se zbate şi spasmele năruie trupul său legănat în uşa cîrciumii ; priveşte cum duc paharul la gură, strîmbîndu-se exact cît îi trebuie romului să încălzească stomacul, ajungînd la urechile sale freamătul valurilor care se sparg de dig ; verdele închis al rocilor şi ceva mai departe coasta cu burta scoasă afară, pierzîndu-şi strălucirea, totul se năruie în privirea sa paralizată, acolo, în uşa cîrciumii, oare o să poţi îndura atacul ?, o să te poţi ţine ? ; o să trebuiască să te bagi repede în closet şi să dai afară rahatul de amintiri cu graba pe care ţi-o impune atacul intestinelor ? ; acum, procesul se înteţeşte şi Guerreiro duce mîna la obrazul stîng, apoi la cel drept şi după aceea se apucă cu amîndouă mîinile de stomac, sînt mişcări care se repetă iute, odată cu sudorile reci care-l trec şi cu lichidele dinăuntru care se îndreaptă clar spre groapa deşertării ; nu mai distinge freamătul valurilor de clinchetul paharelor, de apa de la robinetul deschis şi de cîrpa de vase care se apropie teribil de mult de ochii săi ca apoi să se îndepărteze brusc ; bărbatul cu spatele la tejghea spălînd vasele, el împingîndu-l pe Siaka García în „Văgăună", nerăbdarea maţelor de a da afară sperma asta stearpă şi cafenie, Guerreiro se îndreaptă clătinîndu-se spre closet...

Cît pe-aci să n-aibă timp ; o duhoare scîrboasă, urină şi întuneric, rahat pur, se gîndeşte el simţind cum uşurarea îl cuprinde pe măsură ce intră în pămînt o putoare înjositoare, murdăria unui corp putregăit ; un *certificat de insuficienţă encefalică* se gîndeşte stînd pe vine,

sprijinindu-se de perete, cică doctorul Díaz ar fi un insuficient encefalic, își amintește el, un ce ?, da, da, un insuficient encefalic, așa era scris pe hîrtie.

— E un pretext, domnule — protestează Guerreiro.

— Totuna. Dosarul ăsta trebuie clasat și cu asta basta. E un om bolnav și ordinele se execută, Guerreiro. Dumneata te-ai remarcat întotdeauna în acest sens. Nu mai insista. Clasează dosarul ăsta.

— Cu tot respectul pe care vi-l datorez, domnule, e totuși un pretext, o scuză grosolană ca să-l scape pe șobolanul ăsta de necaz, nu vedeți ? Cum, dumneavoastră chiar nu vedeți ?

Sudoarea rece se duce și o senzație de mulțumire îl cuprinde pentru o clipă pe Chicho Guerreiro, pătruns de putoarea asta insuportabilă care îi dă greață și iarăși simte cum i se zbat intestinele, din nou spasmele, din nou organismul e paralizat iar capul parcă-i plesnește în bucăți.

— N-are nici o importanță. Ordinul e ordin și dumneata ai să clasezi chiar acum acest dosar — îi spuse înmînîndu-i lui Guerreiro teancul complet al eșuării sale.

Insuficiența encefalică e o cistită ?, un doctor care semnează, care dă rețete, care examinează, un insuficient encefalic ?, pereții stomacului, ciuruiți, scot acum gemete însoțite de picături ușoare care se rostogolesc pe pămînt, cad în groapă și fac, acolo jos, un zgomot nedeslușit ;

acolo jos, unde curg putorile și veninurile, duhoarea lor intră în sudoarea și în hainele lui Chicho Guerreiro, acum delirează Chicho Guerreiro. Siaka nu mai poate scăpa, Siaka nu-i un insuficient encefalic, trebuie făcut să vorbească — aproape că strigă în vreme ce excrementele lichide își pierd culoarea cafenie iar pulsul „Galoșului" se stinge ; așa, dobitocule, stai aici, cuminte, pe scaun: să vedem cum „Mistrețul" își pierde reflexele pe măsură ce subalternii, doi, îl lovesc — ușurel, zice „Galoșul" — în mușchii trapez, metodic ; acum ridicați-l, mama dracului, să vedem cum cade Siaka pentru că nu mai e stăpîn pe el, pentru că nu mai are reflexe, pentru că loviturile astea care nu lasă urme merg direct la centrii nervoși, poc, poc, poc, poc, poc, poc, și distrug reflexele motrice ale organismului, măi, să nu cazi, doctorașule, nu mă bate la cap, Siaka, îngropați-o cu plodul ei, „Galoșul" delirează și lichidul, picăturile de excrement devin acum roșii, trec de la culoarea maronie la cea roșie ; acum tubul se lățește și sîngele curge gîlgîind, Siaka, vorbește, Siaka, dobitocule.

— N-am nimic de declarat, domnule — zice Siaka, doar m-am apărat...

— Un sfînt — rîde sarcastic „Galoșul", un adevărat sfînt „Mistrețul" ăsta. Dar banda pe care-o conduceai nu era oare ca să-l omoare pe El ? Nu știi că dacă nu ceri îndurare o să te trimită la mama dracului ? Tu voiai să-l omori pe El și acum El are să te trimită pe tine la moarte, ai înțeles ?

Sudoarea rece parcă-i macină mușchii trapez, parcă corpul și-ar fi pierdut toate reflexele, o sfîrșeală i se urcă de la degetele picioarelor, luîndu-l cu fiori, pînă la rădăcina părului, încrețindu-i pielea ; e sînge, sînge toată ziua, zice Guerreiro ducîndu-și mîna la fund, uitîndu-se la mîna înroșită de lichidul pe care-l dă afară din el, așezat pe vine în closetul alunecos, murdar și împuțit, amoniacul urcîndu-i pînă la ochi, răcorindu-l un pic ; nu mă mai pot mișca, se gîndește, mi se duce tot sîngele, abia mai pot rosti un cuvînt, se gîndește, să-l îngroape cu mă-sa, în aceeași groapă, se gîndește, nu, domnule avocat, n-am să primesc nici un rahat de ban, se gîndește, picioarele, cum stă pe vine, i se desfac iar corpul încet-încet cedează, dar, spune-mi, doctore, îs curios, ea mai întîi sau dumneata, ești insuficient encefalic, Siaka ?, doctore, am să-l bag în groapa comună, se gîndește ; Guerreiro cade pe o parte cu fața în urina de pe jos ; encefalic ; insuficient ; golit de sînge, se gîndește, rămîn fără sînge, delirează, visez, se gîndește, întuneric, întunericul din groapa comună a lui Siaka, doctore, Siaka într-o groapă comună ?, nu, Siaka, nu, Siaka a murit în *„Văgăună“*, se gîndește, sîngele lui Chicho Guerreiro iese acum pe sub ușa closetului împuțit ; și unul din oamenii cu chiștocul în colțul stîng al buzelor, fără să se miște, ca ceva ce nu are legătură cu el, se gîndește că omul acela își pierde sîngele acolo înăuntru ; și toți sînt de acord : își pierde sîngele, se gîndesc toți ; trenciul lui Guerreiro îi acoperă acum jumătate din trup și „Galoșul“ mai reușește să deschidă ochii și să găsească cuvîntul potrivit al durerii : e o hemoragie de rahat, mama mă-si, mă înec în sînge.

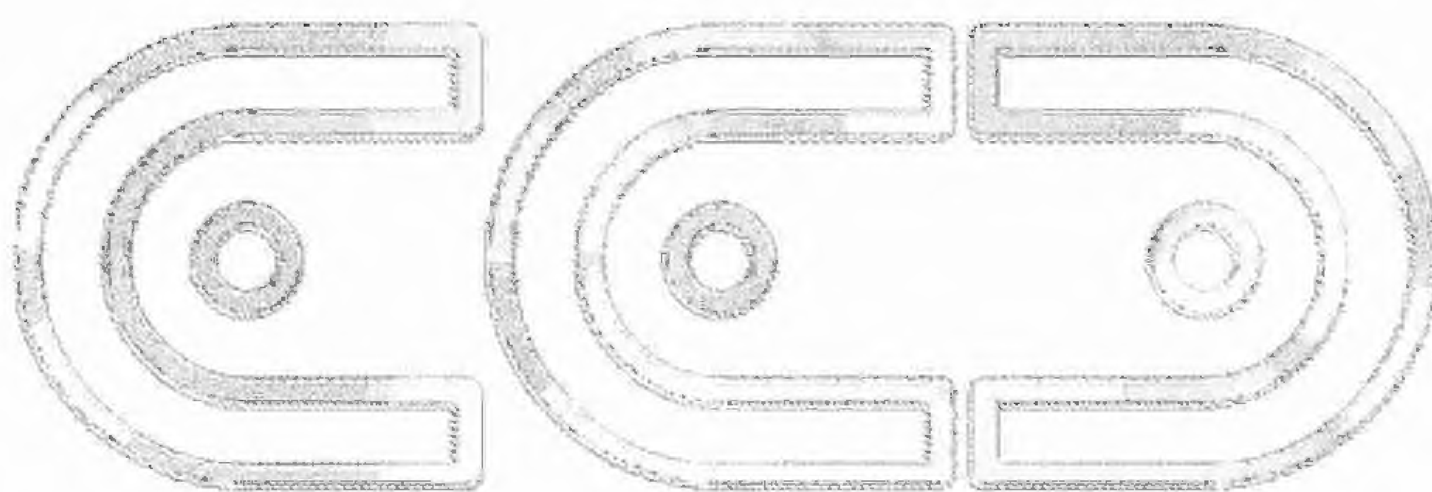
Las Palmas, ianuarie 1973 —
noiembrie 1975

Lector: MIHAELA CIUNCAN
Tehnoredactor: V. E. UNGUREANU

Bun de tipar: 11.08.1982
Coli tipar: 8.

Comanda nr. 20 240
Combinatul poligrafic „Casa Scînteii",
Piața Scînteii nr. 1, București,
Republica Socialistă România

Scanare și prelucrare digitală

de

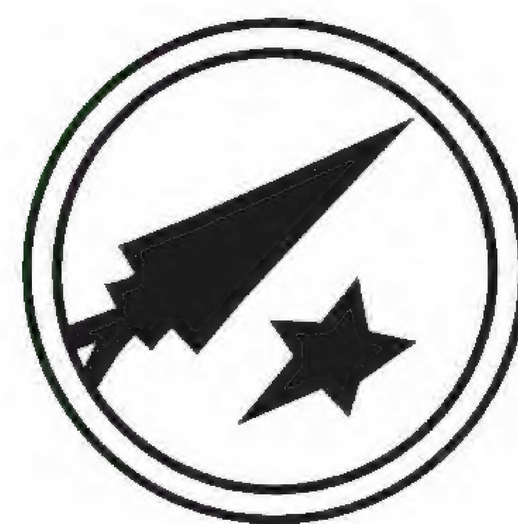

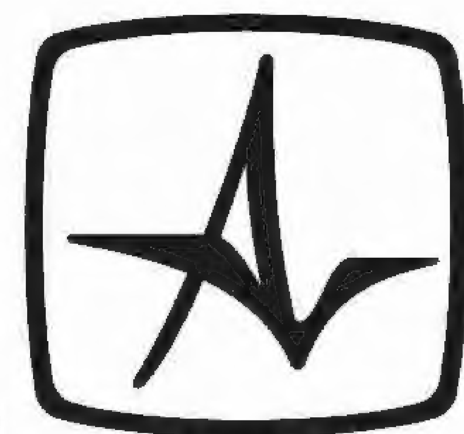
Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2024

